
INTRODUCTION

Ukrainian – English Bilingual Education A Curriculum Guide and Handbook for Kindergarten to Grade 3

**Saskatchewan Education
June 1989**

Table of Contents

	Page
Acknowledgements	iii
Part One: Introduction/ Вступ	1
Table of Contents	3
Language Immersion Programs	5
Ukrainian Language Education: A Rationale	6
Ukrainian-English Bilingual Education	7
Implementing a Bilingual Program	9
Planning for Instruction	10
Common Essential Learnings	11
Необхідні навички навчання	12
Evaluation and Testing	13
Report Card Comments	15
Expressions, Greetings, Classroom Vocabulary	21
Part Two: Ukrainian Language Arts/ Мовна діяльність	35
Table of Contents	37
Goals Statement	39
Content Outline	39
Minimal Acquisition Lists: Explanatory Notes	44
Suggested Instructional Pattern and Sample Lesson	47
Words and Phrases for Everyday Use	57
Kindergarten	61
Grade One	153
Grade Two	269
Grade Three	311
Cumulative Word List	351

Part Three: Social Studies/Суспільствознавство	373
Table of Contents	375
Introduction	377
Content Outline	378
Grade One	379
Grade Two	385
Grade Three	391
Part Four: Physical Education/Фізкультура	397
Table of Contents	399
Introduction	401
Content Outline	402
Minimal Acquisition Lists	419
Part Five: Health/Здоров'я	439
Table of Contents	441
Introduction	443
Content Outline	444
Grade One	445
Grade Two	455
Grade Three	465
Part Six: Art/Мистецтво	475
Table of Contents	477
Introduction	479
Content Outline	480
Part Seven: Music/Музика	495
Table of Contents	497
Introduction	499

Acknowledgements

Saskatchewan Education gratefully acknowledges the contribution of the following individuals and groups to the development of curricular and support materials for Saskatchewan Ukrainian-English Bilingual Education:

The Ukrainian Curriculum Advisory Committee under whose guidance these documents were developed.

The Bilingual Sub-committee of the Ukrainian Curriculum Advisory Committee whose members were directly involved in the development of these materials. The members were: Roma Barnes, Regina S.D. No. 4; Cecilia Kachkowski, St. Paul's R.C.S.S.D. No. 20, Saskatoon; Irene Zuzak, Saskatoon S.D. No. 13, Nadia Prokopchuk, Half-time Program Developer, St. Paul's R.C.S.S.D. No. 20, Saskatoon.

The Curriculum and Instruction Division for administering and managing the development of the document.

Other individuals who contributed to the project include: Hileria Bodnarchuk, Natalia Burianyk, Mike Kaweski, Prof. Sonia Morris and Maria Rewakowicz.

DOCUMENT

Part One

Introduction

Вступ

Table of Contents	3
Language Immersion Programs	5
Ukrainian Language Education: A Rationale	6
Ukrainian-English Bilingual Education	7
Implementing a Bilingual Program	9
Planning for Instruction	10
Common Essential Learnings	11
Необхідні навички навчання	12
Evaluation and Testing	13
Report Card Comments	15
Expressions, Greetings, Classroom Vocabulary	21

Table of Contents

	Page
Language Immersion Programs	5
Total Immersion	5
Partial Immersion	5
Early Immersion	5
Intermediate Immersion	5
Late Immersion	5
Ukrainian Language Education: A Rationale	6
Ukrainian – English Bilingual Education	7
General Objectives	7
Statement on Instruction	7
Principles of Instruction	8
Implementing a Bilingual Program	9
Planning for Instruction	10
Suggested Instructional Pattern	10
English-Language Component	10
Ukrainian-Language Component	10
Common Essential Learnings	11
Необхідні навички навчання	12
Evaluation and Testing	13
Basic Principles	13
Evaluation of Student Progress	13
Report Card Comments/Картка успішності – Свідоцтво	15
Expressions, Greetings, Classroom Vocabulary/Вислови, вітання, шкільне приладдя ..	21

Language Immersion Programs

An immersion program may be defined as one in which a language other than English is used for instructional purposes for at least half of every school day.

1962 saw the appearance of the first immersion language programs in Canada. They were introduced by the Toronto French School in an effort to enable non-French speaking students to obtain proficiency in French and maintain fluency in English.

Several different types of immersion programs have emerged in response to varying conditions across the country.

Total Immersion

The second or target language is used from 80 to 100 per cent of the school day.

Partial Immersion

The second or target language is used as the language of instruction for a maximum of 50 per cent of the school day.

Early Immersion

Immersion programs, whether total or partial, may also be described according to the grade in which a student enters the program. A program beginning at Kindergarten or at the Grade One level is called an Early Immersion Program.

A typical "partial early immersion program" involves instruction in the second language for half a day and in English for the other half, beginning at Kindergarten or Grade One.

Intermediate Immersion

A program beginning in Grades Four, Five or Six is called an Intermediate Immersion Program.

Late Immersion

Programs beginning at any level after Grade Six are called Late Immersion Programs.

The major difference between each type of immersion program depends on variable factors such as the point of entry and the amount of time spent in the target language. Both of these affect the level of proficiency attained in the target language. Consequently, the objectives of immersion programs vary according to the type of program.

Saskatchewan's Ukrainian-English Bilingual Program is of the "partial early immersion" type. During the Kindergarten year, Ukrainian is the language of instruction used by the teacher. From Grade One on, one-half of each day is conducted in English and one-half in Ukrainian.

Ukrainian Language Education: A Rationale

Constitutional support for heritage-language education is implicit in the Government of Canada's Bill C-93 – *The Canadian Multicultural Act (1988)* – and is further evidenced in the establishment of the Canadian Heritage Languages Institute (Bill C-152).

Provincially, it is the policy of the Government of Saskatchewan to promote and to support financially, where applicable, programs designed to provide language opportunities for students and adults both in the official languages and in other heritage languages. (The statement of Minority Language Education in the provinces and territories of Canada, Report by the Council of Ministers of Education, Canada, Jan. 1983, p. 59).

As part of its mandate to advise the Minister of Education on heritage-language education in Saskatchewan, the Advisory Committee on Heritage Languages conducted a series of public meetings throughout the province (1984-85). During these meetings, the committee's "statement of rationale" for heritage-language education in Saskatchewan schools received overwhelming public support. Excerpts from this statement, which appear in the committee's final report (1986), are quoted below:

- "Saskatchewan's strength and uniqueness derives directly from its linguistic and cultural diversity. The teaching of heritage languages is basic to the realization of a politically just and socially harmonious multicultural society."
- "Component groups in a multicultural society function and co-exist more effectively when their heritage languages and cultures are recognized and appreciated. [This] . . . promotes the development of a world view that fosters intercultural communication and understanding."
- "The teaching of heritage languages facilitates individual and societal participation and interaction in world economic activity . . ."
- "A delivery system is needed for the teaching of heritage languages. Schools have been legitimately charged with this responsibility because they provide appropriate instructional personnel and facilities accessible to all students."
- "The study of heritage languages is an educative process which develops cognitive skills, acts as a stimulant for other studies and provides a tool for understanding one's own culture and the cultures of others . . ."

Ukrainian language learning opportunities service a **heritage language** need for the approximately 100 000 Saskatchewanians that are of Ukrainian background. However, the acquisition of Ukrainian language skills can provide benefits which extend beyond a "heritage" function. Today, close to 50 million people throughout the world (largely in Eastern Europe) speak the language. Furthermore, knowledge of Ukrainian facilitates access to the world of Slavic languages, whose speakers number up to 500 million people. Viewed in this context, the Ukrainian language assumes a new relevance as a language for international communication. Canada's increasing involvement in world organizations, in international trade, business and cultural ventures all signal a need to nurture the development of multicultural individuals. The provision of Ukrainian language learning opportunities in Saskatchewan schools represents one response to this need.

Ukrainian – English Bilingual Education

The intent of this document is to provide curricular information for administrators and teachers on elementary Ukrainian-English bilingual education. Included are statements on goals and objectives, scope and sequence of content, and the nature of the material to be studied at the various grade levels. Specific linguistic expectations for each year of study are presented in the minimal acquisition lists. These are designed to facilitate teachers' short and long-range planning. They identify, by year, the linguistic scope and sequence of the program.

The broad goals of education speak of developing individual potential to its fullest and enhancing each individual's ability to cope in an ever changing environment. In this sense, education is an ongoing and lifelong process and involves the home, church and community, as well as the school. Thus, in-school learning both influences and is itself influenced by the learnings occurring outside the school.

The role of schooling in education is to identify, deliver and evaluate those programs and activities which facilitate the attainment of the broad goals of education. In this process, the objectives specific to any given discipline are directed by the broad goals of education and are outlined in various departmental curriculum documents. These objectives remain constant regardless of the language of instruction. However, the acquisition and the use of a language not dominant in the broader community are factors affecting the planning for instruction in a language other than English. It is important that, in the Ukrainian portion of the bilingual program, priority in program development be given to the Ukrainian Language Arts component in order to facilitate student attainment of the Ukrainian linguistic and cultural objectives.

General Objectives

In addition to the objectives set for unilingual school programs in Saskatchewan, those specific to the acquisition of the Ukrainian language and cultural appreciation are as follows:

- to develop a functional use of the Ukrainian language in the areas of understanding, speaking, reading and writing, within the range of the pupil's experience in the language
- to develop an understanding and appreciation of cultural attitudes and values, as these are reflected in the language, the customs and the traditions of people of Ukrainian origin
- to facilitate the development of positive attitudes towards various languages and cultures

The ultimate expectation is that pupils in bilingual Ukrainian-English classes develop the knowledge, the skills and the attitudes expected of pupils in unilingual classes while simultaneously acquiring fluency in both languages.

Statement on Instruction

In a bilingual program, the target language is used for instruction for one-half of the school day. Usually, this language is not the student's dominant language and, as a result, initially some students may demonstrate a slower rate of conceptual acquisition than their peers in regular English programs. However, similar levels of achievement can be expected for both "bilingual" and "regular" program students by the middle grades.

The methods of presentation recommended for regular English-language primary classrooms have particular reference for the bilingual ("partial early immersion") program. While the introduction of specific concepts contributes to target-language development, there are times when language proficiency is a prerequisite to concept formation.

Teachers must continually monitor the situation to determine whether a lack in language acquisition affects students' conceptual understanding. If such is the case, the combination of verbal, visual and "activity" strategies used by all good primary level teachers may have to be creatively adapted and extended.

Using the immersion approach in the teaching of another language is not an innovative concept. The informal or maternal teaching methods used in early immersion programs are based on the belief that language is best acquired through communicative interaction between teachers and students, and that this interaction occurs within an environment approximating that in which children acquired their first language.

Initially, student comprehension is facilitated through the use of the non-verbal features of language, such as gesture, animation, and delivery. In time, and when they feel they are ready, students begin to respond verbally, all the while testing their hypotheses about what is and is not acceptable, both linguistically and culturally.¹ It is important to note that, during this pseudonatural process of language acquisition, students are also acquiring the skills, attitudes and knowledge in the subject area taught in the target language.

Principles of Instruction

- In the process of language acquisition, comprehension precedes expression and oral expression should precede development of the written communication skills.
- In immersion classes, the role of language is to communicate ideas.
- Language is best acquired in the course of meaningful communicative experiences. Children learn best what they need to know. Therefore, activities should be concrete and practical and designed around the children's communicative needs.
- Communicative experiences are a two-way process, involving both receiving and expressing ideas and information.
- Children need to talk as well as listen. Every student in the classroom should use the language daily in communicative activities for maximum amounts of time. Instructional procedures must strike a balance between teacher modelling of the target language and children's attempts to use language for communication.
- What is known facilitates the understanding of what is new. Teachers' statements should contain a reasonable ratio of known as well as unfamiliar words and structures.
- The spontaneous and correct use of vocabulary and structures by students is a reliable indicator of progress in target-language acquisition.

---

¹ W. Rivers, *Communicating Naturally in a Second Language* (Cambridge University Press, 1983).

Implementing a Bilingual Program

Implementation of a bilingual language program requires **cooperation** and **commitment** on the part of the Department of Education, the administrator, the principal, the bilingual teacher, the school staff, parents and students. All parties involved must have a clear understanding of the rationale, goals and objectives of such a program.

Publicly visible school board support is as important as the creation and maintenance of a positive bilingual program environment in the school. By recognizing and accommodating the special needs of bilingual programming and by adopting a flexible and supportive attitude, the principal and staff contribute immeasurably toward ensuring a successful program. Certain **conditions** which are necessary to successfully implement such a program are outlined to provide assistance in the preliminary stages of implementation.

In deciding whether or not to implement a bilingual program, school boards are faced with a number of **issues** including: determining whether such a program is needed, desired and viable, selecting the most appropriate location and examining any and all sources of funding for additional costs which may be involved.

A community **survey** conducted by an interested parent group and/or the school board is a logical first step in determining program need, viability and perhaps location.

Specific information on **implementation grants** and **maintenance funding** is found in the current regulations under the Education Act.

Bilingual class pupils and regular class pupils are expected to develop similar knowledge, skills and attitudes, irrespective of the language of instruction. Available Ukrainian language teaching materials must be supplemented with alternate Ukrainian language learning resources and with teacher-modified English-only materials. Supportive supplementary materials, both teacher and pupil oriented, should be available in the classroom and in the school resource centre.

The **teacher** is the key to success in a bilingual program. Candidates for the position must be fluent speakers of the language, must have good understanding of the culture associated with the language and must be fully acquainted with all aspects of the methodology of bilingual teaching. However, the innovative aspect of Ukrainian-English Bilingual Education and the dual nature of bilingual instruction, both put additional demands on the teacher. As with any new program and especially in this area, school administrators must be prepared to support teacher participation in relevant professional development activities. This is crucial in the initial stages of implementation.

Parental involvement in various aspects of the bilingual program should be encouraged by the school staff. Parents can be a valuable resource pool and may fulfill a number of supportive roles, such as teacher aides, language models, field trip volunteers, and members of advisory committees and recruitment campaign co-ordinators.

This type of parental participation also serves to reinforce a positive attitude in their children towards the program and ensures effective communication between the home and the school.

The ideal **entry point** into the bilingual program is the Kindergarten Level. In some situations Grade One entry is acceptable. Later entry requires an assessment of each individual case since a minimal language fluency is essential to cope with course content at a higher level. This assessment must include an evaluation of the child's fluency in the language, maturity level and work habits.

Planning for Instruction

In a total immersion class students learn the language both incidentally and formally. Incidental language activities allow for the acquisition of a limited fluency and are followed by a more formal instructional approach. While a similar pattern is used in partial immersion (bilingual) programs, there is a difference in the amount of exposure to the target language. Since less time is available for incidental exposure, a need exists to identify minimal linguistic expectations.

In this document priority is given to Ukrainian Language Arts. This is based on the research indicating that after the primary language acquisition period in early childhood, linguistic development is prerequisite to concept formation in any language.

In an attempt to assist teachers in preparation for the Ukrainian portion of bilingual instruction, specific linguistic expectations for each year of study in Kindergarten to Grade Three Ukrainian Language Arts are suggested in minimal acquisition lists. These are intended as a guide to facilitate teacher planning. The thematic progression results from the seasonal nature of the school year and influences the linguistic progression. The order in which words and phrases are introduced and assimilated in any given year of study may vary depending on local needs, conditions and preferences.

The content outlines for Social Studies, Physical Education, Health and Art display an overview of major themes and sub-themes taught in each of these subject areas. The content outline for Music is presently being piloted and is not contained in this document.

Suggested Instructional Pattern

In Kindergarten classes Ukrainian is the language of instruction.

In Grades One, Two and Three, the following pattern is recommended:

A.M.		P.M.
Ukrainian-language subjects		English-language subjects
• Ukrainian Language Arts	• Health	• English Language Arts
• Social Studies	• Music	• Mathematics
• Physical Education	• Art	• Science

English-Language Component

For specific information on goals, objectives and content regarding English Language Arts, Mathematics and Science, see the respective current Saskatchewan Education English-language curriculum guides.

Ukrainian-Language Component

The requirements of the Language Arts, Social Studies, Physical Education, Health, Art and Music programs taught in Ukrainian are consistent with those presented in the Saskatchewan Education Kindergarten to Grade Three curriculum guides. These documents should be consulted for additional information regarding philosophy, goals, objectives and content outlines.

Common Essential Learnings

Common essential learnings will be incorporated into the required areas and other courses of study in an appropriate manner. The following are suggested as preliminary descriptions of the areas on which each common essential learning focuses across the curriculum.

Communication focuses upon the language demands of each of the required areas of study. It is based on the recognition that language is central to learning in all subject areas. This common essential learning does not ask that all teachers become language arts teachers but rather that they understand the role that language plays in their subject area(s) and deal systematically and concretely with that role in their instructional methods.

Numeracy as a common essential learning is concerned with the knowledge, skills, and appreciations necessary to cope confidently and competently with most everyday situations demanding the use of mathematical ideas, techniques and applications, and with the ability to learn new ones when necessary. In relation to instruction, numeracy suggests that a better balance is required between knowing **how** to compute, measure, estimate and interpret mathematical data and knowing **when** to apply these same skills and techniques.

Critical and creative thinking as a common essential learning is intended to better develop students' abilities to create and to evaluate ideas, processes, experiences and objects. It requires that teachers and students learn to generate, to publicly defend, and to change when necessary, their criteria for evaluation. The creation of greater self-awareness is an important component of this area.

Technological literacy is concerned with the understanding of technological systems as part of social systems which cannot be fully separated from the political, cultural and economic frameworks which shape them. Its intent as a common essential learning is to create citizens capable of an informed, balanced and comprehensive analysis of the technological influences upon their lives and of acting upon the basis of their analysis.

Independent learning focuses upon creation of the opportunities and experiences necessary for students to become capable, self-reliant, self-motivated, and life-long learners. It will require instructional methods that incorporate, among other things, resource-based learning projects, independent research, and the explicit teaching of study skills, and that offer students opportunities to choose from a range of assignments and activities.

Personal and social values and skills examines the personal, moral, social and cultural aspects of each school subject and of the total school environment. It reflects a concern with the development of responsible and compassionate individuals, ones who are both self-reliant and able to work cooperatively as part of a group and with other groups. The inclusion in school subjects of content and activities leading to increased cultural understanding is also an aspect of this common essential learning.

Необхідні навички навчання

Необхідні навички навчання будуть включатися відповідним чином у обов'язкові предмети та інші ділянки навчання. Вони представлені шістьма категоріями. Нижче подається загальне описання цих категорій та як вони виступають у програмі навчання.

Спілкування концентрує увагу на мовних вимогах з обов'язкових предметів навчання. Воно базується на визнанні того, що мова є центральною в процесі навчання всіх предметів. Спілкування не вимагає того, щоб усі вчителі стали мовниками, але наголошує на необхідності розуміння важливості мови в усіх предметах навчання та систематичного і конкретного підходу до мови в процесі навчання.

Математична грамотність має справу зі знаннями, навичками та оцінками, необхідними для того, щоб впевнено та уміло справитися з щоденними ситуаціями, які вимагають застосування математичних ідей та техніки, а також зі здатністю навчитися нових, якщо це необхідно. Стосовно навчання, математична грамотність пропонує краще співвідношення між знанням як підрахувати, виміряти, оцінити та пояснити математичні дані та знанням коли застосувати ці самі навички та техніку.

Критичне і творче мислення ставить за мету краще розвинути здатність учнів створювати та оцінювати ідеї, процеси, досвід та предмети. Воно вимагає, щоб учителі та учні навчилися створювати, публічно захищати та змінювати в разі необхідності свої критерії оцінювання. Важливим компонентом в цій ділянці є краще самооцінювання.

Технологічна грамотність має справу з розумінням технологічних систем, як частини соціальних систем, які не можуть бути повністю відокремлені від політичних, культурних та економічних факторів, які формують їх. Її метою є формування людей, які можуть дати вичерпний та обміркований аналіз технологічного впливу на їх життя, а також вплинути на основу свого аналізу.

Самостійне навчання концентрує увагу на створенні можливостей, необхідних для того, щоб учні отримали навички умілого, упевненого в собі, самотивованого навчання на все життя. Воно вимагатиме методів навчання, які включають, разом з іншими речами, завдання з використанням учбових посібників, самостійне дослідження та навчання навичок навчання, а це дає учням можливість вибирати з ряду завдань та видів діяльності.

Особисті та громадські цінності та уміння досліджують особисті, моральні, соціальні та культурні аспекти кожного шкільного предмета та шкільного оточення взагалі. Вони відображають турботу про розвиток відповідальних та співчутливих людей, які можуть працювати як самостійно, так і з іншими, у групі, а також з іншими групами. Включення у шкільні предмети матеріалів та видів діяльності, які ведуть до підвищення культурного розуміння, є також одним із аспектів цієї категорії навчання.

Evaluation and Testing

Evaluation may be viewed as the process of determining the extent to which instructional objectives are achieved by students. Teachers employ a variety of strategies to assess and measure student performance.

The instructional objectives for Ukrainian-English Bilingual Education are derived from the two major goals of the program, which are effective communication and cultural understanding.

Basic Principles

Learning a language requires the acquisition and use of language elements (sounds, structures and words) **and** communication skills (listening, speaking, reading and writing). Sounds incorporate the individual sounds of letters, phonemes, rhythm and intonation. Structures include grammar, syntax and word-order in sentences. Words refer to vocabulary-lexicon.

The main goal of a second-language program is to enable the students to use the new language for communication. Since communication involves **four** skills, tests should be employed to evaluate these skills.

In language testing, you need to find out:

- whether the students hear the sounds, words and structures
- whether the students understand the sounds, words and structures **and** whether they can produce and utilize them correctly

Evaluation of Student Progress

Types of Language Tests

There are four basic types of language tests. These include aptitude, progress, achievement and proficiency tests. The basic type of language test most often used in second-language instruction is the progress test, which measures how much was learned in a specific course of instruction.

Informal Evaluation – Formative

Formative evaluation refers to evaluative techniques used during instruction to stimulate and monitor learning.

In a predominantly oral program, informal but systematic evaluation techniques can simply be built into normal classroom procedures. A frequent recording and rating of students' comprehension and production of oral material is possible even in large classes.

The teacher pre-selects certain students for daily evaluation on a rotational basis. Individual student performance is recorded in a daily record book under headings such as comprehension, pronunciation, fluency, stress and intonation. Thus, there is minimal disruption to regular classroom procedures and students continue to participate normally in class activities.

-
- All students should be made aware that informal evaluation occurs during regular class sessions.
  - The system of daily evaluation should be explained to students at the start of the course.
  - Private discussions regarding individual student progress should be conducted throughout the year.
  - Whenever possible, in the evaluation of oral production, students should be encouraged to respond to questions in complete sentences.
  - Questions that elicit simply a repetition of the answer in the response should be avoided.

Formal Testing – Summative

Summative evaluation refers to techniques designed for use at the end of instruction (i.e. unit; year) to measure or grade students' achievement of the objectives.

The ability to communicate in any language consists of a number of subsidiary skills such as enunciation, accentuation, fluency, and intonational patterns. Objectivity in testing increases with the number of variables or skills being tested at the same time. While a comprehensive evaluation program should include a **range** of tests, objective tests are preferable because they require one to be certain about the precise purpose of the test and the number of elements being tested.

- At the beginning of the course, all students should be made aware of the formal evaluation procedures that will be used.
- Every attempt should be made to give test instructions in Ukrainian only.
- Test validity is important. Care should be taken that a test indeed measures what it is intended to measure.
- A test should have "discriminatory power".
- In sound discrimination tests, items should be read only once and in a natural, conversational style.
- Tests which expose students to incorrect pronunciation or unacceptable structures should be avoided.

Картка успішності – Свідоцтво

Помітки й зауваження

Пильно працює і добре поступає.

Поважає погляди інших.

Вчиться ділитися з іншими. Вчиться слухати. Це важлива частина соціального росту.

Може дати собі раду у важку хвилину.

Гарно вчиться бути уважним, дружним і справедливим.

Гарно бере участь у діяльності.

Має приємну вдачу.

Бере активну участь у класних дискусіях.

Уважно ставиться до вимог учителя.

Добре приймає відповідальність. Вміє взяти на себе відповідальність.

Вчиться уважніше слухати вказівок.

Навички праці поліпшуються.

Показує постійний поступ.

Добре читає/пише/працює/слухає.

Відмінний поступ/розвиток.

Швидко вивчає мову/слова.

Ручна праця чудова!

Дуже добре допомагає прибирати класну кімнату.

Дуже старається зробити щось приємне.

Має добрий характер.

Добре працює.

Має добрі навички праці.

Підвищує швидкість читання і розуміння прочитаного.

Має добрі відносини/стосунки з іншими дітьми.

Добре годиться/погоджується. Згідливий. Згідлива.

Бере активну участь у _____.
фізкультурі, дискусіях, . . .

Читає/Працює з ентузіазмом.

Швидко схоплює нові ідеї/нову науку.

Головне зацікавлення у _____.
з _____.

Добра підготовка на _____.

Надзвичайно здібний.

Добре вишукує інформацію.

Добре шукає додаткової інформації.

Має добру організацію думок.

Добре знає цю тему.

Гарно розширює власний український словник.

Добре пише оригінальні оповідання та вірші.

Дуже чемний та серйозний учень. Дуже чемна та серйозна учениця.

Чемний учень. Чемна учениця.

Добре працює з іншими.

Весела дитина!

Уважно слухає.

Дуже хоче догодити і виконати добру роботу.

Пишається тим, що допомагає прикрасити нашу кімнату.

Поведінка покращилася.

Коли заспокоїться, він (вона) краще працює.

Має веселу вдачу, добре почуває себе в школі та отримує все більше й більше впевненості у собі.

З ним (нею) легко спілкуватися.

У відношенні до інших спостерігається покращення.

Починає краще ставитися до інших.

Починає брати участь у класних дискусіях.

Повільно працює, бо хоче, щоб уся робота була виконана добре і правильно.

Вже звик/звикла до нашої школи.

Добре пристосувався/пристосувалася до нашої школи.

Наполегливо працює в усіх ділянках.

Я з радістю спостерігав/спостерігла його (її) соціальний ріст, і мені було приємно мати його (її) в своїй класі.

Вона (він) гарна/гарний дівчина (хлопець) з почуттям відповідальності.

Старається виконувати завдання охайно та правильно і пишається цим.

Цікавиться будь-якою роботою і охоче працює.

Дуже добре ставиться до школи.

Має добре товариське відношення до своїх однокласників.

По-товариському ставиться до однокласників.

Завжди хоче допомогти виконати будь-який проєкт у класі.

По-своєму, не дуже виявляючи цього, є відмінним помічником.

Має добру владу і демонструє добрий поступ у своїй роботі.

Вона (він) сумлінна дитина, на яку можна покластися.

В роботі спостерігається помітне покращення.

Дякуючи своїй здатності добре виконувати кожне завдання, він (вона) повинен/повинна отримувати задоволення від навчання у школі.

Дякуємо за ваше зацікавлення, виявлений до поступу у навчанні.

Він (вона) зробив/зробила добрий внесок у працю класу і є прикладом для інших.

Зі своєю доброзичливою та товариською вдачею він (вона) завжди буде бажаним учнем у будь-якій класі.

Він (вона) доброзичливий/доброзичлива та щирий/щира у відношенні до своїх однокласників.

Завжди має час зробити щось приємне для когось.

Було приємно мати (ім'я) у класі.

(Ім'я) приємна дитина, яка охоче бере участь у всьому.

Може краще старатися у _____.

суспільствознавстві
українській мовній діяльності
здоров'ю, . . .

Може краще старатися говорити по-українському.

Серйозно ставиться до своєї роботи, але не виконує в даний час свої завдання.

Більшість помилок спричиняється через недбайливість.

Добра думка пару разів перевірити докінчене завдання.

Потрібно краще слухати вказівки.

Погано розуміє письмові вказівки.

Не може закінчити самостійну роботу.

Не розвиває свої зацікавлення до _____ .
роботи, теми, . . .

Не може самостійно працювати.

Слабо поступає в _____ .
суспільствознавстві
здоров'ю
українській розмовній мові
музиці, . . .

Брак інтересу/зацікавлення до роботи.

Має здібності, але не розвиває їх.

– Має здібності, але не застосовує їх.

Виконує роботу квапливо, не уважно.

Потребує постійного нагляду.

Потребує заохочення.

Поведінка в _____ класі неприємна.
першій
другій, . . .

Мусить розвинути відповідальність за свою поведінку.

Не завжди добре використовує час.

Часом неспокійний/неспокійна.

Бракує концентрації.

– Не погоджується з іншими.

Забагато розмовляє під час шкільних годин.

Не звертає уваги на пояснення під час лекції.

Погано поводить на спортивному майданчику під час перерви.

Потребує більше самопевності.

Не бере участі у діяльності.

Боїться попросити допомоги.

Легко знеохочується.

Повинен покращити читання/писання . . .

Легко починає плакати.

Необхідно уповільнити темп, щоб виконати охайнішу роботу.

Йому (їй) треба навчитися вчасно зосереджувати увагу на необхідних речах.

Любить цікавитися справами сусіда.

Йому (їй) треба навчитися говорити тоді, коли надходить його (її) черга.

Часто говорить вголос і порушує порядок у класі.

Все ще необхідно нагадувати про відношення/ставлення до вчителів та поведінку в кімнаті та на ігровому майданчику.

Надувається та сердиться, якщо йому (їй) зроблять зауваження.

Йому (їй) треба розвинути більше самовпевненості.

Йому (їй) треба більше соціального досвіду, щоб вільно почувати себе зі своїми шкільними товаришами.

Занадто спішить.

Expressions, Greetings, Classroom Vocabulary

Absent.

Accurately. Right on.

After breakfast.

After dinner.

After supper.

All together.

Always.

And you?

Answer.

Are you ill?

Are you not feeling well?

Are you ready?

– Ask.

Ask me about . . .

Assembly

Attendance

Attention!

Audiotape

Backpack

Be careful. Take care.

Before breakfast.

Before dinner.

Before supper.

Begin!

Board.

Board the bus.

Borrow. Lend.

Вислови, привітання, шкільне приладдя

Відсутній. Відсутня.

Точно.

Після сніданку.

Після обіду. Пополудні.

Після вечері.

Усі разом.

Завжди.

А ти?/А ви?

Відповідай. Відповідайте.

Чи ти хворий/хвора?

Ти/Ви себе погано почуваш/почуваете?

Чи ти готовий/готова? Чи ви готові?

Питай. Питайте.

Запитай/Запитайте мене про . . .

Шкільне зібрання

Присутність

Увага!

Звукозапис

Торбінка. Наплічник.

Уважно. Обережно.

Перед сніданком.

Перед обідом.

Перед вечерею.

Починай! Починайте!

Дошка. Таблиця.

Заходь/Заходьте в автобус.

Позич. Позичте.

Boys!	Хло́пці!
Bring . . . Bring me . . .	Принеси́/Принеси́ть . . . Принеси́/Принеси́ть мені́ . . .
Bulletin board	Ві́віскова до́шка
Button/Fasten your jacket.	Защи́пи/Засті́бни́ жаке́т.
Calculator	Обчи́слювач. Калькуля́тор.
Calm down! Settle down!	Споки́вно!
Cassette	Касе́тка
Cassette player/recorder	Магнітофо́н
Change your shoes.	Пере́взу́йся. Пере́взу́йтеся.
Cheer up!	Підбадьо́рся! Підбадьо́ртеся! Розвесели́ся! Розвесели́ться!
Choose.	Ви́бери. Ви́беріть.
Clap your hands.	Плещі́ть в доло́ні.
Classroom	Кля́сна кімна́та. Кля́са.
Clean up your desk.	Упо́рядку́й ре́чі в/на па́рті.
Close the door/window.	Зачини́/Зачині́ть две́рі/ві́кно.
Close your notebook/notebooks.	Закри́й/Закри́йте зо́шит/зо́шити.
Closet. In the closet.	Га́рдеро́ба. У га́рдеро́бі.
Color.	Розфа́рбу́й. Розфа́рбу́йте. Зафа́рбу́й. Зафа́рбу́йте. Кольору́й. Кольору́йте.
Collect the books.	Позбира́й/Позбира́йте кни́жки.
Come here.	Ходи́/Ходи́ть сюди́.
Come in.	Захо́дь. Захо́дьте.
Compass	Ко́мпас
Complete.	Докі́нчи. Докі́нчіть. Закі́нчуй. Закі́нчуйте.
Computer	Комп'ю́тер
Continue.	Продовжу́й. Продовжу́йте.
Copy.	Пере́пиши́. Пере́пиші́ть.

Count.
Cover your mouth.
Cross out.
Cupboard. In the cupboard.
Cut off.
Cut out.

Danger. Dangerous.
Definitely.
Describe.
Desk. On the desk. In the desk.
Do as I do.
Do it this way.
Don't be late.

Don't bother/provoke . . .
Don't chew gum!
Don't eat sunflower seeds!
Don't hurry.
Don't lie.
Don't push/shove.
Don't repeat.
Don't run.
Don't run around in the room!
Don't speak.
Don't tattle.
Don't walk away.
Door
Do you remember?
Do you understand?

Рахуй. Рахуйте.
Прикрій рот.
Вікресли/Вікресліть хрестиком.
Шафа. У шафі.
Відрізуй. Відрізуйте.
Витинай. Витинайте.
Вирізуй. Вирізуйте.

Небезпека. Небезпечно.
Обов'язково.
Опиши. Опишіть.
Парта. На парті. У парті.
Роби/Робіть так, як я роблю.
Роби/Робіть ось так.
Не запізни́ся/запізни́ться.
Не запізню́йся/запізню́йтеся.
Не турбу́й/зачіпа́й . . . /турбу́йте/зачіпа́йте . . .
Не жуй/жу́йте жувáчки!
Не їж/ї́жте со́няшнику!
Не спіши́/спіши́ть.
Не говори́/говори́ть неправди.
Не штовха́йся. Не штовха́йтеся.
Не повторя́й/повторя́йте.
Не біжи́/біжи́ть!
Не біга́й/біга́йте по кімна́ті!
Не говори́/говори́ть.
Не доноси́/доноси́ть.
Не відхо́дь/відхо́дьте.
Две́рі
Ти пам'ята́єш? Ви пам'ята́єте?
Ти розумі́єш? Ви розумі́єте?

Draw.	Рисуй. Рисуйте. Малюй. Малюйте.
Draw a picture.	Нарисуй/Нарисуйте картину.
Drawer. In the drawer.	Шухляда. У шухляді.
During the day.	Удень. Під час дня.
During the night.	Вночі.
Electrical cord	Електропровід
Enter the classroom.	Заходь/Заходьте у класу.
Entrance. At the entrance.	Вхід. При вході.
Erase.	Зітри. Зітріть.
Erase the board.	Витри/Витріть таблицю. Постирай/Постирайте таблицю.
Example	Приклад. Зразок.
Excellent! Perfect!	Відмінно!
Excuse me.	Вибач. Вибачте. Пробач. Пробачте.
Exit	Вихід
Explain.	Поясни. Поясніть.
Extraordinarily!	Надзвичайно!
Fasten/Button your jacket.	Зашіпи/Застібни́ жакет.
File folder. In the file folder.	Папка. У папці.
Filing cabinet. In the filing cabinet.	Картоте́ка. У картоте́ці.
Film	Фільм
Film/Filmstrip projector	Висвітлювач. Фільмоскоп.
Filmstrip	Фільмова стрічка
Find.	Знайди. Знайдіть.
Fine, thank you.	Дякую, дуже добре.
Fire!	Пожежа! Вогонь!
Fire drill	Пожерна вправа
Floor. On the floor.	Підлога. На підлозі.

For example.
For sure. Of course.

Наприклад.
Напевно. Безперечно.

Garbage
Garbage can
Get the . . .
Get your lunch.
Girls!
Give . . . Give me . . .
Give it back.
Give me permission.

Сміття
Смітник
Дістань/Дістаньте . . .
Дістаньте полуденок/перекуску.
Дівчата!
Даї/Даїте . . . Даї/Даїте мені . . .
Віддай. Віддайте.
Дозвольте мені.
Даїте мені дозвіл.

Give out . . .
Glue. Glue on.
Good bye!
Good day!
Good luck.
Good morning!
Good. Very good.
Go outside.
Go there.
Go to play.
Go to the board.
Go to the door.
Go to the gym.
Go to the library.
Go to the office.
Go to the washroom.
Go to the window.
Go to your desk.
Go to your place.

Роздай . . . Роздайте . . .
Клей. Наклей/наклейте. Приклеї/приклейте.
До побачення!
Добридень!
Бажаю/Бажаємо щастя.
Доброго ранку!
Добре. Дуже добре.
Вийди/Вийдіть навір.
Іди/Ідіть туди.
Іди/Ідіть гратися/бавитися.
Іди/Ідіть до таблиці.
Іди/Ідіть до дверей.
Іди/Ідіть в спортівну залю.
Іди/Ідіть в бібліотеку.
Іди/Ідіть до канцелярії.
Іди/Ідіть до вмивальної/лазнічки.
Іди/Ідіть до вікна.
Іди/Ідіть до своєї партії.
Іди/Ідіть на своє місце.

Greetings!

Guess.

Guest. Guests.

Gym

Hand out the . . .

Hang up your coat/coats.

He/She is lying!

He/She is not here.

He/She is tattling.

He/She pinched me!

Help her/him.

Homework

How are you?

How do you say . . . in Ukrainian?

Hurry!

I beg your pardon.

I didn't do it.

I don't know.

I don't remember.

I don't understand.

I have a surprise for you.

I like . . .

I'm going.

I'm thirsty.

I'm tired.

Вітаємо! Привіт!

Вгадай. Вгадайте.

Гість. Гості.

Спортивна зала. Спортзала.

Роздай/Роздайте . . .

Повісь/повісьте плащ/плащі.

Він/Вона обманює/говорить неправду!

Його/Її немає.

Він відсутній. Вона відсутня.

Він/Вона донісєть.

Він/Вона ушипнув/ушипнула мене!

Допоможі/Допоможіть їй/йому.

Домашнє завдання

Як ся маєш? Як ся маєте?

Як поживаєш? Як поживаєте?

Як ти почуваєшся? Як ви почуваєтеся?

Як сказати . . . по-українському?

Спіши! Спішіть!

Пробу.

Я цього не зробив/зробила.

Я не знаю.

Я не пам'ятаю.

Я не розумію.

Я маю вам несподіванку.

У мене є для вас несподіванка.

Мені подобається . . .

Я люблю . . .

Я йду.

Хочу п'яти.

Я стомлений/стомлена.

In the evening.

In the fall.

In the morning.

In the spring.

In the summer.

In the winter.

Is everybody ready?

Is this for me?

Is this mine?

It doesn't matter.

It makes no difference to me.

It's mine. This is mine.

It's too cold.

It's too warm.

I was first.

I would do it this way.

Ввечері.

Восени.

Вранці.

Навесні.

Влітку.

Взимку.

Чи всі готові?

Це мені?

Це моє?

Нічого.

Мені однаково. Мені незалежить. Мені все одно.

Це моє.

Захолодно.

Зате́пло. Зана́дто те́пло.

Я був першим/була першою.

Я зробив би/зробила б ось так.

Join.

Just right!

З'єдна́й. З'єдна́йте.

Якра́з до́бре!

Leave the classroom.

Leave your shoes at the entrance.

Lend. Borrow.

Let him/her do it.

Let me go.

Let's color.

Let's count.

Let's draw.

Let's paint.

Let's print.

Let's read.

Вийди/Вийдіть з класу.

Залиши́/Залишіть чере́вики при вхо́ді.

Позич. Позичте.

Неха́й ро́бить.

Пусти́/Пусти́ть мене́.

Розма́льовуймо. Ко́льору́ймо. Зама́льовуймо.

Раху́ймо.

Рису́ймо.

Малю́ймо.

Друку́ймо.

Чита́ймо.

Let's sing.	Співаймо. Заспіваймо.
Let's take a look!	Подивімося!
Let's write.	Пишімо.
Library	Бібліотека
Lift the blind.	Підніми/Підніміть штору.
Line up!	Стань/Станьте в ряд/ряди!
Listen!	Слұхай! Слұхайте!
Listen carefully.	Уважно слұхай/слұхайте.
Listen carefully to instructions.	Уважно слұхай/слұхайте вказівок.
Listen to the announcement.	Слұхайте оголошення.
Locker. In the locker.	Шафа. У шафі.
Look and listen.	Дивіться і слұхайте.
Look at the picture.	Розглянь/Розгляньте малюнок/картину.
Look! Take a look!	Дивіся! Дивіться! Подивіся! Подивіться!
Louder.	Голосніше.
Map	Карта
Maybe.	Можливо. Мабуть.
May I leave the room?	Можна вийти?
Microphone	Мікрофон
Miss _____!	Панно _____!
Mold plasticine, dough, clay . . .	Виробляй/Виробляйте з пластиліну, тіста, глини . . .
Mr. _____!	Пане _____!
Mrs. _____!	Пані _____!
Never.	Ніколи.
Newsprint	Газетний папір
Of course. For sure.	Напевно. Безперечно.
Office	Канцелярія
Off switch	Вимикач

O.K.	Гаразд.
On switch	Вмикач
Open the curtains.	Розсунь/Розсуньте фіранки/заслони.
Open the door/window.	Відчині/Відчиніть двері/вікно.
Open your book/books.	Розгорні/Розгорніть книжку/книжки.
	Відкрій/Відкрийте книжку/книжки.
Ouch!	Ой!
Outline.	Обведі/Обведіть колом.
Paint.	Малюй. Малюйте.
Paper clip	Щіпка
Pardon?	Пробшу?
Pass . . . /Please pass on . . .	Подай/Подайте . . .
	Пробшу передати . . . Подай/Подайте далі.
Paste. Paste on.	Наклеї. Наклейте.
	Приклеї. Приклейте.
– Pencil case	Пенал
Pencil sharpener	Стругачка
Perfect! Excellent!	Відмінно!
Perhaps.	Можливо. Мабуть.
Photocopy. Make a photocopy.	Світлодрук. Зроби/Зробіть світлодрук.
Pick up . . .	Позбирай/Позбирайте . . .
Pin	Шпилька
Place this in . . .	Сховай/Сховайте це в . . .
Play the role of . . .	Відіграй ролю . . .
Please. If you please.	Пробшу. Будь ласка.
Poster	Афіша
Present.	Присутній. Присутня.
Principal	Директор
Projector	Висвітлювач
Put away . . .	Сховай . . . Сховайте . . .
Put in the cassette.	Вкладі/Вкладіть касетку.

Put on your mittens.	Одягні/Одягніть рукавиці, . . .
Put your books . . .	Покладі/Покладіть книжки . . .
Put your coat/coats on.	Одягайся. Одягайтеся.
Put your shoes on.	Взуйся. Взуйтеся.
Question	Пита́ння
Quiet! Silence!	Ті́хо!
Quieter!	Тихіше! Тіхше!
Quiz	Опитування
Raise your hand/hands.	Підні́ми/Підні́мть ру́ку/ру́ки.
Read.	Чита́й. Чита́йте.
Read aloud.	Прочита́й/Прочита́йте вгóлос.
Read louder.	Чита́й/Чита́йте голосніше.
Read silently.	Чита́й/Чита́йте мóвчки.
Recess	Перерва
Record player	Грамофо́н
Remarkable!	Знамені́то!
Remember.	Пам'ята́й. Пам'ята́йте.
Repeat.	Повторі́. Повторі́ть.
Repeat the chorus.	Повторі́/Повторі́ть пріспі́в.
Repeat the verse.	Повторі́/Повторі́ть вірш.
Right on. Accurately.	Тóчно.
Ruler	Ліні́йка
Safety. It is safe.	Безпе́ка. Безпéчно.
Say it.	Скажй. Скажі́ть.
School assembly	Шкі́льне зібра́ння
School bag. In the school bag.	Шкі́льна́ торбі́на. У шкі́льній торбі́ні. Тéчка. У téчці.
Screen	Екра́н
See you on Monday, . . .	Побáчимося в понеді́лок, . . .

See you tomorrow!
Settle down! Calm down!
Sharpen your pencil/pencils.
Sheet of paper
Shelf. On the shelf.
Show and tell.
Show me . . .
Silence! Quiet!
Sink
Sit down.
Sit in a circle.
Sit in the bus.

Sit in your desk.
Sit in your desk/desks!
Sit on the floor.
Slide
Smile.
Speak.
Speaker
Speak in a whisper.
Speak in Ukrainian.
Speak louder.
Speak more quickly.
Speak more slowly.
Stand up.
Staple
Stapler
Stop!
Switch off . . .
Switch on . . .

Побачимося завтра!
Спокійно!
Застружй/Застружїть олівець/олівці.
Аркуш паперу.
Полиця. На полиці.
Покажй/Покажїть і розкажй/розкажїть.
Покажй/Покажїть мені . . .
Тїхо!
Умивальник. Мийниця.
Сідай. Сідайте.
Сідай/Сідайте в коло.
Сідай/Сідайте в автобус.
Сидй/Сидїть в автобусі.
Сідай/Сідайте за парту.
Сидй/Сидїть за партою/партами!
Сядь/Сядьте на підлогу.
Прозїрка. Діапозитів.
Усміхнїся. Усміхніться.
Говорй. Говорїть.
Голоснїк
Говорй/Говорїть пошепки.
Говорй/Говорїть по-українському.
Говорй/Говорїть голосніше.
Говорй/Говорїть швидше.
Говорй/Говорїть повільніше.
Встань. Встаньте.
Скóбка
Скобляр
Перестань! Перестаньте!
Вимикнй/Вимикнїть . . .
Ввімкнй/Ввімкнїть . . .

Tack	Цвяшок. Кно́пка.
Take a look!	Подиві́ся! Подиві́ться!
Take care. Be careful.	Ува́жно. Обере́жно.
Take off your coats.	Роздяга́йся. Роздяга́йтеся.
Take off your shoes.	Роззу́йся. Роззу́йтеся.
Take this home.	Візьмі́/Візьмі́ть це до́ому.
Take your book/books out.	Візьмі́/Візьмі́ть кни́жку/книжки́.
Tape	Та́сьма
Tape recorder	Магнітофо́н
Teacher	Учи́тель. Учи́телька.
Television program	Телепереда́ча
Television set	Телеві́зор
Test	Іспит
Thank-you.	Дя́кую.
That's the truth.	Пра́вда.
The bus is already here.	Авто́бус уже́ тут.
The day after tomorrow.	Післяза́втра.
The day before yesterday.	Позавче́ра.
This is better.	Це кра́ще.
This is for me.	Це для ме́не.
This is mine. It's mine.	Це моє́.
Throw your gum out!	Вики́нь/Вики́ньте жува́чку!
Tidy up your desk.	Упорядку́й речі́ в/на па́рті.
Tie up your shoelaces.	Зав'я́жй/Зав'яжі́ть шнурі́вки.
Tie your scarf.	Зав'я́жй ша́лик.
Time for lunch.	Час обі́дати.
	Час на пере́куску/полу́денку/обі́д.
Time for recess.	Час на перерву́.
Time to go home.	Час іти́ до́ому.
Time to play.	Час гра́тися/ба́витися/на розва́ги.
Today	Сьо́годні

Tomorrow	Завтра
Too bad.	Шкодá. Як жаль.
Tracing paper	Кáлька
Turn around.	Обернісь. Обернітьсь.
Typewriter	Друкáрська машинка
Underline.	Підкресли/Підкресліть лінією.
Very good!	Дуже добре!
Videocassette	Відеокасéтка
Video player/recorder	Відеопрогравáч
Videotape – blank	Відеотáсьма
Videotape – recorded	Відеозáпис
Washroom	Вмивáльня. Лазнічка.
We'll see.	Побáчимо.
What are you doing?	Що ти/ви рóбиш/рóбите?
What have you got?	Що ти/ви мáєш/мáєте?
What time is it now?	Котрá тепér годіна?
Where are you going?	Куді ти/ви йдéш/йдетé?
Whisper.	Шепчй. Шепчіть.
Who is absent?	Когó немáє? Хто відсúтній?
Who knows?	Хто знáє?
Why are you late?	Чомú ти запізнйвсь/запізнйлась?
Wipe your nose.	Вйтри нíс.
Write.	Пишй. Пишіть.
Write neatly.	Пишй/Пишіть старáнно/чітко.
Write out.	Вйлиши. Вйпишіть.
Yesterday	Учóра
You're welcome.	Прóшу.

Greetings for Special Occasions

Glory to Jesus Christ!

- Glory forever!

Happy holidays!

Christ is born!

- Let us glorify Him!

Happy New Year!

With the New Year!

Christ has risen!

- Indeed He has risen.

Greetings on your birthday.

Greetings on your name day.

Best wishes for many years to come.

Congratulations!

Sincere wishes.

With deep sympathy.

I/We sympathize.

Вітання в особливих випадках

Слава Ісусу Христу!

- Слава навіки!

Веселих свят!

Христос Раждается!

- Славимо Його!

Щасливого Нового Рóку!

З Новим Рóком!

Христос Воскрес!

- Воістину Воскрес.

Вітаю/Вітаємо тебе/вас з днем народження.

Вітаю/Вітаємо тебе/вас з днем іменін.

На мно́гі літа́!

Поздоровляю! Поздоровляємо!

Найщиріші побажання.

З глибóким співчуттям.

Співчуваю. Співчуваємо.

Part Two

Ukrainian Language Arts

Мовна діяльність

Table of Contents	37
Goals Statement	39
Content Outline	39
Minimal Acquisition Lists: Explanatory Notes	44
Suggested Instructional Pattern and Sample Lesson	47
Words and Phrases for Everyday Use	57
Kindergarten	61
Grade One	153
Grade Two	269
Grade Three	311
Cumulative Word List	351

Table of Contents

	Page
Ukrainian Language Arts/Мовна діяльність	39
Goals Statement	39
Content Outline	39
Minimal Acquisition Lists: Explanatory Notes	44
Suggested Instructional Pattern and Sample Lesson	47
Пропонований порядок мовної лекції	47
Вказівна лекція	48
Щоденно-вживані слова й вислови	57
Садочок	61
Осінь	63
Зима	89
Весна й літо	119
Словник	147
Перша класа	153
Осінь	155
Зима	191
Весна	213
Літо	243
Словник	261
Друга класа	269
Осінь	271
Зима	281
Весна	291
Літо	301
Словник	307

Третя класа	311
Осінь	313
Зима	325
Весна	333
Літо	339
Словник	345
Cumulative Word List/Загальний словник (від садочку до третьої класи)	351

Ukrainian Language Arts

Goals Statement

Language has been defined as a learned behavior acquired within a cultural context. The main goal of a Language Arts program is the development of articulate behavior in students. This development involves the acquisition and utilization of four major language skills – listening, speaking, reading, and writing – through a process whereby the learner receives, processes (understands) and expresses information. It also facilitates students' awareness and understanding of the cultural attitudes and values of a people because these find expression both in linguistic terms and in behavioral patterns.

In the Ukrainian - English Bilingual Program, both the Ukrainian and English Language Arts are designed to develop articulate behavior (effective communication) in the respective languages. This dual approach to Language Arts accommodates the transfer of many skills and concepts acquired in one language to the other.

Content Outline

A summary of the sub-themes introduced in the Kindergarten to Grade Three Language Arts Program is provided on the following pages.

Мовна діяльність

Мета

Мова визначається, як навчана поведінка, отримана в культурному контексті. Головна мета програми мовної діяльності – розвинути в учнів артикуляційну поведінку. Цей розвиток включає надбання та використання чотирьох головних мовних навичок – слухання, говоріння, читання і писання – у той час, як учень сприймає, оброблює (розуміє) і виражає інформацію. Це також полегшує учням розуміння культурних відношень та цінностей людей тому що вони знаходять вираз як у лінгвістичних термінах, так і в поведінці.

В українсько-англійській двомовній програмі як українська, так і англійська мовна діяльність створені з метою розвинути артикуляційну поведінку (ефективне спілкування) у відповідних мовах. Цей подвійний підхід до мовної діяльності включає перенесення багатьох навичок і понять з однієї мови на іншу.

Плян змісту

На наступних сторінках подається короткий виклад підтем, що вивчаються від садочку до третьої класу у програмі мовної діяльності.

Kindergarten	Grade One	Grade Two	Grade Three
F All About Me Fall Colors Forms, Shapes Numbers Thanksgiving Day School Halloween	a All About Me Fall Obzhynky Family Thanksgiving Day School Halloween Community Helpers Remembrance Day	i Fall Park Celebrations Parties, Games	i School Personnel School Rules Sports Building Holidays Fall Tasks
W My Family Community Helpers Remembrance Day Winter St. Nicholas Christmas New Year's Day Feast of Jordan Circus St. Valentine's Day	Home Winter St. Nicholas Christmas New Year's Day Feast of Jordan Winter Games St. Valentine's Day	Family Clothing Games, Toys Pets Friends Foods Sports	Ukrainian Foods School Programs Winter Climate, Weather By the Water

	Kindergarten	Grade One	Grade Two	Grade Three
S p r i n g	Spring	Zoo, Circus	Store	Morning Tasks
	Easter	St. Patrick's Day	Home	Spring
	Farm	Farm	Farm Animals	Forest
	Mother's Day	Taras Shevchenko	Animals	
		Spring	Weather	
S u m m e r		Easter	Transportation	
		Garden, Orchard		
		Transportation		
	Garden, Orchard	Mother's Day	Water	Holidays, Vacation
	Summer	Summer	Trees	Camping
	Father's Day	Pets	Sports	
		Father's Day		
		Holidays, Vacation		

Садочок	Перша класа	Друга класа	Третя класа
Все про мене	Все про мене	Осінь	Шкільні працівники
Осінь	Осінь	Парк	Шкільні правила
Кольори	Обжинки	Свята	Спорт
Форми	Родина	Забави	Будування
Числа	День Поляки		Свята
День Поляки	Школа		Осіння праця
Школа	Галовін		
Галовін	Громадські помічники		
	Пам'ятковий день		

О с і н ь

Моя родина	Дім	Родина	Українські страви
Громадські помічники	Зима	Одяг	Шкільні програми
Пам'ятковий день	Свято Миколая	Забавки, ігри	Зима
Зима	Різдво	Пестуни	Клімат, погода
Свято Миколая	Новий Рік	Друзі	На воді
Різдво	Йордан	Страви	
Новий Рік	Зимові ігри	Спорт	
Йордан	Свято Валентина		
Цирк			
Свято Валентина			

З и м а

Садочок   Перша класа   Друга класа   Третя класа

Весна	Зоопарк, цирк	Крамниця	Уранці
Великдень	Свято Петра	Дім	Весна
Фарма	Фарма	Свійські тварини	Ліс
Мамин день	Тарас Шевченко	Звірі	
	Весна	Погода	
	Великдень	Транспорт	
	Город, сад		
	Транспорт		

В е с н а

Город, сад	Мамин день	Вода	Вакації
Літо	Літо	Дерева	Таборування
Татів день	Пестуни	Спорт	
	Татів день		
	Вакації		

Л і т о

Minimal Acquisition Lists: Explanatory Notes

General Information

The minimal linguistic expectations for each year of study in Kindergarten to Grade Three Ukrainian Language Arts have been organized according to the seasons:

- Fall
- Winter
- Spring
- Summer

The Kindergarten list includes an additional category identifying words and expressions for daily use throughout the year.

The words, phrases and expressions displayed represent a first-occurrence listing. Thus, it is very important that teachers continually **reuse vocabulary** from previous themes and previous years. This will ensure continuity in instruction and will facilitate the use of what has been learned in teaching what is new.

All of the words and phrases included in the minimal acquisition lists are expected to become part of the children's **active vocabulary**. The term **active vocabulary** refers to those words and phrases that children can use correctly, both grammatically and contextually. Thus, upon the completion of any given theme, the children should have facility in all of the listed words and phrases.

Exceptions:

- Words and phrases preceded by two asterisks (**) denote "teacher information only".
- Words and phrases preceded by one asterisk (*) denote "teacher vocabulary only".

Teacher vocabulary is very important in a partial immersion program because from it develops the children's **passive vocabulary**. The term **passive vocabulary** refers to those words and phrases that children understand and can respond to correctly, but are not required to use orally. The display of teacher vocabulary is intended as a means of ensuring consistency in words and structures used by the teacher. In addition, because much of the passive vocabulary will eventually become active (in later themes and later years), teachers can prepare children for up-coming new words and phrases before they are introduced as active requirements.

There is a definite progression from one theme to another and later themes depend upon mastery of words and phrases in the preceding one. However, it may not always be possible or desirable for students to acquire total mastery of all the elements in one theme before moving on to the next theme. Consequently, the order in which the learnings occur may vary depending upon local needs and preferences. Nonetheless, by the end of the year, it is expected that children will acquire an active facility with all of the words and phrases listed for that year. Thus, the lists represent the **minimum** number of words and phrases that must become active student vocabulary before the child moves on into the next year of study.

Format

The minimal acquisition lists contain information for each year of study in Kindergarten to Grade Three Ukrainian Language Arts. The introductory page for each theme displays an overview of the sub-themes and suggested sub-theme components. (See "Sample Introductory Page", p. 45.) Succeeding pages provide specific detail. (See sample on p. 46.)

Sample Introductory Page

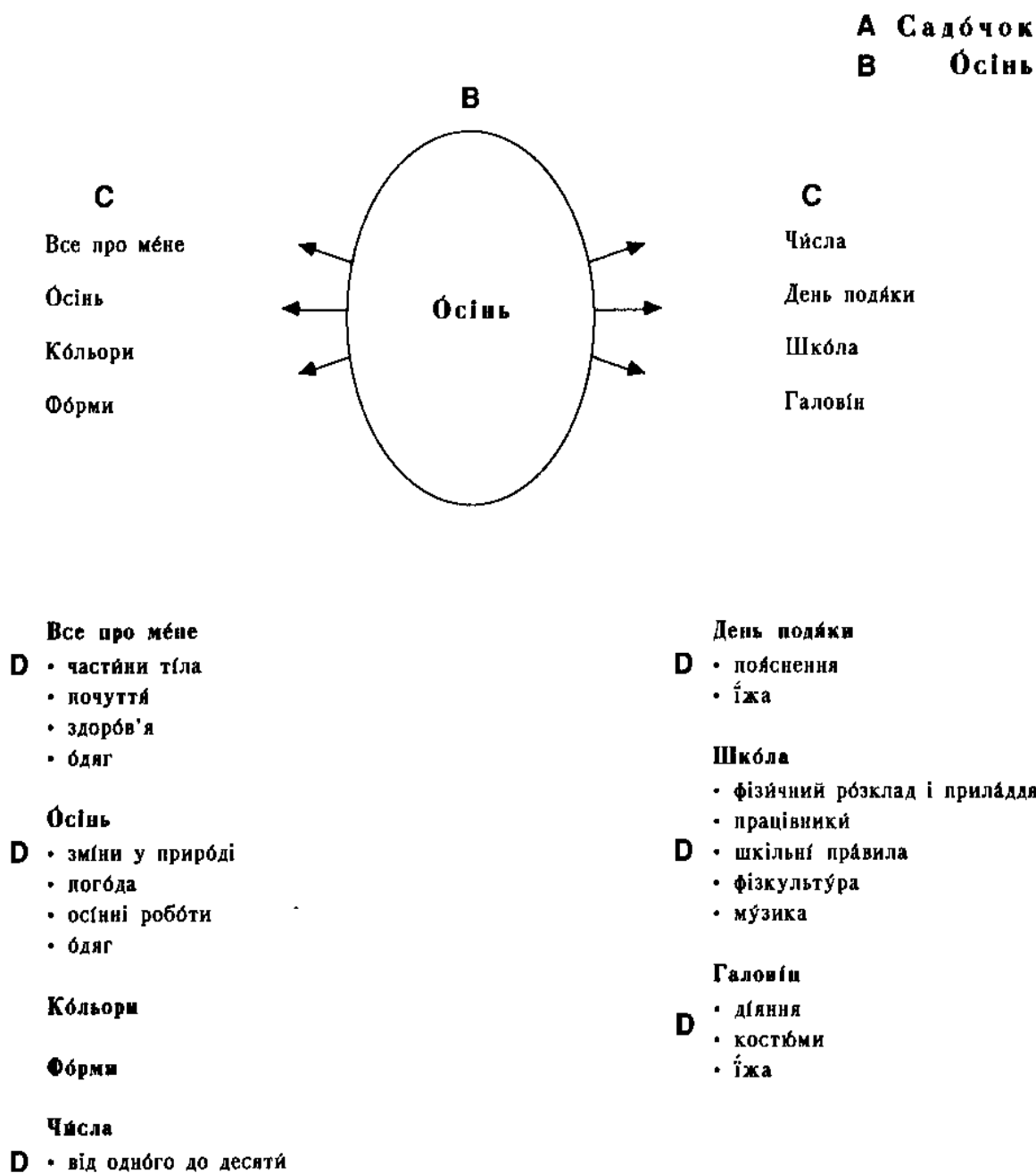
Code: A. Year of study

B. Theme

C. Sub-themes

D. Sub-theme components

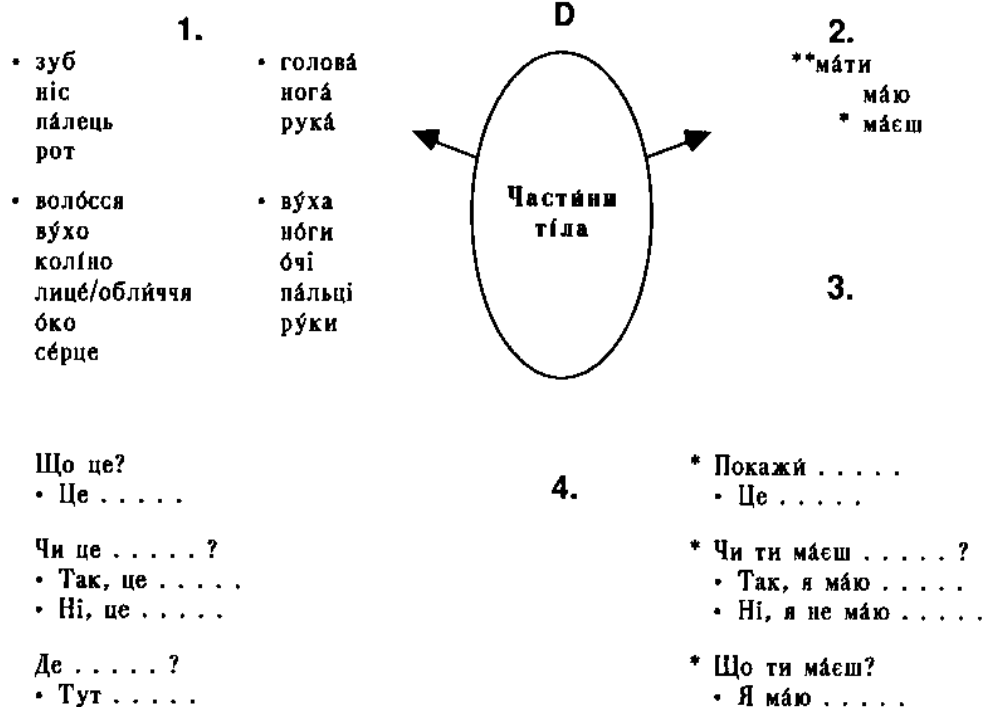
These appear only for Kindergarten and Grade One.

A varying number of pages follow the introductory page. Each one identifies the year of study, theme, sub-theme components and the suggested words and phrases. The placement of each section is explained below.

Code: A. Year of Study
B. Theme
C. Sub-theme

A Садбчок
B Їсїнь
C Все про мїне

D. Sub-theme component

1. Nouns

- Masculine
- Feminine
- Neuter
- Plural

2. Verbs

3. Adjectives, Pronouns, Prepositions, Adverbs

4. Expressions and sentences. The five dots ". . . . ." require the selection and use of an appropriate part of speech from those appearing above.

Reminder

With the following exception, all the words and phrases are to become **active** vocabulary for the children:

- * teacher vocabulary only
- ** teacher information only

Suggested Instructional Pattern and Sample Lesson

The suggested instructional procedure and sample lesson attempt to put into practice some of the statements on language acquisition which appear in *Ukrainian-English Bilingual Education, Statement on Instruction*.

Пропонований порядок мовної лекції

Кожна мовна лекція складається із трьох частин:

Пригадування

Дати учням можливість пригадати вивчені слова, вислови й структури. Де можливо, пригадати ті слова й вислови котрі допоможуть вивчити новий матеріал.

Навчання

Введення нових слів, висловів і структур. Це дає нагоду повторювати й уживати слова, вислови і структури в розмові. Такий спосіб навчання вимагає точного вирішення настанов лекції й учительської методики.

Перевірка

Перевірювати різними способами, до якої міри учні вивчили нові слова, вислови й структури.

Вказівна лекція

Рівень

Садочок

Тема

Все про мене

Підтема

Почуття

Тривалість

25 хвилин

- усна діяльність: 10–15 хвилин
- ручна робота: 10–15 хвилин

Нові слова

здоровий, здорова
хворий, хвора

Вислови

Як ти відчуваєшся?/Як ти себе відчуваєш?

- Добре.
- Недобре./Погано.

Що болить?

- . . . . . болить.

Допоміжні матеріали

Малюнки хлопців і дівчат з сумними обличчями й з веселими обличчями.

Пригадування

Слова

веселий, весела
сумний, сумна

Вислови

Так, я/він/вона . . . . .
Ні, я/він/вона не . . . . .
Ні, я/він/вона . . . . .
Я/Він/Вона . . . . .

Учитель/Учителька

Показує малюнок хлопця з веселим обличчям.

«Хто це?»

«Як він почувається?»

«. . . . . , чи ти веселий?»

«Покажи.»

«Кажі.»

«Хто веселий?»

«Чи він веселий?»

Показує малюнок дівчини з веселим обличчям.

«Хто це?»

«Як вона почувається?»

«. . . . . , чи ти весела?»

«Покажи.»

«Кажі.»

«Хто веселий?»

«Чи вона весела?»

---

*У₁ - учень перший

Учні

У₁*: «Це хлопець.»

У₂: «Він веселий.»

У₃: «Так, я веселий.»

У₃: *Усміхається.*

У₃: «Я веселий.»

У₄: «. . . . . веселий.»
(Ім'я У₃)

У₅: «Так, він веселий.»

У₆: «Це дівчина.»

У₇: «Вона весела.»

У₈: «Так, я весела.»

У₈: *Усміхається.*

У₈: «Я весела.»

У₉: «. . . . . весела.»
(Ім'я У₈)

У₁₀: «Так, вона весела.»

Показує малюнок дівчини з сумним обличчям.

«Чи вона весела?»

У₁: «Ні.» або
«Ні, вона невесела.»

«Як вона почувається?»

У₂: «Вона сумна.»

«. . . . ., чи ти сумна?»

У₃: «Ні, я не сумна.» або

У₄: «Ні, я весела.» або

У₅: «Так, я сумна.»

«Покажи.»

У₅: **Кривиться.**

«Кажі.»

У₅: «Я сумна.»

«Хто сумний?»

У₆: «Вона сумна.» або
«. . . . . сумна.»
(Ім'я У₅)

«Чи вона сумна?»

У₇: «Так, вона сумна.»

Показує малюнок хлопця з сумним обличчям.

«Чи він веселий?»

У₈: «Ні.» або
«Ні, він невеселий.»

«Як він почувається?»

У₉: «Він сумний.»

«. . . . ., чи ти сумний?»

У₁₀: «Ні, я не сумний.» або

У₁₁: «Ні, я веселий.» або

У₁₂: «Так, я сумний.»

«Покажи.»

У₁₂: **Кривиться.**

«Кажі.»

У₁₂: «Я сумний.»

«Хто сумний?»

У₁₃: «. . . . . сумний.» або
(Ім'я У₁₂)
«Він сумний.»

«Чи він сумний?»

У₁₄: «Так, він сумний.»

Навчання

Вислови

Як ти почуваєшся?

- Добре.
- Недобре.

Учитель/Учителька

Учні

Показує малюнок хлопця з сумним обличчям.

«Хлопець сумний.»

«Він недобре почувається.»

Питає хлопця на малюнку:

«Як ти почуваєшся?»

Ховає своє обличчя за малюнком і відповідає:

«Недобре.»

Дає малюнок учневі (У₁).

«Ти хлопець.»

«Хто ти?»

У₁: «Я хлопець.»

Каже другому учневі (У₂):

«Питай, як він почувається.»

У₂: «Як ти почуваєшся?»

У₁: «Недобре.»

Повторює з іншими учнями, вживаючи малюнки хлопця і дівчини.

Навчання

Вислови

Що болить?

• . . . . . болить.

Учитель/Учителька

Учні

Показує або рисує на таблиці малюнок дівчини/хлопця вдома на ліжку.

«Сьогодні Орисі нема у школі.
Вона недобре почувається.»

Показує на живіт Орисі.

«Тут болить.»

Тримається за живіт.

«Ой, болить. Живіт болить.»

Питає кілька учнів:

«Що болить?»

У₁: «Живіт болить.»

Показує на голову.

«Питай.»

У₁: «Що болить?»

«Кажі.»

У₂: «Голова болить.»

Повторює з іншими учнями, вживаючи назви тих частин тіла, які діти знають.

Навчання

Нові слова

здоровий, здорова
хворий, хвора

Учитель/Учителька

Показує на Орису на малюнку.

«Чи Орися добре почувається?»

«Що болить?»

Питає учнів:

«Як ти почуваєшся?»

«Ти здоровий/здорова.»

Показує на У₃ і на свої м'язи.

«Він здоровий.» або «Вона здорова.»

Питає учнів:

«Хто здоровий?»

Повторює з учнями.

Показує на Орису.

«Чи Орися здорова?»

«Як вона почувається?»

Показує на живіт.

«Вона недобре почувається.»

«Вона нездорова.»

«Живіт болить.»

«Вона хвора.»

Учні

У₁: «Ні.»

У₂: «Живіт болить.»

У₃: «Добре.»

У₄: «Я здоровий.»

У₅: «Я здорова.»

У₆: «Ні, вона нездорова.»

У₇: «Недобре.»

«Хто хворий?»

У₈: «Орися хвора.»

«Що болить?»

У₉: «Живіт болить.»

Показує малюнки хлопців і дівчат з сумними обличчями.

Показує на хлопця й на його голову.

«Чи він хворий?»

У₁₀: «Так, він хворий.»

«Що болить?»

У₁₁: «Голова болить.»

Показує на дівчину й на її руку.

«Чи вона хвора?»

У₁₂: «Так, вона хвора.»

«Що болить?»

У₁₃: «Рука болить.»

Роздає всі малюнки учням і питає по черзі:

«Чи ти хворий?»

У₁: «Так, я хворий.»

У₂: «Ні, я здоровий.»

«Чи ти хвора?»

У₃: «Так, я хвора.»

У₄: «Ні, я здорова.»

«Чи ти здоровий?»

У₅: «Так, я здоровий.»

У₆: «Ні, я хворий.»

«Чи ти здорова?»

У₇: «Так, я здорова.»

У₈: «Ні, я хвора.»

Учні дивляться на свої малюнки й дають правильні відповіді.

Перевірка

Учитель/Учителька

Учні

1. *Показує малюнки, повторює питання з лекції й оцінює їх відповіді.*

2. *Питає учнів:*

«Як ти почуваєшся?»

«Чи ти здоровий/здорова?»

«Покажи.»

«Кажі.»

«Як ти почуваєшся?»

«Чи ти здоровий/здорова?»

«Що болить?»

«Покажи.»

«Кажі.»

У₁: «Добре.»

«Так, я здоровий/здорова.»

Показує м'язи.

«Я здоровий/здорова.»

У₂: «Недобре.»

«Ні, я хворий.»

«Голова болить.»

Показує на голову.

«Я хворий/хвора.»

«Голова болить.»

3. *Учні питають один одного.*

Учитель/учителька проводить цю частину перевірки.

Ручна робота

1. На великому аркуші паперу учні рисують себе з веселим обличчям або з сумним обличчям. Ті, що хворі, показують стрілкою, що в них болить.

2. На малих аркушах паперу учні рисують себе, коли вони хворі або коли вони здорові.

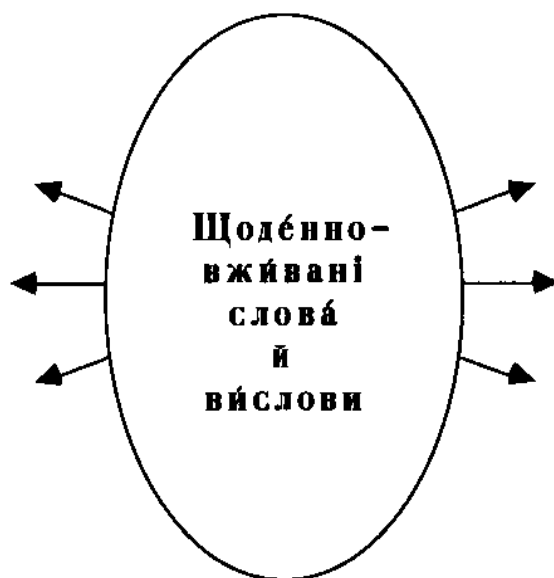
Віслови

Імена

Присутність

Погода

Здоров'я

Числівники

Дні тижня

Місяці

Дієслова

Зразок на усні вправи

Питання-відповіді

Віслови

Добрийдень.
Доброго ранку.
До побачення.
Так.
Ні.

Вибач.
Пробач.
Пробшу.
Дякую.
Пробшу дуже.

Імена

- всіх учнів
- учителя/учительки

Присутність

Іване, ти тут?

- Так, я тут.
- Ні, нема.

... , чи ти у школі?

- Так, я у школі.

Пого́да

Яка́ пого́да сьогодні?

- Надво́рі . . . . .
- Сьо́годні . . . . . надво́рі.
- Ві́тряно.
- Дош іде́.
- Хо́лодно.
- Зи́мно.
- Мря́ка/Мря́чно.
- Сні́г па́дає. Сні́г іде́.
- Со́нячно.
- Хма́рно.

Здо́ров'я

Іва́не, чи ти здо́ровий?

- Так, я здо́ровий.
- Ні, я нездо́ровий.
- Ла́вро, як ся ма́єш?/Як спра́ви?
- До́бре, дя́кую.
- Ой, недо́бре./Погáно.
- Незле́.

Ро́мо, чи ти здо́рова?

- Так, я здо́рова.
- Ні, я нездо́рова.

Числі́вники – кі́лькісні

оди́н	оди́на́дцять	
два	два́на́дцять	
три	три́на́дцять	три́дцять
чоти́ри	чоти́рна́дцять	со́рок
п'я́ть	п'я́тна́дцять	п'я́тдеся́т
ші́сть	ші́стна́дцять	ші́стдеся́т
сі́м	сі́мна́дцять	сі́мдеся́т
ві́сім	ві́сімна́дцять	ві́сімдеся́т
де́в'ять	де́в'я́тна́дцять	де́в'ятдеся́т
де́сять	два́дцять	сто

Котре́ число́ сьогодні?

- Сьо́годні число́ . . . . .

Числі́вники – порядко́ві

пе́рший, -а, -е, -і	сьо́мий, -а, -е, -і
дру́гий, -а, -е, -і	во́сьмий, -а, -е, -і
тре́тій, -я, -є, -і	де́в'я́тий, -а, -е, -і
четве́ртий, -а, -е, -і	деся́тий, -а, -е, -і
п'я́тий, -а, -е, -і	оди́на́дцятий, -а, -е, -і
шо́стий, -а, -е, -і	два́на́дцятий, -а, -е, -і
	оста́нній, -я, -є, -і

Дні тижня

понеділок
вівторок
середá
четвѣр

п'ятниця
субота
неділя

Який день сьогодні?

• Сьогодні . . . . .

Місяці

січень
лютий
березень
квітень
травень
червень

липень
серпень
вересень
жовтень
листопад
грудень

Цей місяць називається . . . . .

Тепер місяць . . . . .

Дієслова

говоріти
давати-дати
знати
їсти
любити
мати

могти
піти
скінчити
слухати
спати
хотіти

Зразок на усні вправи: «мати» в однині

Хто має . . . . . ?

Він має . . . . .

Вона має . . . . .

Що ти маєш?

Я маю . . . . .

Чи ти маєш . . . . . ?

Так, я маю . . . . .

Ні, я не маю . . . . .

Чи я маю . . . . . ?

Так, ти маєш . . . . .

Ні, ти не маєш . . . . .

Я маю . . . . .

Що ти маєш?

Я маю . . . . .

Питання й відповіді

Хто ти?

- Я . . . . .

Хто я?

- Ти . . . . .

Хто це?

- Це . . . . .

Що це?

- Це . . . . .

Хто тут?

- . . . . . тут.

Хто там?

- . . . . . там.

Що тут?

- . . . . . тут.

Що там?

- . . . . . там.

. . . . . , чи ти тут?

- Так, я тут.

Де . . . . . ?

- . . . . . тут.

- . . . . . там.

- Я не знаю.

Де він?

- Він тут.

- Він там.

Де вона?

- Вона тут.

- Вона там.

Хто це?

Він, чи вона?

- Це він.

- Це вона.

Чи це . . . . . ?

- Так, це . . . . .

- Ні, це не . . . . .

Хто знає?

- Я знаю.

Хто не знає?

- Я не знаю.

Хто скінчив?

- Я скінчив.

- Я скінчила.

Хто забув?

- Я забув.

- Я забула.

Чи можна вийти?

Чи можна вийти до вмивальні?

Чи можна вийти надвір?

Чи можна піти воду?

- Так, можна.

- Ні, не можна тепер.

Треба допомоги?

- Так, треба допомоги.

Треба допомогти?

- Прощу допомогти.

- Прощу, допоможіть.

Чи автобус тут?

- Так, автобус тут.

- Ні, нема.

Kindergarten

Садочок

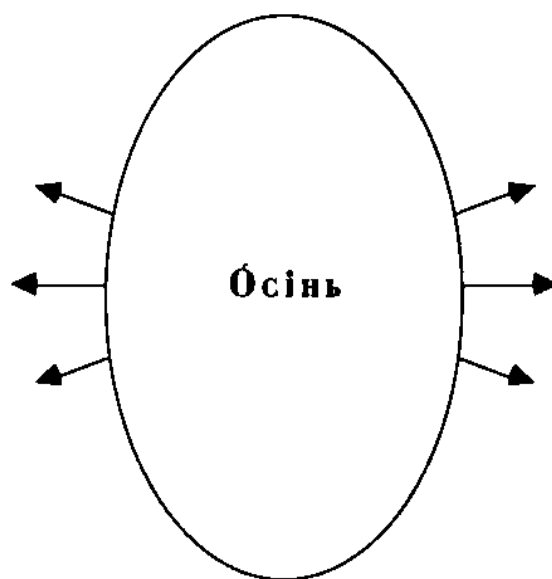

Все про мене

Осінь

Кольори

Форми

Числа

День подяки

Школа

Галовін

Все про мене

- частини тіла
- почуття
- здоров'я
- одяг

Осінь

- зміни у природі
- погода
- осінні роботи
- одяг

Кольори

Форми

Числа

- від одного до десяти

День подяки

- пояснення
- їжа

Школа

- фізичний розклад і приладдя
- працівники
- шкільні правила
- фізкультура
- музика

Галовін

- діяння
- костюми
- їжа

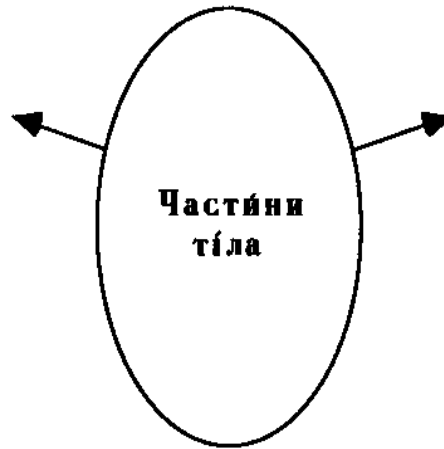
**Садóчок
Осінь
Все про мене**

• зуб
ніс
палець
рот

• голова
нога
рука

• волóсся
вúхо
колíно
лицé/облíччя
óко
сёрце

• вúха
ноги
óчі
пáльці
рúки

** мáти
мáю
* мáєш

Що це?

• Це . . . . .

Чи це . . . . . ?

• Так, це . . . . .

• Ні, це . . . . .

Де . . . . . ?

• Тут . . . . .

* Покажі . . . . .

• Це . . . . .

* Чи ти мáєш . . . . . ?

• Так, я мáю . . . . .

• Ні, я не мáю . . . . .

* Що ти мáєш?

• Я мáю . . . . .

Чи він . . . . . ?

- Він . . . . .
- Він не . . . . .

Чи вона́ . . . . . ?

- Вона́ . . . . .
- Вона́ не . . . . .

Чи ти . . . . . ?

- Я . . . . .
- Я не . . . . .

* Як ти почувáєшся?

- Я . . . . .

* Як він почувáється?

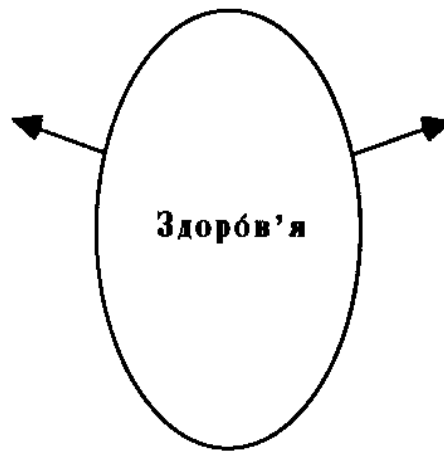
- Він . . . . .

* Як вона́ почувáється?

- Вона́ . . . . .

Садóчок
Осінь
Все про мене

• живіт

* боліти
боліть

здоровий, -а
хворий, -а

зле

Що боліть?

• . . . . . боліть.

* . . . . . , як ся маєш?

• Дóбре.

• Дóбре, дякую.

• Недóбре. Погáно.

• Не дóже дóбре.

• Незлé.

* . . . . . , чи ти здоровий?

• Так, я здоровий.

* . . . . . , чи ти здорова?

• Так, я здорова.

* . . . . . , чи ти хворий?

• Так, я хворий.

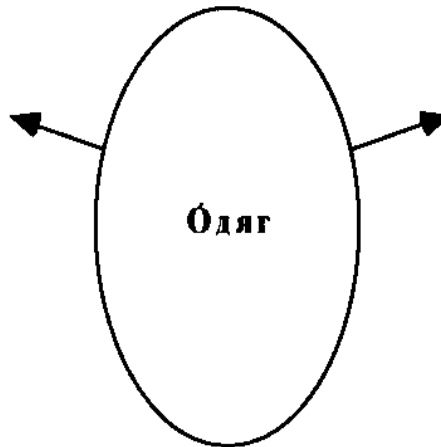
* . . . . . , чи ти хвора?

• Так, я хвора.

- гудз
- жакёт
- одяг
- светр
- черевік

- блюзка
- піжама
- сорóчка
- сукóнка
- тénиска
- ша́пка

- джінси
- черевіки
- штaні́

- * взу́тися
- * в'язáти
- * зав'язáти
- * одяга́ти
- * одяга́тися
- * роздяга́ти
- * роздяга́тися
- * роззу́тися

жóвтий, -а, -е, -і
зелéний, -а, -е, -і
червóний, -а, -е, -і

* Чиé це?
• Це моé.

* Хто вмíє в'язáти?
• Я вмíю в'язáти.

* Хто мóже зав'язáти?
• Я мóжу.

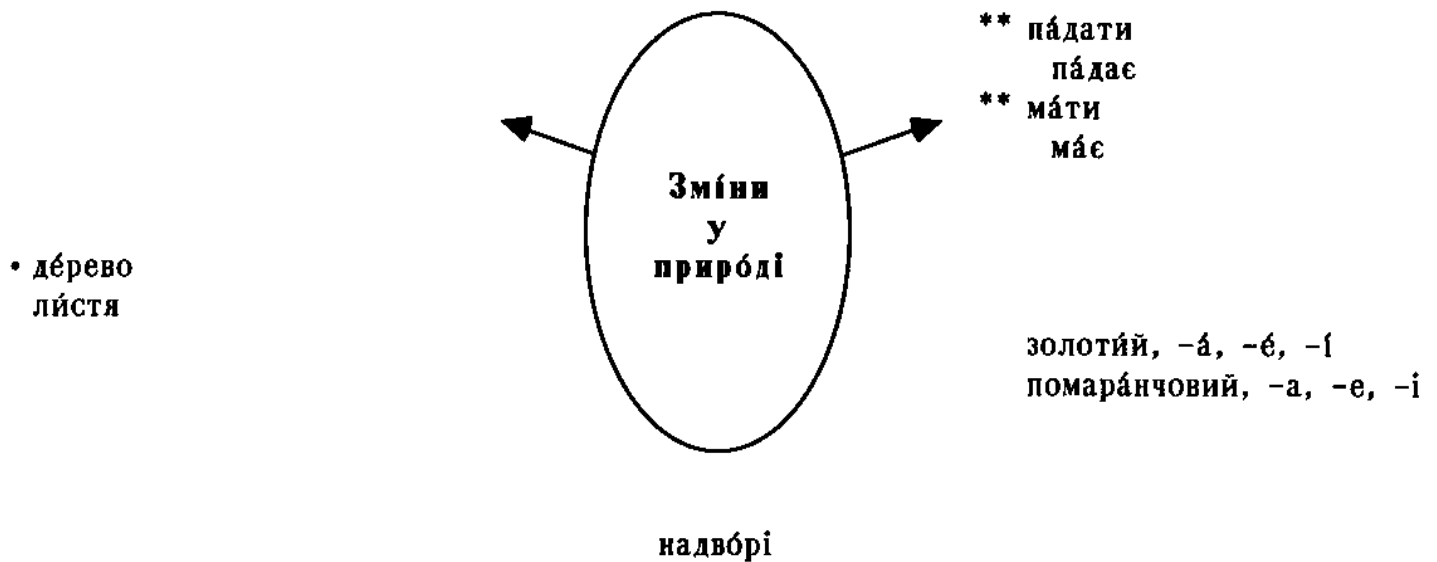
* Що трéба одяга́ти?
* Трéба одяга́ти . . . . .

* Чи це . . . . . ?
(жóвті) (штaні́)
• Так, це . . . . .

* Прóшу зав'язáти черевік.
* Прóшу одяга́тися.
* Прóшу роздяга́тися.
* Прóшу взу́тися.
* Прóшу роззу́тися.

Садóчок
Осінь
Осінь

Що пáдає?

• Лістя пáдає.

Де лістя пáдає?

• Надвóрі.

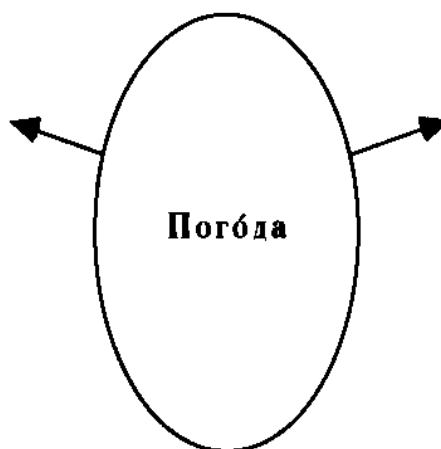
Лістя . . . . .
(золотé)

* Покажй, як лістя пáдає.

• вітер
дош

• хма́ра

• со́нце

** сві́тити
сві́тить
** і́ти
іде́
** ві́яти
віє

сього́дні
тепе́р
те́пло
хма́рно
хо́лодно

* Що віє?
• Вітер віє.

* Що йде́?
• Дош іде́.

* Що сві́тить?
• Со́нце сві́тить.

* Яка́ пого́да надво́рі?
• Надво́рі . . . . .

* Чи надво́рі . . . . . ?
• Так, надво́рі . . . . .

Мені́ хо́лодно сьо́годні.
Мені́ хо́лодно те́пер.

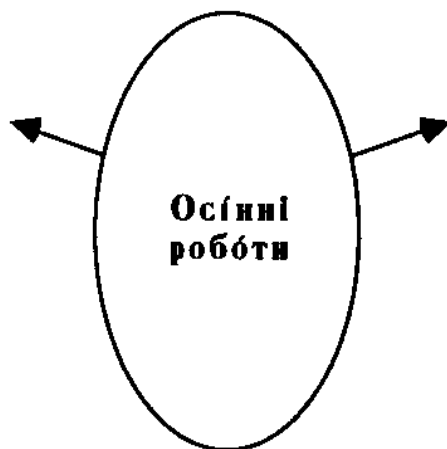

Садóчок
Осінь
Осінь

• буряк
горóд
горóх

• капу́ста
карто́пля
мо́рква
салáта
цибу́ля

• буряки
речі

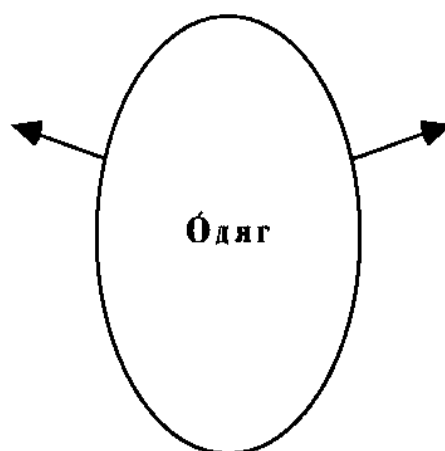
збирати

все

* Що можна робити?

• Можна збирати лістя з горóду.

* Покажй, як.

** одяга́ти

те́плий, -а, -е, -і

* Який це одяг?

- Це . . . . . (све́тр, плащ, ...)
- Це те́плий . . . . .

* Треба одяга́ти те́плий одяг (жаке́т, све́тр, плащ).

Садóчок
Осінь
Кольори

• кóлір

Який це кóлір?

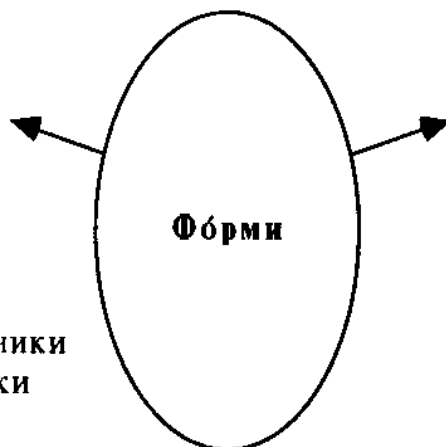
• Це . . . . . кóлір.

- квадрáт
- прямоку́тник
- трику́тник

- фóрма

- кóло

- квадрáти
- кóла
- прямоку́тники
- трику́тники

вели́кий, -а, -е, -і
малій, -а́, -е́, -і́

Чи це вели́ке?

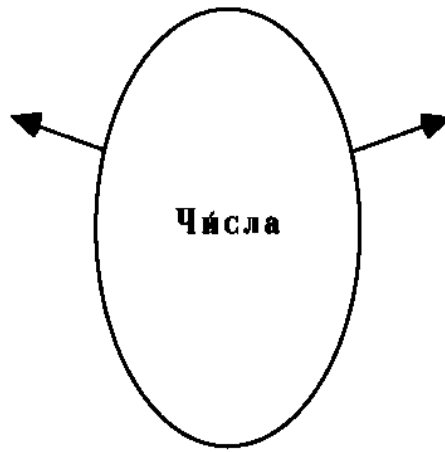
- Так, це вели́ке.
- Ні, це не вели́ке.

Чи це малé?

- Так, це малé.
- Ні, це не малé.

Садóчок
Осінь
Чíсла

• число

один
два
три
чотіри
п'ять
шість
сім
вісім
дев'ять
десять

скільки

* Яке це число?

• Це число . . . . .

* Порахуй!

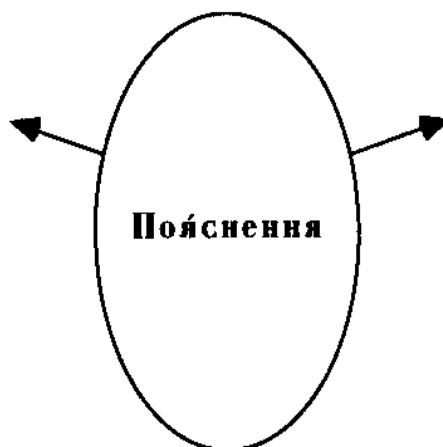
* Рахуй!

Скільки тут?

• Тут . . . . .

• Бог
день

• церква

** дати
дав
дякувати
дякую
молітися

багато
трохи

* Що Бог нам дав?

* Що треба казати Бóгові?
• Треба казати „Дякую”.

* Кому́ треба дякувати?
• Треба дякувати Бóгові.

* Куді можна піти?
• Можна піти до церкви.

* Що треба робити?
• Треба молітися.

Садóчок
Осінь
День подяки

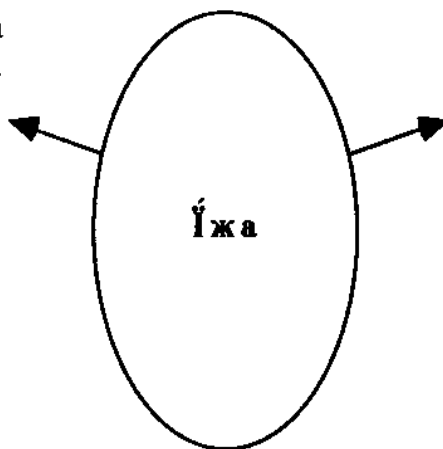
• банáн
індік
обід

• кукурúдза
помарáнча

їсти

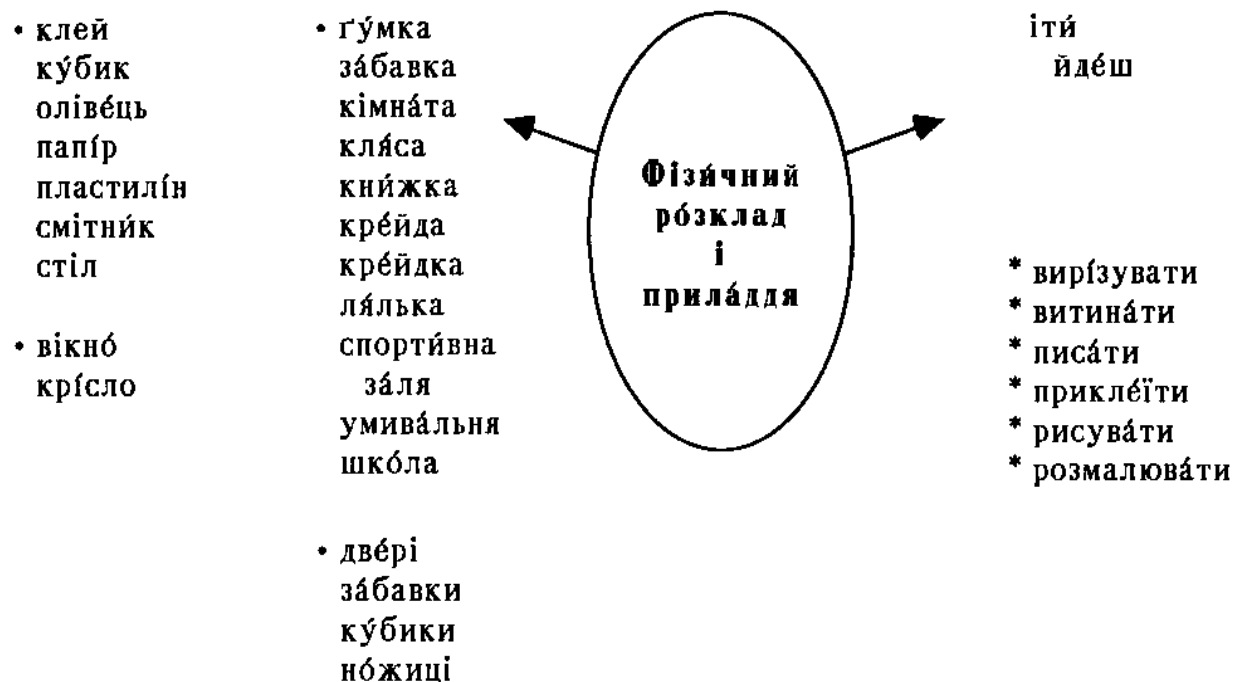
• яблуко

• банáни
індіки
помарáнчі
яблука

* Що можна їсти на День подяки?

• Можна їсти . . . . .

Що є у кля́сі?

• У кля́сі є . . . . .

Що є у шкóлі?

• У шкóлі є . . . . .

Чи мо́жна йти́ до вмива́льні?

Чи мо́жна йти́ до спорти́вної за́лі?

* Куди́ тре́ба йти́?

• Тре́ба йти́ до вмива́льні.

* Куди́ ти йде́ш?

• Я йду́ до вмива́льні.

• Я йду́ в умива́льню.

• Я йду́ до спорти́вної за́лі.

* Мо́жна (тре́ба) витина́ти.

Садóчок
О́сiнь
Шкóла

• пан
учiтель

• медсестра́
па́ні
па́нна
учи́телька

• пані́

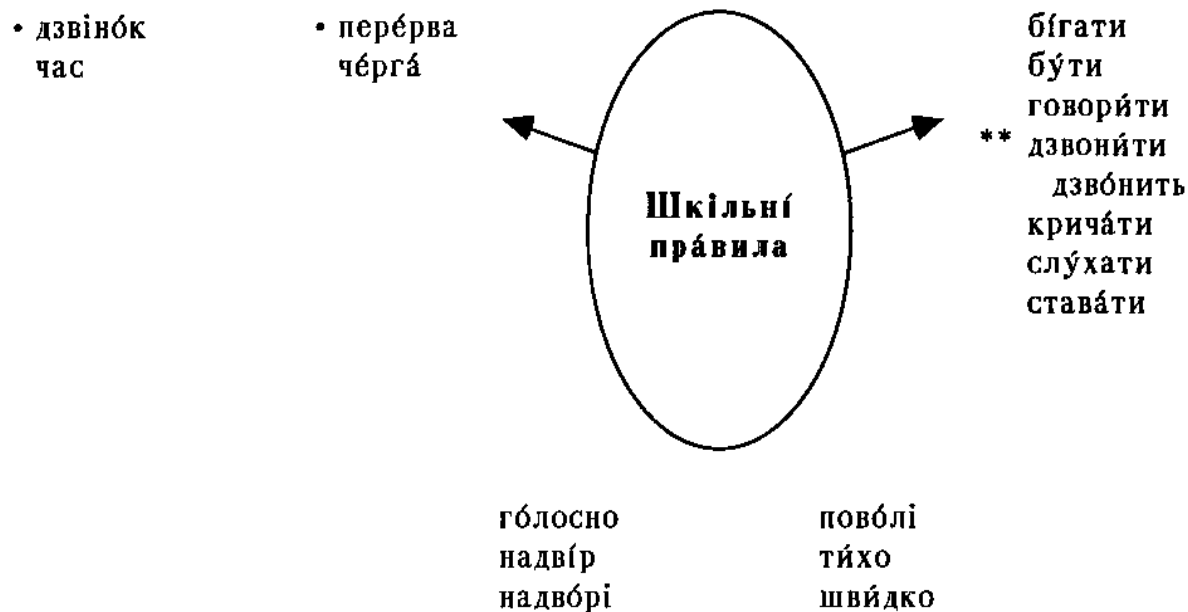
** помага́ти
помага́є
** працюва́ти
працю́є

* Хто працює у школі?

• . . . . . працює у школі.

* Хто помагає у школі?

• . . . . . помагає у школі.

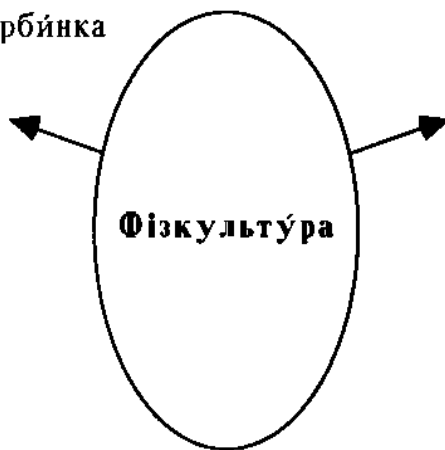
- Що дзвонить?
- Дзвіно́к дзвонить.
- * Чи можна так робити?
- Так можна робити.
- Так не можна робити.
- Ні, не можна.
- * Забагато шуму.
- * Загóлосно.
- * Ужé дзвіно́к дзвонить.
- * Треба ставати в ряд.
- * Треба чекати на чергý.
- * Треба йти по черзi.
- * Час слухати.
- * Час на перерву.
- * Час працювати тихо.
- * Час їсти.
- * Коли треба йти надвiр?
- * Коли треба йти на перерву.

• м'яч
 м'ячик
 обруч

• ко́ло

• бобóва торбінка
 скака́лка

• м'ячки
 м'ячі
 скака́лки
 торбінки

** ви́грати
 ви́грав
 ви́грала
 ви́грали
 бі́гати
 бі́гти
 скака́ти
 стриба́ти
 танцюва́ти
 ту́пати

ви́со́ко
 ни́зько
 повóлі
 шви́дко

Я хóчу . . . . .

Хто перший?

- Я перший.
- Я перша.

* Хто ви́грав?

- Я ви́грав.
- Я ви́грала.
- * Ми ви́грали.
- Він ви́грав.
- Вона́ ви́грала.
- * Вони́ ви́грали.

* Про́шу ста́ти . . . . .

*(в ряд, в ко́ло, по два, по три,
 наза́д, впе́ред, ліво́руч, право́руч)*

* Іди́ (Іди́ть) (1, 2, 3, ...) кро́ки.

* Стань! Стáньте!

* Візьмі́ться за ру́ки.

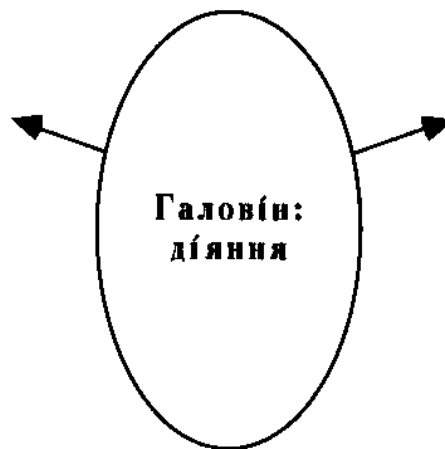

- * Прóшу трима́ти *ритм* (такт).
- * Прóшу плеска́ти.
- * Прóшу, раху́йте зі мною.

Садóчок
Осінь
Галовін

• Галовін
гарбу́з
стук

• то́рба
ха́та

ма́ти
сту́кати
уважа́ти
ходи́ти

смішний, -а́, -е́, -і́

ува́жно

* Що треба ма́ти на „Галовін“?

- Треба ма́ти то́рбу.

Треба ходи́ти від ха́ти до ха́ти.

Треба сту́кати у две́рі.

* Треба га́рно каза́ти „trick or treat!“

- Треба сказа́ти „Дякую!“
- Треба га́рно дякувати.

* Ким ти бу́деш на Галовін?

* Треба ма́ти гарбу́з.

* Треба ви́різати обличчя.

* Яке обличчя гарбу́з ма́є?

- Гарбу́з ма́є смішне обличчя.

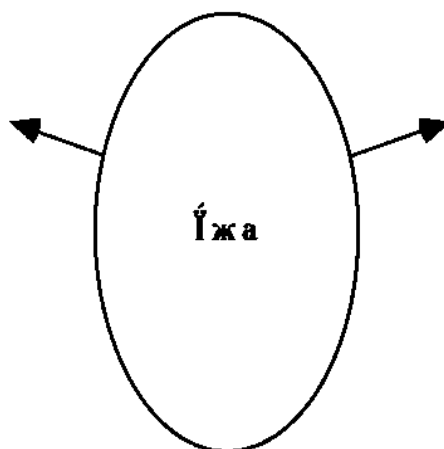
Кіт каже **няв – няв – няв!**

- * Що треба одягати на Галовін?
  - Треба одягати костюм на Галовін.
- * Який костюм у тебе? (ти маєш?)
  - Я буду . . . . . на Галовін.

• цукéрок

• цукéрки

дава́ти
даé

до́бре
солóдке
смачнё

Пан (па́ні) даé . . . . .

* Мо́жна дава́ти . . . . .

Це . . . . . їсти.

(до́бре, смачнё, недо́бре)

* Не до́бре їсти забага́то.

* Хто даé щось до́брого в то́рбу?

* Хто даé щось смачнёго їсти?

* Що ти ма́єш у то́рбі?

* Що ти хо́чеш ма́ти в то́рбі?

бага́то	ви́со́ко	джі́нси
банáн	взу́тися	дзвіно́к
◦ банáни	ві́дьма	дзвони́ти
бараба́н	ві́кно́	◦ дзвони́ть
бі́гати	ві́сім	до́бре
бі́гти	ві́тер	дош
бі́лий	ві́яти	дякувати
◦ бі́ла	◦ ві́с	◦ дя́кую
◦ бі́ле	воло́сся	
◦ бі́лі	все	є
блю́зка	ву́хо	
бобóва торба́нка	◦ ву́ха	
Бог		жакéт
болі́ти	Галові́н	живі́т
◦ боли́ть	гарбу́з	жов́тий
бронзовий	говори́ти	◦ жов́та
◦ бронзова	голо́ва	◦ жов́те
◦ бронзове	го́лосно	◦ жов́ті
◦ бронзові	горо́д	
бу́бон	горо́х	за́бавка
буря́к		◦ за́бавки
◦ бурякі́	Гудз	збира́ти
бу́ти	гу́мка	здорóвий
		◦ здорóва
вели́кий		◦ здорóві
◦ вели́ка	дава́ти	зелéний
◦ вели́ке	◦ даé	◦ зелéна
◦ вели́кі	да́ти	◦ зелéне
весéлий	◦ дав	◦ зелéні
◦ весéла	два	зле
◦ весéле	двері́	золоті́й
◦ весéлі	дév'ять	◦ золотá
ви́грати	день	◦ золотé
◦ ви́грав	дéрево	◦ золоті́
◦ ви́грала	дéсять	зуб
◦ ви́грали		

Садóчок

Осінь

Словнік

індйк	лістя	одяг
◦ індйки	лицé/обліччя	одягáти
іті/йті	лялька	о́ко
◦ іде́		◦ о́чі
◦ йде́ш		оліве́ць
	малій	
	◦ малá	па́дати
ї́сти	◦ малé	◦ па́дає
	◦ малі́	па́лець
казáти	ма́ска	◦ па́льці
◦ ка́же	ма́ти	пан
капу́ста	◦ ма́ю	◦ пані́
карто́пля	◦ ма́є	па́ні
квадра́т	медсестра́	па́нна
◦ квадра́ти	мелоді́я	папі́р
кімна́та	мі́тла	перéрва
кі́т	моли́тися	піжа́ма
клей	мо́рква	піяні́но
кля́са	м'яч	пла́кати
кні́жка	◦ м'ячі́	◦ пла́че
колі́но	м'я́чик	◦ пла́чу
ко́лір	◦ м'я́чики	пластилі́н
◦ ко́льори́		плеска́ти
ко́ло	надві́р	пово́лі
◦ ко́ла	надво́рі	помага́ти
костю́м	ні́зько	◦ помага́є
ко́тик	ні́с	помара́нча
◦ ко́тики	нога́	◦ помара́нчі
кре́йда	◦ но́ги	помара́нчовий
кре́йдка	но́жиці	◦ помара́нчова
крича́ти		◦ помара́нчове
кри́сло		◦ помара́нчові
ку́бик	обі́д	працюва́ти
◦ ку́бики	обру́ч	◦ працю́є
кукурудза	оди́н	прима́ра

прямоку́тник	скака́ти	те́пло
◦ прямоку́тники	скрі́пка	ті́хо
пурпуро́вий	скі́льки	то́рба
◦ пурпуро́ва	слуха́ти	торби́нкі
◦ пурпуро́ве	сма́чне	три
◦ пурпуро́ві	смі́тнік	трику́тник
п'ять	смі́шний	◦ трику́тники
	◦ смі́шна	тро́хи
	◦ смі́шне	тру́бка
	◦ смі́сні	ту́лати
ре́чі	солóдке	
роже́вий	со́нце	уважа́ти
◦ роже́ва	соро́чка	ува́жно
◦ роже́ве	співа́ти	умива́льня
◦ роже́ві	спортивна за́ля	учі́тель
рот	става́ти	учі́телька
рука́	стіл	
◦ ру́ки	стриба́ти	
	стук	фо́рма
салáта	сту́кати	
светр	сукóнка	
сві́тити	сумні́й	ха́та
◦ сві́тить	◦ сумна́	хво́рий
се́рце	◦ сумне́	◦ хво́ра
сі́ній	◦ сумні́	◦ хво́рі
◦ сі́ня	сьогóдні	хма́ра
◦ сі́не		хма́рно
◦ сі́ні		ходи́ти
сі́м	танцюва́ти	хóлодно
сі́рий	те́ніска	
◦ сі́ра	тепе́р	це́рква
◦ сі́ре	те́плий	цибу́ля
◦ сі́рі	◦ те́пла	цукéрок
скака́лка	◦ те́пле	◦ цукéрки
◦ скака́лки	◦ те́плі	

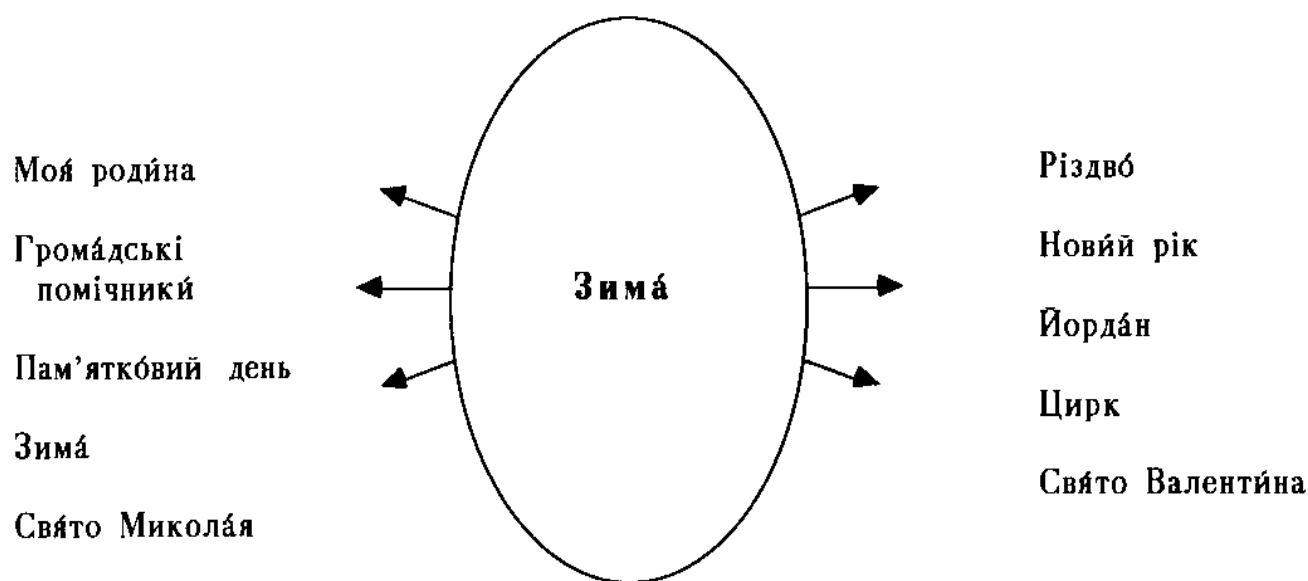

Садóчок
Осінь
Словник

час
червóний
◦ червóна
◦ червóне
◦ червóні
чérгá
черевíк
◦ черевíки
числó
чóрний
◦ чóрна
◦ чóрне
◦ чóрні
чотíри

шáпка
швíдко
шість
шкóла
штaní

яблуко
◦ яблука

Моя родина

- дiм
- їжа
- члени родини

Громадські помічники

- особи
- костюми
- приладдя
- праця/робота

Пам'ятковий день

- пояснення

Зимá

- погода
- зміни у природі
- одяг
- діяння

Свято Миколáя

- пояснення
- діяння

Різдвó

- Свята Вечеря
- коляді
- пояснення
- символи, звичаї

Новий рік

Йордán

Цирк

- звірі
- вигляд
- робітники

Свято Валентина

- любов
- символи

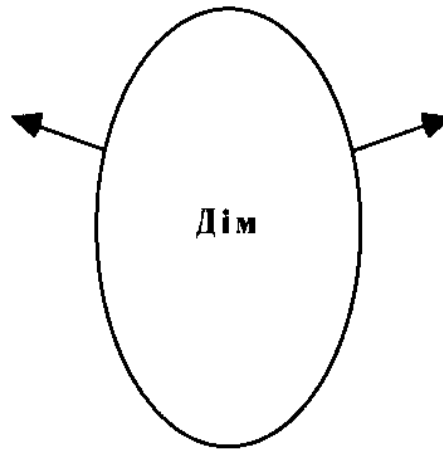

Садóчок
Зимá
Моя родíна

• гара́ж
телеві́зор
телефо́н

• ля́мпа

• лі́жко
ра́діо
сві́тло

Чи у вас є . . . . . ?

• У нас є . . . . .

Що в (цій) кімна́ті?

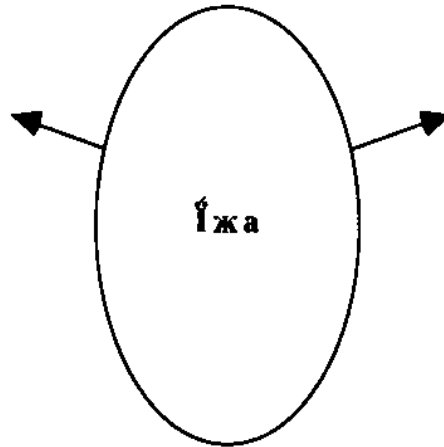
• У кімна́ті . . . . .

* Скажи́ числó телефо́ну.

• Моє́ числó телефо́ну . . . . .

- борщ
- варéник
- кóржик
- пиріг
- сáндвіч
- сир
- сік
- торт
- хліб
- мáсло
- молокó
- м'ясо
- тістечко
- яйцé

- канáпка
- ковбасá
- рйба
- варéники
- голубці
- кóржики
- пирогй
- тістечка
- ййця

їсти
їм
пйти
п'ю

смачний, -á, -é, -і

Це смачний (-á, -é, -і) . . . . .

Смачнóго.

Що ти любиш їсти?

• Я люблю їсти . . . . .

Що ти любиш пйти?

• Я люблю пйти . . . . .

* Що ти їси сьогóдні?

• Я їм . . . . .

* Що ти п'єш сьогóдні?

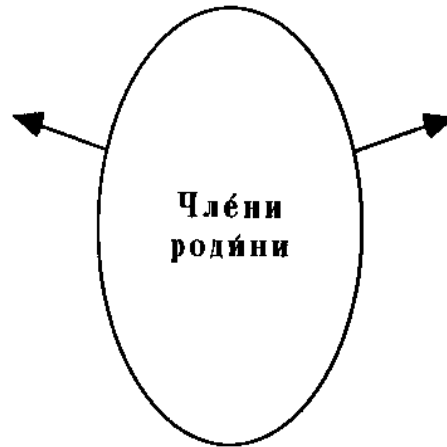
• Я п'ю . . . . .

Садóчок
Зимá
Моя родíна

• брат
дід
кузін
тáто
хлопець

• бáба
дитíна
дівчина
кузінка
мáма
родíна
сестрá

гáрний, -а, -е, -í
дóбрий, -а, -е, -í
молодíй, -á, -é, -í
сíве (волóсся)
старíй, -á, -é, -í

* Який твiй (тáто)?

Чи твiй тáто гáрний?

• Мiй (тáто) (гáрний).

* Якá твоя мáма?

Чи твоя мáма гáрна?

• Моя (мáма) (гáрна).

* Якá твоя родíна?

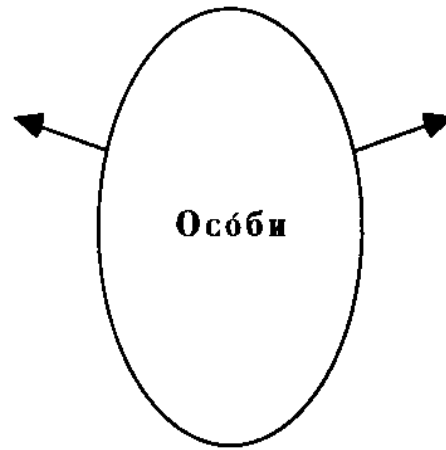
• Моя родíна (велíка).

* Якé волóсся в дiда?

• У дiда сiве волóсся.

- дантіст
- листонóша
- лїкар
- пожежник
- поліца́й/
поліце́йський
- чоловік

- жінка
- ліка́рня
- по́шта

* Хто працює?
• *Поліца́й* працює.

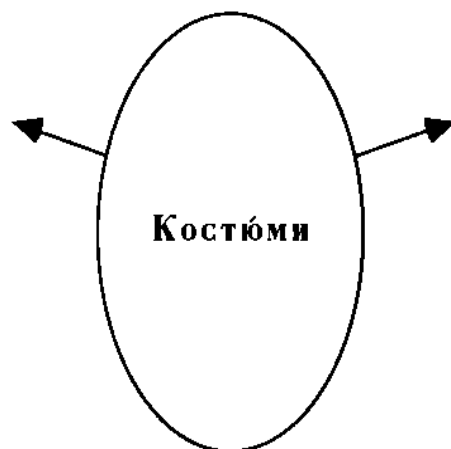

Садóчок

Зимá

Громáдські помічники

- пасóк

Хто має костюм?

- *Поліца́й* має костюм.

Хто має *білий* костюм?

- Лікар має *білий* костюм.

* Хто но́сить костюм?

- *Поліца́й* но́сить костюм.

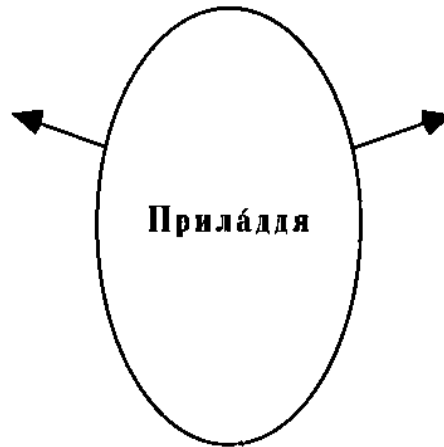
* Хто но́сить *білий* костюм?

- Лікар но́сить *білий* костюм.

• автобóус
лист
літáк
свистóк

• адрéса

• листі́

Хто має листі́?

• Листонóша має листі́.

* Хто має свистóк?

• Поліца́й має свистóк.

* Яка тво́я адрéса?

• Моя адрéса . . . . .

* Літáк везé листі́.

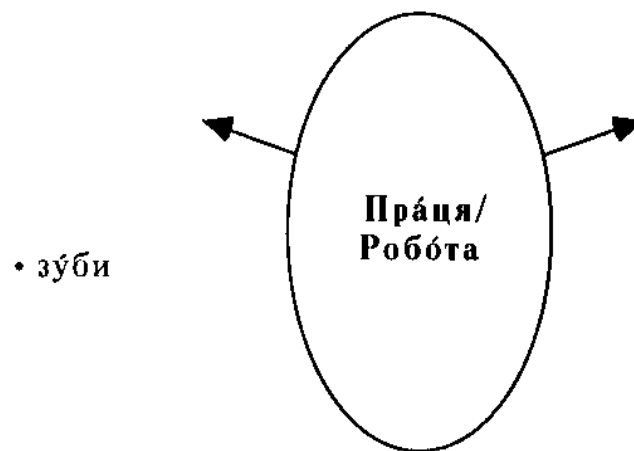
* Автобóус везé листі́.

Садóчок

Зимá

Громáдські помічники

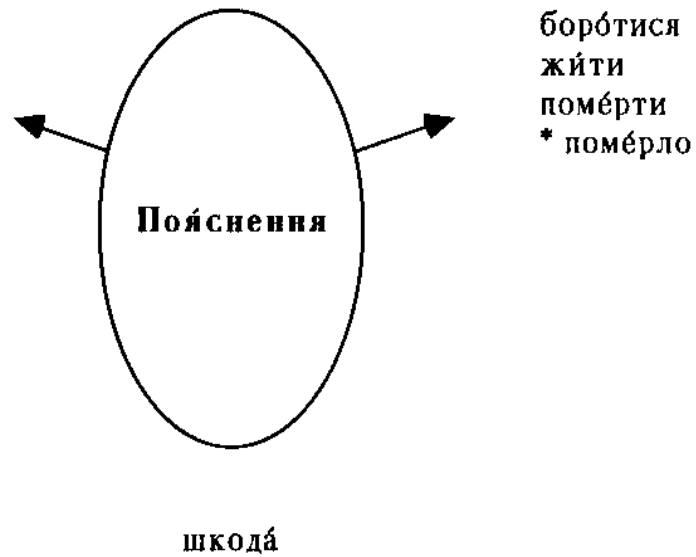
* Хто нам помагáє?

• . . . . . нам помагáє.

* Дантіст доглядáє зúби.

* Листонóша несé листй.

* Пожéжник гáсить вогóнь.

Багато людей помёрло.

- * Чи дóббре борóтися?
  - Не дóббре борóтися.
- * Чомý нi?
  - Мóжна помёрти.
- * Хто хóче жйти?
  - Я хóчу жйти!

Садóчок

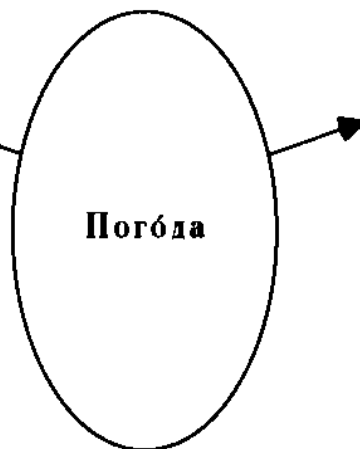
Зимá

Зимá

- Дід Мороз
лід
мороз
сніг

- снігова баба
сніговий дід
сніжинка

- сніжинки

зимний, -а, -е, -і
теплий, -а, -е, -і
холодний, -а, -е, -і

зимно

Сьогодні сніг (іде) падає.
Надворі зимно/холодно.

* Якого кольору сніг?

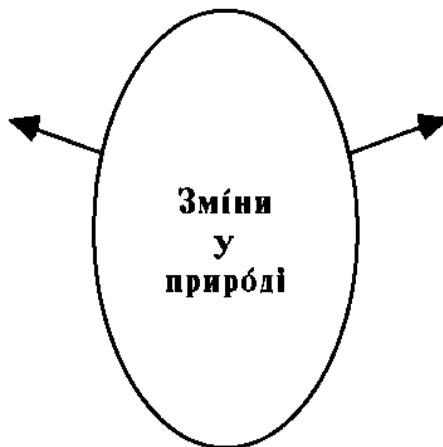
- Сніг білий.

Чи сніг теплий?

- Ні, сніг холодний.

• ніч

• зайчики
ковзань
санчáта

** замерзати
* замерзає

дóвгий, -а, -е, -і
корóткий, -а, -е, -і

* Усé бі́ле.

* Усé замерза́є.

* Чи ніч до́вга?

• Ніч до́вга.

* Чи день корóткий?

• День корóткий.

* Чи зайчики бі́лі?

• Зайчики бі́лі.

Садóчок

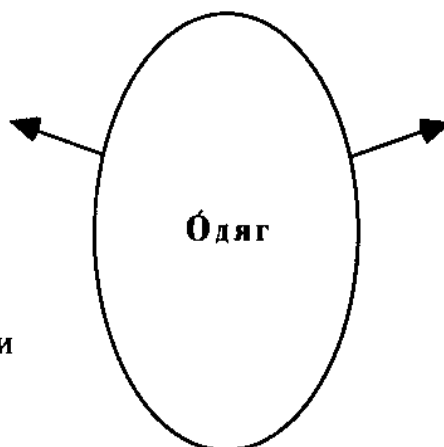
Зимá

Зимá

- сніговий
костюм*
- шáлик/шаль

- * зимóвий
костюм

- рукавиці
чóботи
шкарпéтки

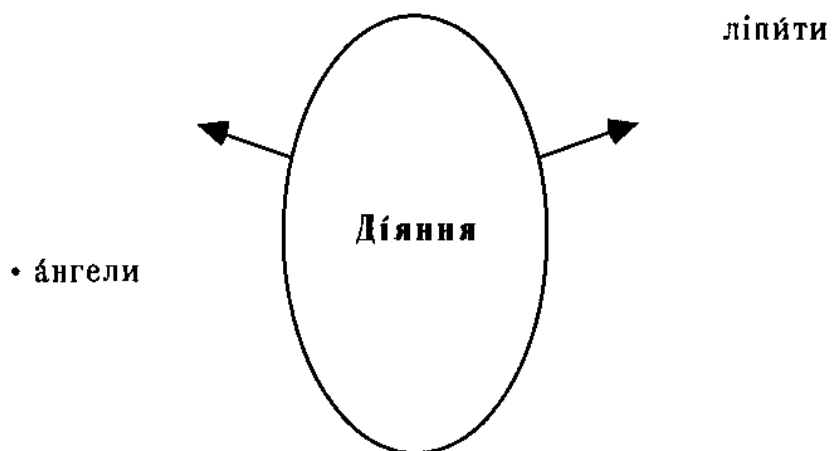

одягáтися
одягáюся
роздягáтися
роздягáюся

мóкрий, -а, -е, -і

* Чи (рукавиці) мóкрі?

- Так, мóкрі.
- Ні, не мóкрі.

- * Що мóжна робíти у снiгý?
- Мóжна ліпíти снiгову́ бáбу.

Чи ти вмiєш . . . . . ?

- Я вмiю ліпíти снiгову́ бáбу.
- Я вмiю робíти áнгели.

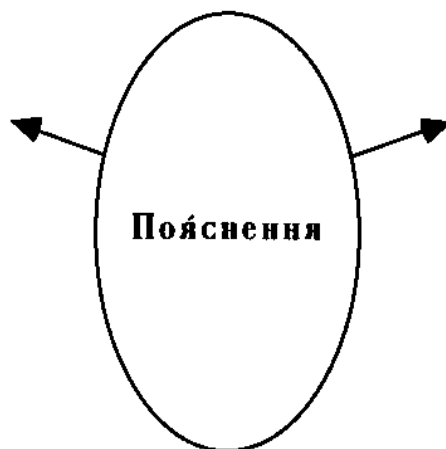

Садóчок

Зимá

День свято́го Микола́я

- а́нгел
подару́нок
святий Микола́й

- ** помага́ти
помага́ю

* Що святий Микола́й робив?

- Він помага́в дітям.

* Що ти співа́єш, коли святий Микола́й йде́?

- Я співа́ю «О хто, хто, Микола́я любить».

* Кого́ святий Микола́й любить?

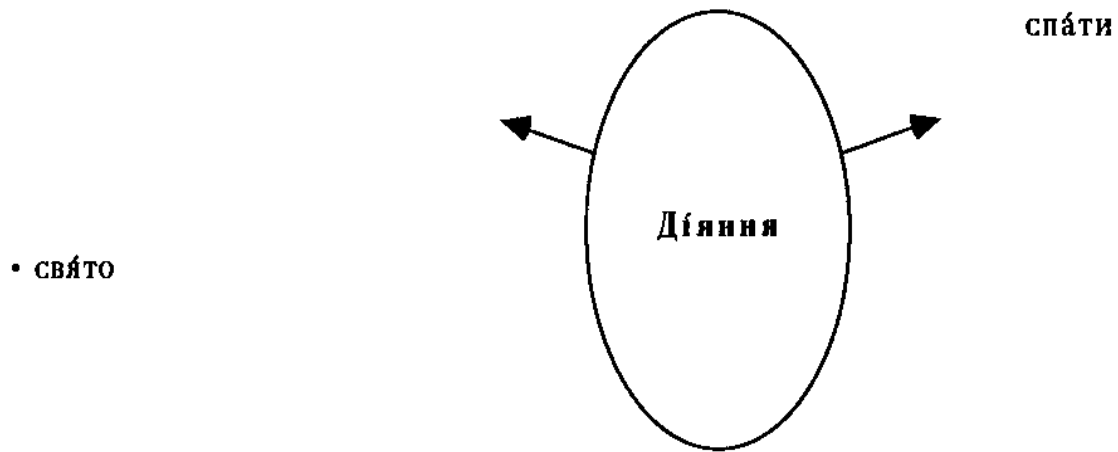
- Він любить діте́й.

* Хто помага́є свято́му Микола́єві?

- А́нгели помага́ють.

** Микола́й - Никола́й

** помага́ти - допомага́ти

Діти чекають на свято́го Микола́я.

* Хто хóче подару́нків?

• Діти хóчуть подару́нків.

* Хто дістає подару́нки?

• Чёмні діти дістаю́ть подару́нки.

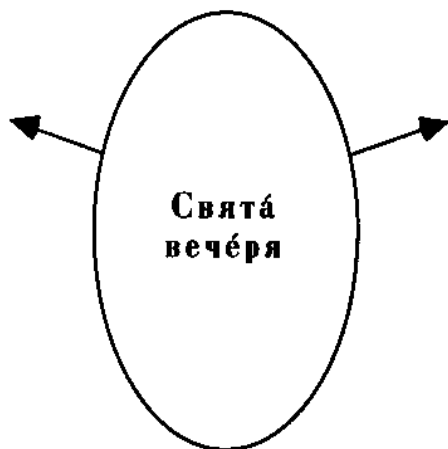
Садóчок
Зимá
Різдвó

• калáч

• кутя́
сві́чка

• солóдке

• горі́хи
гриб́и

Хто їсть?

• Роді́на їсть.

Що мо́жна ї́сти?

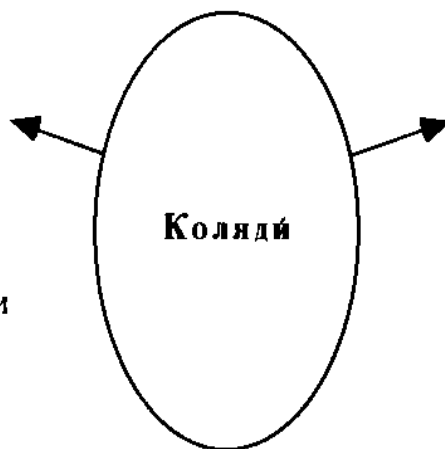
• Мо́жна ї́сти . . . . .

• вертép

• колядá

* колядувáти

• колядй
коля́дники

* Що мóжна співáти?

• Мóжна співáти колядй.

** Хто коляду́є?

• Коля́дники коляду́ють.

* Яку коляду́ співáєш?

• Я співáю «Бог Предв́ічний».

Садóчок

Зимá

Різдвó

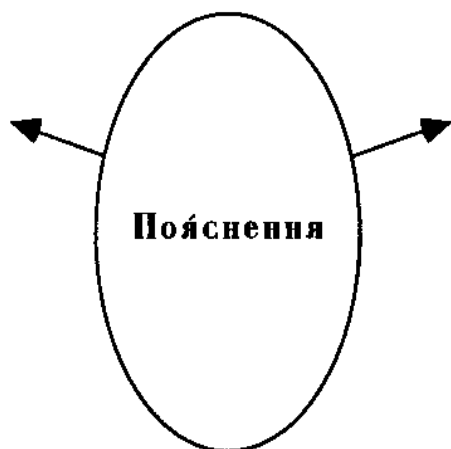
• Ісýс

• зірка
ікóна
ялі́нка

** роді́тися
роді́вся

• сі́но

• вівці́

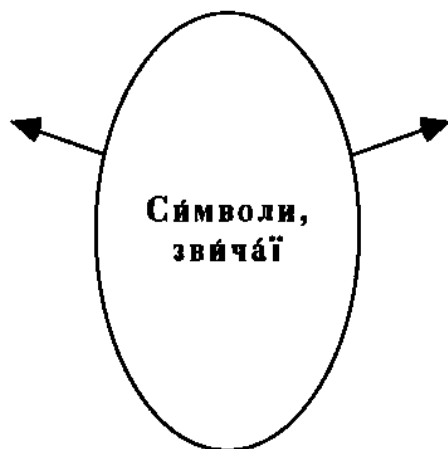
* Що ми ка́жемо на Різдвó?

• Христóс Ражда́ється! Славі́мо Йогó!

Хто роді́вся?

• Ісýс роді́вся.

- дідух

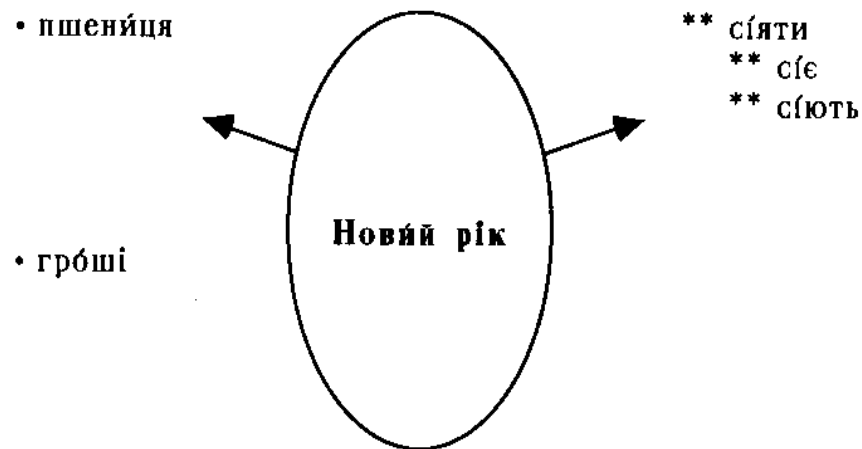
* На що треба чекати?

- Треба чекати на першу зірку.

Садóчок
Зима́
Новий рік

* Хто сї́є?

- Діти сї́ють.

* Що вони́ сї́ють?

- Вони́ сї́ють пшени́цю.

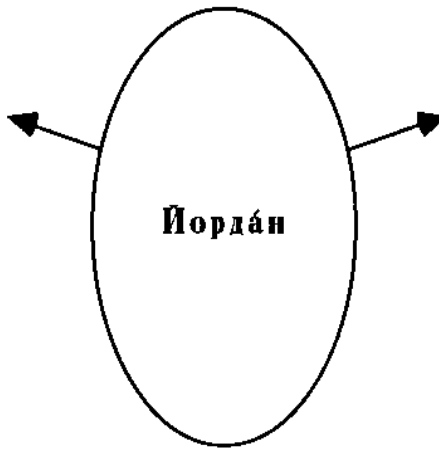
* Де пшени́ця?

- Пшени́ця в то́рбі.

* Що пан/па́ні да́є?

- Він/вона́ да́є . . . . .

• водá

** СВЯТІТИ
СВЯТІТЬ

* Хто святить воду (дім)?

• Священик святить.

* Це ріка Йордан.

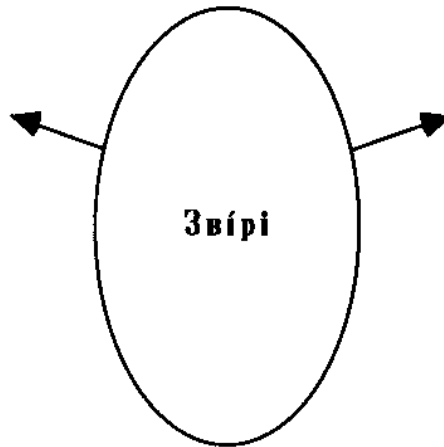
Садóчок

Зимá

Цирк

- ведмідь
- звір
- зоопáрк
- кінь
- лев
- леопáрд
- пес
- слон
- тигр
- тюлень
- цирк

- жирáфа
- зэбра
- мáвпа
- птаха
- рыба
- ведмéді
- жирáфи
- звірі
- зэбри
- мáвпи
- кóні
- коті
- лэви
- леопáрди
- пси
- птахі
- рыби
- слоні
- тігры
- тюлені

Це звір.

Це тварина.

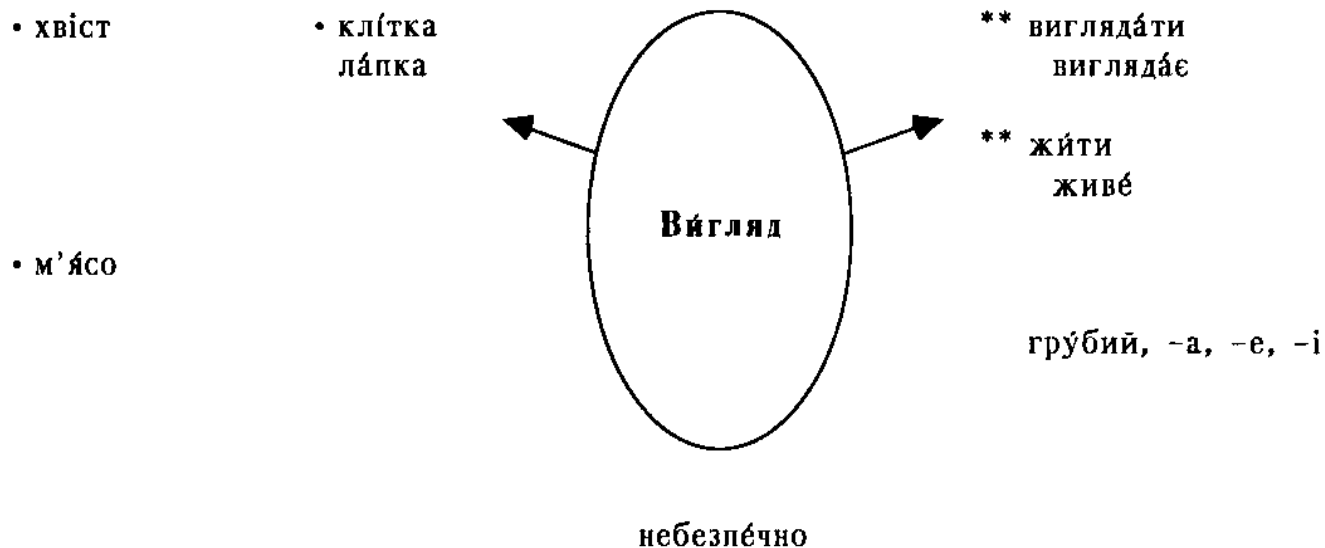
* Який звір малий?

- Кіт малий.

* звір = тварина

* звірі = тварини

Леопáрд любить бігати.

Що *жирáфа* має?

• Вона має *хвіст*.

Де . . . . . живе?

• . . . . . живе у клітці.

Хвіст довгий.

Це небезпечно.

* Як . . . . . виглядає?

• Нарисуй.

Садо́чок

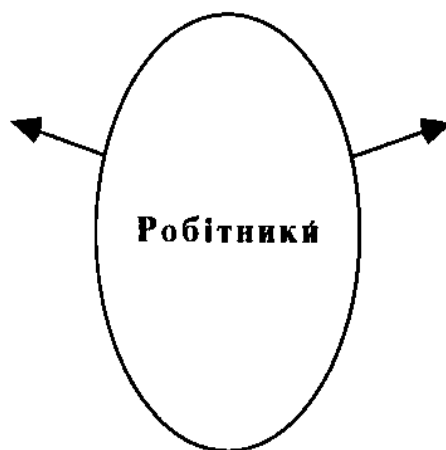
Зима́

Цирк

• акроба́т
бальо́н
сміху́н

• пара́да

• акроба́ти

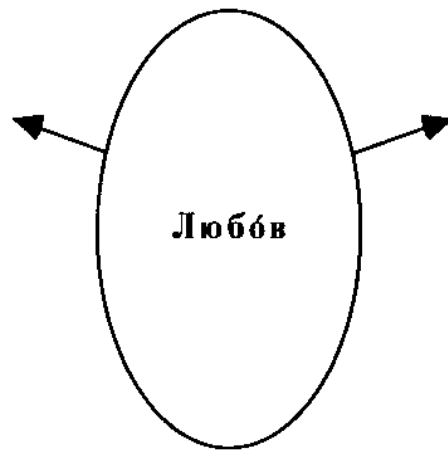
ба́чити
чы́стити

* Що сто́рож да́є?

• Сто́рож да́є ї́сти й пи́ти.

• свя́тий Валенти́н

лю́бити

* Кого́ ти люби́ш?

• Я тебе́ (вас) люблю́.

* Чи ти мене́ люби́ш?

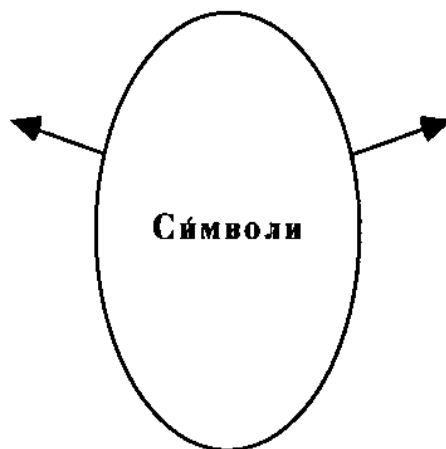

Садóчок

Зимá

День свято́го Валенти́на

• кáртка
кві́тка

** дава́ти
даю́
дає́

* Хто дає тобі . . . . . ?

• . . . . . дає мені . . . . . (*ка́ртку, кві́тку, се́рце*)

* Кому́ ти даєш . . . . . ?

• Я даю́ . . . . . се́рце.

* Хто ма́є черво́не се́рце?

автóбус	гру́бий	звір
адреса	◦ гру́ба	◦ звірі
акробáт	◦ гру́бе	зе́бра
◦ акробáти	◦ гру́бі	◦ зе́бри
áнгел		зй́мний
◦ áнгели	гара́ж	◦ зй́мна
		◦ зй́мне
		◦ зй́мні
ба́ба	дава́ти	зй́мно
бальо́н	◦ даю́	зі́рка
ба́чити	данті́ст	зоопáрк
боро́тися	дити́на	зу́би
борщ	ді́вчина	
брат	ді́д	іко́на
	Ді́д Морóз	Ісýс
	ді́дух	
варéник	до́брий	
◦ варéники	◦ до́бра	ї́сти
ведмі́дь	◦ до́бре	◦ ї́м
◦ ведме́ді	◦ до́брі	
верте́п	до́вгий	
вигляда́ти	◦ до́вга	кала́ч
◦ вигляда́є	◦ до́вге	кана́пка
ві́вці	◦ до́вгі	ка́ртка
вода́		кві́тка
	жира́фа	кінь
	◦ жира́фи	◦ ко́ні
га́рний	жи́ти	клі́тка
◦ га́рна	◦ живе́	ковбаса́
◦ га́рне	жи́нка	ковзани́
◦ га́рні		коляда́
голубці́		◦ коляди́
горі́хи	за́йчики	коля́дники
гри́бі	замерза́ти	ко́ржик
гро́ші	◦ замерза́є	◦ ко́ржики

Садóчок
Зимá
Словник

корóткий
◦ корóтка
◦ корóтке
◦ корóткі
коті
кузін
кузінка
куті

ла́пка
лев
◦ ле́ви
леопáрд
◦ леопáрди
лист
◦ листі
листоно́ша
лі́д
лі́жко
лі́кар
ліка́рня
лі́пйи
літа́к
любі́ти
ля́мпа

ма́впа
◦ ма́вли
ма́ма
ма́сло
мо́крий
◦ мо́кра
◦ мо́кре
◦ мо́кри

моло́дий
◦ молода́
◦ молодé
◦ молоді́
молоко́
морóз
м'ясо́

небезпéчно
ніч

одяга́тися
◦ одяга́юся

пара́да
пасо́к
пес
◦ пси
пирі́г
◦ пиро́ги
пй́ти
◦ п'ю́
подару́нок
поже́жник
поліца́й/поліце́йський
поме́рти
по́шта
проси́ти
пта́ха
◦ пта́хи
пшени́ця

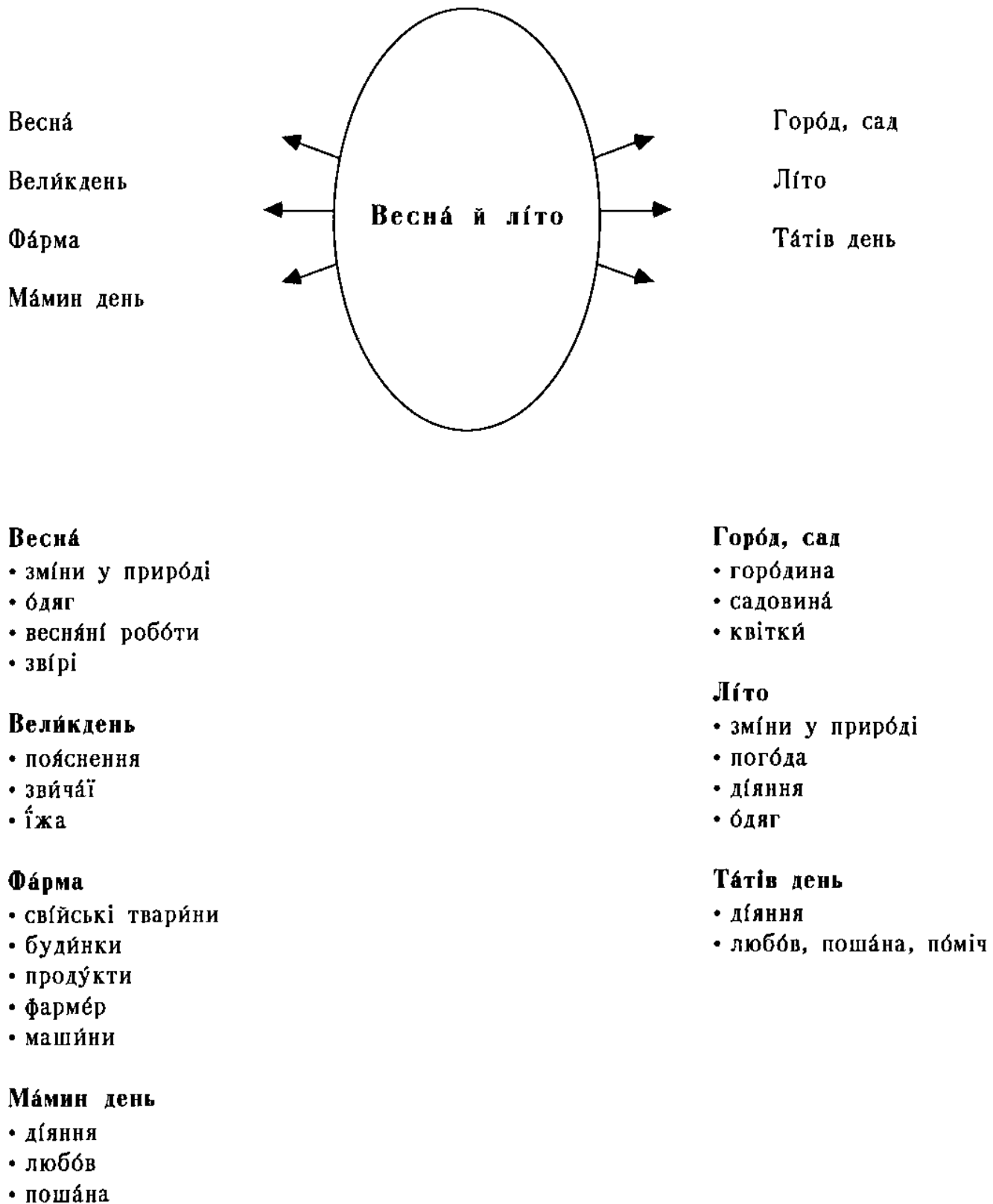
ра́діо

ри́ба
◦ ри́би
роді́на
роді́тися
◦ роді́вся
роздяга́тися
◦ роздяга́юся
рукави́ці

са́ндвіч
санча́та
свисто́к
сві́тло
сві́чка
святі́й Валенти́н
святі́й Микола́й
святі́ти
◦ святі́ть
сва́то
сестра́
сі́ве
сир
сі́к
сі́но
сі́яти
◦ сі́е
◦ сі́ють
слон
◦ слони́
сма́чний
◦ сма́чна́
◦ сма́чне́
◦ сма́чні́
сміху́н
сні́г

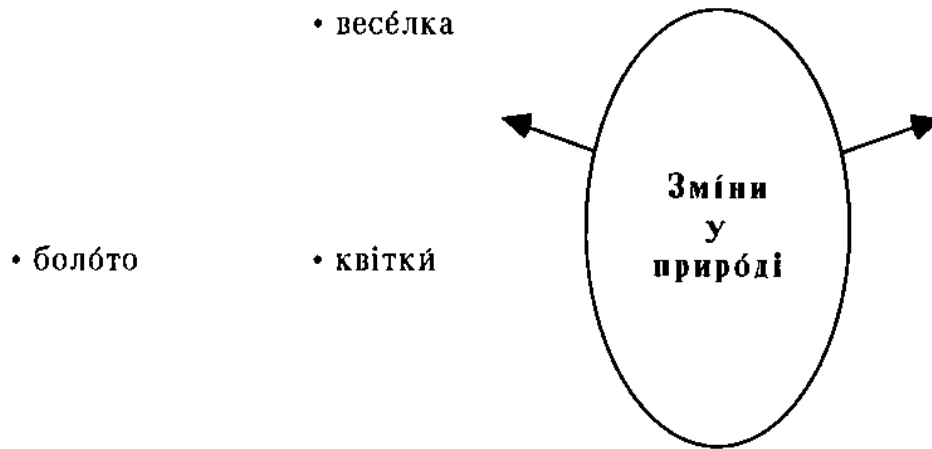
сніговá бáба	чйстити
сніговйй дід	чóботи
сніговйй костюм	чоловiк
сніжйнка	
◦ сніжйнки	шáлик/шаль
солóдке	шкарпéтки
спáти	шкодá
старйй	
◦ старá	
◦ старé	яйцé
◦ старі	◦ яйця
	ялйнка
тáто	
телевiзор	
телефóн	
тйгр	
◦ тйгри	
тiстечко	
◦ тiстечка	
торт	
тюлéнь	
◦ тюлéні	
хвіст	
хлiб	
хлóпець	
холóдний	
◦ холóдна	
◦ холóдне	
◦ холóдні	
цирк	

Садóчок
Весна́ й лі́то
Весна́

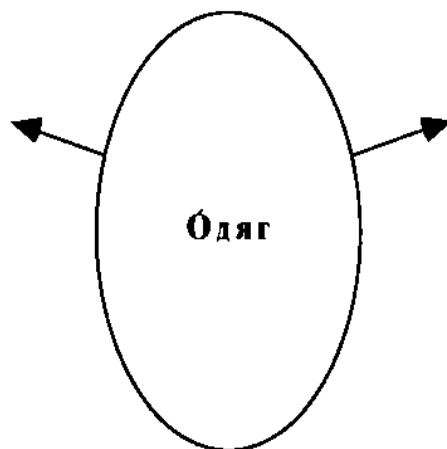
* Що ти бачиш навесні?

* Що росте надворі?

* Яка погода надворі?

* Якого кольору листя?

• парасо́ля

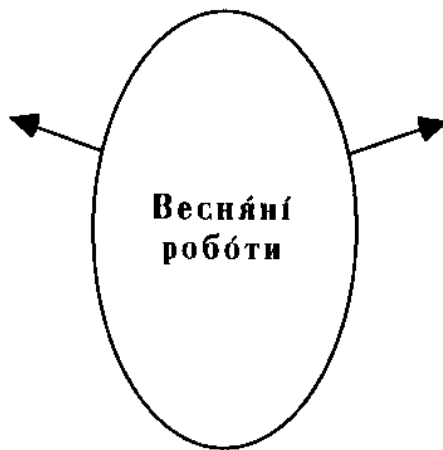
* Коли дощ, що трéба *ма́ти* (одяга́ти)?

• Треба *ма́ти* (одяга́ти) . . . . .

Садóчок
Весна́ й лі́то
Весна́

• фарме́р

* ро́бити
ро́бити
сади́ти

* Що фарме́р ро́бить навесні́?

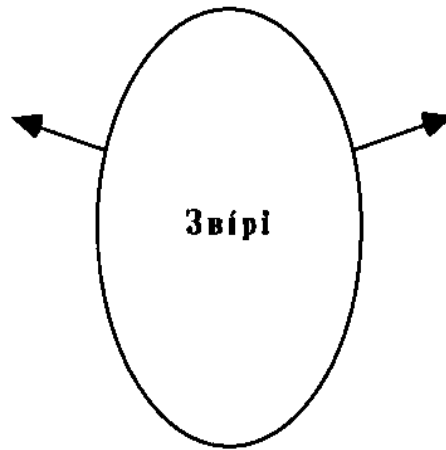
• Фарме́р сіє пшени́цю.

* Що мо́жна ро́бити навесні́?

• Мо́жна сади́ти горóд.

• вовк
зайчик
ліс

• лисичка

Де . . . . . живе?

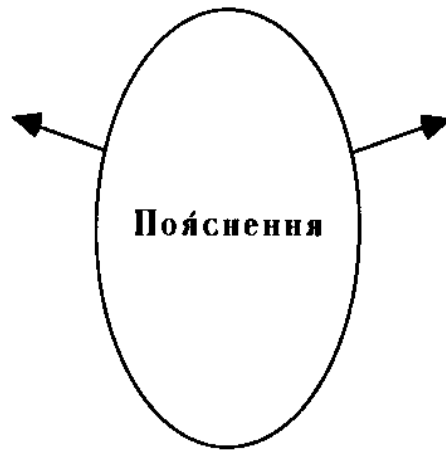
• . . . . . живе в лісі.

Садóчок
Весна́ й лі́то
Вели́кдень

• Вели́кдень

** **воскрéсти**
воскрéс

* Хто поме́р?

• Ісу́с Хри́сто́с поме́р.

* Хто поме́р на хресті́?

• Ісу́с Хри́сто́с поме́р на хресті́.

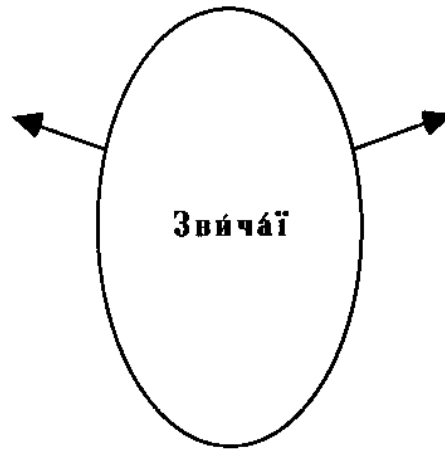
* Хто воскрéс?

• Ісу́с Хри́сто́с воскрéс.

• віск

• кйстка
крапанка
писанка

• крапанки
писанкй

* Христós Воскрéс! Воістину Воскрéс!

* Ко́ли ка́жемо „Христós Воскрéс“?

• На Вели́кдень ка́жемо . . . . .

* Ко́ли пи́шемо писанкй?

Що трéба ма́ти?

• Трéба ма́ти віск і кйстку.

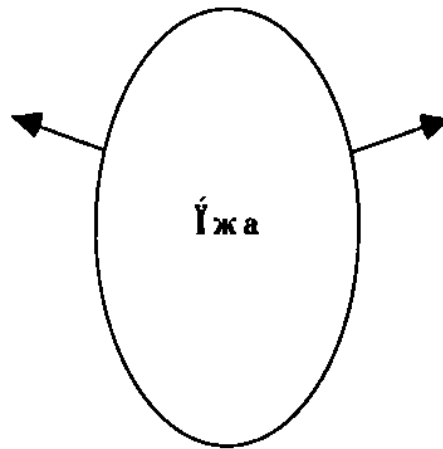

Садóчок
Весна́ й лі́то
Велі́кдень

• ко́шик

• ба́бка
па́ска

бра́ти

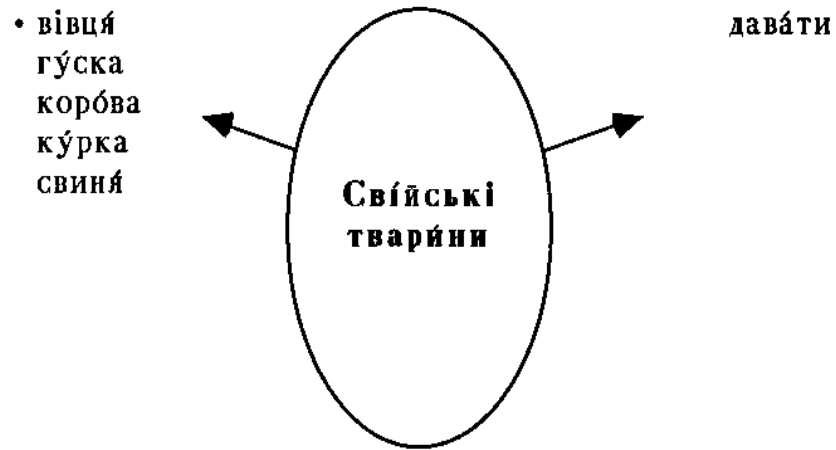
* Що священи́к свята́ти?

• Священи́к свята́ти їжу́.

* Що тре́ба ї́сти на Велі́кдень?

• Тре́ба ї́сти свеча́не.

Тре́ба бра́ти ко́шик до це́ркиви.

Що . . . . . їсть?

• *Кіт* їсть *м'ясо*.

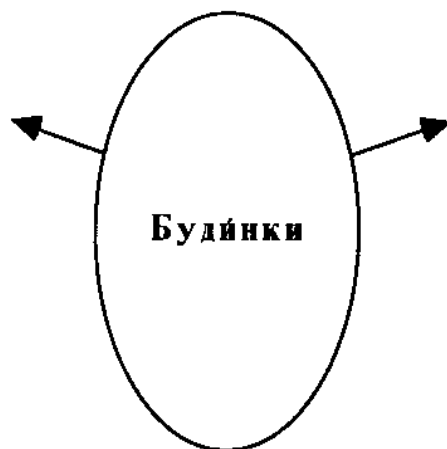
Що . . . . . хоче їсти?

• . . . . . хоче їсти . . . . .

Садóчок
Весна́ й лі́то
Фа́рма

• ста́йня

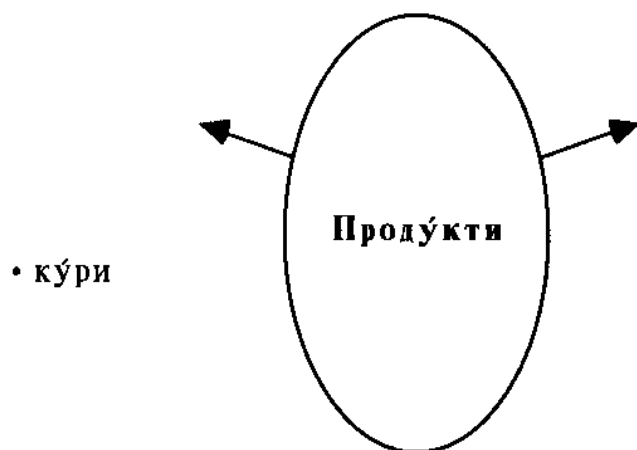

* Що у ста́йні?

• У ста́йні . . . . .

* Що в ку́рнику?

• У ку́рнику . . . . .

Зві́дки мо́локо?

• . . . . . да́є нам мо́локо.

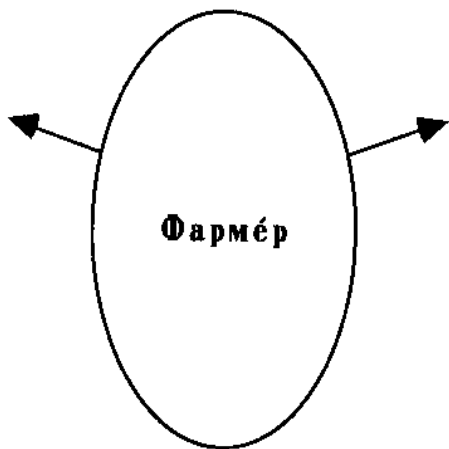
Зві́дки яйця́?

• . . . . . да́є нам яйця́.

Садóчок
Весна́ й літо
Фáрма

• фáрма

тя́жко

Де фармёр живе́?

• Фармёр живе́ на фáрмі.

Фармёр тя́жко працює.

Фармёр багáто працює.

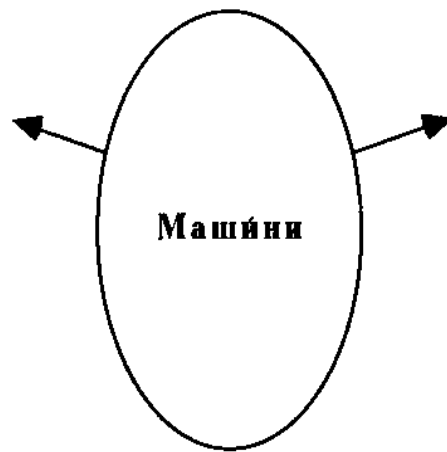
** фармёр = фарма́р

• тра́ктор

• маши́на

• ко́лесо

• коле́са

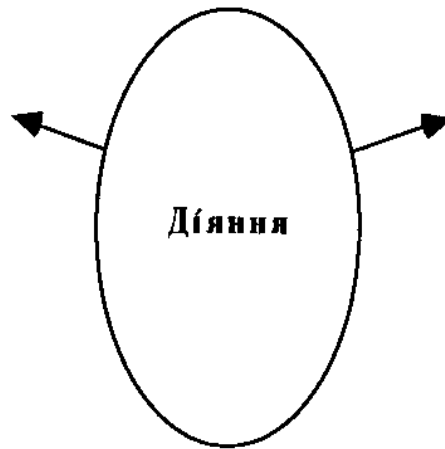

Садóчок
Весна́ й лі́то
Ма́мин день

• ко́нцэ́рт
Ма́мин день

• неді́ля

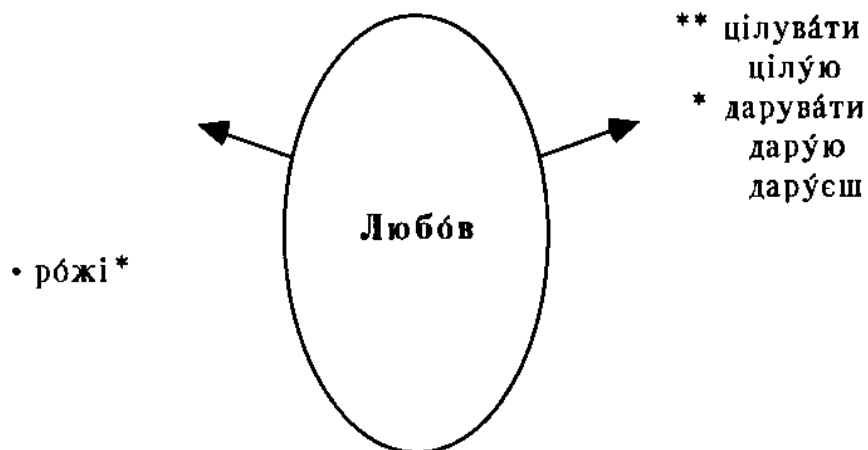

* Який це день тижня?

• Це неді́ля.

* Що можна робити в цей день?

• Можна ма́ти ко́нцэ́рт.

* рóжі - троянди

Чи ти любиш ма́му?

• Я люблю ма́му.

Чи ма́ма тебе́ любить?

• Ма́ма мене́ любить.

* Хто цілу́є ма́му?

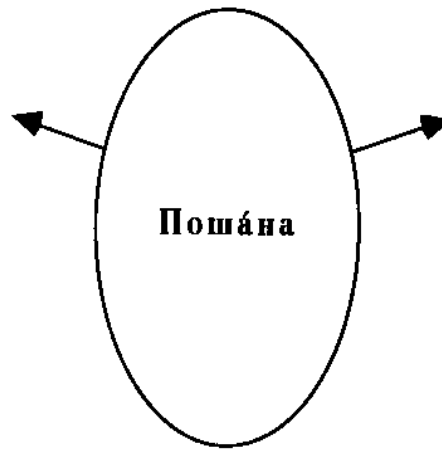
• Я цілу́ю ма́му.

* Що ти дару́єш ма́мі?

• Я дару́ю ма́мі рóжі.

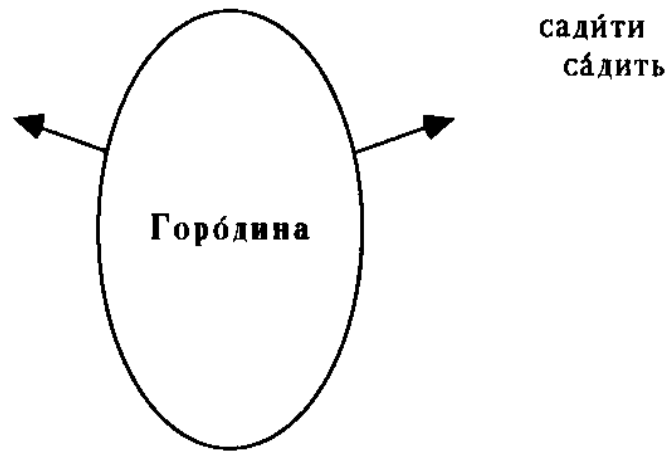

Садóчок
Весна́ й лі́то
Ма́мин день

щаслі́вий, -а, -і

- * Хто щаслі́вий?
- * Чому́ ти щаслі́вий (-а)?
  - Я щаслі́вий (-а), бо я ма́ю ма́му.
- * Тре́ба шанува́ти ма́му.

- * Хто сáдить горóд?
  - *Ма́ма* сáдить горóд.
- * Чому́ трéба садіти горóд?
- * Хто робіть у горóді?

Трéба садіти горóд.
Трéба садіти . . . . .

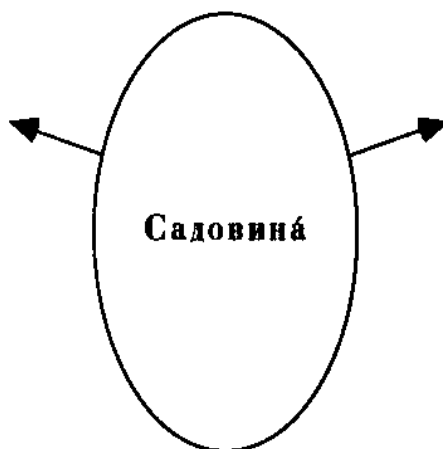

Садóчок
Весна́ й лі́то
Горо́д, сад

• каву́н

• гру́шка
земля́
суні́ця
я́года

• я́годи

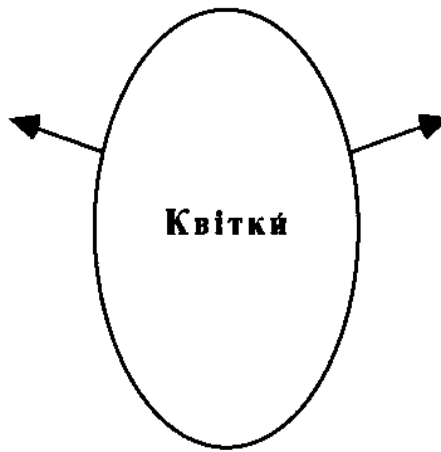
** рости́
росте́
расту́ть

Що́ росте́ в саду́?

• У саду́ росте́ . . . . .

* Що́ росте́ на дере́ві?

* Які́ о́вочі расту́ть на дере́вах?

- * Де можна б́ачити кві́ткi?
  - Можна б́ачити *в лісі*.
- * Де можна саді́ти кві́ткi?
  - Можна саді́ти *бі́ля х́ати*.

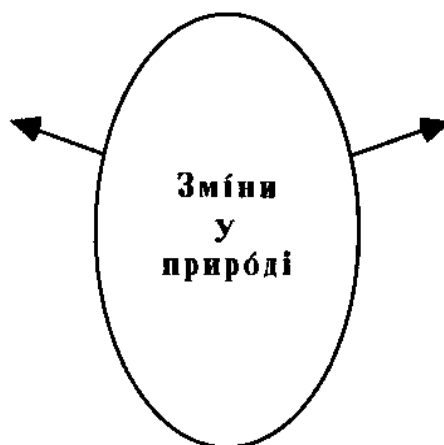

Садóчок
Весна́ й лі́то
Лі́то

• кома́р
метéлик
хроба́к/
черв'я́к

• бджола́
коса́рка
му́ха
трава́

• кві́тки
кома́рі
му́хи

коси́ти
куси́ти

Що кусає?

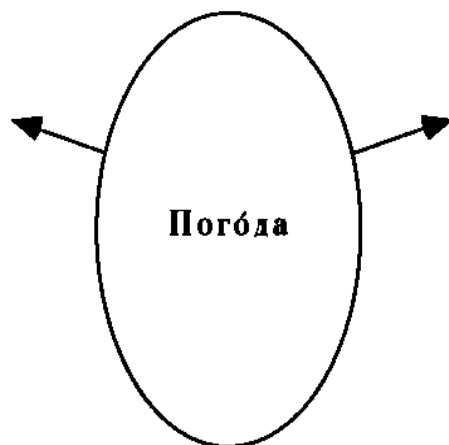
• . . . . . кусає.

* Яких комах бачимо влітку?

• грім

• погóда

тіка́ти

* Куді́ трéба тіка́ти, *ко́ли дощ іде́* (під час бóрі)?

• Трéба тіка́ти до . . . . .

Де недóбре бóти?

• Недóбре бóти надвóрі?

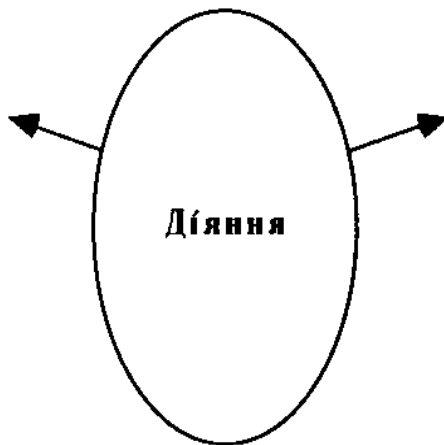
Садóчок
Весна́ й лі́то
Лі́то

• парк
по́їзд
стіл
чо́вєн

• ковба́ска

• о́зеро

• вака́ції*
ковба́ски

пла́вати
пла́ваю

* вака́ції – завжди вживається у множині

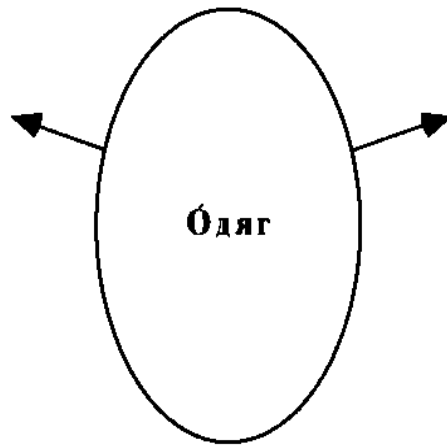
* Що можна робити влітку?

• Улітку можна . . . . .

* Куди можна ї́хати (йти́) влітку?

• Можна . . . . .

• бікіні
купальник

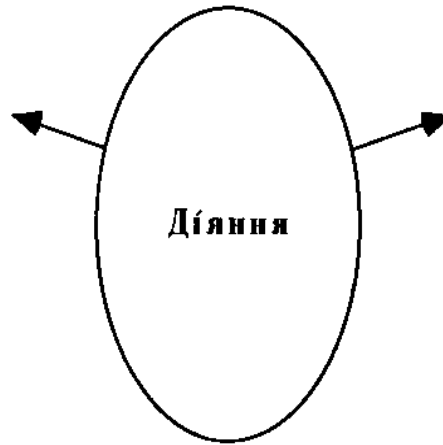
** потіти
потію

* Що треба одягати, коли гáряче/жа́рко?

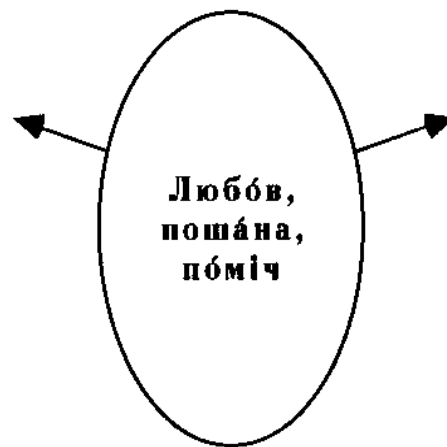
* Хто потіє влітку?

Садóчок
Весна́ й літо
Та́тів день

- * Хто дає подарунок татові?
  - Я даю подарунок.
- * Який подарунок ти даєш?
  - Я даю *краватку*.
- * Можна щось зробити.
- * Можна щось купити.

- * Хто та́тові помага́є?
  - Я помага́ю та́тові.
- * Хто любíть та́та?
  - Я люблю́ та́та.
- * Мо́жна помага́ти ці́лий день.

ба́бка	ко́лесо	пи́санка
бджола́	◦ ко́леса	◦ писанки́
бі́кіні	кома́р	пла́вати
болото́	◦ кома́рі	◦ пла́ваю
бра́ти	конце́рт	пого́да
	короба́	по́їзд
вака́ції	коса́рка	помага́ти
Велі́кдень	коси́ти	◦ помага́ю
веселка́	коши́к	поті́ти
ві́вця	кра́панка	◦ поті́ю
ві́ск	◦ кра́панки	
вовк	купа́льник	роби́ти
воскрес	ку́рка	◦ роби́ть
	◦ ку́ри	ро́жі
	куса́ти	рости́
		◦ росте́
грі́м		◦ росту́ть
гру́шка	лисичка́	
гу́ска	ліс	сади́ти
		◦ сади́ть
дава́ти	Ма́мин день	свиня́
дарува́ти	маші́на	ста́йня
◦ дару́ю	метели́к	стіл
◦ дару́єш	му́ха	суні́ця
	◦ му́хи	
за́йчик		тіка́ти
земля́	неді́ля	трава́
		тра́ктор
		тя́жко
каву́н	о́зеро	
кві́ткі		фа́рма
ки́стка	парасо́ля	фарме́р
ковба́ска	парк	
◦ ковба́ски	па́ска	хроба́к/черв'я́к

Садóчок
Весна́ й лі́то
Словни́к

цілува́ти

◦ цілу́ю

чо́вén

щасли́вий

◦ щасли́ва

◦ щасли́ві

я́года

◦ я́годи

автóбус	бубон	вітер
адрéса	буряк	віяти
акробáт	◦ буряки	◦ віє
◦ акробáти	бути	вовк
áнгел		водá
◦ áнгели	вака́ції	волóсся
	варéник	воскрéс
баба	◦ варéники	все
ба́бка	ведмі́дь	вúхо
багáто	◦ ведмéді	◦ вúха
бальóн	Велі́кдень	
банáн	велі́кий	Галові́н
◦ банáни	◦ велі́ка	гарбу́з
бараба́н	◦ велі́ке	га́рний
ба́чити	◦ велі́кі	◦ га́рна
бджола́	верте́п	◦ га́рне
бігати	весéлий	◦ га́рні
бігти	◦ весéла	говорі́ти
бікіні́	◦ весéле	голо́ва
білий	◦ весéлі	го́лосно
◦ біла	весéлка	голубці́
◦ біле	взу́тися	горі́х
◦ білі	вигляда́ти	◦ горі́хи
блю́зка	◦ вигляда́є	горо́д
бобóва торбйнка	ви́грати	горо́х
Бог	◦ ви́грав	гриб
болі́ти	◦ ви́грала	◦ грибі́
◦ болі́ть	◦ ви́грали	грі́м
болóто	ви́со́ко	грі́ші
борóтися	вівця́	гру́бий
борщ	◦ вівці́	◦ гру́ба
брат	ві́дьма	◦ гру́бе
бра́ти	ві́кно	◦ гру́бі
брóнзовий	ві́сім	гру́шка
◦ брóнзова	ві́ск	гу́ска
◦ брóнзове		
◦ брóнзові		

Садóчок

Словник

гара́ж
гу́дз
гу́мка

дава́ти
◦ даю́
◦ дае́
данті́ст
дарува́ти
◦ дару́ю
◦ дару́єш
да́ти
◦ дав
два
двє́рі
дєв'ять
день
дєрево
дєсять
джі́нси
дзвіно́к
дзвоні́ти
◦ дзвоніть
диті́на
ді́вчина
ді́д
Дід Морóз
ді́дух
до́брий
◦ до́бра
◦ до́бре
◦ до́брі
до́вгий
◦ до́вга
◦ до́вге
◦ до́вгі

дош
дя́кувати
◦ дя́кую

є

жакéт
живі́т
жирáфа
◦ жирáфи
жі́ти
◦ живé
жі́нка
жóвтий
◦ жóвта
◦ жóвте
◦ жóвті

за́бавка
◦ за́бавки
за́йчик
◦ за́йчики
зби́рати
зві́р
◦ зві́рі
здо́ровий
◦ здо́рова
◦ здо́рові
зе́бра
◦ зе́бри
зелéний
◦ зелéна
◦ зелéне
◦ зелéні

земля́
зі́мний
◦ зі́мна
◦ зі́мне
◦ зі́мні
зі́мно
зі́рка
зле
золоті́й
◦ золотá
◦ золотé
◦ золоті́
зоопáрк
зуб
◦ зу́би

іко́на
інді́к
◦ інді́ки
Ісус
іті́/їті́
◦ іде́
◦ йде́ш

ї́сти
◦ ї́м

каву́н
казáти
◦ ка́же
калáч
канáпка
капу́ста
ка́ртка

картóпля	корóткий	лістя
квадрáт	◦ корóтка	лицé/облйччя
◦ квадрáти	◦ корóтке	лід
квіткa	◦ корóткі	лі́жко
◦ квіткі	косáрка	лі́кар
кй́стка	косй́ти	лі́карня
кімнáта	костю́м	лі́пити
кінь	ко́тик	ліс
◦ ко́ні	◦ ко́тики	літа́к
кіт	ко́шик	лю́бити
◦ котй́	кра́панка	ля́лька
клей	◦ кра́панки	ля́мпа
клі́тка	крей́да	
кля́са	крей́дка	ма́впа
кнй́жка	крича́ти	◦ ма́впи
ковбасá	крі́сло	малй́й
ковба́ска	ку́бик	◦ малá
◦ ковба́ски	◦ ку́бики	◦ малé
ковзанй́	кузй́н	◦ малі́
ко́лесо	кузй́нка	ма́ма
◦ колéса	кукурудза	Ма́мин день
колі́но	купáльний	ма́ска
ко́лір	ку́рка	ма́сло
◦ ко́льорй́	◦ ку́ри	ма́ти
ко́ло	кусáти	◦ ма́ю
◦ ко́ла	кутя́	◦ ма́є
коляда́		машй́на
◦ коляди́	ла́пка	медсестра́
коля́дники	лев	мелóдія
кома́р	◦ ле́ви	метéлик
◦ комарй́	леопáрд	мі́тла
конце́рт	◦ леопáрди	мо́крий
ко́ржик	лисй́чка	◦ мо́кра
◦ ко́ржики	лист	◦ мо́кре
корóва	◦ листй́	◦ мо́крі
	листонóша	молй́тися

Садóчок

Словник

молодйй	óзеро	пластилйн
◦ молодá	óко	плескáти
◦ молодé	◦ óчі	повóлі
◦ молодí	олівéць	погóда
молокó		подару́нок
мóрква	пáдати	поже́жник
морóз	◦ пáдає	пóїзд
мýха	пáлець	поліца́й/поліце́йський
◦ мýхи	◦ пáльці	помагáти
м'ясо	пан	◦ помагáю
м'яч	◦ панй	◦ помагáє
◦ м'ячі	пáні	помарáнча
м'ячик	пáнна	◦ помарáнчі
◦ м'ячки	папі́р	помарáнчовий
	пара́да	◦ помарáнчова
	парасóля	◦ помарáнчове
	парк	◦ помарáнчові
надві́р	пáска	помéрти
надво́рі	пасóк	◦ помéр
небезпéчно	перéрва	поті́ти
неді́ля	пес	◦ потію
ни́зько	◦ пси	пóшта
ніс	пирі́г	працюва́ти
ніч	◦ пиро́гй	◦ працює
ногá	пйсанка	примáра
◦ но́ги	◦ писанкй	прямоку́тник
но́жиці	пйти	◦ прямоку́тники
	◦ п'ю	пта́ха
обі́д	піжа́ма	◦ пта́хй
обру́ч	пйяніно	пурпурóвий
одйн	пла́вати	◦ пурпурóва
одяг	◦ пла́ваю	◦ пурпурóве
одягáти	пла́кати	◦ пурпурóві
одягáтися	◦ пла́чу	пшени́ця
◦ одягáюся	◦ пла́че	п'ять

ра́діо	сві́тло	смі́ху́н
ри́ба	сві́чка	смі́шний
◦ ри́би	святи́й Валенти́н	◦ смі́шна
ре́чі	святи́й Микола́й	◦ смі́шне
ро́бити	святи́ти	◦ смі́шні
◦ ро́бить	◦ святи́ть	сні́г
ро́дина	святи́то	сні́гова ба́ба
ро́дитися	се́рце	сні́говий ді́д
◦ ро́дівся	сестра́	сні́говий ко́стюм/
роже́вий	сі́ве	зимови́й ко́стюм
◦ роже́ва	сі́ний	сні́жинка
◦ роже́ве	◦ сі́ня	◦ сні́жинки
◦ роже́ві	◦ сі́нє	солóдке
ро́жі	◦ сі́ні	со́нце
ро́здяга́ти	си́р	со́рочка
ро́здяга́тися	сі́к	спа́ти
◦ ро́здяга́юся	сі́м	співа́ти
ро́сти	сі́но	спорти́вна за́ля
◦ ро́сте	сі́рий	става́ти
◦ ро́стуть	◦ сі́ра	ста́йня
ро́т	◦ сі́ре	ста́рий
рука́	◦ сі́рі	◦ ста́ра
◦ ру́ки	скака́лка	◦ ста́ре
рукави́ці	◦ скака́лки	◦ ста́рі
	скака́ти	ста́л
са́дити	скри́пка	стриба́ти
◦ са́дять	скі́льки	стук
сала́та	сло́н	сту́кати
са́ндвіч	◦ сло́ні	сукóнка
санча́та	слуха́ти	сумни́й
светр	сма́чний	◦ сумна́
свиня́	◦ сма́чна	◦ сумне́
свисто́к	◦ сма́чне	◦ сумні́
сві́тити	◦ сма́чні́	суні́ця
◦ сві́тить	смі́тник	сього́дні

Садóчок

Словнік

танцыва́ти	фа́рма	чэ́рга
та́то	фарме́р	череви́к
тэлеві́зор	фа́рма	◦ чэреві́кі
тэлефо́н		чы́сло
те́ніска		чы́стити
тепе́р	ха́та	чо́боты
те́плы	хві́ст	чо́вэн
◦ те́пла	хво́рий	чо́ловік
◦ те́пле	◦ хво́ра	чо́рны
◦ те́плі	◦ хво́рі	◦ чо́рна
те́пло	хлі́б	◦ чо́рне
тигр	хло́пец	◦ чо́рні
◦ т́ігры	хма́ра	чо́тыры
ты́хо	хма́рно	
тіка́ти	ходи́ти	
тістечко	холо́дны	ша́лік/шаль
◦ тістечка	◦ холо́дна	ша́пка
то́рба	◦ холо́дне	шв́ідко
торб́інкы	◦ холо́дні	ші́сьць
торт	холо́дно	шка́рпэ́ткі
трава́	хроба́к/чэрв’я́к	шко́да
тра́ктор		шко́ла
три		штаны́
трыку́тнік	це́рква	
◦ трыку́тнікі	цыбу́ля	
тро́хі	цырк	щаслі́вы
тру́бка	ці́лува́ці	◦ шаслі́ва
ту́паты	◦ цілу́ю	◦ шаслі́ві
тюле́нь	цукéрок	
◦ тюле́ні	◦ цукéркі	я́блуко
тя́жко		◦ я́блука
		я́года
уважа́ці	час	◦ я́годи
ува́жно	чэрво́ны	яйце́
умыва́льня	◦ чэрво́на	◦ яйця́
учі́тель	◦ чэрво́не	ялі́нка
учі́телька	◦ чэрво́ні	

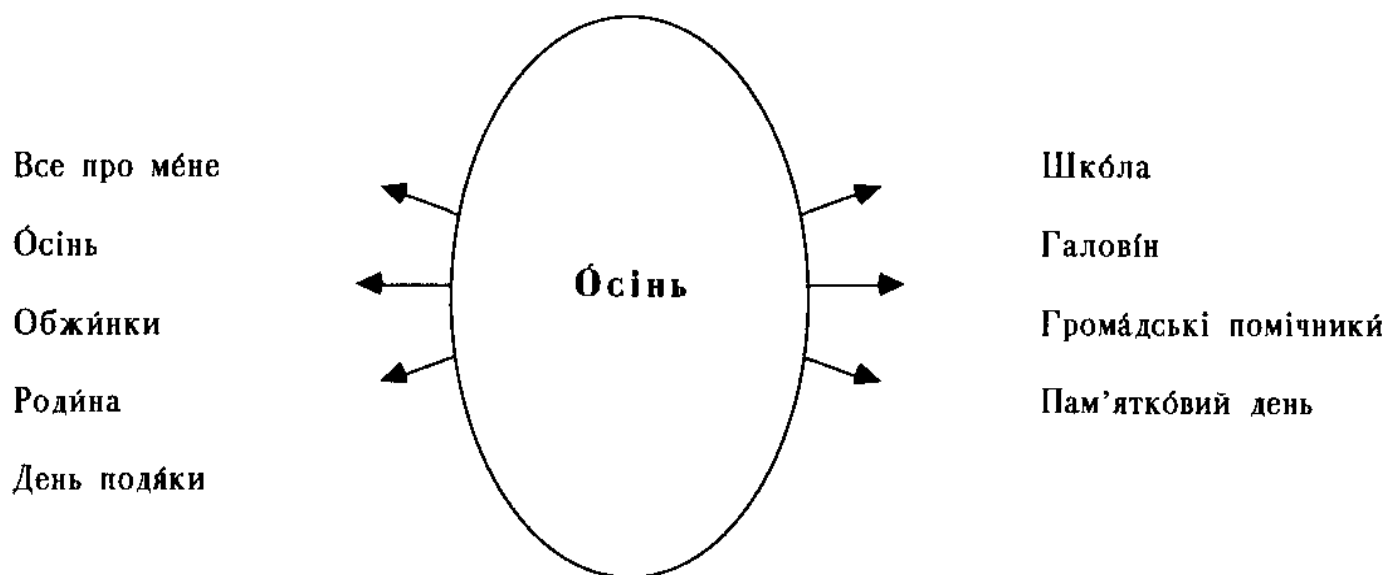

Grade One

Перша класа

Все про мене

- почуття
- п'ять органів чуття
- частини тіла
- здоров'я
- зовнішній вигляд і особистість
- правила доброго здоров'я

Осінь

- зміни у природі
- одяг
- діяння
- праця/робота

Обжінки

- пояснення, звичаї

Родіна

- дім
- одяг
- їжа
- члени родини

День подяки

- пояснення
- їжа

Шкóла

- приладдя
- кімнати
- шкільні правила
- працівники і друзі
- ігри

Галовін

- діяння
- костюми
- їжа

Громáдські помічники

- особи
- костюми
- приладдя
- праця/робота

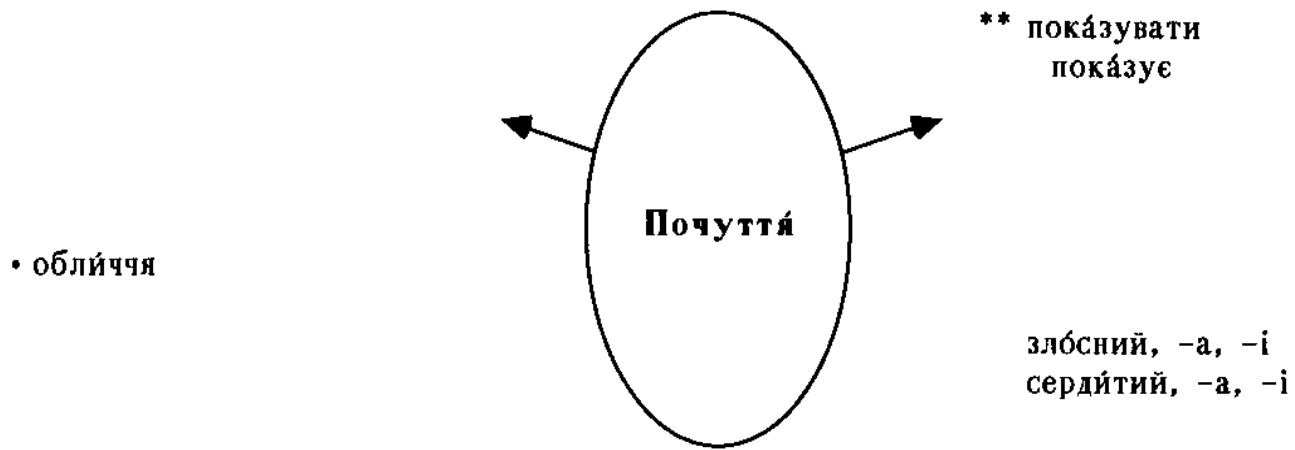
Пам'ятковий день

- пояснення
- символи

Перша класа
Осінь
Все про мене

Що твоє обличчя показує?

• Моє обличчя показує, що я . . . . .

Яке це лице?

• Це . . . . . лице.

• вид
дѳтик*
нюх
слух
смак

бачити
бачу
куштувати
куштую
нюхати
нюхаю
помагати
помагають
слухати
слухаю
смакувати
смакую
торкати
торкаю

* дѳтик = дѳторк

- * Скїльки органів чуття ти маєш?
- * Скїльки органів чуття людина/осѳба має?
- * Що помагє нам бачити?
  - Очі помагають нам бачити.

Я бачу.
Я куштую.
Я нюхаю.
Я помагаю.
Я слухаю.
Я смакую.
Я торкаю.

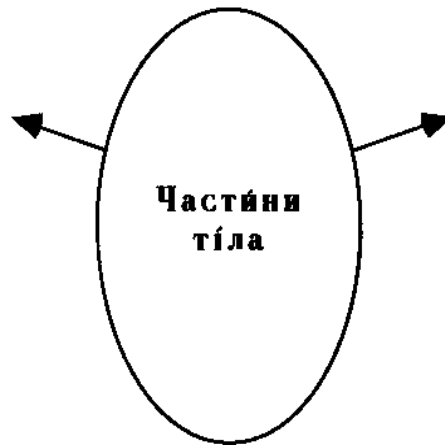

Пёрша кляса
Осінь
Все про мене

- гóлос
зад (задóк)
лїкóть
нїгóть
пóяс
пўпчїк
язїк

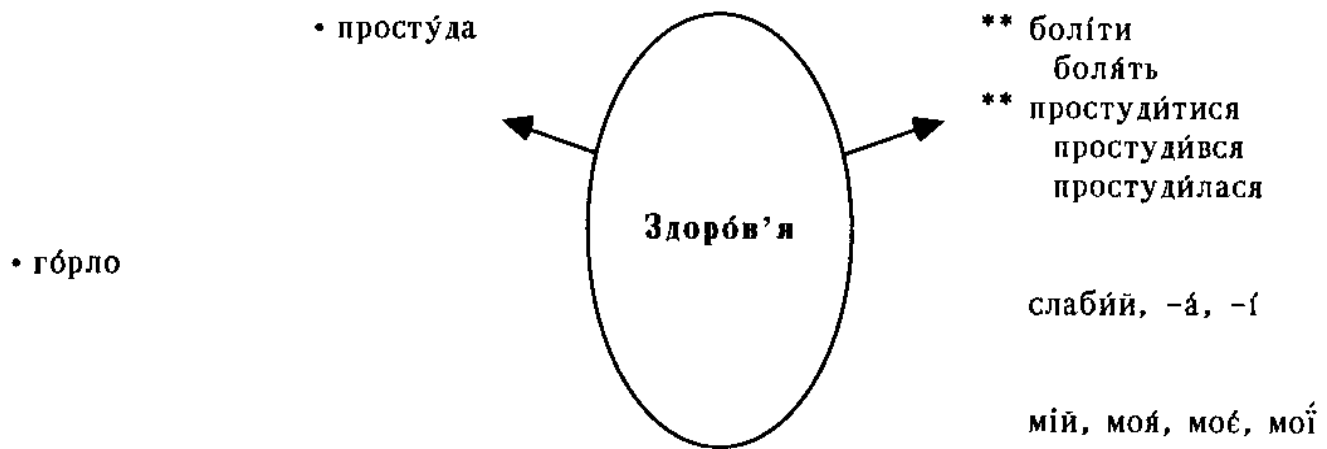
- чолó

- гўбї
м'язї
нїгтї
устá

копати
позіха́ти

* Що нога́ мо́же робі́ти?
• Нога́ мо́же ко́пати.

* Чи в тебе болить . . . . . ?

* Що в тебе болить?

• У мене болить . . . . .

* Як ти почуваєшся?

* Чи ти здоровий чи хворий (слабій) сьогодні?

* Чи ти здорова чи хвора (слаба) сьогодні?

Мій . . . . . болить.

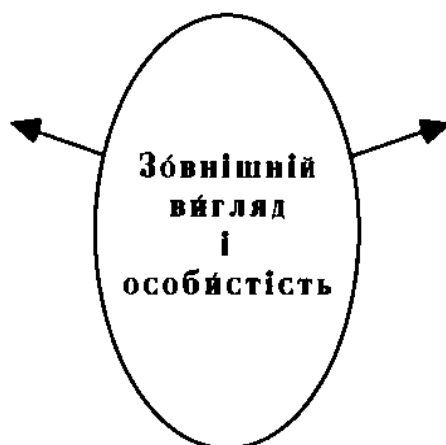
Моя . . . . . болить.

Моє . . . . . болить.

Мої . . . . . болять.

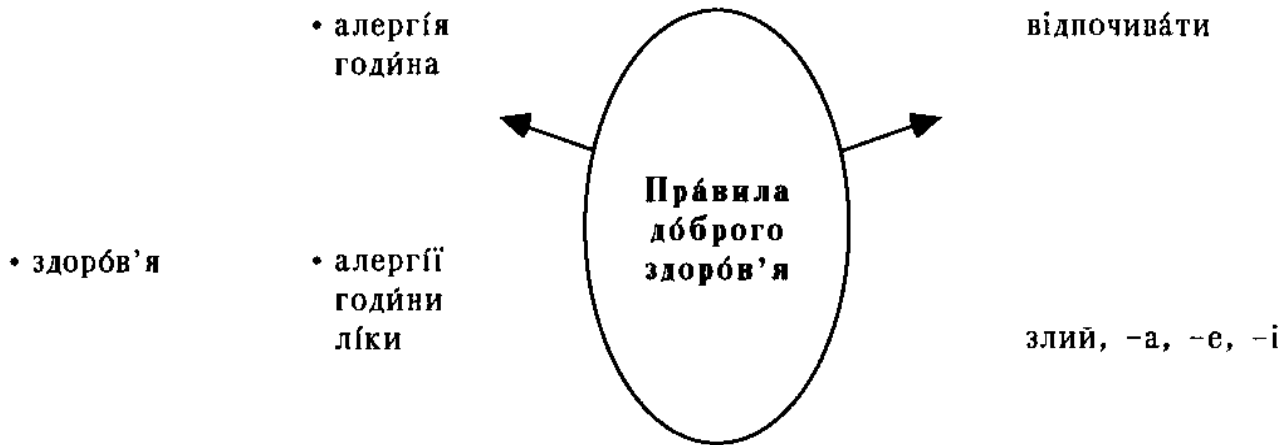

Пёрша кляса
Осінь
Все про мене

іна́кший, -а, -і

- * Чим я іна́кший (-а) від тебе?
- * Чим ти іна́кший (-а) від мене?
- * Чим я (ти) іна́кший (-а) від інших?
  - Я *малий*, а він/вона *великий/велика*.
  - Я люблю . . . . . , а він/вона любить . . . . .

* Що трéба робiти, щоб бiти здоровим?

• Ми мусимо (Трéба):

- їсти поживнi стрáви.
- спáти 8-10 годiн.
- вiдпочивáти в лiжку, якщо ми хворi.
- одягáтися на погóду.

* Скiльки годiн трéба спáти?

У кóго алергiя?

* Хто приймає лiки?

Трéба вмивáтися.

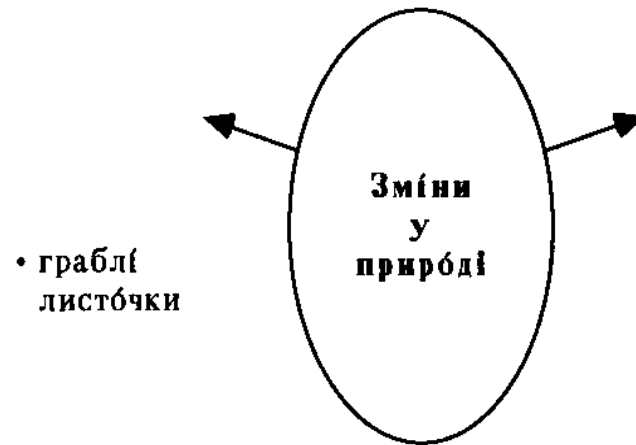
Трéба вiдпочивáти.

* Вiд чóго в тебе алергiя?

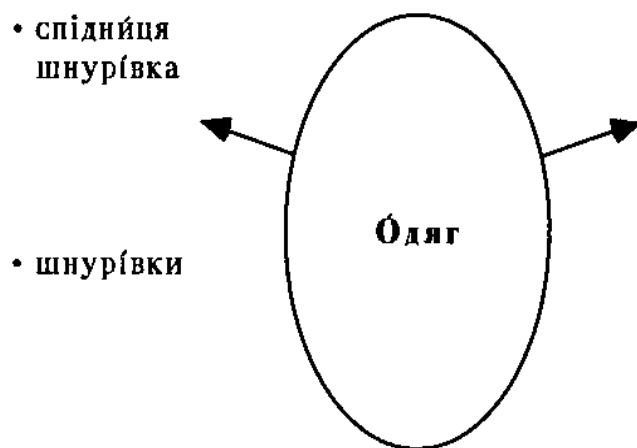
Пёрша кляса
Осінь
Осінь

• **Листок**

Листок падае.

Листочки *червоні*.

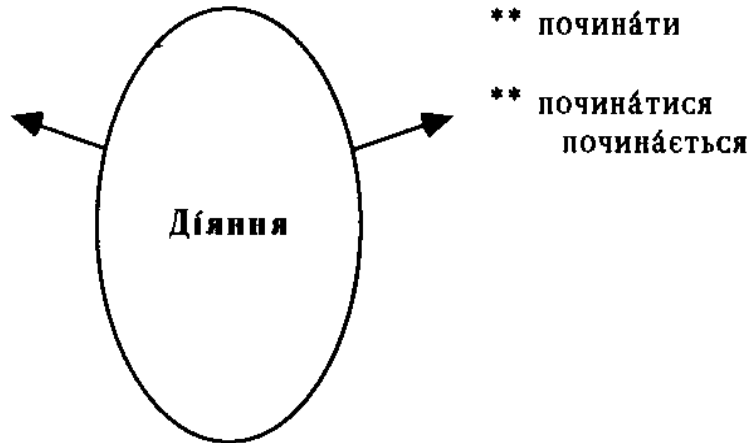
- * Чи тобі холодно?
- * Кому холодно?
- * Якого кольору . . . . .
- * Це тёплий одяг.
- * Треба одягати грубий одяг.

Пёрша кляса
Осінь
Осінь

- велосипёд
- футбёл

Можна гра́ці у футбёл.

Можна й́ці до шкóли.

Можна ї́хати велосипёдом.

* Можна зно́ву пачина́ти навча́ння.

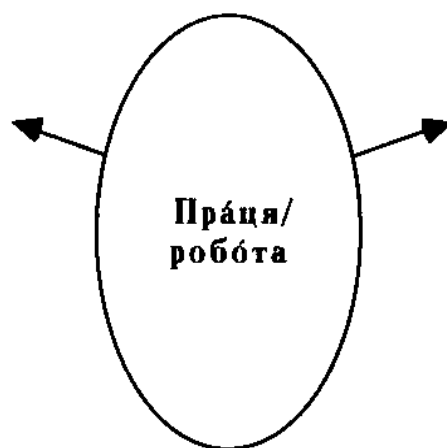
* Навча́ння пачина́ецься восе́ні.

Ко́лі пйдеш до шкóли?

- Я пиду́ восе́ні.

• лопáта

• копáти

* Що трéба робíти восенí?

- Трéба збирáти лiстя.
- Трéба копáти картóплю.
- Трéба чiстити горóд.

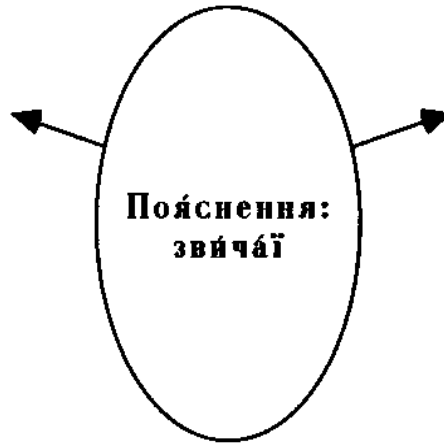

Пéрша кляса
О́сiнь
Обжiнки

• кiнeць

• зeрнó

• жнивá

** скiнчiйтися
скiнчiлися

* Чому маємо обжiнки?

• Жнивá тепeр скiнчiлися.

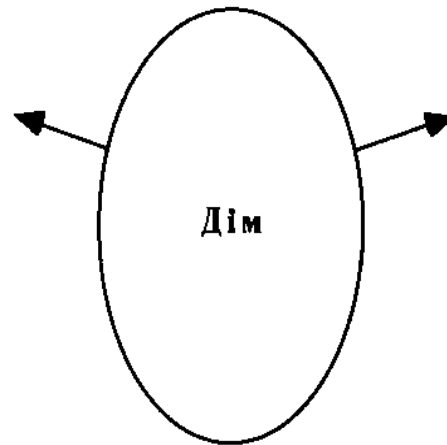
* Фaрмeр вiдпочивáє.

* Усi готóвi до зимi.

• дiм

• вiтáльня
їдáльня
ку́хня
пiвнiйця
спáльня

• кiмнáти
схóди

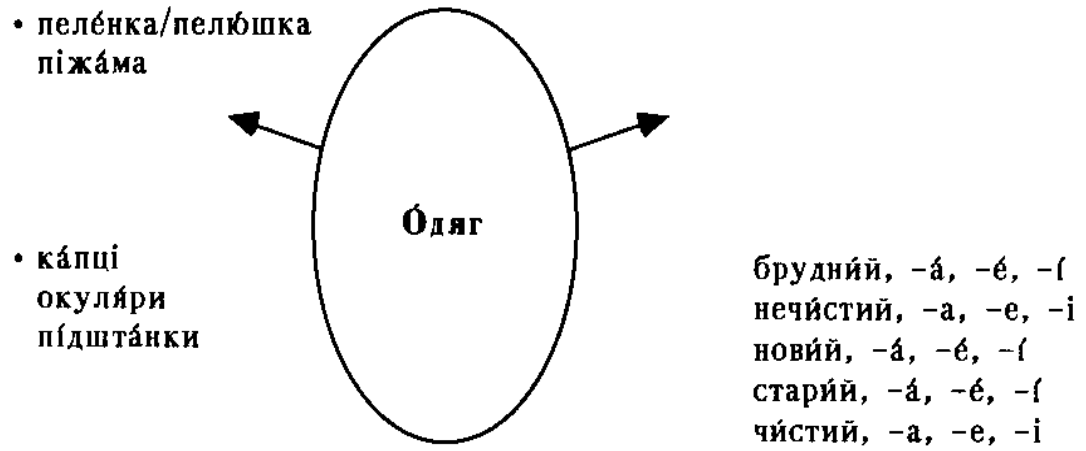

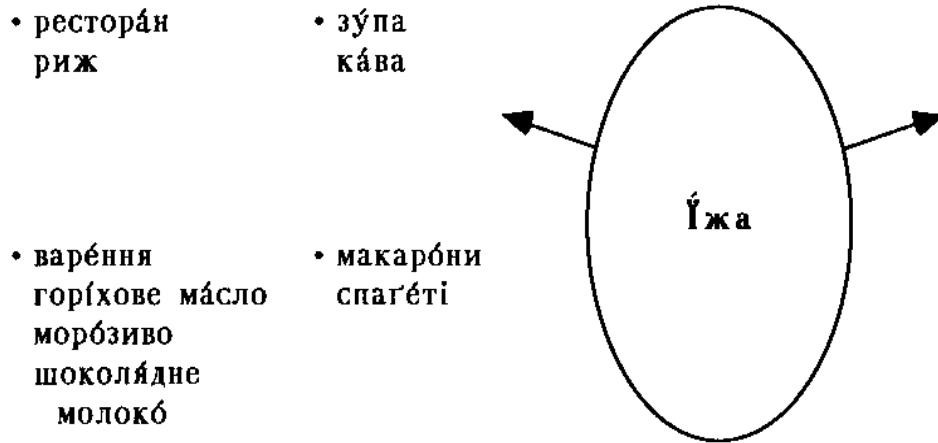
виглядáти
виглядáе

Як вáша хáта (ваш дiм) виглядáе? Нарисуйте.

Скiльки кiмнáт у вáшiй хáтi?

Чи ти мáєш свою кiмнáту?

* Що вы любите *і́сти/пі́ти* на *сніда́нок*?

* Куды вы любі́ці і́хатi на *вечэ́рю*?

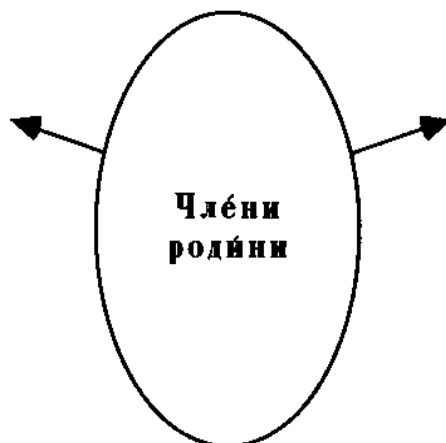
* Що вы любі́ці і́сти/пі́ти в *субо́ту*?

Пéрша кляса
Осінь
Родина

• вуйко
син

• дочка
жінка
тёта/
тітка

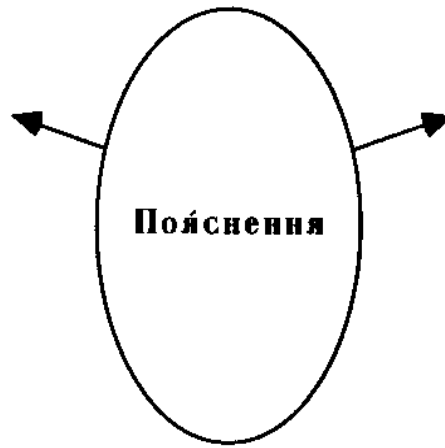
* Хто у твоїй родині?

• У моїй родині . . . . .

- День подяки
комбайн
овес
ріг багатства
сад
слобік

- їжа

- збіжжя
пóле

- благословіти
** збирати
збирає

разом

Як треба працювати?

- Треба *спільно (разом)* працювати.

Яке зерно фермер збирає?

- * Це важливий час, і треба багато працювати.

- * Треба готуватися до зими.

Перша класа

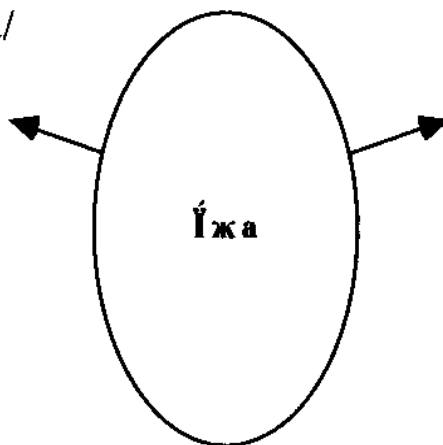
Осінь

День подяки

- саскатун
- соняшник

- здоров'я

- бросквіна/
персик
- діння
- редька
- ріпка
- сливка
- цитрина
- черешня

зробити

* Що можна зробити на День подяки?

- Можна зробити ріг багатства.

* Що можна заморозити з горόδуг?

- Можна заморозити . . . . .

* Як можна приготувати їжу на зиму?

- Можна заморозити . . . . . у плáстикових торбінкáх.

- Можна заварити . . . . . у слóбїках.

- грамофóн
- збóшит
- магнітофóн
- пéнзель

- відзна́ка
- касéтка
- ла́вка
- ліні́йка
- на́ліпка
- па́рта
- підло́га
- платі́вка
- по́лиця
- сте́ля
- стіна́
- струга́чка
- таблíця
- фа́рба
- шпíлька

- за́кладки

Прила́ддя

заструга́ти

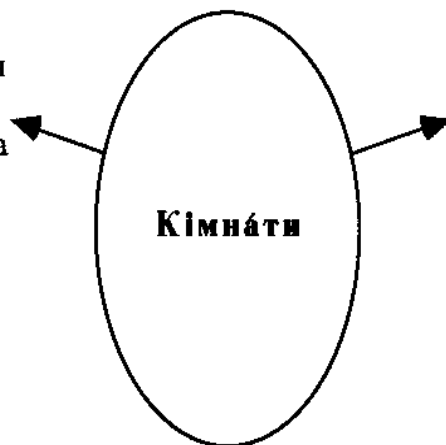
Чи мо́жна заструга́ти оліве́ць?

Пéрша кляса
Осiнь
Шкóла

• коридóр
склад

• бiблiотéка
кiмнáта для
взуття
учiтельська
кiмнáта

Гди до . . . . . кiмнáти.

• вiпадок
ряд
свiтлофóр

писати
читати

Що тепér трéба робiти?
Що тепér мóжна робiти?
Кудi ти йдеш?
Коли трéба слухати?
Як трéба йти до школи?
Чи мóжна йти *надвiр*?

- * Хто *кричав* (говорiв, слухав)?
- * Хто не розумiв?
- * Хто не чув?
- * Чиї винá?
- * Хто починáв?
- * Чи це був вiпадок?
- * Чи *вiн* зробив це навмiсне?
- * Трéба ставати в ряд.

Так не мóжна робiти.
Я стою.
Я чекаю.
Я слухаю.
Я дивлюся в одiн бiк i у другий бiк.
Прóшу, тiхо!
Час їсти.

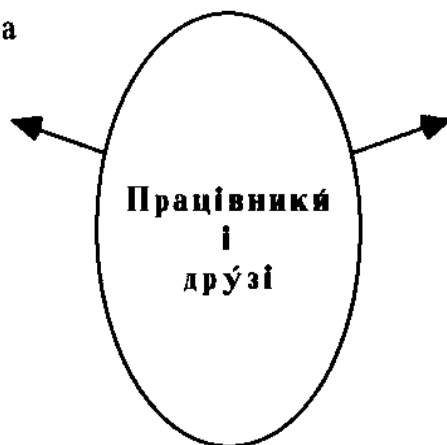

Пéрша кляса
Осiнь
Шкóла

• дирéктор
стóрож

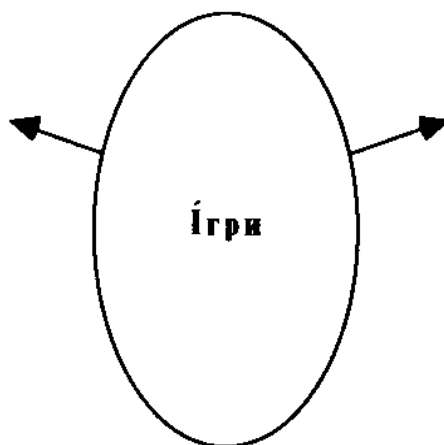
• секретáрка

грати
граю

. . . . . працює у школі.

- вiльний день
- вiльний час
- карнава́л
- ла́панка
- змага́ння
- клáси

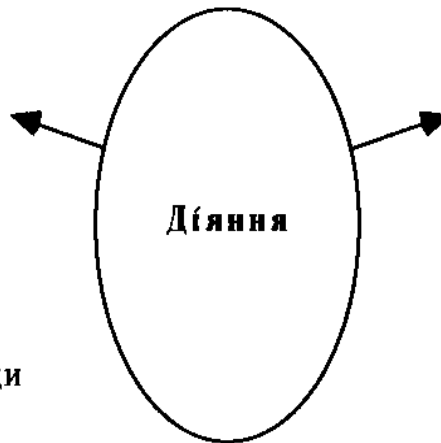

- * Чим можна бавитися надвóрі?
  - Надвóрі можна бавитися *м'яче́м* (скака́лкою).
- * Що хочеш робíти пiд час перéрви?.
- * Це особливий день у шко́лi. Чому?
  - Це особливий день, бо сьогоднi . . . . .

Пёрша кляса
Осінь
Галовін

• жарт
кажа́н
кіста́к
ліхта́р
парка́н
страхопу́д

• сова́
шту́ка

• воро́та
кажа́ни
кіста́к
со́ви
страхопу́ди

* берегті́ся
вирізува́ти
настра́шити
різа́ти
сту́кати

кру́глий, -а, -е, -і
смі́шний, -а́, -е́, -і́
стра́шний, -а́, -е́, -і́

о́бережно

Що *ти* діста́в на Галові́н?

• Я діста́в . . . . .

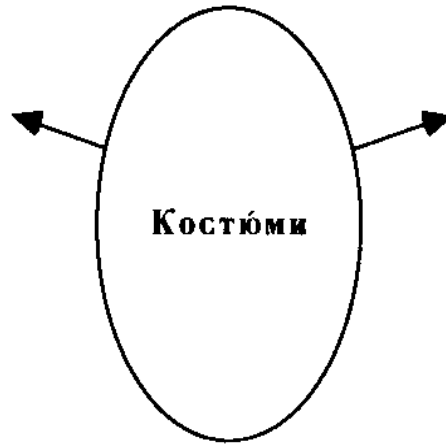
Будь о́бережним, щоб а́вто тебе́ не вда́рило.

Бережі́ся незнайо́мих.

* Тре́ба о́бережно йти́ *від ха́ти до ха́ти* (че́рез ву́лицю).

* Хтось ста́рший му́сить переві́рити все, що ви діста́ли.

• страхiття

ясний, -а, -е, -i

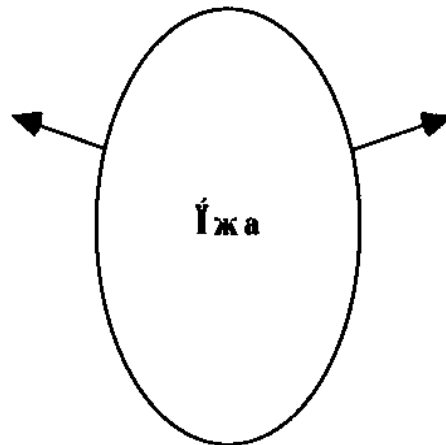
* Замiсть мáски крáще малювáти обличчя.

• лизáк

• жувáчка

• квиткi
кукушi/
баранцi

* Не мóжна їсти забагáто всьогó.

Пéрша клáса

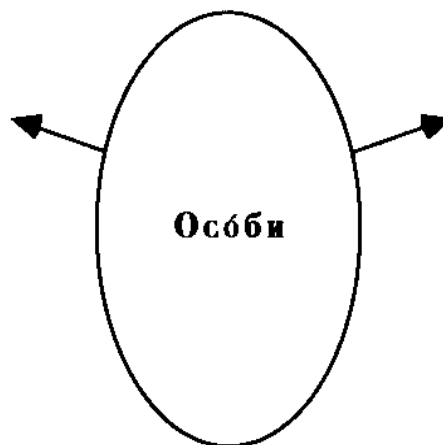
Осiнь

Громáдські помічники

- водій
- молочáр
- м'ясник
- лéкар
- сміттяр

- громáда
- гру́па

- люди

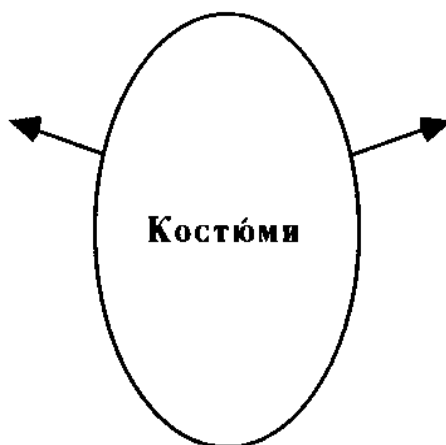
Що таке «громáда»?

- «Громáда» — це гру́па людей.

Хто працює для громáди?

- . . . . . працює для громáди.

• гўмовий плаш
шолóм

** носіти
но́сить

тёмний, -а, -е, -і

Що . . . . . но́сить?

Хто но́сить . . . . . ?

• . . . . . но́сить . . . . .

Пёрша кляса
Осінь
Громадські помічники

• термóметр
цўкор

• бўлка
гóлка
драбiна
кiшка
мукá
поштóва
скрiнька

Приладдя

уживáти

• поже́жне áвто
смiттá

• листi

Що . . . . . мўсiть уживáти?

• . . . . . мўсiть уживáти . . . . .

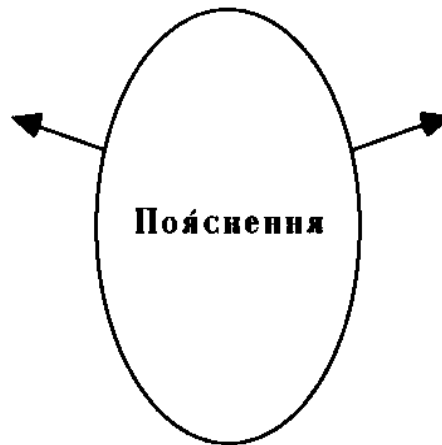

- Дантіст мóже чістити зóби.
Листонóша несє *листу́* (пошту).
Пожéжник гасить вогóнь.
Пéкар печє *хліб*.
Треба йти до ліка́рні.
* Дантіст ста́вить пльомбу.
* Дантіст пльомбує зóби.

Перша класа
Осінь
Пам'ятковий день

• війна

годітися
пам'ятати
** померти
померло

страшно

* Що сталося?

- Була страшна війна.
- Багато людей померло.

Будь дружним/дружною з . . . . .

Будьте дружними.

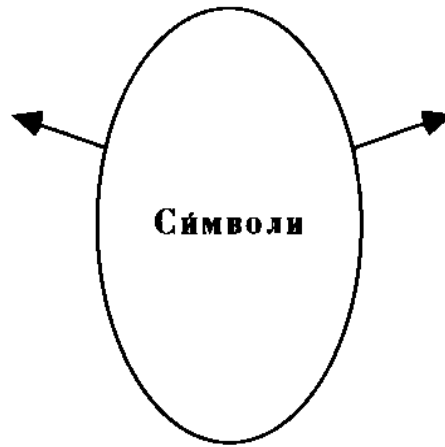
Не сваріся.

- Не сваріться.

* Чому треба годітися?

• мир

• смерть

алергія	гасі́ти	зад
аля́рм/трыво́га	◦ гасі́ць	задо́к
	годі́на	за́кладкі
	◦ годі́ні	за́струга́ці
ба́чыці	годі́тсця	збіра́ці
◦ ба́чу	го́лка	◦ збіра́е
безпе́ка	го́лос	збі́жжя
бібліо́тэка	горі́хове ма́сло	здора́в'я
благосло́віці	го́рло	зе́рні́
бо́ліці	граблі́	злі́й
◦ бо́ліць	грамофо́н	◦ зла
◦ боля́ць	гра́ці	◦ зле
броскві́на/пе́рсик	◦ гра́ю	◦ злі́
брудні́й	грома́да	зло́сний
◦ брудна́	гру́бый	◦ зло́сна
◦ брудне́	гру́па	◦ зло́сні
◦ брудні́	гу́бі	змага́ння
бу́лка		зо́шит
	гу́мовый плаш	зро́біці
		зу́па
варе́ння		
велосипе́д	Дзе́нь подя́кі	іна́кшый
вяд	дзі́ня	◦ іна́кша
випа́док	дирэ́ктор	◦ іна́кші
вирі́зуваці	дзі́м	
відзна́ка	до́тык/до́торк	їда́льня
відпочыва́ці	до́чка	ї́жа
війна́	драбі́на	
ві́льнй дзе́нь		
ві́льнй час		ка́ва
віта́льня	жа́рт	кажа́н
воді́й	жінка	◦ кажáні
воро́та	жніва́	ка́пці
ву́йко	жува́чка	ка́рнавáл

Пéрша кляса **Осінь** **Словнік**

касéтка	магнітофóн	обліччя
квиткі	макарóни	овéс
кйшка	мир	окуля́ри
кімна́та	мі́й	
◦ кімна́ти	◦ мо́я	пам'я́тати
кімна́та для взуття́	◦ моé	паркáн
кіне́ць	◦ мо́ї	па́рта
кіста́к	молочáр	пе́кар
◦ кістякі́	морóзиво	пекáрня
кля́си	мука́	пекті́
комба́йн	м'я́зи	◦ печé
ко́пати	м'я́снік	пелéнка/пелю́шка
копа́ти		пе́нзель
коридóр	налі́пка	пивни́ця
костю́м	настра́шити	писа́ти
кру́глий	нести́	підло́га
кукуші́/баранці́	◦ несé	підшта́нки
ку́хня	нечі́стий	піжа́ма
куштува́ти	◦ нечі́ста	платі́вка
◦ кушту́ю	◦ нечі́сте	пльо́мба
	◦ нечі́сті	поже́жне áвто
	ні́готь	позіха́ти
ла́вка	◦ ні́гті	пока́зувати
ла́панка	нові́й	◦ пока́зує
лиза́к	◦ нова́	по́ле
листі́	◦ новé	полі́ця
листо́к	◦ нові́	помага́ти
листо́чки	носі́ти	◦ помага́ють
лі́ки	◦ но́сить	помéрти
лі́коть	нюх	◦ помéрло
ліні́йка	ню́хати	по́міч
ліхта́р	◦ ню́хаю	почина́тися
лопа́та		◦ почина́ється
лю́ди	обере́жно	пошто́ва скрі́нька

пояс	слухати	таблиця
простуда	◦ слухаю	тёмний
простудитися	смак	◦ тёмна
◦ простудівся	смакувати	◦ тёмне
◦ простуділася	◦ смакую	◦ тёмні
пупчик	смерть	термометр
	сміття	тэта/тітка
	сміттяр	тісто
разом	смішний	торкати
редька	◦ смішна	◦ торкаю
ресторан	◦ смішне	
риж	◦ смішні	
ріг багатства	сова	уживати
різати	◦ сови	уста
ріпка	сбняшник	учительська кімната
ряд	спагеті	
	спальня	фарба
	спідниця	футбол
сад	старий	
саскатун	◦ старá	
світлофór	◦ старé	цитрина
секретарка	◦ старі	цукор
сердитий	стеля	
◦ сердита	стіна	черешня
◦ сердиті	стóрож	чистий
сигнал	страхіття	◦ чіста
син	страхопуд	◦ чісте
скінчитися	◦ страхопуди	◦ чісті
◦ скінчилися	страшний	читати
склад	◦ страшна	чолó
слабий	◦ страшне	
◦ слабá	◦ страшні	
◦ слабі	страшно	шнурівка
сливка	стругачка	◦ шнурівки
слоїк	стукати	шоколадне молоко
слух	сходи	шолóм

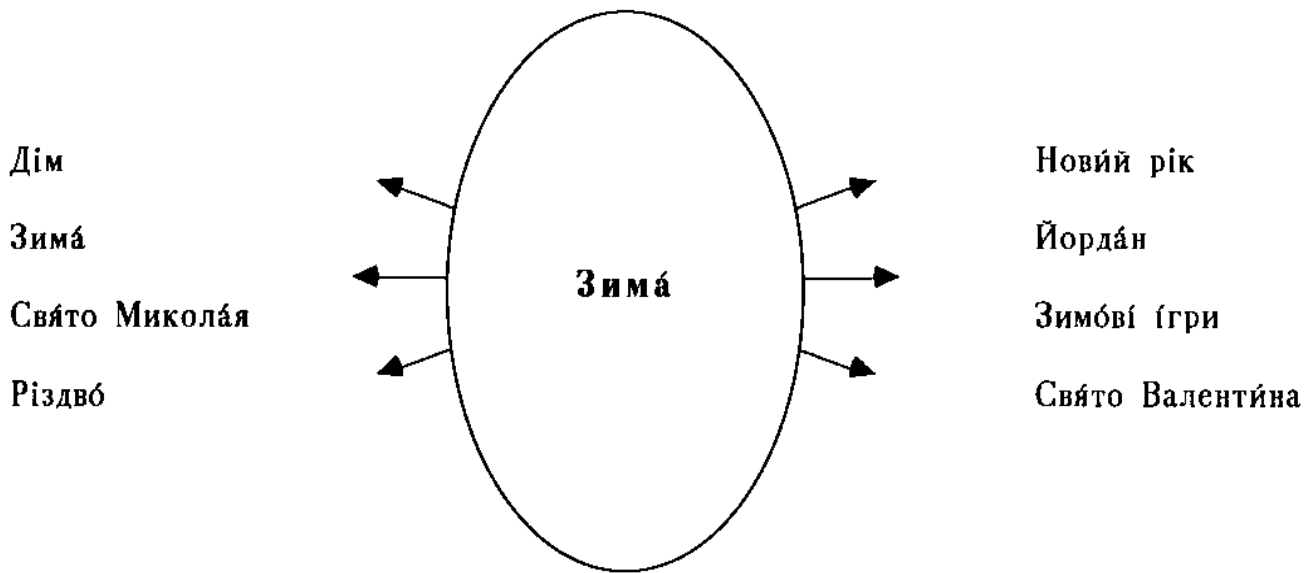

Перша класа
Осінь
Словник

шпилька
штука

щітка

язик
ясний
◦ ясна
◦ ясне
◦ ясні

Дім

- кїмнáти
- кúхня
- спáльня
- умивáльня
- вїтáльня
- прáця/робóта
(вїдповїдáльностї)

Зимá

- прїрóда
- óдяг
- прáця/робóта

Свѣто Миколáя

- поѣснення
- звїчáї

Рѣздвó

- поѣснення
- звїчáї

Новий рѣк

- звїчáї

Йордáн

- звїчáї

Зимóвѣ їгри

Свѣто Валентїна

- лüбóв
- поѣснення

Пéрша кля́са

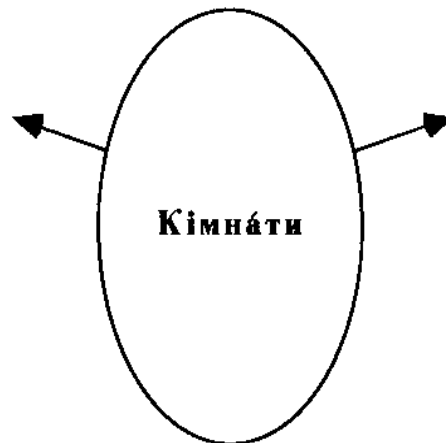
Зима́

Ді́м

- вмика́ч
ко́мин
контáкт

- кля́мка
пра́льна
машы́на
ру́чка

- ме́блі

Що у ва́шій ха́ті?

- У на́шій ха́ті . . . . .

Куды́ ти йде́ш?

До яко́ї кімна́ти ти йде́ш?

- Я йду́ до . . . . .

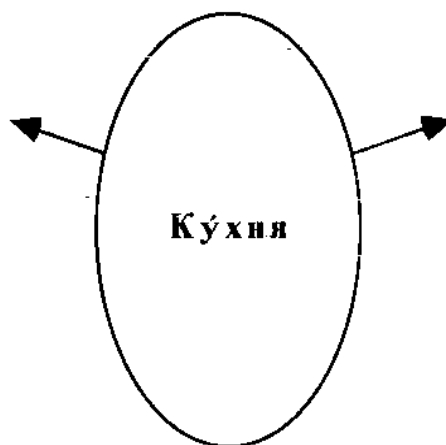
Що ва́ша ха́та ма́е?

- На́ша ха́та ма́е *ста́ни*.

- посуд
- сухárчик
- чай

- горня́тко

- видéлка
- ку́хня
- лóжка
- мíска
- піч
- сервéтка
- скля́нка
- тарі́лка

Що у кúхні?

- У кúхні . . . . .

Що на столі?

- На столі . . . . .

Перша класа

Зимá

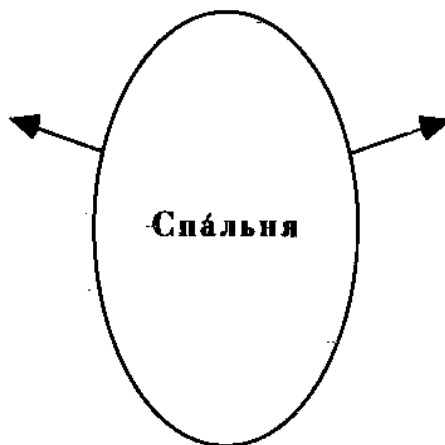
Дім

• вішáк
коц

• кóвдра
перýна
пóдýшка

лягáти спáти

• дзéркало

Що у спáльні?

• У спáльні . . . . .

Що трéба робíти у спáльні?

• У спáльні трéба застелíти лíжко.

• У спáльні трéба лягáти спáти.

- вихóдок
- гребiнь
- рушник
- рушничóк

- вага́
- ва́нна
- зубна́ па́ста
- зубна́ щiтка

Умива́ння

вити́ратися
зачесáти
купáтися
мiти
мiтися
умивáтися

Трéба зачeсáти волóсся.

Трéба чiстити зóби.

Трéба вмивáтися i такóж витирáтися.

* Хто прийма́є душ?

- Я прийма́ю душ.

* Хто купáється?

- Я купáюся.

* Чим мóжна витирáтися?

- Мóжна витирáтися рушникóм.

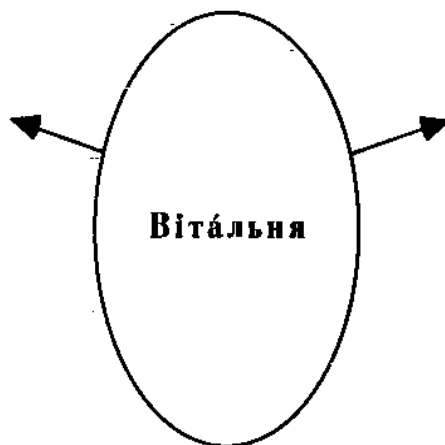
Пéрша кляса

Зима

Дім

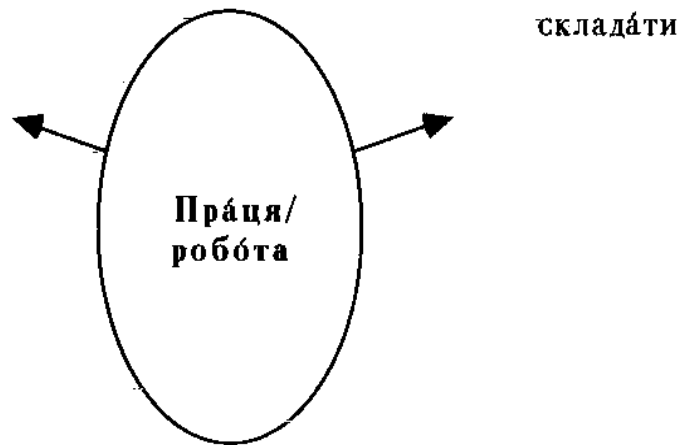
• вазóнок
дивáн
кй́лим
óбраз
стóлик

• ва́за

Що у вітальні?

• У вітальні . . . . .

Як ти помагáеш удома?

Що трéба робíти вдома?

- Трéба мýти посуд.
- Трéба складáти забавки.
- Трéба чýстити кiмнáту.

Що мóжна робíти вдома?

- * Мóжна позбирáти абó вiнести смiттá.
- * Мóжна збирáти посуд зi стóлу.
- * Мóжна накривáти стiл.

* Усi мáють щось робíти.

* Як трéба помагáти?

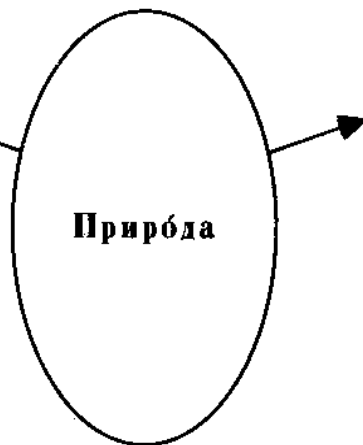
Пéрша жляса

Зима́

Зима́

• морóз

• буру́лька
завірю́ха
температу́ра

глибо́кий, -а, -е, -і
мо́крий, -а, -е, -і
сухий, -а́, -е́, -і́

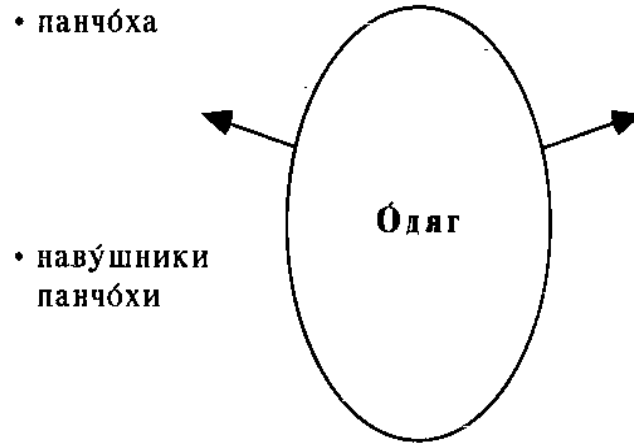
Сніг глибо́кий.

Сніг мо́крий.

Сніг сухий.

* Зві́дки сніг?

* Пого́да міняється.

* Як трéба одяга́тися?

- Трэба тэ́пло одяга́тися.
- Трэба одяга́тися по погóді.

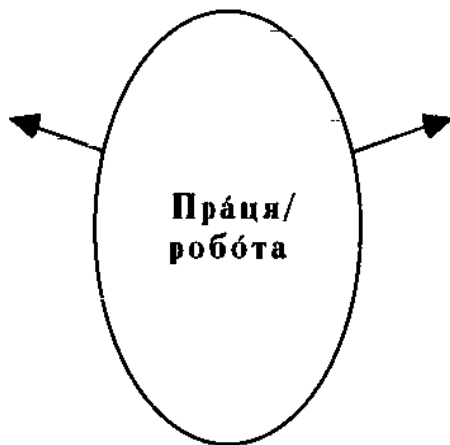

Пéрша кляса

Зима́

Зима́

• в'їзд
хiдник

* відкида́ти

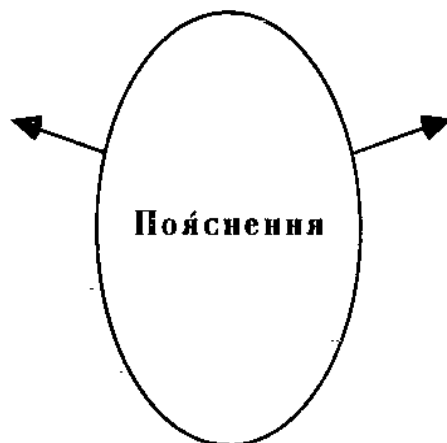
Треба відкида́ти сніг.

* Треба кидати сіль або пісок на хiдник.

* Сіль топить лід.

- Антiп
- Єлiскоп
- жезл
- прут
- Санта Клáус

- борода́
- ми́тра
- ву́са
- кана́дці
- ри́зи
- сльо́зи
- украї́нці

бiдний, -а, -е, -i
пустий, -á, -é, -í
чéмний, -а, -е, -i

уночі
ура́нці

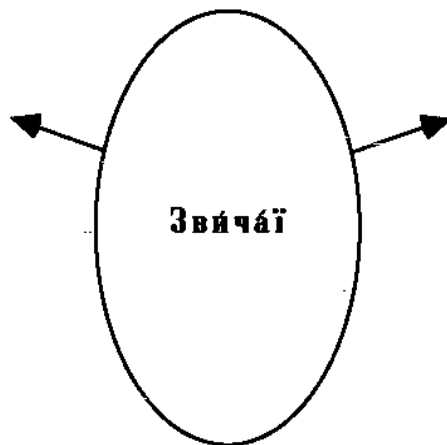
- * Кого святий Миколай любить?
  - Святий Миколай любить чéмних дiтeй.
- * Що святий Миколай но́сить?
  - Він но́сить ми́тру.
- * Що святий Миколай трима́є?
  - Він трима́є жезл.
- * Кого Антiп любить?
  - Антiп любить пустiх дiтeй.
- * Що Антiп ма́є?
  - Він ма́є прут.

Пёрша кляса
Зима
Свято Миколая

• **МОЛІТВА**

МОЛІТИСЯ

* Хто дістає подарунки?

• Чёмні діти дістають подарунки.

Ясна зірка світі́ла.

Де Ісус народи́вся?

• Ісус народи́вся у . . . . .

* Хто приишо́в віта́ти Ісуса́?

• Пастухи́ й царі́ приишли́ віта́ти Ісуса́.

Пёрша кляса

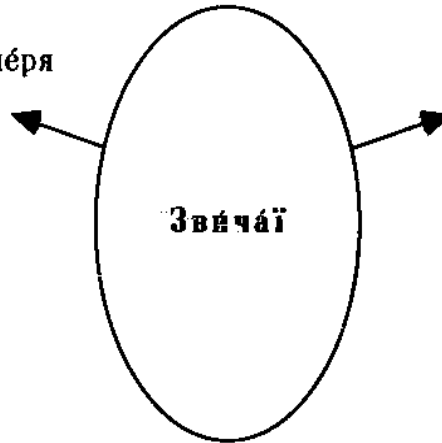
Зима

Різдво

- апостол
колядник
мед

- квасоля
Свята Вечэра
страва

- апостоли
страви

колядувати

дванадцять

Трэба чекати на першу зірку.

* Колі можна вечэрати?

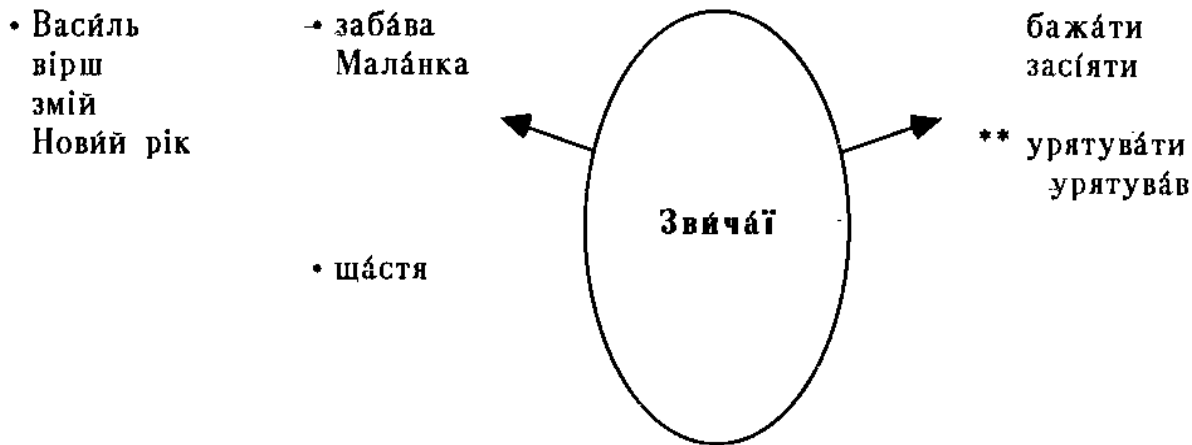
- Колі побачиш першую зірку, тоді можна їсти.
- Колі з'явіцца першая зірка, тоді можна їсти.

Трэба моліцца разам.

Ми співаємо «Бог Предвічний».

* Дванадцять страв сімвалізуюць дванадцять апостолів.

* Вночі родына йдзе до цэрквы.

* Чомý трéба засiвáти?

- Трéба засiвáти на щáстя, здоров'я й мнoгi лiтá.

Хто „Василь”?

- Василь — це гáрний *хлопець* (лицар).

Хто „Малáнка”?

- Малáнка — це дýже гáрна дiвчина.

Що „легéнда”?

- Легéнда — це старá, старá кáзка.

* Хто урятувáв Малáнку вiд змiя?

- Василь урятувáв Малáнку.

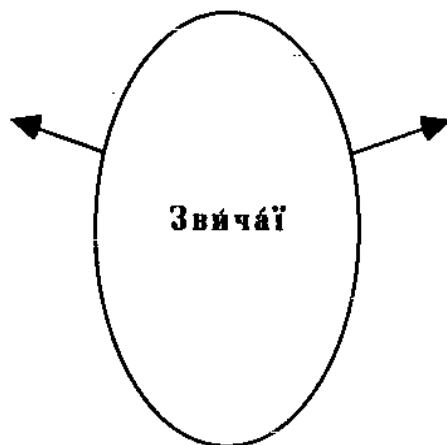
Пéрша кляса

Зима

Йордан

• лід
Щéдрих Вéчiр

• рiкá

посвятiти

святчéний, -а

* Хто святiть вóду?

• Святщéник святiть вóду.

* Хто святiть дiм?

• Святщéник святiть дiм.

* Що святщéник святiть?

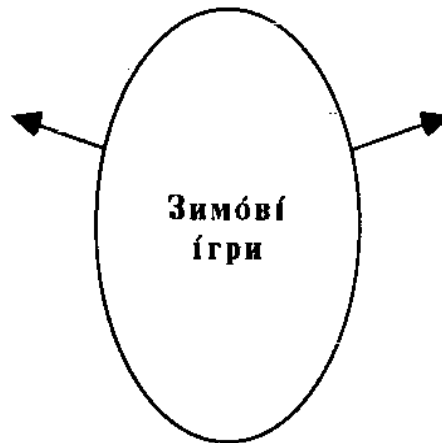
• Вiн святiть вóду й дiм.

* Люди робили льодовий хрест, i тодi опiвночi вони мали
Службу Бóжу навколо хрестá на рiчцi.

Ми спiваéмо «Щéдрих» та iншi щедрiвки.

• гокéй

• лёщата

гра́ти
гра́юць
кíдаты
кóвзатыся
лі́піць
лі́піць

- * Що мóжна рóбіць взíмку?
  - Мóжна *спуска́цца* з горí на санча́тах.
- * Що дíць рóбляць взíмку?
  - Дíць гра́юць у гокéй.
- * Що вiн/вона́ лі́піць?
  - Вiн/вона́ лі́піць снiгову́ ба́бу.
- * Чо́го не мóжна кíдаты?
  - Не мóжна кíдаты снiжок. Це небэзпéчна.
- * Звiдки мóжна *котíцца* (спуска́цца)?
  - Мóжна котíцца з горба́.

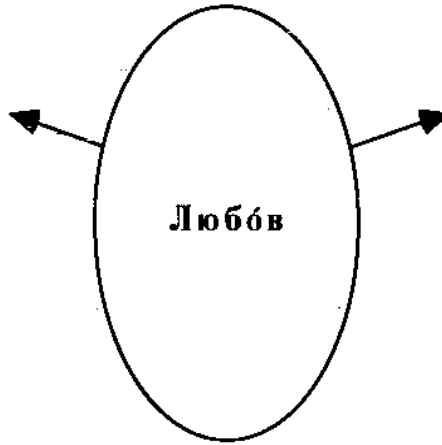

Пéрша кляса
Зима
Свя́то Валенти́на

• друг
  приятель

• любов
  пóдруга
  приятелька

• дру́зі
  приятелі

Чи ти менé любиш?

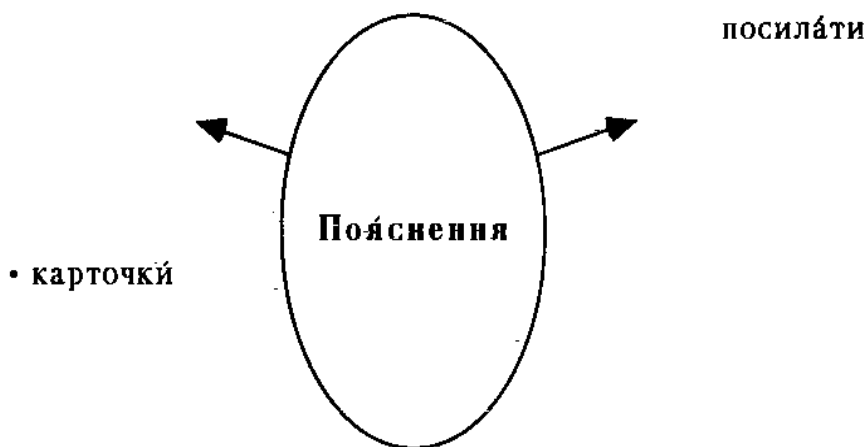
Когó ти любиш?

Що мóжна писáти?

• . . . . . , я тебе́ люблю́!

Що ти пи́шеш на кáртці?

Треба зроби́ти кáртку для . . . . .

Мóжна дава́ти абó посилáти карткі/карточкі.

- * В цей день святій Валентін ча́сом пуска́е *стрілку любови* у ко́гось.
- * Це свято нага́дуе нам, що дóбре всіх любі́ти, як і Бог нас любіть.

Антип
апóстол
◦ апóстоли

бажа́ти
бідний
◦ бідна
◦ бідне
◦ бідні
борода́
буру́лька

вага́
ва́за
вазо́нок
ва́нна
Васи́ль
виде́лка
вити́ратися
вихо́док
віл
вірш
віша́к
в'ї́зд
вмика́ч
вночі́
вранці́
ву́са

глибо́кий
◦ глибо́ка
◦ глибо́ке
◦ глибо́кі

гоке́й
горня́тко
гра́ти
◦ гра́ють
гребі́нь

двана́дцять
дзерка́ло
дива́н
Ді́ва Мари́я
друг
◦ дру́зі

Єпи́скоп

жезл

заба́ва
заві́рюха
засі́яти
зачесáти
змій
зубна́ па́ста
зубна́ щі́тка

ка́ва
кана́дці
карточкі́
квасо́ля
ки́дати
ки́лим
кля́мка
ко́вдра

ко́взатися
коля́дник
колядува́ти
ко́мин
контáкт
коц
купа́тися
ку́хня

лешата́
лі́д
лі́пити
◦ лі́пить
ло́жка
любо́в
ляга́ти спа́ти

Мала́нка
ме́блі
мед
ми́ска
ми́ти
ми́тися
мі́тра
мо́крий
◦ мо́кра
◦ мо́кре
◦ мо́крі
моли́тва
моли́тися
моро́з

наву́шники
Новий рік

Пéрша клáса
Зимá
Словник

óбраз
осéл

панчóха
◦ панчóхи

пасту́х
◦ пастухи́

перы́на

піч

пóдруга

поду́шка

посвяті́ти

посилáти

пóсуд

прáльна машíна

принесі́ти

◦ принесли́

прíятель

◦ прíятелі́

прíятелька

прут

пустй́й

◦ пустá

◦ пустé

◦ пусті́

різи́

ріка́

ру́чка

рушні́к

рушничóк

Сáнта Клáус

світі́ти

◦ світі́ла

Свята́ Вечéря

святéний

◦ святéна

сервéтка

складáти

скля́нка

сльóзи

стóлик

стра́ва

◦ стра́ви

суха́рчик

сухий

◦ сухá

◦ сухé

◦ сухі́

тарі́лка

температу́ра

украї́нці

умивáтися

уночі́

ура́нці

урятува́ти

◦ урятува́в

хідні́к

ца́р

◦ ца́рі

ча́й

чéмний

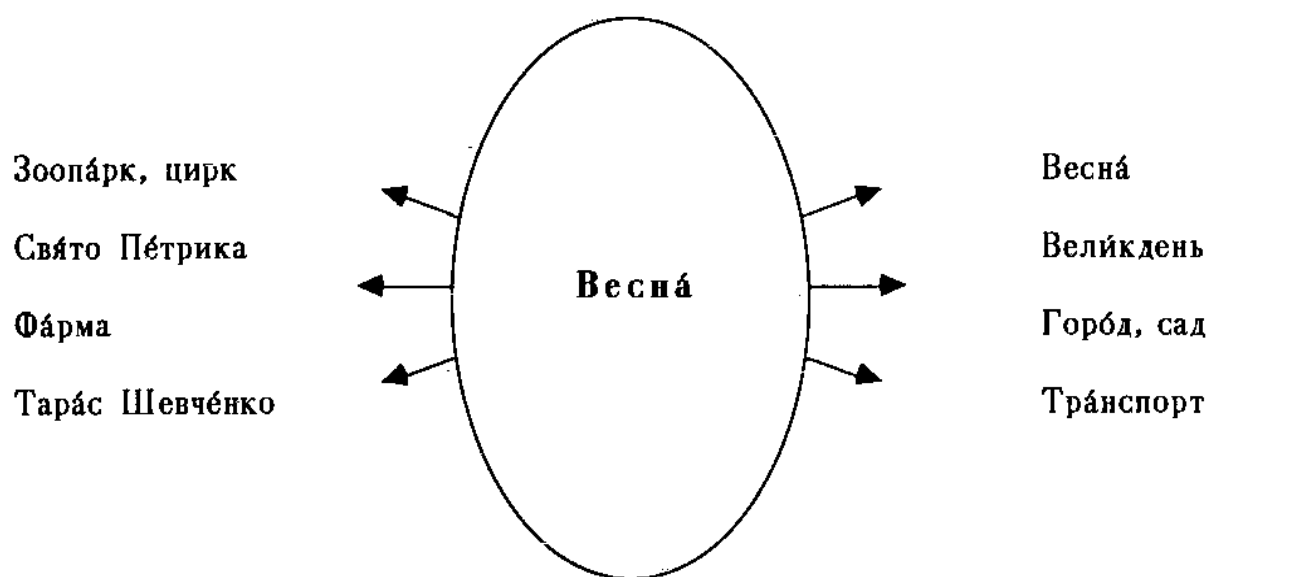
◦ чéмна

◦ чéмне

◦ чéмні́

ща́стя

Щéдрий Вéчір

Зоопáрк, цирк

- ди́кі зві́рі
- ви́гляд
- пра́цівники

Свѣто Пѣтрика

- сѣмволи

Фáрма

- лю́ди, життѣ, пра́ця
- до́мáшні тварѣни
- будѣнки, машѣни
- проду́кти

Тарáс Шевчѣнко

- істо́рія

Весна́

- при́рода
- о́дяг
- ігри
- пра́ця/робóта

Вели́кдень

- істо́рія
- зви́чаї
- ї́жа
- пі́сні

Горóд, сад

- горóдина, садо́вина
- кві́ткі, дере́ва
- ку́щі
- до́гляд
- потре́ба

Трáнспорт

- ви́ди
- потре́би
- голо́вні ча́стини
- пра́вила

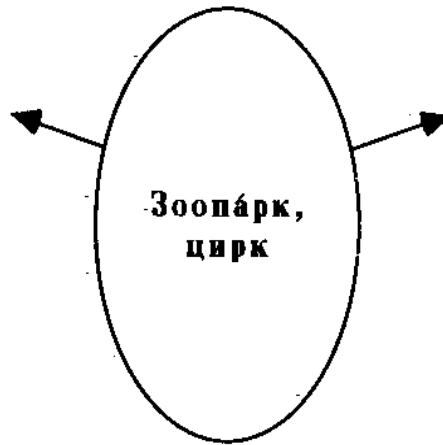
Пёрша кляса

Весна

Зоопарк, цирк

- бобёр
- верблюд
- вуж
- дельфін
- кенгуру
- кит
- крокодил
- пінгвін

- акула
- зэбра
- папуга
- акули
- верблюди
- вужі
- дельфіны
- зэбры
- киты
- крокодилы
- папуги
- пінгвіны

Де . . . . . перше жий?

• . . . . . перше жий *в лісі* (у джунглях).

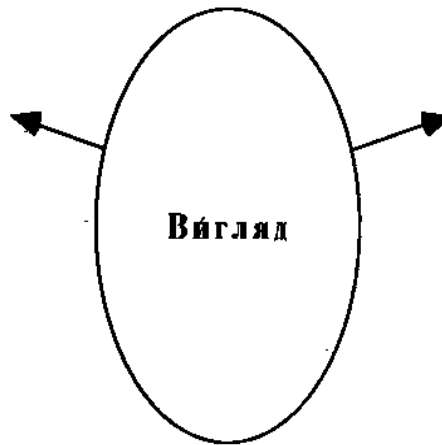
Де . . . . . тепер?

• . . . . . *в зоопарку* (у цирку).

• хóбот

• шýя
шкíра

• пíр'я

лазити
плавати
ходити

дiкий, -а, -е, -i
сильний, -а, -е, -i

безпéчно
повóли

. . . . . має/мають дві ноги.

. . . . . має/мають чотири ноги.

. . . . . може лазити по деревах.

* . . . . . має/мають міцні пазурі.

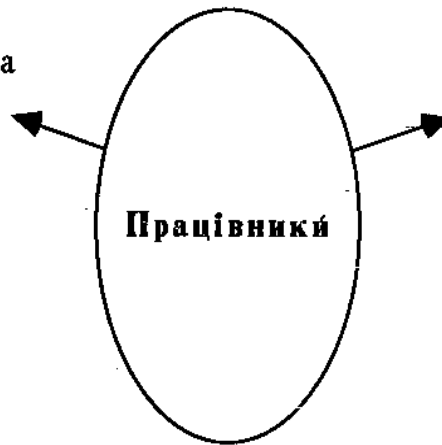
* . . . . . має/мають грубу шерсть.

Пéрша кляса
Весна́
Зоопáрк, цирк

• горі́х
праці́вник

• карусéля
маріонéтка

• клі́ткй
костю́ми

годува́ти

Що зві́р ма́є ма́ти?

• Зві́р ма́є ма́ти *чы́сту клі́тку*.

Стóрож (праці́вник) му́сить годува́ти *зві́рів*.

Сміху́н ма́є смі́шне облі́ччя.

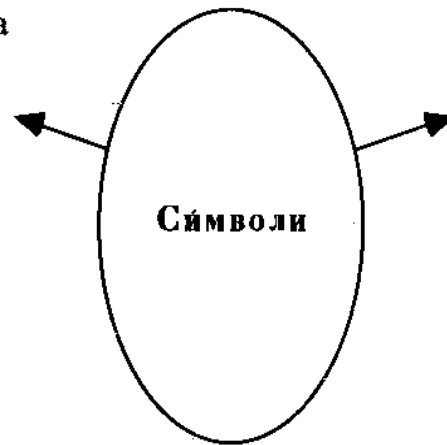
* Сміху́нй лю́блять пока́зувати смі́шні шту́ки.

* Ко́ли зві́рі голо́дні, вони́ почи́нають *реві́ти* (гарча́ти).

• карлик

• конюшы́на

• зóлото

Карлик чарівний.

Зелёний листок символ щастя.

*Що в горщику?

• У горщику зóлото.

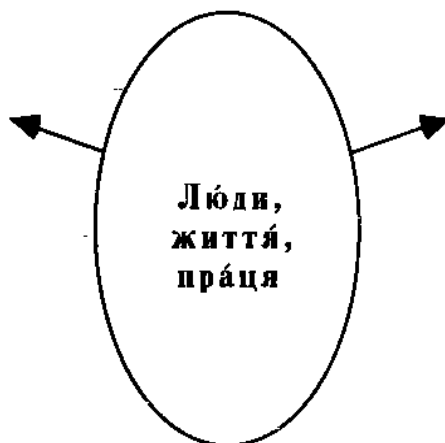
* Карлик має півний горщик зóлота.

Пёрша кляса
Весна́
Фарма

• бур'ян

• солóма

** годувати
    годує
** доїти
    дбiть
** збирати
    збирає
** косiти
    косить

Фармёр дбiть корóву/корiв.

Фармёр годує тварiну.

Фармёр косить сiно.

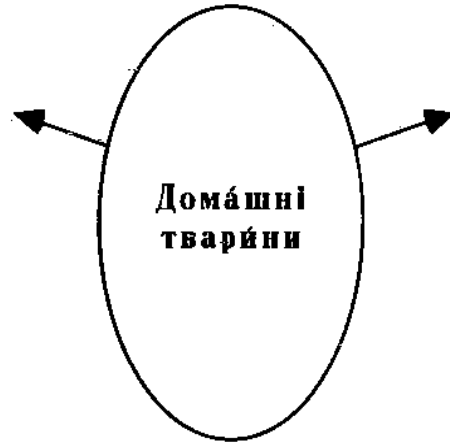
Фармёр збирає зёрно.

* Фармёр чiстить *ста́йню* (курник, свина́рню).

• барáн
півень
цап

• коза́

• барані
ко́зи
півні
цапí

голо́дний, -а, -е, -і

* Хто доглядає тварíн на фáрмі?

• Фарме́р доглядає тварíн.

* Коли тварíни голо́дні, фарме́р їх му́сить годувáти.

Пёрша кля́са
Весна́
Фарма

• ванта́жник
курні́к
плуг

• комо́ра
коса́рка

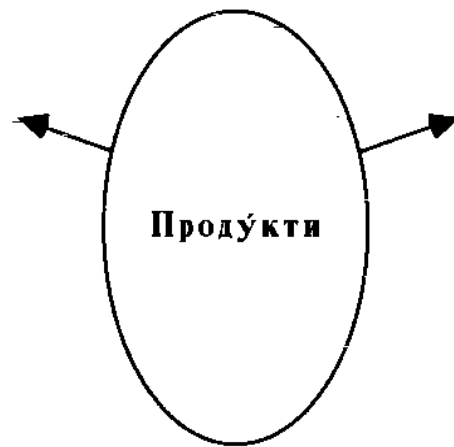

Що *коса́рка* робіць?

- Коса́рка ко́сць.
- Плуг о́ре.
- Комба́йн збіра́е.

Хто *жыве́* у *курніку́*?

- Ку́рка в курніку́.
- Коро́ва у ста́йні.

купувáти
купúють
продавáти
продаé

потрiбний, -а, -е, -i

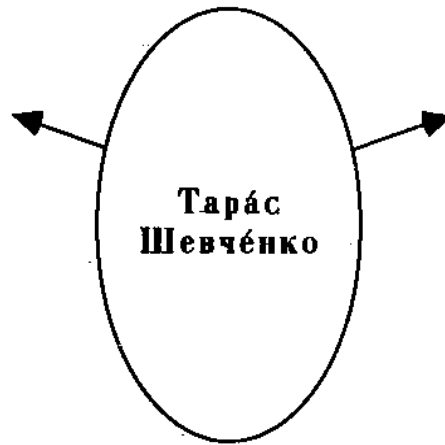
потрiбно

- * Що фармёр *мóже продавати* (продаé)?
  - Фармёр мóже продавати яйця, зёрно, м'ясо, ...
- * Що люди *мóжуть купувати* (купúють)?
  - Люди купúють . . . . .
- * Продукти з фáрми потрiбнi всiм людям.

Пéрша клáса
Весна́
Тарáс Шевчéнко

- маля́р/худóжник
поéт

малюва́ти
малюва́в
писа́ти
писа́в

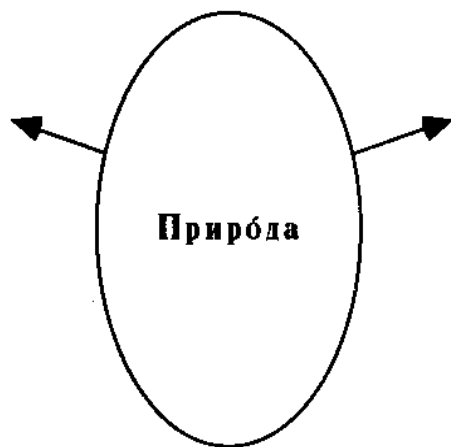
бідний, -а, -е, -і

Тарáс був бідним хлопцем.

Чи Тарáс писа́в і малюва́в?

- Тарáс писа́в і малюва́в.

• калю́жа

теплі́ше

Що росте́?

- Все почи́нає рости́.
- Все росте́. Все нове́.
- Дерéва росту́ть.
- Лі́стя росте́.
- Трава́ росте́.
- Кві́тки росту́ть.

* Яка́ погóда надво́рі? Чи холо́дні́ше, чи теплі́ше?

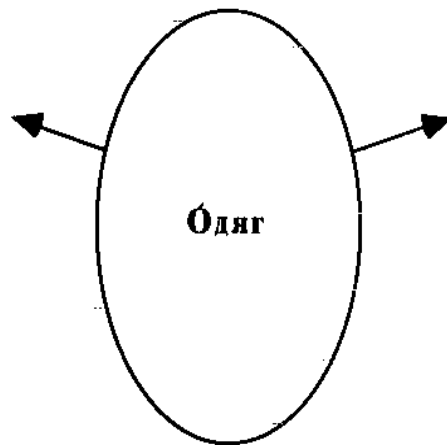
- Надво́рі теплі́ше.

Пёрша кляса

Весна́

Весна́

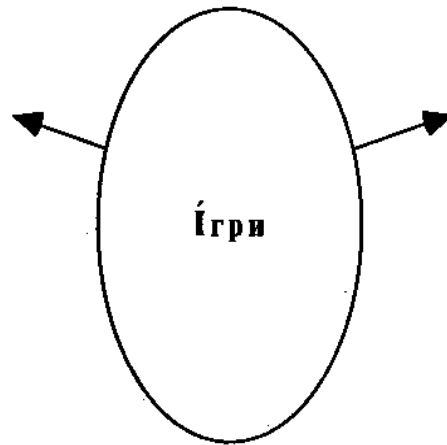

легкий, -а, -е, -і

* Який одяг можна носити?

- Не треба носити грубий одяг.
- Можна носити легкий одяг.

- бейсб́ол
- кийо́к
- софтбо́л

ЛОВІТИ

- * Що можна робіти навесні?
  - Можна бавитися надворі.
  - Можна гратися м'ячем.
  - Можна скакати.

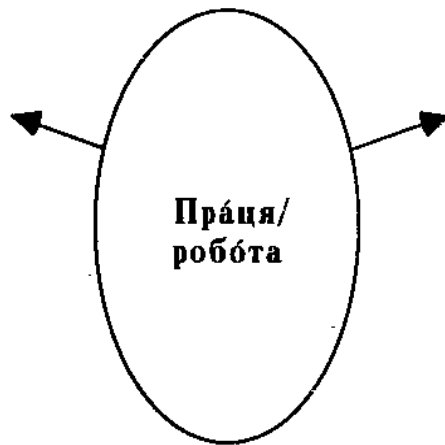
- У що можна грати навесні?
  - Можна грати у бейсб́ол.

Пёрша кляса

Весна́

Весна́

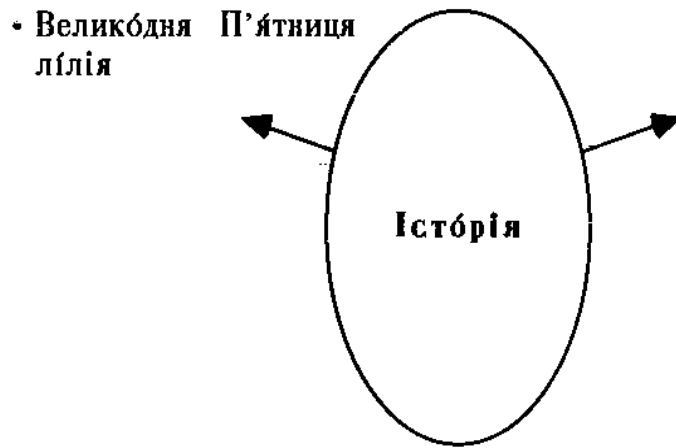
Де пра́ця/робо́та?

- Пра́ця/робо́та надво́рі.

Трэ́ба памага́ти надво́рі.

* Що звычайна́ робимо́ навесні́?

- Звычайна́ чы́стимо́ ха́ту навесні́.

- * Коли Ісус помер?
  - Ісус помер у п'ятницю.
- * Коли Ісус воскрес?
  - Ісус воскрес у неділю.
- * Для ко́го Ісус помер?
  - Ісус помер для нас.
- * Як перша крапанка з'явилася?
  - Сльози Марії зробили першу крапанку.

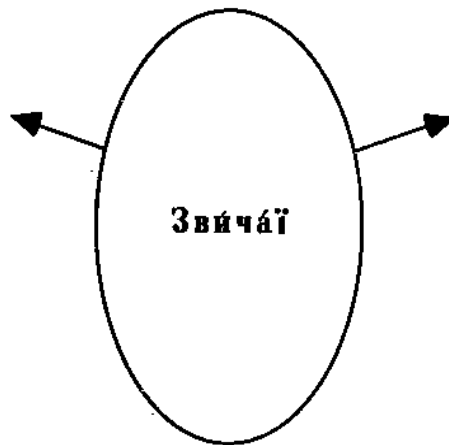

Перша класа
Весна
Великдень

• тижень
узір/взір

• верба
драпанка
крашанка

ховати
ховас
шукати

За тижень Великдень!

Що „Великий Піст“?

• Треба по́стити.

Що не можна їсти під час по́сту?

• Не можна їсти молочні продукти, м'ясо та яйця.

* Український звичай цокати крашанками.

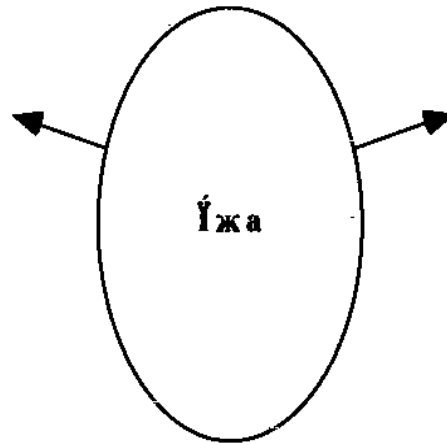
Треба цокати крашанками.

* Зайчик ховає цукерки й шоколядки.

* Канадський звичай шукати цукерків і шоколядок.

• сир
хрін

• сіль
шійнка

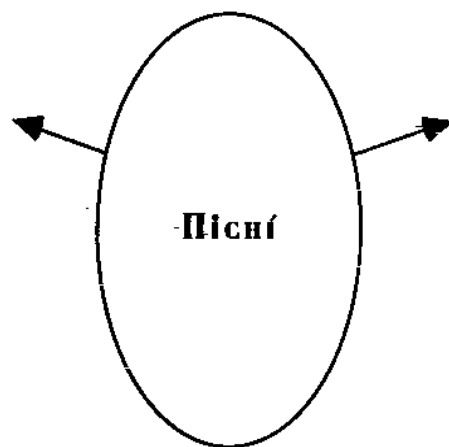
Що священик святить на Велікдень?

• Священик святить їжу (паску).

* Хто любить їсти буряки з хроном?

Пéрша кляса
Весна́
Велі́кдень

Що трéба співа́ти на Велі́кдень?

- На Велі́кдень трéба співа́ти . . . . .

* Коли трéба су́мно співа́ти?

Коли мо́жна вéсело співа́ти?

- На Велі́кдень мо́жна вéсело співа́ти.

Піснi: Христóс Воскрéс
Хóдить жу́чок
Вію віне́ць
Ягі́л, ягі́лочка

- * Що можна садiти?
  - Можна садiти *бобi*.
- * Що можна збирати?
  - Можна збирати *огiркi*.

Пёрша кляса

Весна́

Горóд, сад

• хо́лод

Ку́щі *густі́*.

Вони́ ма́ють бага́то гіло́к і лі́стя.

Дере́ва даю́ть ті́нь, ко́ли со́нце я́сно сві́тить.

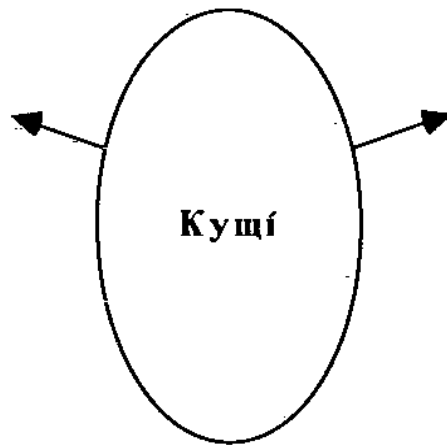
* Кві́тки мо́жуть прикра́сити ва́шу ха́ту.

* Які́ кві́тки ма́ють га́рний за́пах?

• куш

ховáтися

• кушi

Кушi малi.

* Що мбжна робити в кушáх?

• Мбжна ховáтися.

* Якi кушi мáють колючкi?

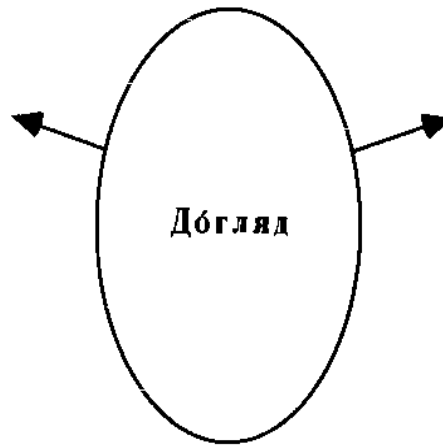

Пёрша кляса

Весна́

Горóд, сад

• са́па

выбiра́ти
пiдлiва́ти
са́пати

* Як трéба доглядáти горóд i сад?

- Трéба полóти бур'яни. Вони недóбри.
- Трéба са́пати.
- Трéба полива́ти горóд i-сад.

Що горóд нам дае́?

- Горóд дае́ нам *горóдину*.

Що сад нам дае́?

- Сад дае́ нам *óвочі* (садовину́).

Горóдина й óвочі до́бры для нас.

* Що трéба ї́сти, щоб бу́ти здорóвими?

- Трэ́ба ї́сти горóдину й óвочі, щоб бу́ти здорóвими.

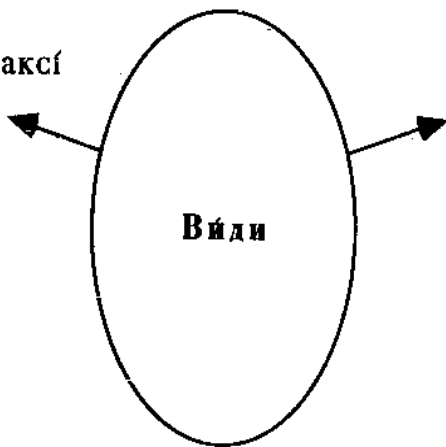

Пéрша кляса
Весна́
Тра́нспорт

- вертолѝт
- візѝк
- кану́
- каѝк
- корабѝль
- мотоцѝкл
- пілѝт

- летѝвище

- ракѝта
- таксѝвка/таксѝ

Вѝди

пішки

- ** їхати
- їде
- ** летѝти
- летѝть
- ** плѝсти
- пливѝ

Що літа́к рѝбить?

- Літа́к летѝть.

Як літа́к летѝть?

- Він летѝть швидко.

Що а́вто рѝбить?

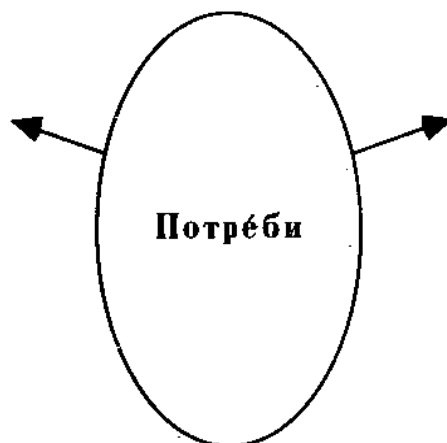
- А́вто їде.

Як корабе́ль їде?

- Корабе́ль пливѝ повѝлі.

• ко́смос*

• дорóга

* ко́смос = прóстiр

блiзько
вгóру
далéко

* Чим мóжна далéко íхати?

* Чим мóжна блiзько íхати?

* Чим мóжна летíти у ко́смос?

Як áвто íде?

• Áвто íде прýмо.

Кудí лíтак летíть?

• Лíтак летíть вгóру.

Мóжна блiзько íхати велосипéдом.

Мóжна далéко íхати лíтакóм.

* У прóстiр трéба летíти ракéтою.

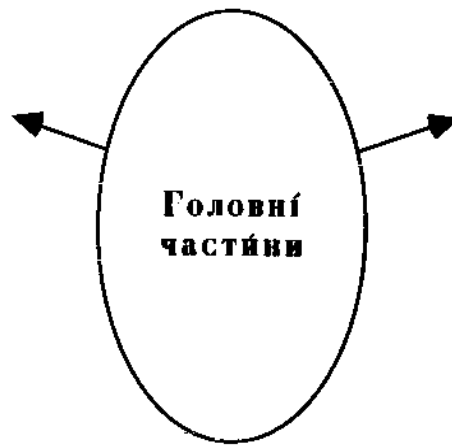

Пéрша кля́са
Весна́
Тра́нспорт

• мото́р

• кермо́
ко́лесо
крило́

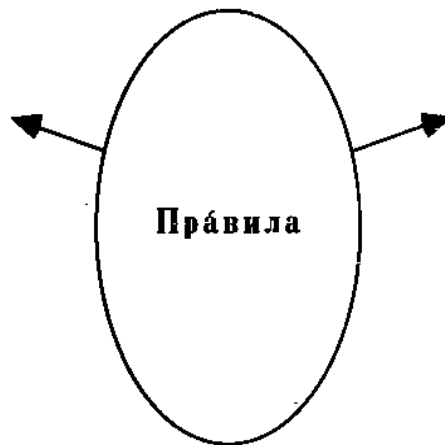
• колéса
кри́ла

водити
керувати

- * Без чо́го не мо́жна ї́хати?
  - Без мото́ра не мо́жна ї́хати.
- * У áвті, що помага́є нам *зупині́тися* (водити, керувати)?
  - Ке́рмо помага́є *водити* (керувати).
  - Га́льмо помага́є зупині́тися.
- * В авто́бусі прохі́д ма́є бу́ти вільний і чі́стий.

ру́хатися
ру́хається
ста́ти

• мі́сце

- * Що треба носіти в áвті?
  - Треба па́сок носіти; це пра́вило.
- * Ко́ли *áвто* ру́хається, що треба робіти?
  - Ко́ли *áвто* ру́хається, треба сидіти т́хо.
- * Де треба сидіти т́хо?
  - В *авто́бусі* треба сидіти т́хо.
- * Куди́ треба сіда́ти?
  - Треба шв́йdko сіда́ти на мі́сце.
- * Треба па́сок застібну́ти зра́зу, ко́ли сіда́ємо в áвто.

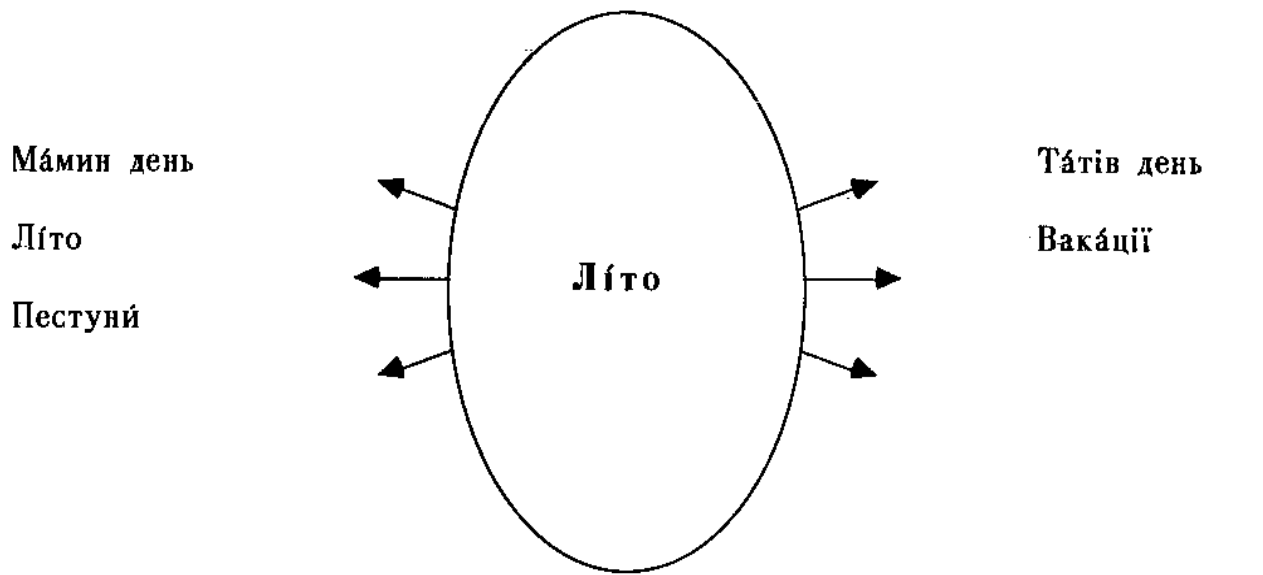

аку́ла	горі́х	кй́стка
◦ аку́ли	горо́дина	-кит
		◦ киті́
барáн	грейпфрут	коза́
◦ барані́		◦ ко́зи
безпéчно	далéко	ко́лесо
бейсбо́л	дельфі́н	◦ колéса
бі́б	◦ дельфі́ни	комóра
◦ бобі́	ді́кий	коню́шина
близько	◦ ді́ка	корабéль
бобéр	◦ ді́ке	косáрка
братчи́ки	◦ ді́кі	косі́ти
бур'я́н	доі́ти	◦ ко́сити
	◦ доі́ть	ко́смос
ванта́жник	дорóга	костю́ми
вго́ру	дра́панка	кра́шанка
Велико́дня П'ятни́ця		крило́
верба́		◦ крі́ла
верблю́д	зе́бра	крокодй́л
◦ верблю́ди	◦ зе́бри	◦ крокодй́ли
вертолёт	зо́лото	купува́ти
взі́р/узі́р		◦ купу́ють
виби́рати	ї́хати	курни́к
виногра́д	◦ ї́де	куш
візо́к		◦ куш́і
води́ти		ла́зити
вуж	калю́жа	легкий
◦ ву́жі	кану́	◦ легка́
	ка́рлик	◦ легке́
годува́ти	карусéля	◦ легкі́
◦ году́є	ка́як	леті́ти
голо́дний	кенгу́ру	◦ леті́ть
◦ голо́дна	кeрмо́	летóвище
◦ голо́дне	керува́ти	лі́лія
◦ голо́дні	кни́ок	лови́ти

Пéрша кляса
Весна́
Словник

малюва́ти	потрі́бний	узі́р/взі́р
◦ малюва́в	◦ потрі́бна	
маля́р/худо́жник	◦ потрі́бне	хóбот
маріоне́тка	◦ потрі́бні	ховáти
мі́сце	потрі́бно	◦ хова́є
мото́р	праці́вник	ховáтися
мотоци́кл	продава́ти	ходи́ти
	◦ прода́є	хóлод
	прóстір	хрі́н
о́вочі		
огіро́к	раке́та	ца́л
◦ огі́ркі	ру́хатися	◦ ца́п
	◦ ру́хається	
папу́га		часни́к
◦ папу́ги		
писа́ти	сади́ти	
◦ писа́в	садовина́	ши́нка
півень	са́ла	ши́я
◦ півні	сапа́ти	шкі́ра
підлива́ти	си́льний	шукáти
піло́т	◦ си́льна	
пінгві́н	◦ си́льне	
◦ пінгві́ни	◦ си́льні	
пір'я	сир	
пішки	сі́ль	
пла́вати	солóма	
пли́сти	софтбо́л	
◦ пливé	ста́ти	
плуг		
пово́лі	таксі́вка/таксі́	
подві́р'я	теплі́ше	
по́ёт	ти́ждень	
помідо́р	тюльпа́ни	

Мáмин день

- по́яснення, дíяння
- любóв, пошáна, по́міч

Літо

- прирóда
- óдяг
- дíяння
- пра́ця/робóта

Пестунí

- вíгляд
- до́гляд, потре́би
- ї́жа
- доми́

Тáтів день

- по́яснення, дíяння
- любóв, пошáна

Вакáції

- дíяння
- погóда
- по́дорожі

Перша класа

Літо

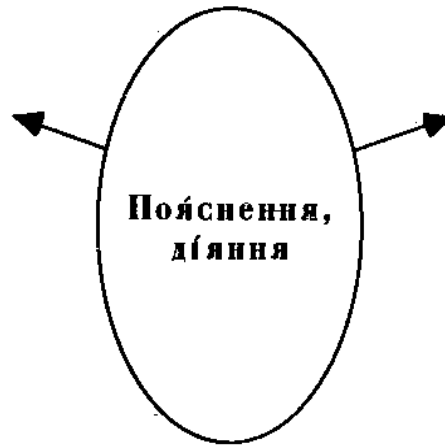
Мамин день

• сніда́нок
теа́тр

• ве́черя

• кіно́

що́сь

взя́ти
пої́хати
приби́рати
приготува́ти

* Як можна ма́мі помага́ти?

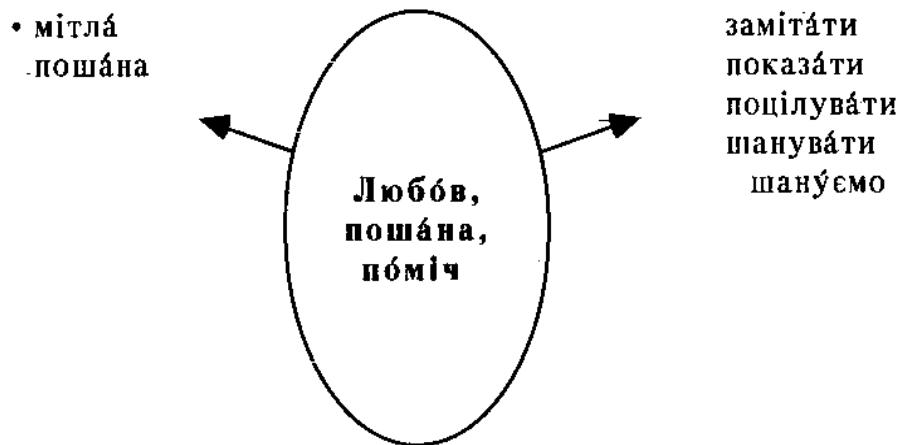
- Можна приби́рати ха́ту.
- Можна приготува́ти сніда́нок.

Куди́ можна пої́хати?

- Можна пої́хати до рестора́ну.

* Куди́ можна взя́ти ма́му?

- Можна взя́ти ма́му до теа́тру.

Трéба помагáти мáмi.
Трéба хáту замiтáти.
Трéба пóсуд мiти.

Що таке «пошáна»?

* Коли хтось стáрший, нiж ми, мýсимо до них гáрно говорiти та iх слýхати, а такóж iм помагáти.

* Чомý ми любимо нáшу мáму?

* Вонá нас любить i доглядáє.

* Як мóжна показáти, що ми шáнуéмо мáму?

- Трéба гáрно говорiти до мáми i слýхати мáму.
- Трéба помагáти мáмi.

* Що ми мóжемо мáмi зроби́ти?

- Ми мóжемо слýхати мáму, помагáти iй i цiлувáти iй за все, що вонá робить.

* Чи ти помагáєш мáмi?

- Я помагáю мáмi.

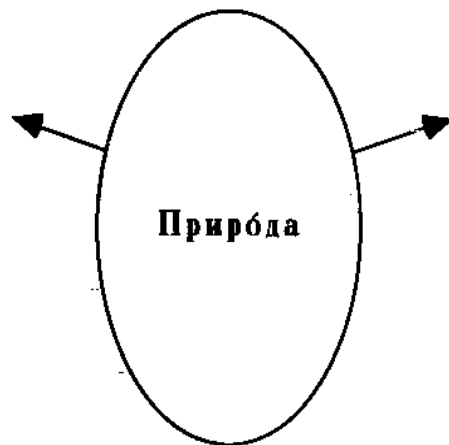
Пёрша кляса

Літо

Літо

• дикобраз
ёнот
іжак
ліс
лось
плюш
скунс

• білка
гусениця

бігати
бігає
бігають

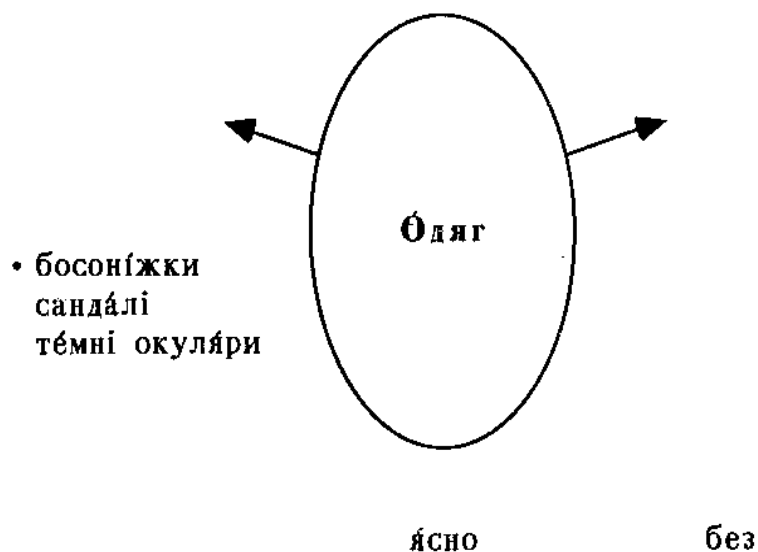
Хто живе в лісі?

• . . . . . живе в лісі.

* Яких звірів можна бачити в лісі?

Що . . . . . їсть?

- дошовйк
капелюх

- * Коли можна носити темні окуляри?
  - Коли сонячно, можна носити темні окуляри.
- * Коли можна носити *босоніжки*?
  - Коли жарко, можна носити босоніжки.
- * Коли можна йти без *сорочки* (черевіків, ...)?
  - Коли жарко, можна йти без сорочки.

Пёрша кляса

Літо

Літо

Хто плавае в басейні?

• . . . . . плаваю (плавае) в . . . . . басейні.

Де ти плаваеш?

Хто живе у воді?

Де . . . . . живе?

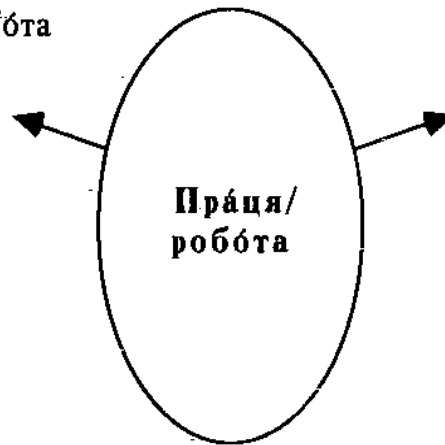
Що можна збіраці влітку?

• Влітку можна збіраці . . . . .

Влітку я люблю ловіці . . . . .

• прáця/робóта

доглядáти

Що трéба робíти влiтку?

• Улiтку трéба доглядáти *горóд* (тráву . . . . .).

Де багáто робóти влiтку?

• Ё багáто робóти на *фáрмі* влiтку.

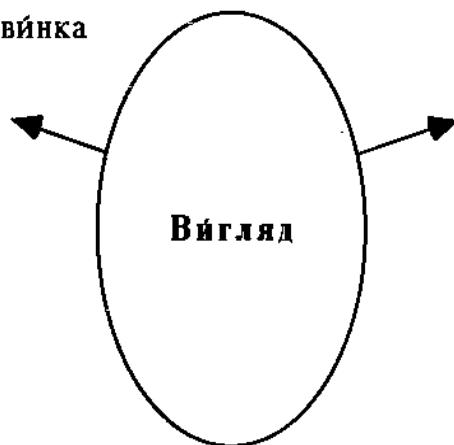

Пёрша кляса
Літо
Пестуны

• песту́н
хом'я́к

• морська́ сві́нка

• пташкі́

голосний, -а́, -е́, -і́
тихий, -а, -е, -і

Мій песту́н . . . . .

Мій улюблений песту́н . . . . .

Цей песту́н ма́е . . . . .

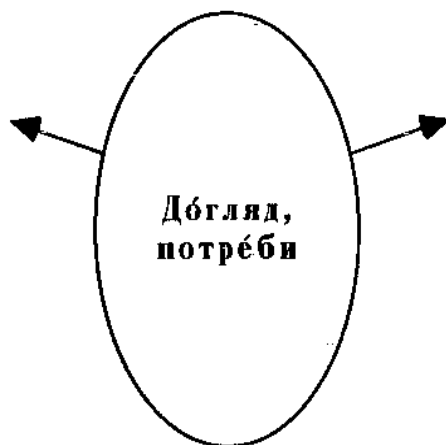
Яко́го пестуна́ ти ма́еш?

Яко́го пестуна́ ти хо́чеш ма́ти?

Який песту́н ве́лікий?

Який песту́н ма́е пі́р'я?

• ланцюг

купати

Що пёсик мусить ма́ти у мiстi?

• У мiстi пёсик мусить ма́ти ланцюг.

* Як трéба доглядáти пестунá?

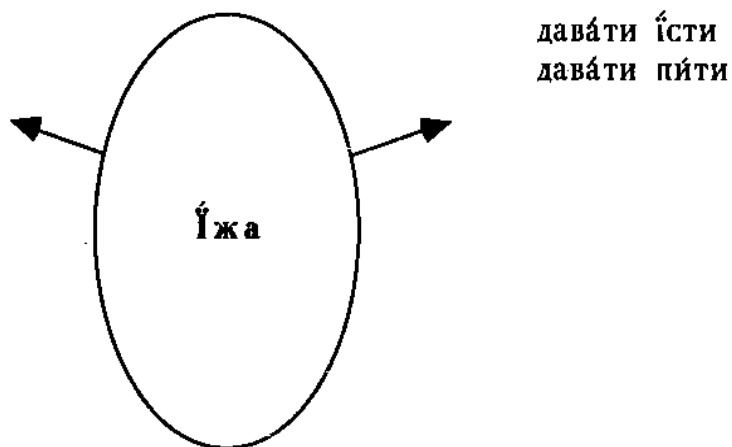
• Трéба купáти (мiти) свогó пестунá.

. . . . . мусить бу́ти чiстий.

Пéрша кляса
Літо
Пестуні

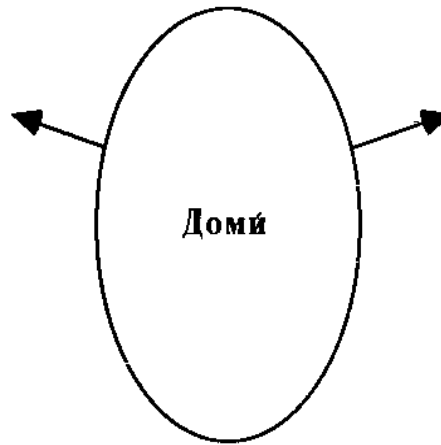
* Що трéба дава́ти . . . . . ?
(пестуно́ві)

- Трéба дава́ти . . . . .
(ї́сти, пі́ти)

* Що . . . . . любіть/люблять ї́сти?
(пта́шка)

- Вона́ любіть ї́сти . . . . .
(зе́рно)

• будка

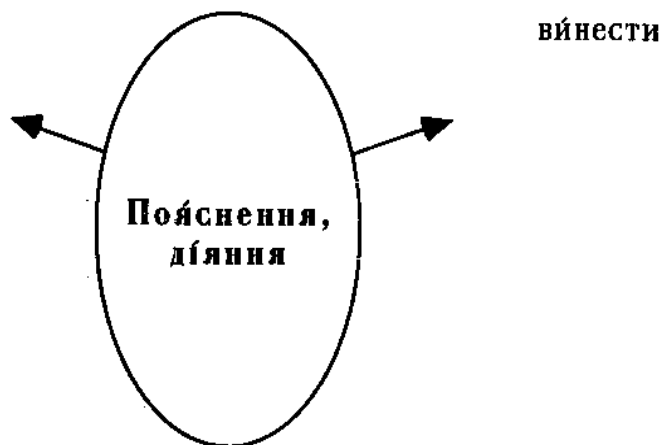
Де . . . . . жыве?
(пёсик)

• Він жыве в будці.

* Де . . . . . мусить бу́ти?

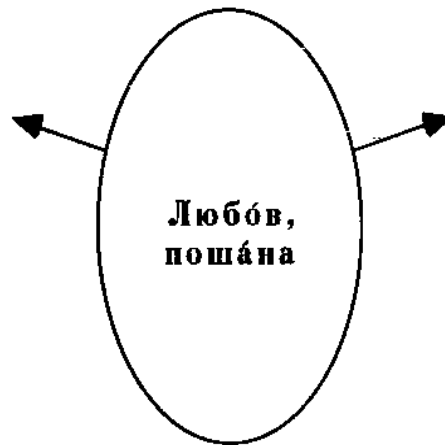
• . . . . . мусить бу́ти у клітці.

Пéрша клéса
Лiто
Тáтiв день

* Як мóжна помагáти тáтовi?

- Мóжна чiстити . . . . .
(Гарáж)
- Мóжна вiнести смiття надвiр.

* Чому ми любимо тата?

* Він нас любить і доглядає.

* Як можна показати, що ми шануємо тата?

• Треба гарно говорити до тата і слухати тата.

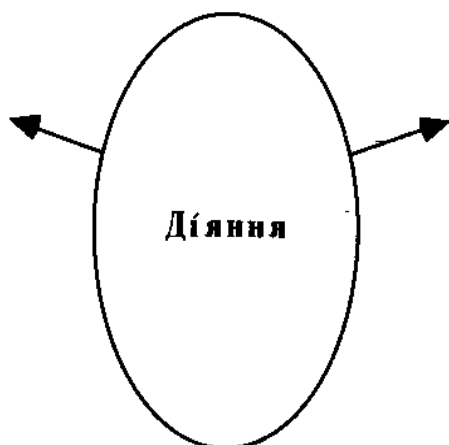
• Треба помагати татові.

Треба шанувати тата.

Перша класа
Літо
Ваканції

• музей

бавитися
гратися

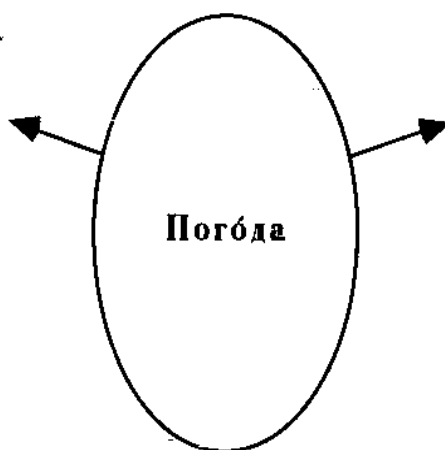
нема́/немає

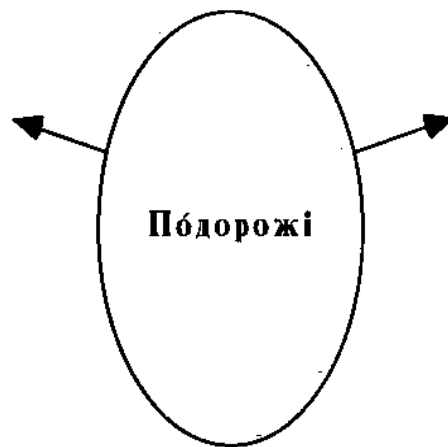
* Під час ваканції, що можна робити?

Під час ваканції можна . . . . .

• блискавка
бу́ря

- шатрo

десь
дóвго
кілька

Що таке «пóдорож»?

- * Коли ми їдемо кудись або на вакáції, або когось відвідати, це називається «пóдорож».

Чим мóжна летіти?

- Мóжна летіти літакoм.

- * Куді мóжна їхати під час вакáції?

- Мóжна їхати до . . . . .

- * Чи трéба дóвго їхати?

- Чáсом трéба дóвго їхати.

Ти їдеш далéко чи блізько?

- * Скільки годин трéба їхати?

бáвiтiся	жа́ба	пра́ця/робо́та
басе́йн	жа́рити	приби́рати
без	жаро́вня	пригoтува́ти
бíгати		пташкі́
◦ бíгае	заміта́ти	
◦ бíгаюць		рак
бíлка		
бліска́вка	і́скра	
босоно́жки		санда́лі
бу́дка	і́жак	сі́чэнік
бу́ря		◦ сі́чэнікі
		скунс
	капелю́х	сніда́нок
вечэ́ря	кі́лька	спальні́й мішо́к
взя́ти	кіно́	
вы́несці	купáти	
відпocхі́ти		та́бір
ву́дка	ланцю́г	теáтр
	ліс	тэ́мні окуля́ры
	ло́сь	тíхий
го́лосні́й		◦ тíха
◦ го́лосна́		◦ тíхе
◦ го́лосні́	мі́тла	◦ тíхі
гра́тiся	морська́ свíнка	
гриб	музе́й	хом'я́к
гу́сениця		
	нема́	чeрeпа́ха
	нема́е	чо́вeн
дава́ти ї́сти		
дава́ти пі́ти	лесту́н	
дeсь	пла́вати	шанува́ти
дiкоб́раз	◦ пла́ваеш	◦ шану́ємо
до́вго	плющ	шатро́
догляда́ти	поíхати	
дошoвíк	показа́ти	шо́сь
	поці́лува́ти	
е́нoт	поша́на	я́сно

аку́ла	болі́ти	ві́нести
◦ аку́ли	◦ боля́ць	ві́падок
алергі́я	борода́	вирі́зувати
◦ алергі́ї	босоні́жки	вिति́ратися
алі́йм/трыво́га	бра́тчики	вихо́док
А́нтыя	броскві́на/пе́рсик	ві́дзна́ка
апóстол	брудні́й	відпочива́ти
◦ апóстоли	◦ брудна́	відпочы́ти
	◦ брудне́	візо́к
	◦ брудні́	ві́йна
ба́витися	бу́дка	ві́л
бажа́ти	бу́лка	ві́льний день
ба́ран	буру́лька	ві́льний час
◦ барані́	бу́ря	ві́рш
басе́йн	бур'я́н	віта́льня
ба́чити		віша́к
◦ ба́чу		в'і́зд
без	вага́	вмика́ч
безпе́ка	ва́за	вночі́
безпéчно	вазо́нок	воді́ти
бейсба́л	ва́нна	воді́й
бі́б	ванта́жник	воро́та
◦ бобі́	варе́ння	вра́нці
бібліоте́ка	Васи́ль	ву́дка
бі́гати	вго́ру	ву́ж
◦ бі́гае	Велико́дня П'я́тниця	◦ ву́жі
◦ бі́гають	велосипе́д	ву́йко
бі́дний	верба́	ву́са
◦ бі́дна	верблю́д	
◦ бі́дне	◦ верблю́ди	
◦ бі́дні	вертолі́т	гасі́ти
бі́лка	вече́ря	◦-гаси́ть
благослові́ти	взі́р/узі́р	глибо́кий
блі́зько	взя́ти	◦ глибо́ка
блі́скавка	виби́рати	◦ глибо́ке
бобе́р	ви́д	◦ глибо́кі
	виде́лка	годи́на

Перша класа

Словник

◦ години	давати їсти	жаба
годітися	давати п'яти	жарити
годувати	далеко	жарівня
◦ годує	дванадцять	жарт
гокей	дельфін	жезл
гółка	◦ дельфіни	жнивá
гоółдний	День подяки	жувáчка
◦ гоółдна	десь	
◦ гоółдне	дзеркало	забава
◦ гоółдні	дивáн	завірюха
гółос	дїкий	зад
голосний	◦ дїка	задóк
◦ голосна	◦ дїке	зáкладки
◦ голосне	◦ дїкі	замітати
◦ голосні	дикобрáз	засіяти
горіх	дїня	застругáти
горіхове мáсло	дирéктор	зачесáти
гóрло	Діва Марія	збирáти
горня́тко	дім	◦ збирáє
горóдина	дóвго	збіжжя
граблї	доглядáти	здорóв'я
грамофóн	дої́ти	зérно
грати	◦ доїть	злий
◦ граю	дорóга	◦ зла
◦ грають	дóтик/дóторк	◦ зле
гратися	дочка́	◦ злі
гриб	дошовік	злóсний
грéбінь	драбїна	◦ злóсна
грома́да	драпанка	◦ злóсні
гру́па	друг	змагáння
гýби	◦ друзі	змій
гýсениця		зóлото
		зóшит
гréйпфрут	єнóт	зробіти
гýмовий плащ	Єпископ	зубна́ пáста

зубна щітка	кийбк	крокодйл
зупа	кйлим	◦ крокодили
	кит	крўглий
інакший	◦ китй	◦ крўгла
◦ інакша	кйшка	◦ крўгле
◦ інакші	кілька	◦ крўглі
іскра	кімната	кукуші/баранці
	◦ кімнати	купати
їдальня	кімната для взуття	купувати
їжа	кінєць	◦ купують
їжак	кінб	курник
їхати	кістяк	кухня
◦ їде	◦ кістякі	куштувати
	клямка	◦ куштує
	кляси	кущ
кава	кбвдра	◦ куші
кажан	кбвзатися	
◦ кажанй	коза	лавка
калюжа	◦ кози	лазити
канадці	колядник	ланцюг
кану	колядувати	лапанка
капельх	комбайн	лєгкий
капці	комбра	◦ лєгка
карлик	конюшина	◦ лєгке
карнавал	кбнати	◦ лєгкі
карточкй	копати	летіти
карусєля	корабєль	◦ летіть
касєтка	коридбр	летбвище
кайк	косарка	лєщата
квасбля	косіти	лизак
квиткй	◦ косить	листбк
кенгуру	кбсмос	листбчки
кєрмб	костюми	лїки
керувати	крашанка	лїкоть
кїдати	криб	лїлія
	◦ крила	

Перша класа

Словник

лінійка	мотоцикл	огірєк
ліпити	музей	◦ огірки
◦ ліпити	мукá	окуляри
ліхтáр	м'язи	осел
ловити	м'ясний	
лójка		пам'ятáти
лопáта	навúшники	панчóха
лось	наліпка	◦ панчóхи
любóв	настрáшити	папýга
люди	нема́	◦ папýги
лягáти спáти	немає	паркáн
	нести́	пáрта
	◦ несе́	пастýх
магнітофóн	нечýстий	◦ пастухі́
макарóни	◦ нечýста	пéкар
Малáнка	◦ нечýсте	пекáрня
малювáти	◦ нечýсті	пекті́
◦ малювáв	ніготь	◦ пече́
маля́р/худóжник	◦ нігті́	пелéнка/пелю́шка
маріонéтка	новій	пéнзель
меблi	◦ новá	перiна
мир	◦ новé	пестýн
мiска	◦ новi	пивни́ця
мiти	Новий рік	писáти
мiтися	носiти	◦ писáв
мiй	◦ нóсить	пiвень
◦ мoя́	нюх	◦ пiвни́
◦ мoє́	нюхати	пiдливáти
◦ мoї́	◦ нюхаю́	пiдлóга
мiсце		пiдштáнки
мiсяць		пiжáма
мiтра	оберéжно	пiлóт
молiтва	облiччя	пiнгвiн
молочáр	óбраз	◦ пiнгвiни́
морóзиво	овес	пiр'я
морськá свiнка	óвочi	

піч	почина́тися	риж
пішки	◦ почина́ється	різи
пла́вати	поша́на	ріг ба́гātства
◦ пла́ваєш	пошто́ва скринька	різати
платі́вка	по́яс	ріка́
плісти	пра́льна маші́на	ріпка
◦ пливé	праці́вник	ру́хатися
плуг	пра́ця/робóта	◦ ру́хається
плющ	приби́рати	ру́чка
пльо́мба	приготу́вати	рушні́к
по́друга	принесі́ти	рушничо́к
поду́шка	◦ принесли́	ряд
поёт	прі́ятель	
поже́жне áвто	◦ прі́ятелі́	сад
позіха́ти	прі́ятелька	садовина́
пої́хати	прода́вати	санда́лі
показáти	◦ прода́є	Сáнта Кла́ус
пока́зувати	прóстір	са́па
◦ пока́зує	просту́да	са́пати
по́ле	простуді́тися	саскату́н
полі́ця	◦ простуді́вся	сві́тити
помага́ти	◦ простуді́лася	◦ сві́тила
◦ помага́ють	пру́т	світлофо́р
поме́рти	пташкі́	Свята́ Вече́ря
◦ поме́рло	пу́пчик	свяче́ний
помідо́р	пусті́й	◦ свяче́на
по́міч	◦ пустá	◦ свяче́не
посвя́тити	◦ пустé	◦ свяче́ні
по́суд	◦ пусті́	секретáрка
потре́бний		серве́тка
◦ потре́бна	ра́зом	серди́тий
◦ потре́бне	рак	◦ серди́та
◦ потре́бні	раке́та	◦ серди́ті
потре́бно	ре́дька	сигна́л
поці́лува́ти	рестора́н	

Перша класа

Словник

сильний	спагеті	темні окуляри
◦ сильна	спальний мішок	температура
◦ сильне	спальня	тепліше
◦ сильні	спідниця	термометр
син	стати	тета/тітка
сіль	стеля	тиждень
січєник	стіна	тихий
◦ січєники	стілик	◦ тїха
скінчитися	стірож	◦ тїхе
◦ скінчилися	страва	◦ тїхі
склад	◦ страви	тісто
складати	страхїття	тюльпани
склянка	страхопуд	
скурс	◦ страхопуди	уживати
слабий	страшний	узїр/взїр
◦ слаба	◦ страшна	українці
◦ слабі	◦ страшне	умиватися
сливка	◦ страшні	уночі
слоїк	страшно	уранці
слух	стругачка	урятувати
слухати	сухарики	◦ урятував
◦ слухаю	сухий	уста
сльози	◦ суха	учительська кімната
смак	◦ сухе	
смакувати	◦ сухі	фарба
◦ смакую	сходи	футбол
смерть		
сміття	таблиця	хідник
сміттяр	таксі/таксі	хобот
сніданок	тарїлка	ховати
сова	театр	◦ ховає
◦ сови	темний	ховатися
солонина	◦ темна	холод
соняшник	◦ темне	хом'як
софтбол	◦ темні	хрін

цал
◦ цалий
цар
◦ царі
цитрина
цукор

чай
часник
чемний
◦ чемна
◦ чемне
◦ чемні
череп'яха
черешня
чистий
◦ чиста
◦ чисте
◦ чисті
читати
чоло

шанувати
◦ шануємо
шатро
шінка
шійя
шкіра
шнурівка
◦ шнурівки
шоколадне молоко
шолом
шпилька
штука
шукати

щастя
Щедрий Вечір
щітка
щось

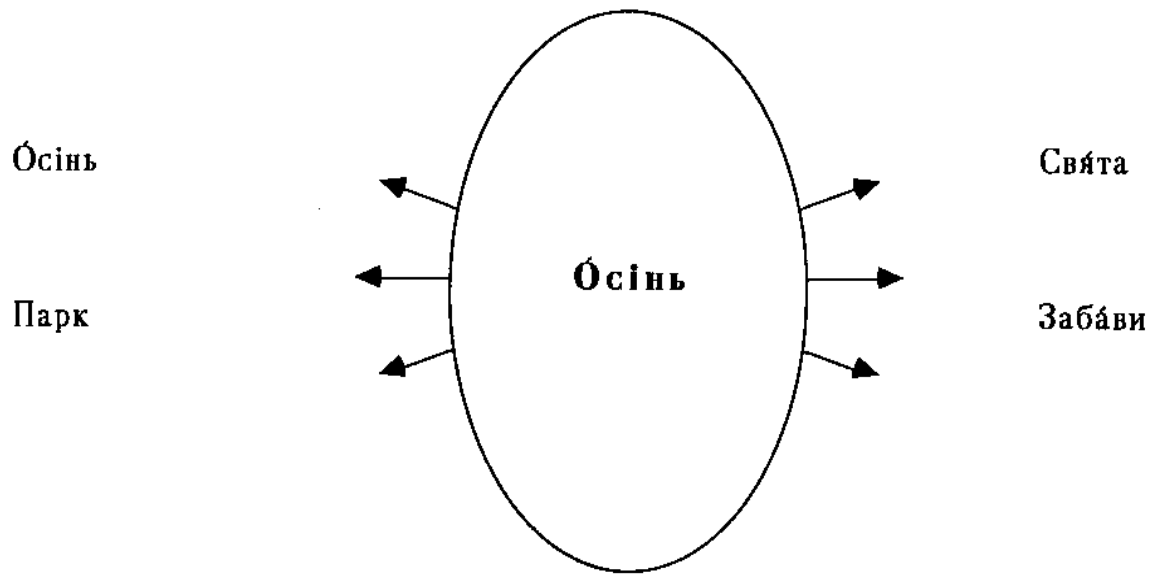
язик
ясний
◦ ясна
◦ ясне
◦ ясні
ясно

Осінь
• зміни у природі
• школа

Парк
• у парку

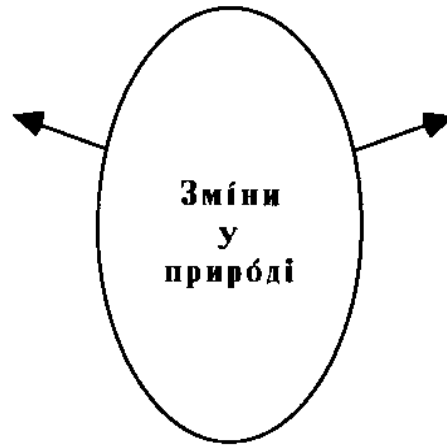
Свята
• осінь
• зима
• весна й літо

Забави

Друга класа
Осінь
Осінь

- куль
морозильник
шпихлір
ячмінь
- жито
стебло

- ** завівати
завіває
загрібати
- ** темніти
темніє
- ** холодніти
холодніє
червоніти
червоніє

скоріше
спільно

- * Що стається восені?
- Темніє скоріше.
  - Надворі холодніє.
  - Вітер завіває.

Лицє червоніє.

Обліччя червоніє.

* медичний кабінет

Друга класа

Осінь

Парк

Що можна робити в парку?

- У парку можна . . . . .

Що в парку?

- У парку . . . . .

* Що можна робити на майдані?

- На майдані можна . . . . .

Іді бавитися на/у . . . . .

Я йду бавитися на/у . . . . .

Ми забіли гол.

Воні пропустили гол.

* майдан - майданчик

Які хаті мали індіанці?

* Індіанці жили у вігвамах.

Що Індіанці їли?

* Індіанці їли м'ясо диких тварин, горобину і дікі ягоди.

Звідки пілігрими приїхали?

* Пілігрими приїхали з Англії.

Як готуємо індіка на День подяки?

* Треба пекти індіка на День подяки.

* індінець, індіанка, індіанці

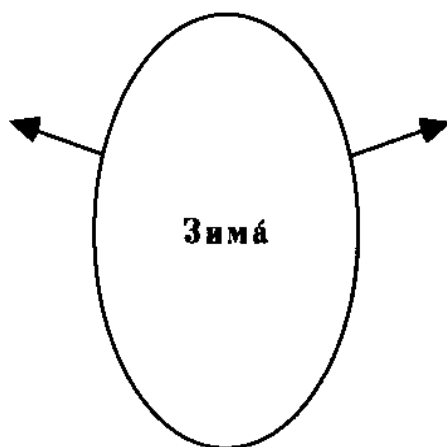

Дру́га кля́са
О́сінь
Свя́та

• Вифле́м
грудень
лютий
січень

• прикра́са
стріла́
шедрівка

• прикра́си

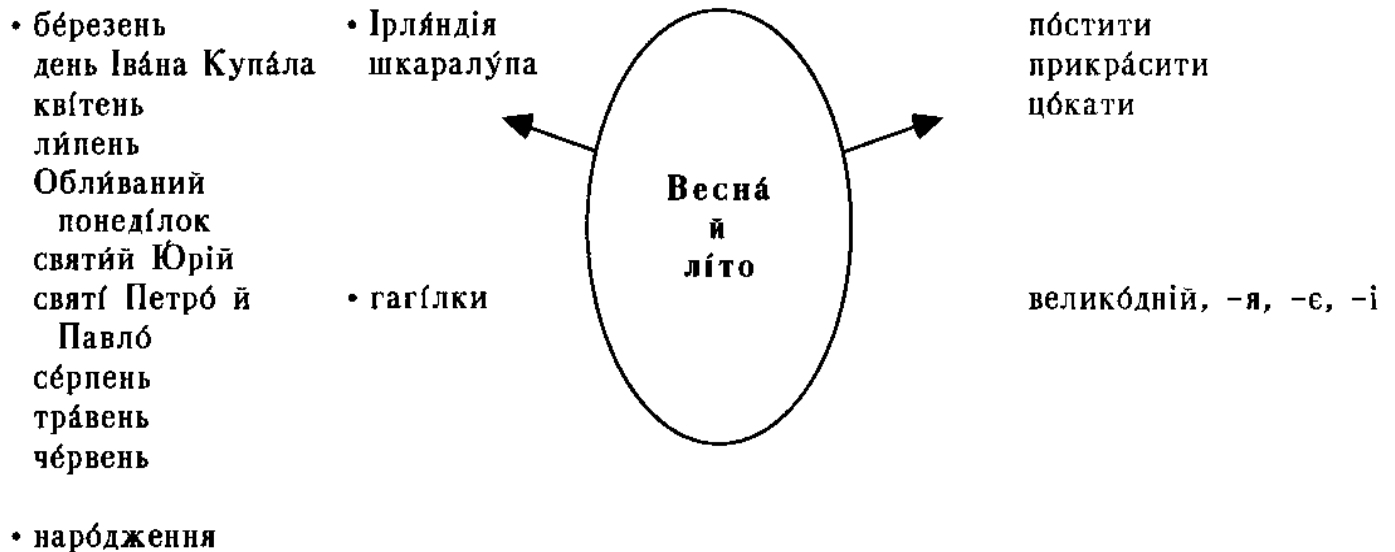

засіва́ти

Що ми їмо́, бачимо́ й чу́ємо під час Різдва́?

• Під час Різдва́ ми їмо́ . . . . . , бачимо́ . . . . . , і чу́ємо . . . . .

Хто прийшо́в до Вифле́му?

* Що ти відложиш на Піст?

Що ми співаємо на Великдень?

• Ми співаємо гагілки на Великдень.

* Можна танцювати після Великодня.

* Куди ми їдемо на Зелені Свята?

• Ми їдемо на цвинтар на Зелені Свята.

* Можна стрибати через вогонь на день Івана Купала.

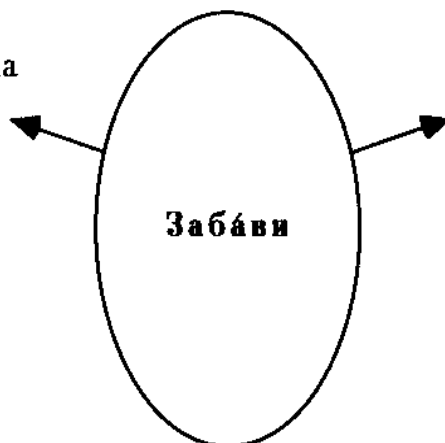
Також можна плести вінки.

Друга класа
Осінь
Забави

- вєчір
календар
місяць
ритм
рік
спів
такт
танєць

- вечірка
несподіванка
оркєстра

бажати
бажаю
забавлятися
запросити
сміятися

- весілля

ввєчері
пізно
рано
удєнь

Скільки тобі років?

- Мені . . . . . років.

* Хто може одружитися?

- Хлопець і дівчина можуть одружитися.

* Що треба бажати молодій парі?

- * Треба бажати їм щастя і здоров'я на многі літа.

* Хто грає?

- Оркєстра грає.
- Музиканти грають.

* Як можна забавлятися?

- Можна танцювати, співати, ...

* Кого можна запросити?

- Можна запросити друзів і родину.

* Що можна їсти?

- Можна їсти . . . . . (торт)

На многі літа!

Америка	забавлятися	місяць
бажати	завівати	морозильник
◦ бажāju	◦ завіває	
баскетбол	загрибати	навколо
березень	запросити	народження
	засівати	народний стрій
	застелити	начинка
ввечері		несподіванка
великодній	індіянци	
◦ великодня	Ірландія	Обливаний понеділок
◦ великоднє		оркестра
◦ великодні		очко
вересень	календар	
весілля	калина	
вечір	Канада	паляниця
вечірка	канцелярія	перепілка
Вифлеєм	кара/штраф	під час
вігвам	квітень	пізно
волейбол	команда	пілігрими
	косметика	пісковниця
гагілки	кружок	пісок
гойдалка	куль	площа
гойдатися		повний місяць
гравець	лазанка	подавати
грудень	лапанка	постити
	легенда	правило
гегати	липень	прикраса
◦ гегають	листопад	◦ прикраси
	лютий	прикрасити
день Івана Купала		примари
День розваги		програма
доглядач	майдан	прямо
	мак	
жито	◦ маки	ракета
жовтень	медична кімната	рано

Дру́га кля́са
Осінь
Словнік

раха́унок
ритм
рік
ру́ханка

хо́ванка
холодні́ти
◦ холодне́

цо́кати

сварі́тися
сва́рка
святі́й Ю́рій
святі́ Петро́ й Павло́
святкува́ти
се́рпень
сі́тка
сі́чень
ско́ріше
слі́пий кіт
смія́тися
спі́в
спі́льно
спортьме́н
спуска́лка/гі́рка
спуска́тися
стебло́
стріла́

че́рвень
червоні́ти
◦ червоне́
чергува́тися

ши́ба/ши́бка
шкаралу́па
шкі́льний па́трुль
шпі́хлір
шту́ки
шум
шухля́да

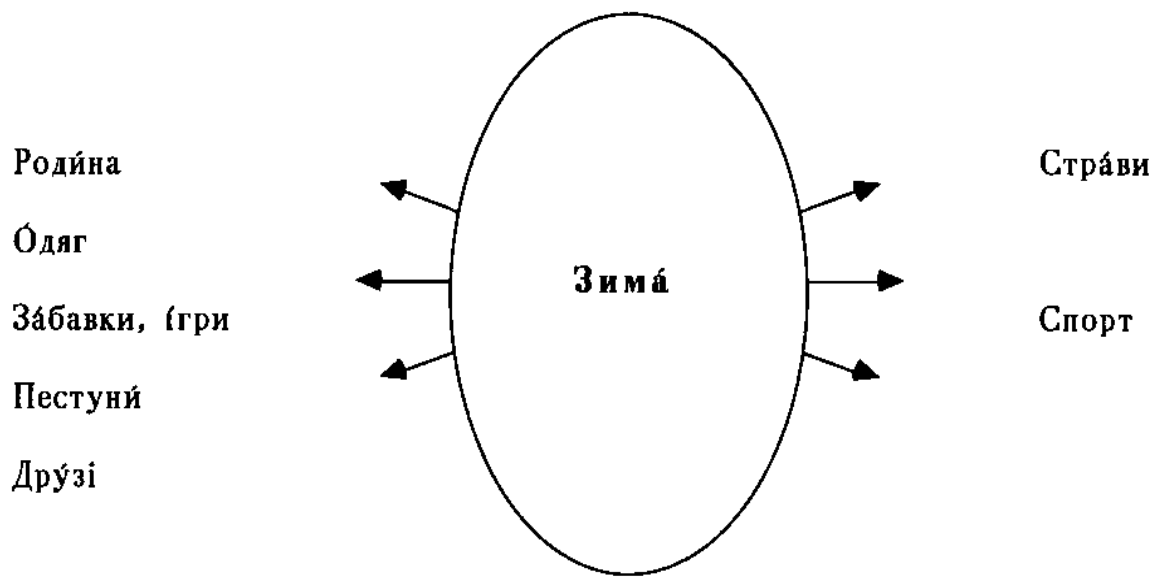
щедрі́вка

ячмі́нь

такт
та́нець
темні́ти
◦ темні́є
тра́вень

уде́нь

фі́зкульту́ра

Друга класа

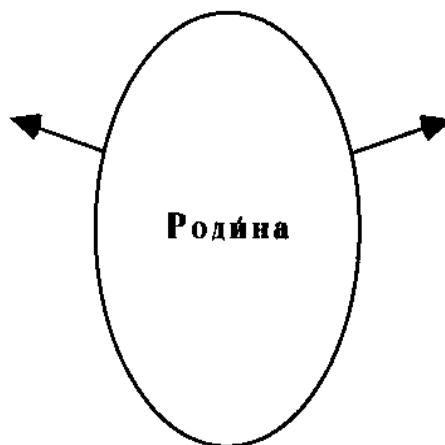
Зима

Родина

• дядько

• ма́ти
ті́тка

• батькі
браті
рідичі
сестри

** назива́тися
назива́ється

хрєсний, -а, -і

Хто у твої́й родині́?

Як твої́й . . . . . назива́ється?

• Мій . . . . . назива́ється . . . . .

Як тво́я . . . . . назива́ється?

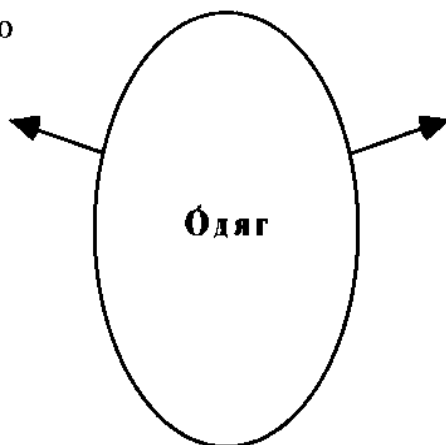
• Мо́я . . . . . назива́ється . . . . .

* Як звать тво́го (твою́) . . . . . ?

• Мо́го (мою́) . . . . . звать . . . . .

• ко́жух
плащ
хала́т

• ма́шина до
пра́ння *
ні́чна
со́рбчка
ні́чна
ша́почка

* ма́шина до пра́ння = пра́льна ма́шина

Дру́га кля́са

Зима́

За́бавки

Чим ти люби́ш ба́витися?

• Я люблю́ ба́витися . . . . .

* Які за́бавки ти ма́єш удо́ма?

• Удо́ма я ма́ю . . . . .

* Яка́ гра/за́бавка ти́ха?

• . . . . . ти́ха гра/за́бавка.

* Яка́ гра/за́бавка голо́сна?

• . . . . . голо́сна гра/за́бавка.

Хо́чеш гра́ти у . . . . . ?

Хо́чеш гра́тися . . . . . ?

З ким ти люби́ш гра́тися (ба́витися)?

• Я люблю́ гра́тися (ба́витися) з . . . . .

Які іграшки (за́бавки) в те́бе?

• У ме́не є . . . . .

Чим ти ба́вишся?

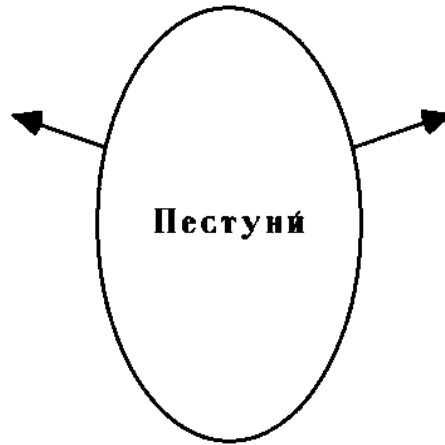
• Я ба́влюся . . . . .

Що гуде́?

• . . . . . гуде́.

- акваріум
заєць

- гніздó

твій, твоя

на
у

* Який в тебе пестун?

- У мене . . . . .

* Як твій пестун виглядає?

- Мій пестун . . . . .

Що пестун може робити?

- Пестун може . . . . .
- Мій . . . . . може . . . . .
- Моя . . . . . може . . . . .

Твій *пестун* . . . . .

Твоя *жаба* . . . . .

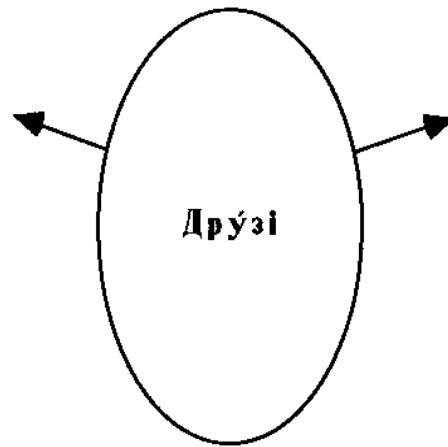
Дру́га кля́са

Зима́

Дру́зі

- апартаме́нт*
бага́токварти́рний
буды́нок
хмародéр/хмарочóс

- містéчко
мі́сто

* апартаме́нт - кварти́ра

* Що ти мо́жеш з дру́гом (по́другою, дру́зями) робі́ти?

- З дру́гом (по́другою, дру́зями) я мо́жу . . . . .

Як зчу́ть тво́го дру́га?

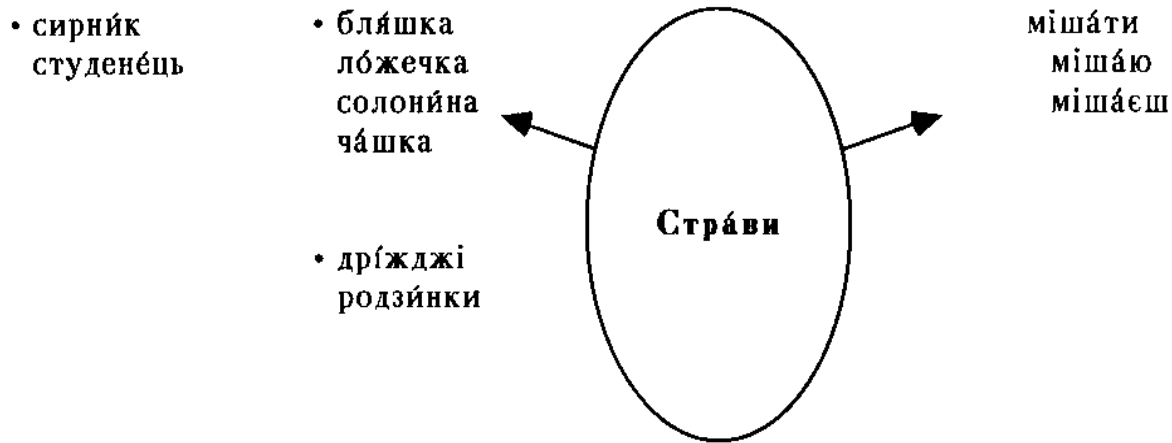
Як зчу́ть тво́ю по́другу?

Де твій дру́г (тво́я по́друга) живе́?

- Він/Вона́ живе́ в . . . . .

* Ко́ли ти люби́ш (мо́жеш) відві́дувати дру́га (по́другу)?

Ко́ли ти хо́чеш відві́дати дру́га (по́другу)?

- * Що ти їси (п'єш) на . . . . . ?
- На перекуску я їм (п'ю) . . . . .
  - На обід я їм (п'ю) . . . . .
  - На сніданок я їм (п'ю) . . . . .
  - На вечерю я їм (п'ю) . . . . .

Що здорово їсти (п'яти)?

Що можна робити в кухні?

- У кухні можна . . . . . (їсти).

Що не можна робити в кухні?

- У кухні не можна . . . . . (бавитися).

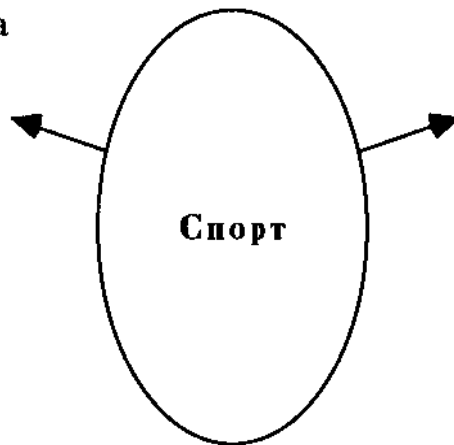

Друга класа
Зима
Спорт

• бадмінтѳн
гол
квитѳк
тѳніс

• кошиківка
ракѳтка
сітківка
шайба

• бігунци

вигравати
** подати
подай
програвати
програти
програв
програла
програли
** упати
упав
упала

Що летить?

• М'яч летить.

Хто впав?

• Я впав (впала)!

Хто *програв* (виграв)?

• Ми *програли* (виграли)!

• Я *програв* (виграв)!

• Я *програла* (виграла)!

У що хочеш грати?

• Я хочу грати (у) . . . . .

• Ми хочемо грати (у) . . . . .

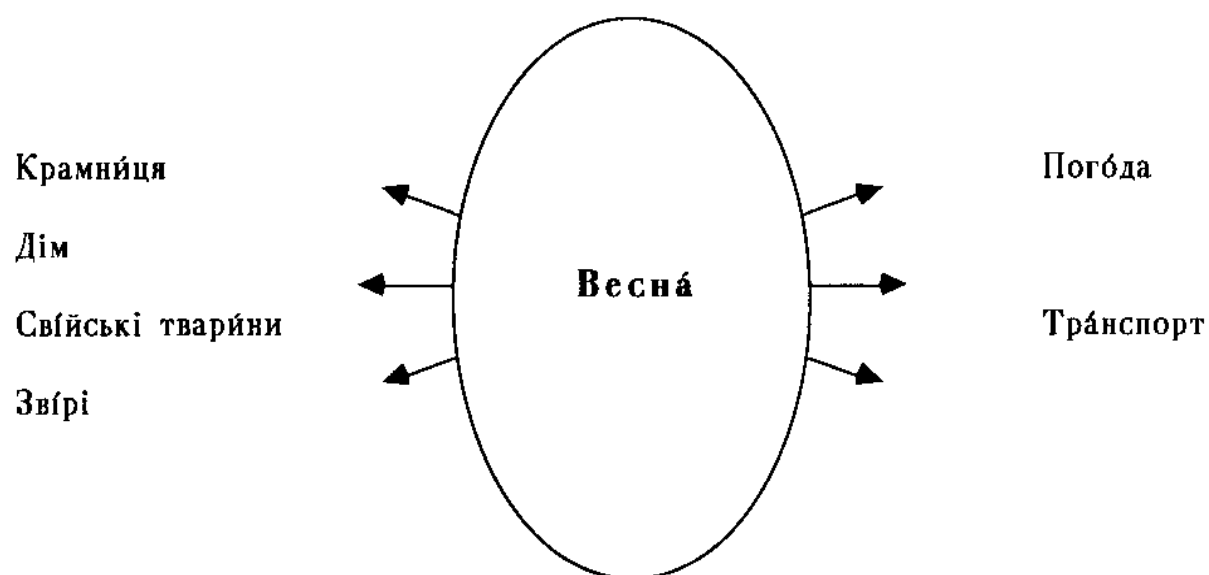
Подай м'яч!

Твоя черга!

Не можна падати!

аква́ріюм	кошикíвка	раке́тка
апартаме́нт	крамни́ця	родзи́нки
	крик	ро́дичі
ба́витися	купі́ти	
◦ ба́влюся		се́стри
◦ ба́вишся	ло́жечка	сирни́к
бага́токварти́рний буди́нок		сіткі́вка
бадмі́нтон	ма́ти	скла́данка
батьки́	маши́на до прання́	солони́на
бігунці́	місте́чко	студене́ць
бля́шка	мі́сто	
брати́	мі́шанка	тві́й
	міша́ти	◦ тво́я
ведме́дик	◦ міша́ю	те́ніс
виграва́ти	◦ міша́єш	ті́тка
гніздо́	на	у
гуді́ти	назива́тися	удо́ма
◦ гуде́	◦ назива́ється	упа́сти
	найкра́ший	◦ упав
ґол	◦ найкра́ща	◦ упала́
	◦ найкра́ще	
ділі́тися	◦ найкра́щі	хала́т
дрі́жджі	нічна́ сорочка́	хмароде́р/хмарочо́с
дя́дько	нічна́ ша́почка	хре́сний
		◦ хре́сна
за́єць	плащ	◦ хре́сні
	пода́ти	
ігра́шка	◦ пода́й	ча́шка
◦ іграшки́	програва́ти	
	програ́ти	
	◦ програ́в	ша́йба
ка́рти	◦ програ́ла	ша́хи
кожу́х	◦ програ́ли	ша́шки

Друга кляса

Весна

Крамніця

Що можна купіць у крамніцы?

• У крамніцы можна купіць . . . . .

Чи патрэбна дапамога?

• Просьбу дапамогі.

Скількі . . . . . коштуе?

• . . . . . коштуе . . . . .

Де разпродаж?

Де (м'ясо, хлеб, ...)?

• . . . . . на поліцы.

* Хто любіць ходзіць па крамніцах?

* Хто любіць ісці за пакупкамі?

* Чи свіжый (свіжа, свіже, свіжі)?

Швидко трэба (м'ясо) замарозіць.

Трэба платіць за пакупкі.

Ісці да касі платіць.

* Трэба чекати в чэрзі, біля касі.

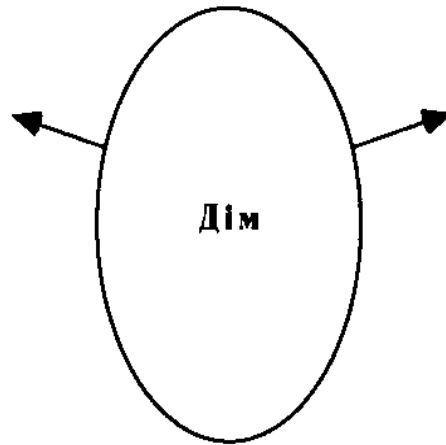
* Маеш дрібні (гроші)?

* Звычайно, мы чекімо на разпродаж.

• будильник
дах
кóмин
травник

• антéна

• вóгнище
накривáло

мáти
мáємо

густий, -á, -é, -í
нáша

Що кóло (бíля) хáти?

• Кóло (Бíля) нáшої хáти ми мáємо (квіткí).

Що вáша хáта мáє?

• Нáша хáта мáє . . . . .

Якí кiмнáти у вáшiй хáтi?

• У нáшiй хáтi є . . . . .

Ку́ди ти йдéш? (До якóї кiмнáти?)

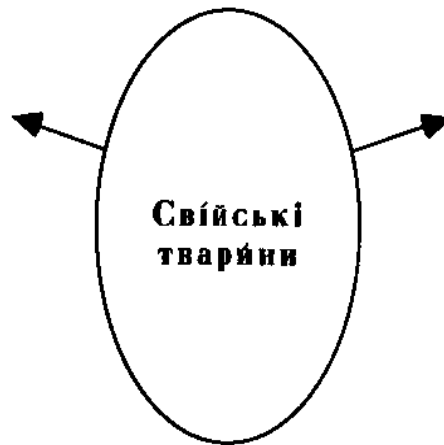
• Я йду́ до (спáльнi).

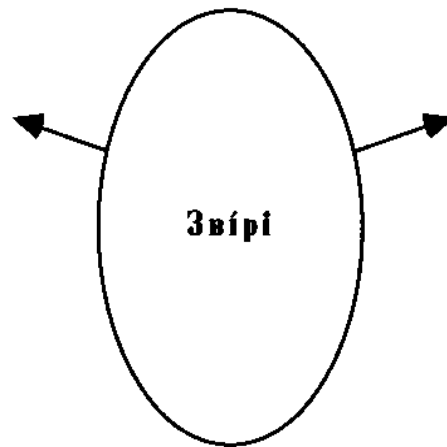
Друга кліса
Весна
Свійські тварини

- гусеня
- каченя
- козеня
- котеня
- курча
- лоша
- песеня
- теля
- ягня

- квочка
- свинарня
- шерсть

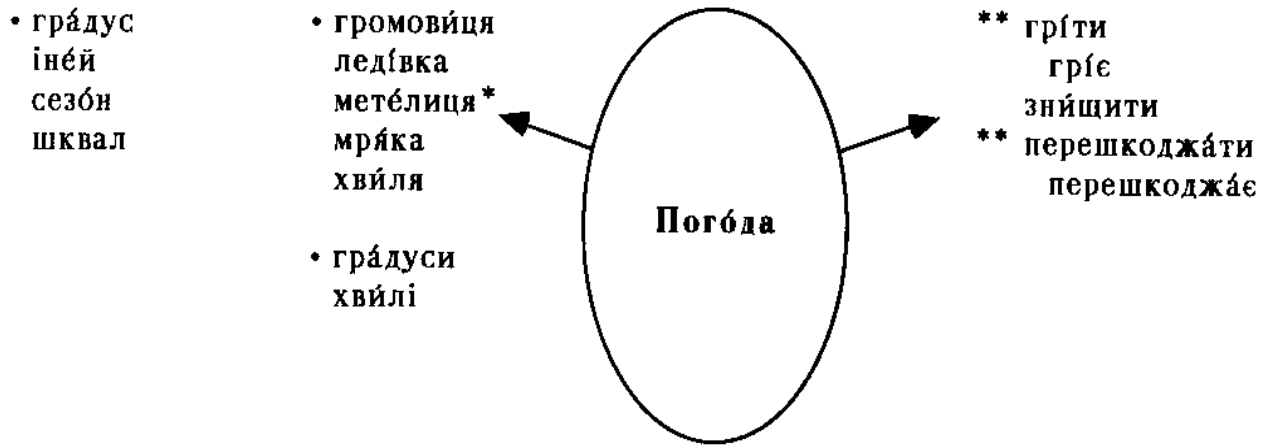

- бегемот
- бурундук
- носоріг
- олень

Дру́га кля́са
Весна́
Пого́да

*метéлиця = хурто́вина

восе́нь
навесні́
узі́мку
улі́тку

Скільки гра́дусів надво́рі сьо́годні?

• Надво́рі . . . . . гра́дусів.

* Ко́ли це бува́є? (У я́кому сезо́ні?)

• Звичайно дощ іде́ влі́тку.

• Ві́тер ві́є, а со́нце грі́є.

• Сні́г па́дає взі́мку.

* Що град мо́же ви́бити?

• Град мо́же ви́бити ві́кно́ (горо́д).

* Де був ви́бух вулка́ну?

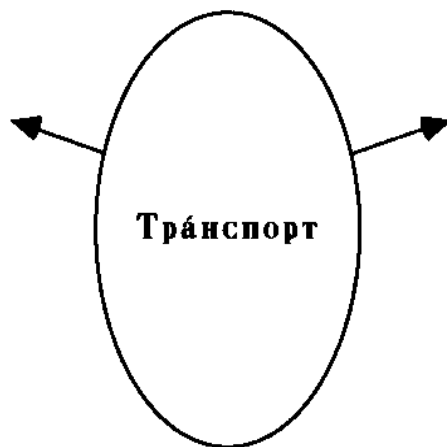
* Припливна́ хви́ля дуже́ вели́ка і ча́сом шкідли́ва.

* Че́рез дощ не могли́ . . . . .

- багажник
вагон
заїзд

- подорож
сирена
станція
шина

- гальма
шини

абрыкос	заїзд	блень
ананас	заморозити	
◦ ананаси	знішчыти	
антэна		пакуваці
аптека		перешкоджаці
аптекарь	іней	◦ перешкоджае
		песеня
багажнік	каса	платіці
бегемот	касір	пляшка
бляшанка	качэння	підорож
будильнік	каша	пакўпкі
будынок	квочка	помогці
бурундук	кілограм	пора
	козэння	продавець
	кбмін	продавніця
вагон	консэрва	
важыці	котэння	
вогнище	коштуваці	свіна́рня
восеня	◦ коштуе	свіжый
	курча	◦ свіжа
		◦ свіже
гальма		◦ свіжі
градус	ледівка	сезон
◦ градусы	лоша	сірэна
гріці		скрынька
◦ гріе	маці	спісак
громавіця	◦ маємо	станція
гусеня	метэліця/хуртовіна	стойнка
густый	мішок	
◦ густа	мряка	
◦ густе		теля
◦ густі		травнік
	навесні	
дах	накрывало	
дблярь	наша	узімку
дрібні	носоріг	улітку

Дру́га кля́са
Весна́
Словні́к

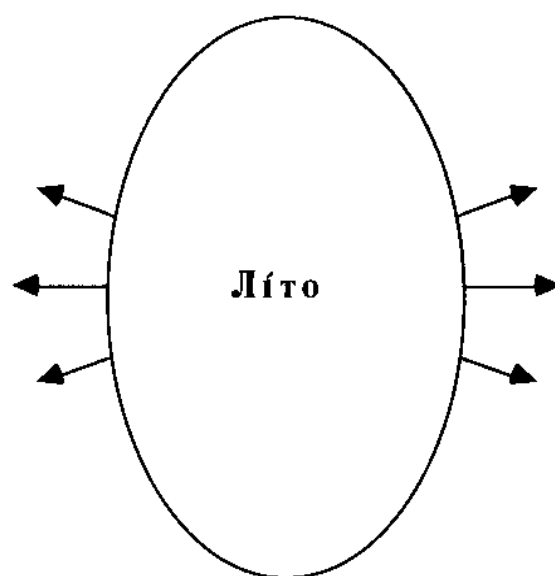
харчі
хві́ля
◦ хві́лі
хлі́біна

цент
ціна́

шерсть
ші́на
◦ ші́ни
шквал

ягня́

Водá
Дерéва

Спорт

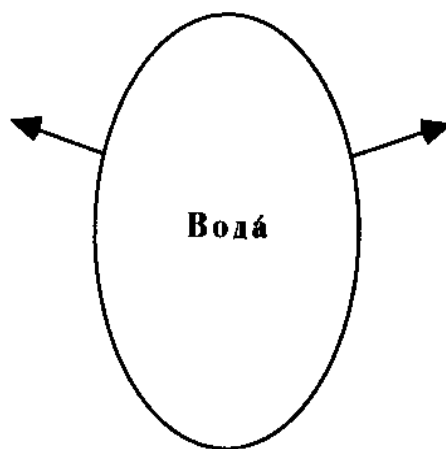
Друга класа

Літо

Водá

- вітрильник
- краб
- лосось
- моторний човен
- океан
- оселедець
- пароплав
- підводний човен
- якір

- бұлька
- діра
- зірка
- креветка
- черепáха

веслувати
дихати
плавати
плавають
утопіти
утопитися
хитатися
хитається

мілкий, -á, -é, -í
тонкий, -á, -é, -í
широкий, -а, -е, -і

- весло
- море
- озеро

з
під
по

Як водá течé?

Що (Хто) сэред водí?

Що (Хто) у водí?

• . . . . . у водí.

Що (Хто) плаває у водí?

• . . . . . плаває/плавають у водí.

Що (Хто) під водбю?

• . . . . . під водбю.

Що íде (йде) по водí?

• . . . . . íде по водí.

* Чи безпéчно мáти дírку в чóвні?

• Небезпéчно мáти дírку в чóвні.

Що мóжна бáчити на водí?

• Мóжна бáчити хвíлі на водí.

* Чомó трéба знáти як плавати?

* Чим мóжна їздити по водí?

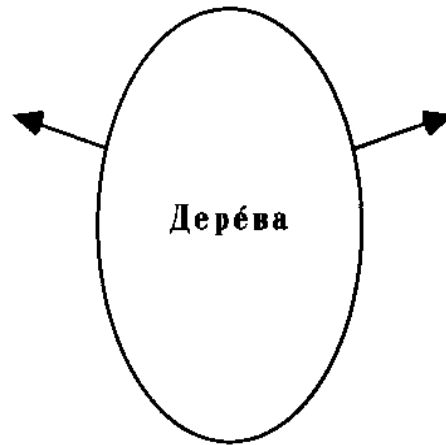
• Мóжна їздити . . . . . по водí.

Мóжна втопіти чóвен.

** Коlí блíскає, небезпéчно бúти надвóрі.

** Коlí жáрко, мóжна сидíти під дéревом у холодкú.

- клен
кóрiнь
стóвбур

кленóвий

Це кленóвий листóк.

У садóу багáто *дерéв*.

* На канáдському пра́порі кленóвий листóк.

Друга класа
Літо
Спорт

Куди м'яч полетів?

• М'яч полетів через сітку.

Де м'яч тепер?

• М'яч за межою.

• Він у межі.

• Він у сітці.

• Він поза межою.

Це нічия гра.

Скільки очок у вас?

Ми виграли на (два) очкі.

Ти вийшов (вийшла) із гри!

* Улітку ми любимо забавлятися.

бїти	краб	стóвбур
◦ бий	кревётка	суддя
бїгти		
◦ бїжй	лосóсь	тонкий
брáти		◦ тонкá
◦ берй		◦ тонкé
бу́лька	матрац	◦ тонкí
	матч	трамплін
	межá	
веслó	мілкий	
веслувáти	◦ мілкá	удáрити
вийти	◦ мілкé	утопíти
◦ вийшов	◦ мілкí	утопíтися
◦ вийшла	мóре	
вітрильний	мотóрний чóвén	хитáтися
		◦ хитáється
гра		
грáти	наплéчник	
◦ грай		черепáха
	океáн	
гїмнастика	оселéдець	ширóкий
		◦ ширóка
		◦ ширóке
		◦ ширóкí
дїхати	пароплáв	
дїрá	перегóни	
	під	
	підводний чóвén	якір
з	плáвають	
змíна	по	
	подавáти	
клен	◦ подавáй	
кленóвий	подáча	
коп	пропустíти	
кóпаний м'яч	◦ пропустív	
кóрінь	◦ пропустíла	

абрикós	вагón	градус
акваріюм	важити	◦ градуси
Америка	ввечері	грати
ананás	вдари́ти	◦ гра́й
◦ ананási	вде́нь	гріти
анте́на	вдо́ма	◦ гріе
апартаме́нт	ведме́дик	грови́ця
апте́ка	велико́дній	грудень
апте́кар	◦ велико́дня	гудіти
	◦ велико́дне	◦ гуде́
	◦ велико́дні	гусе́ня
ба́витися	ве́ресень	густі́й
◦ ба́влюся	весі́лля	◦ густа́
◦ ба́вишся	весло́	◦ густе́
бага́жник	веслува́ти	◦ густі́
бага́токварти́рний буди́нок	вечі́р	
бадмінто́н	вечі́рка	ге́гати
бажа́ти	виграва́ти	◦ ге́гають
◦ бажáю	вийти	гімна́стика
баскетбо́л	◦ вийшов	гол
батьки́	◦ вийшла	
бегемот	Вифле́єм	дах
бе́резень	ві́гвам	день Іва́на Купа́ла
би́ти	ві́трильни́к	День розва́ги
◦ бий	во́гнище	ди́хати
бі́гти	волейбо́л	ділі́тися
◦ біжі́	восе́ні	діра́
бігунці́		догла́дач
бля́шка	гагі́лки	доля́р
брати́	га́льма	дри́бні
бра́ти	гніздо́	дри́жджі
◦ бері́	го́йдалка	дя́дько
буди́льник	гойда́тися	
буди́нок	гра	жи́то
бу́лька	граве́ць	жо́втень
бурунду́к		

Друга класа

Словник

з	кленовий	майдан
забавлятися	кожух	мак
завівати	козеня	◦ маки
◦ завіває	команда	мати (мама)
загрибати	комин	мати
заєць	консерва	◦ маємо
заїзд	коп	матрац
заморозити	копаний м'яч	матч
запросити	корінь	машинна до прання
засівати	косметика	медична кімната
застелити	котеня	межа
зміна	котітися	метелиця/хуртовина
знищити	кошиківка	мілкий
	коштувати	◦ мілкі
іграшка	◦ коштую	◦ мілкі
◦ іграшки	краб	◦ мілкі
індійці	краніця	містечко
іней	креветка	місто
Ірландія	крик	місяць
	кружок	мішанка
календар	куль	мішати
каліна	купити	◦ мішаю
Канада	курча	◦ мішаєш
канцелярія		мішок
карти	лазанка	море
каса	легенда	морозильник
касір	ледівка	моторний човен
качень	ліпень	мряка
каша	листопад	
квітень	лужечка	на
квочка	лосось	навесні
кілограм	лоша	навколо
клен	лютий	називається
		◦ називається

найкращий	пісківниця	прямо
◦ найкраща	пісок	
◦ найкраще	плавати	ракета
◦ найкращі	◦ плавають	рано
накривало	платити	рахунок
наплечник	плащ	ритм
народження	площа	рік
народний стрій	пляшка	родзинки
начинка	по	родичі
наша	півний місяць	руханка
несподіванка	подавати	
нічна сорочка	◦ подавай	сваритися
нічна шапочка	подати	сварка
носоріг	◦ подай	свіжий
	подача	◦ свіжа
	подорож	◦ свіже
Обливаний понеділок	підкупки	◦ свіжі
океан	помогти	свинарня
блень	постити	святий Юрій
оркестра	правило	святі Петро й Павло
оселедець	прикраса	святкувати
очко	◦ прикраси	сезон
	прикрасити	серпень
пакувати	примари	сестри
паляниця	програвати	сирена
пароплав	програма	сирнік
перегони	програти	сітка
перепілка	◦ програв	сітківка
перешкоджати	◦ програв	січень
◦ перешкоджає	◦ програвали	складанка
песня	продавець	скоріше
під	продавця	скринька
підводний човен	пропустити	сліпий кіт
пізно	◦ пропустив	сміятися
пілігрими	◦ пропустила	

Друга кляса

Словнік

солоніна	удэнь	чэроні́ти
спісoк	удoма	◦ чэроні́е
спів	узіймку	чэргувáтися
спі́льно	улітку	чэрепáха
спортсмéн	упáсти	
спускáлка/гірка	◦ упав	шáйба
спускáтися	◦ упáла	шáхи
ста́нція	уто́піти	шáшки
стеблo	уто́пітис́я	шерсть
сто́вбур		шы́ба/шы́бка
стоя́нка	фі́зкульту́ра	шы́на
стріла́		◦ шы́ни
студене́ць		шыро́кий
судді́	халáт	◦ шыро́ка
	харчé	◦ шыро́ке
такт	хві́ля	◦ шыро́кі
та́нець	◦ хві́лі	шкаралу́на
твій	хлі́біна	шквал
◦ твоя́	хмародéр/хмарочóс	шкі́льний патру́ль
теля́	хо́ванка	шпйхлі́р
темні́ти	холодні́ти	штúки
◦ темні́е	◦ холо́дні́е	шум
тэні́с	хрэ́сний	шухля́да
ті́тка	◦ хрэ́сна	
тонкі́й	◦ хрэ́сні	щедрі́вка
◦ тонка́		
◦ тонké	цэнт	ягні́
◦ тонкі́	ціна́	які́р
тра́вень	цoкати	ячмі́нь
травні́к		
трамплі́н	ча́рлі́вний	
	ча́шка	
у	чэ́рвень	
уда́рити		

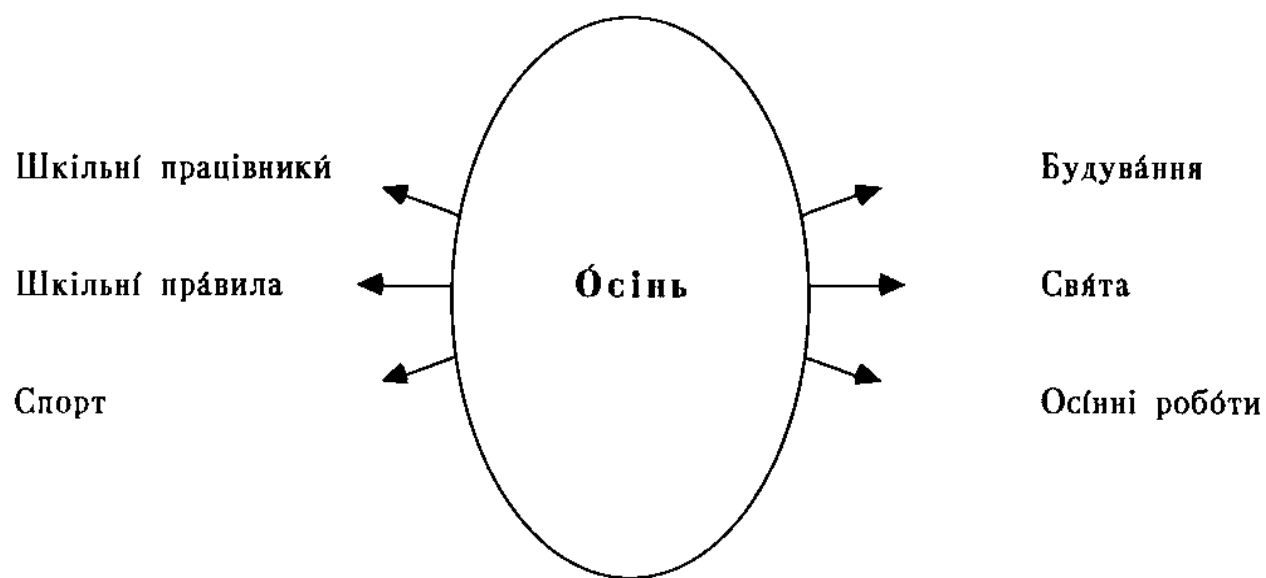

Grade Three

Третя класа

Третья класа
Осінь
Шкільні працівники

• бібліотéкар
заступник
персона́л
психолог

• бібліотéкарка
кімна́та
персона́лу

**Шкільні
працівники**

** вимага́ти
вимага́є
** диригува́ти
диригу́є
** друкува́ти
друку́є
** заміта́ти
заміта́є
** учи́ти
учи́ть

наш, -а, -е, -і

Що . . . . . робить у на́шій шко́лі?

- Учи́тель учи́ть.
- Сто́рож чи́стить/сторожи́ть. * Прибира́льниця прибира́є (чи́стить).

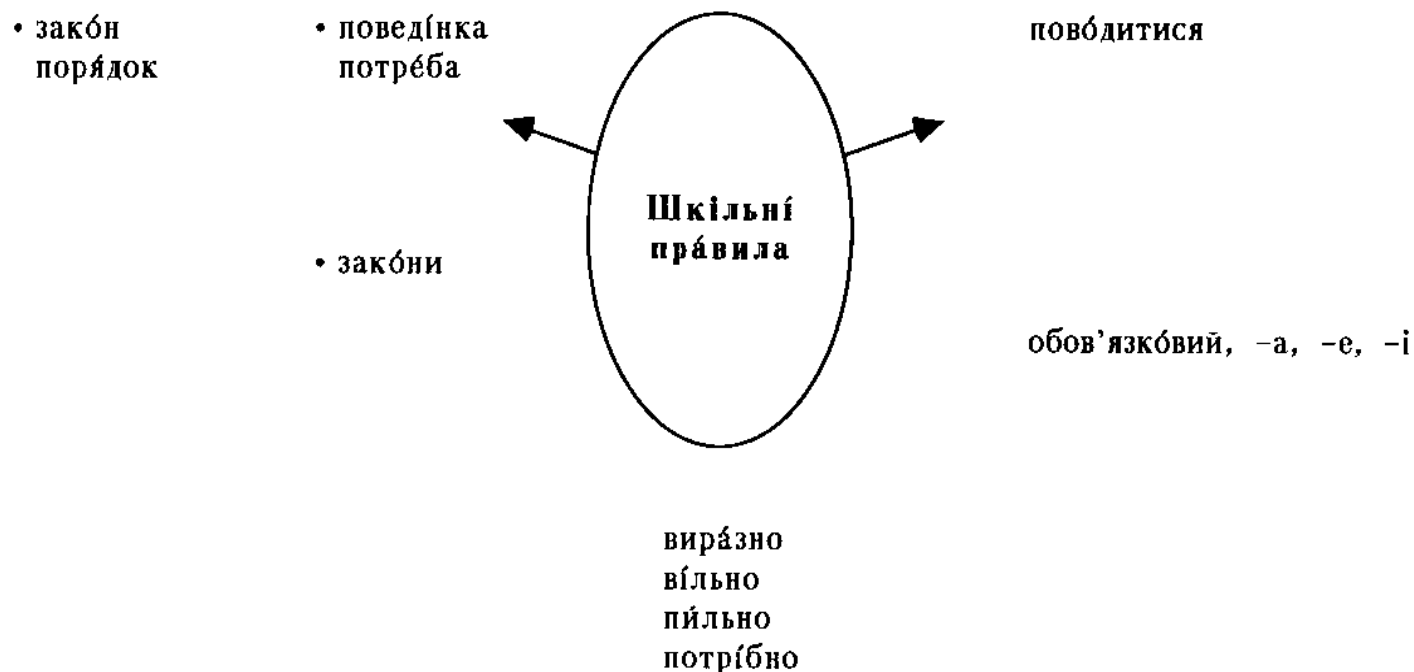
Хто дире́ктор шко́ли?

- . . . . . дире́ктор.

Які кімна́ти є в шко́лі?

- У шко́лі є . . . . .

З ким мо́жна пора́дитися?

Правила (закони) потрібні.

- * Які закони (правила) ми маємо у школі?
  - * Як треба поводитися у школі?
    - У школі треба тихо сидіти, ...
    - У школі неможна (не вільно) бігати, ...
  - * Що неможна робити в коридорі?
    - В коридорі неможна бігати, ...
- Чия черга?
- Твоя (Моя, ...) черга.

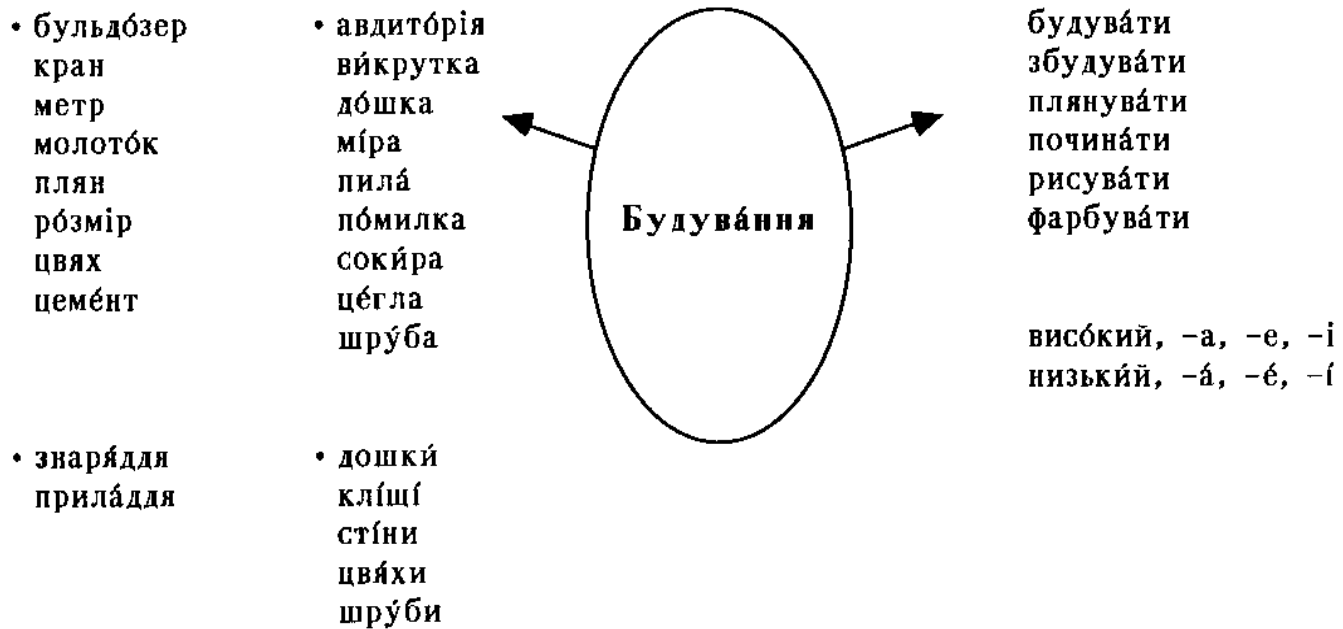
Третья кляса
Осінь
Спорт

Який рахунок?

Нічия гра.

Це гра внічию.

Що ти будуєш?

• Я буду́ю . . . . .

Що . . . . . будує?

• Він (вона) будує . . . . .

Як почина́ти?

• Треба забїти цвях(и) у де́рево.

Чого́ треба?

• Ко́ли буду́ємо, треба *ма́ти* (вжива́ти) . . . . .

Який буди́нок мо́жна побудува́ти?

Які маши́ни мо́жуть нам помага́ти?

• . . . . . мо́же (мо́жуть) нам помага́ти.

Який це буди́нок?

• Це . . . . . буди́нок.

Як скінчи́ти?

• Мо́жна фарбува́ти.

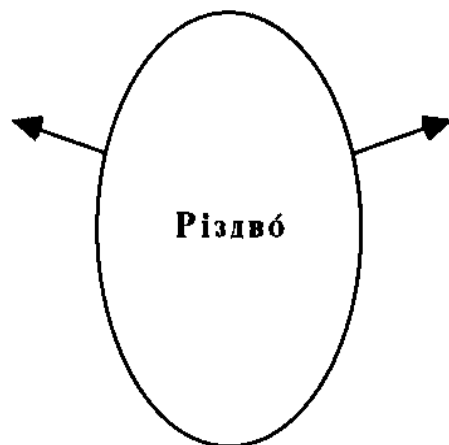

Третья класа
Осіннь
Свята

• мудрець

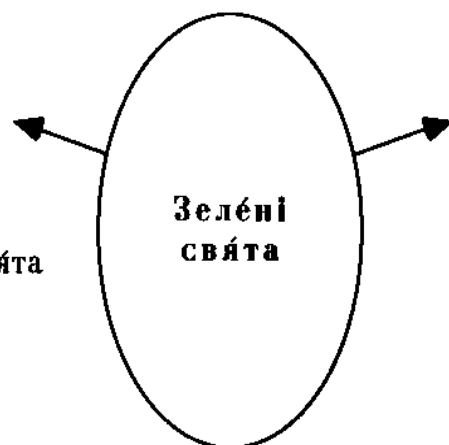
• палка

деклямувати

відкласти
відложити

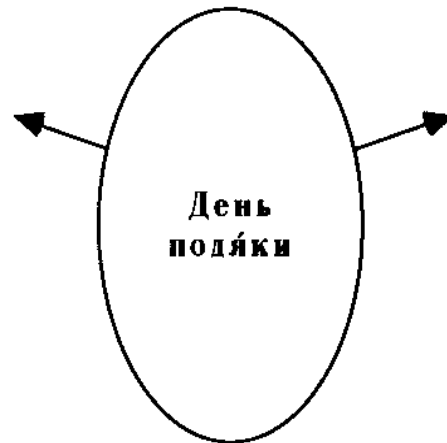
• Зелёні свята

стародавній, -я, -є, -і

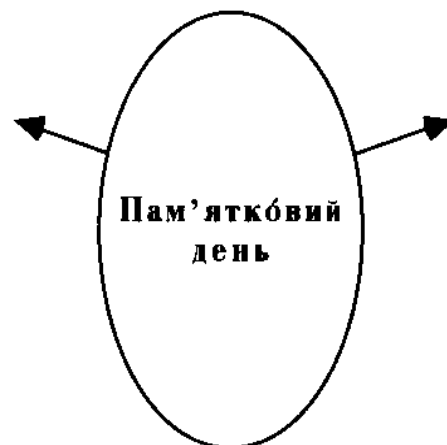
• звичай
лук

• подяка

• Пам'ятковий
день
пам'ятник

• бомба

застрілити

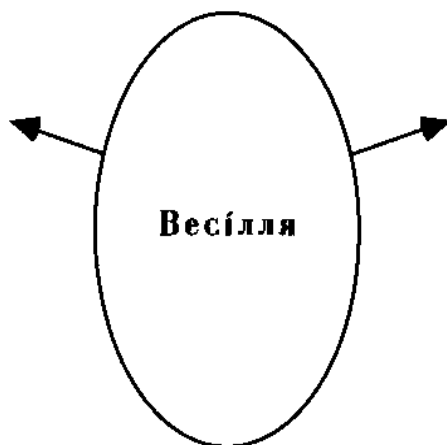

Третья класа
Осіннь
Свята

- вік
дружба
коровій
молодій
празник

- дружка
молода

одружитися
усміхатися

- запрошення

* Як можна приготувати їжу на зиму?

- Можна заморозити . . . . .
- Можна квасити огіркі.
- Можна консервувати у сліжки.

Що треба купувати на зиму?

- Треба купувати теплий одяг.

Що можна робити восени?

- Можна загрибати лістя.
- Можна чистити подвір'я.
- Можна приготувати авто на зиму.

авдиторія	дружба	метр
	дружка	міра
бібліотекар	друкувати	молода
бібліотекарка	◦ друкує	молодий
бомба		молоток
будувати	заварювати	мудрець
бульбозер	◦ заварює	
	закон	нападати
вибиванка	◦ закони	напрям
вібити	замітати	настільний теніс
вікрутка	◦ замітає	наш
вимагати	заморозжувати	◦ наша
◦ вимагає	◦ заморозжує	◦ наше
виразно	запрошення	◦ наші
високий	застрілити	низький
◦ висока	заступник	◦ низька
◦ високе	збудувати	◦ низьке
◦ високі	звичай	◦ низькі
відбиванка	Зелені Свята	
відкласти	знаряддя	обов'язковий
відложити		◦ обов'язкова
вік	квасити	◦ обов'язкове
вільно	◦ квасить	◦ обов'язкові
воротар	кийкар	обороняти
	кімната персоналу	одружитися
грачі/гравці	кліщі	
гуляйнога	ключка	палка
	консервувати	Пам'ятковий день
декламувати	◦ консервує	пам'ятник
диригувати	коровай	переможець
◦ диригує	кран	персонал
дошка		пила
◦ дошки	лук	пильно

Третья класа
Осінь
Словник

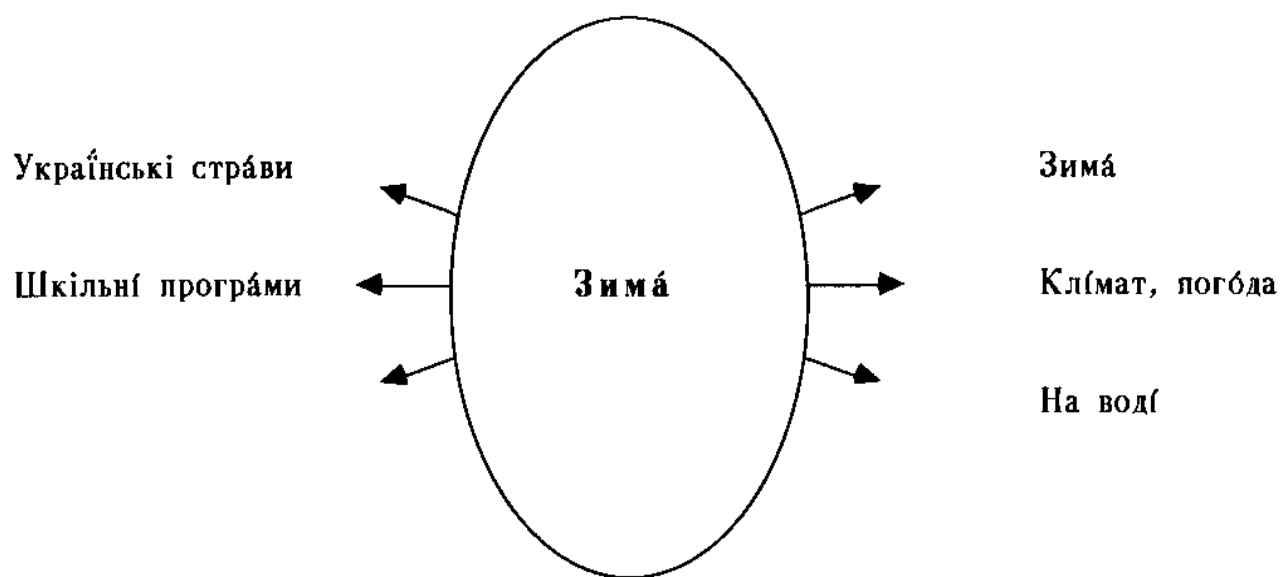
плян	учити
плянувати	◦ учить
поведінка	
поводитися	
подіяка	фарбувати
помилка	
порядок	цвях
потреба	◦ цвяхи
починати	цегла
правила	цемент
празник	
приладдя	шрۇба
психолог	◦ шрۇби

рисувати
рівний рахунок
розбрызкувач
розмір

сокіра
спорт
спортсмени
стадіон
стародавній
◦ стародавня
◦ стародавне
◦ стародавні
стіни
стрибати

теніс
тенісівки

усміхатися

Третья класа
Зима
Українські страви

- гуляш
- йогурт
- капуста
- компот
- припечений хліб
- розпродаж

- вафля
- гречка
- закуска
- здача
- картоплянка
- квасна
- капуста
- кішка
- маслянка
- печінка
- підливка
- сметана
- юшка
- яєшня

- вушка
- картоплянки
- медівнички
- млинці
- налісники
- оселіди
- пампушки
- печеріці
- підпінки
- хрустики
- шкварки

кипіти
 кипіть
 міряти
 покраяти
 смажити

готовий, -а, -е, -і
 квасний, -а, -е, -і
 паперовий, -а, -е, -і
 пластиковий, -а, -е, -і
 припечений, -а, -е, -і
 солодкий, -а, -е, -і
 солоний, -а, -е, -і

Що твоя баба варить?

• Моя баба варить . . . . .

Що ви їсте в баби (вдома)?

• У баби (вдома) я їм . . . . .

Що буде на перше (на закуску)?

Що буде на друге?

Що буде на третє?

• На . . . . . я буду їсти . . . . .

Які ваші улюблені страви?

• Найбільше, я люблю їсти . . . . .

Що буде на солодке?

• На солодке буде . . . . .

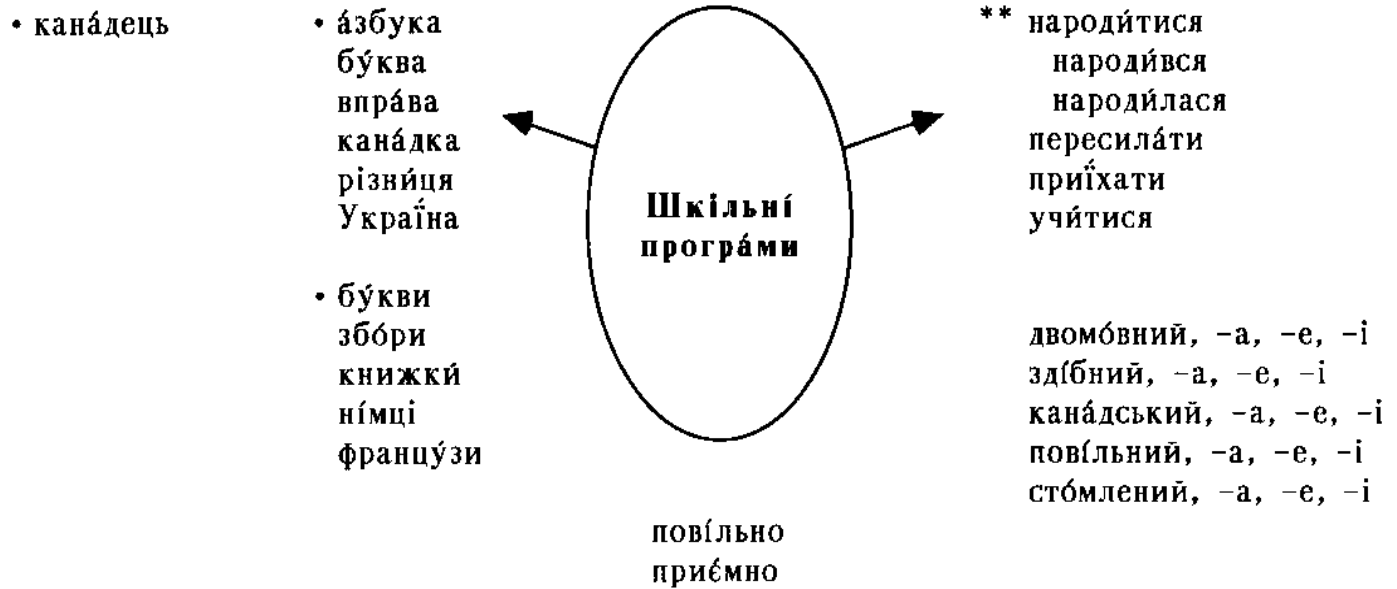
Що кипіть?

• Юшка кипіть.

Здорово їсти . . . . .

Здорово пийти . . . . .

. . . . . має розпродаж.

- * Що можна робити у двомовній програмі?
  - У двомовній програмі можна . . . . .
- * Звідки дід і баба приїхали?
  - Баба й дід приїхали з України.
- * Де вони народилися?
  - Баба й дід народилися *на Україні* (в Канаді).
- * Де ти народився (народилася)?
  - Я народився (народилася) в . . . . .

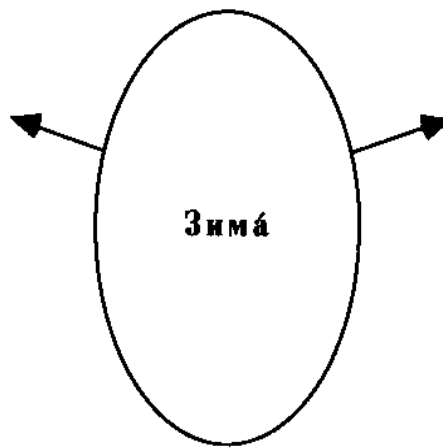
Трєтя кляса

Зимá

Зимá

• вєчїр
каптұр
кїрлїнг
лешетáр
мїнус
патїк
пївдень
пївнїч
плюс
рáнок
слїд
сніговїк
сніжók

• горá
долїна

• дерéва
днї
кєглі
лєщáта
сáнкї
слїдї
сніжїнки
сніжкї

їздити
перемїнїти
перєодягнұтїся

твердїй, -á, -é, -ї
шкїрянїй, -á, -é, -ї

• зєро/нуль
пальтó

вїще
зáвтра
зимнїше
найхолоднїше
нїжче
слїзько
тємно
учóра

бїля
над

менé
мєнї
себє
сòбї
тóбї

* Що дїти рóблять у снїгұ?

• Дїти . . . . . у снїгұ.

* Який день узїмку? Яка нїч?

• Узїмку корóткий день, алє довга нїч.

Скїльки гáдусїв надвóрї сьогóднї?

• Надвóрї . . . . . нїжче (вїще) зєро/нуля.

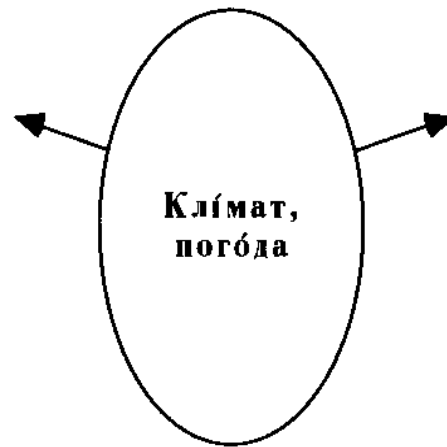
* Що на тóбї?

• На мєнї тєплїй . . . . .

Прóшу, взуй чóботи.

Взуй чóботи і ходї!

- вибух/виверження
вулкан
град
землетрус
клімат
ураган

перешкодити

мрячно

В *(Африці)* був вибух (було виверження) вулкану.

Дощ може перешкодити пікніку.

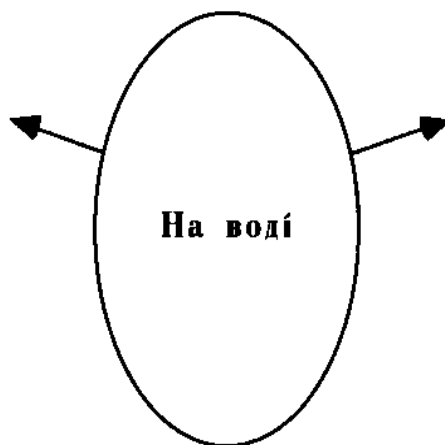

Трѣтя клѣса
Зимá
На водí

• маѣк
омáр
парóм
рáвлик

• медúза
скóйка/
úстриця
шúка

• поринáння

сéред

Водá течé *(повóлі)*.

. . . . . сéред водí.

Мóжна втопíтися, якщó не вмíєш плáвати.

азбука	закуска	кірлінг
	збори	кішка
біля	здача	клімат
буква	здібний	книжкй
◦ букви	◦ здібна	компót
	◦ здібне	
	◦ здібні	лешетár
вафля	землетру́с	
вечір	зе́ро/нуль	
вибух/виверження	зимні́ше	масля́нка
ви́ще		ма́йк
впра́ва	ї́здити	меді́внички
вулка́н		меду́за
ву́шка		ме́не
	йогу́рт	ме́ні
гора́		мі́нус
гото́вий	кана́дець	мі́ряти
◦ гото́ва	кана́дка	мли́нці
◦ гото́ве	кана́дський	мря́чно
◦ гото́ві	◦ кана́дська	
град	◦ кана́дське	над
грéчка	◦ кана́дські	найзимні́ше/найхолодні́ше
	ка́лту́р	налі́сники
гуля́ш	капу́сник	наро́дитися
	картопля́нка	◦ наро́дівся
двомо́вний	◦ картопля́нки	◦ наро́дилася
◦ двомо́вна	квасна́ капу́ста	ни́жче
◦ двомо́вне	квасни́й	ні́мці
◦ двомо́вні	◦ квасна́	
дере́ва	◦ квасне́	ома́р
дні́	◦ квасні́	оселе́дці
доли́на	ке́гли	
	ки́пiti	
за́втра	◦ кипі́ть	пальто́

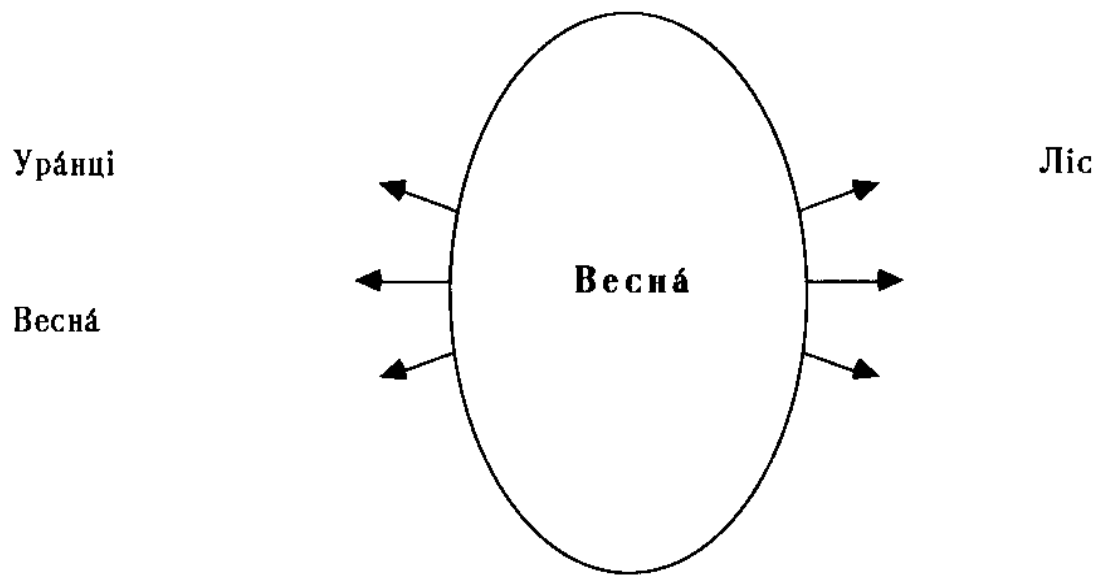

Трєтя кляса

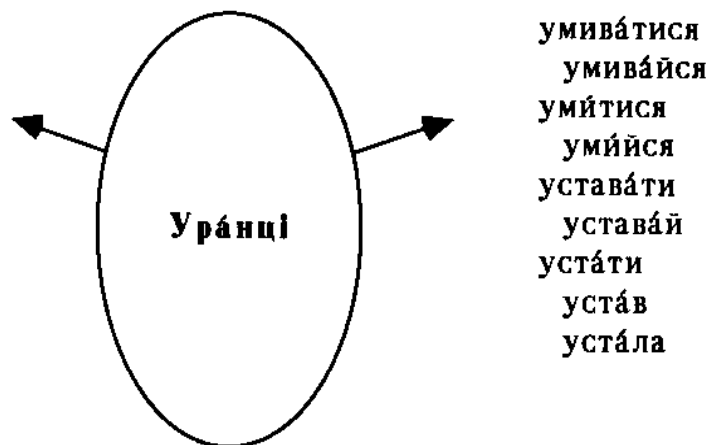
Зимá

Словник

пампушкй	припєчений	стóмлений
паперóвий	◦ припєчена	◦ стóмлєна
◦ паперóва	◦ припєченє	◦ стóмлєнє
◦ паперóвє	◦ припєчені	◦ стóмлєні
◦ паперóві	припєчений хлїб	
парóм		твердйй
патйк		◦ твердá
перемінйти	рáвлик	◦ твердє
перєодягнўтися	рáнок	◦ тверді
перєсилáти	рїзнйця	тєктй
перєшкóдити	розпрóдаж	◦ тєчє
печерйці		тємнó
печїнка	сáнкй	тóбі
пївдєнь	сєбє	
пївнйч	сєрєд	Укрáйна
пїд	скóйка/ўстриця	урáгáн
пїдлйвка	слйзькó	учйтися
пїдпєньки	слїд	учóбра
пїрнáти	◦ слїдй	
плáстиковий	смáжити	фрaнцўзи
◦ плáстиковá	смєтáна	
◦ плáстиковє	снїгóвйк	хрўстики
◦ плáстикові	снїжйнки	
плус	снїжкй	шквáрки
повїльнйй	снїжóк	шкїрянйй
◦ повїльнá	сóбі	◦ шкїрянá
◦ повїльнє	солóдкйй	◦ шкїрянє
◦ повїльні	◦ солóдка	◦ шкїряні
повїльнó	◦ солóдкє	
покрáяти	◦ солóдкі	щўкá
поринáння	солóбнйй	
поринáти	◦ солóбнá	юшкá
приємнó	◦ солóбнє	
приїхáти	◦ солóбні	яєшня

Трѣтя кляса
Весна́
Ура́нці

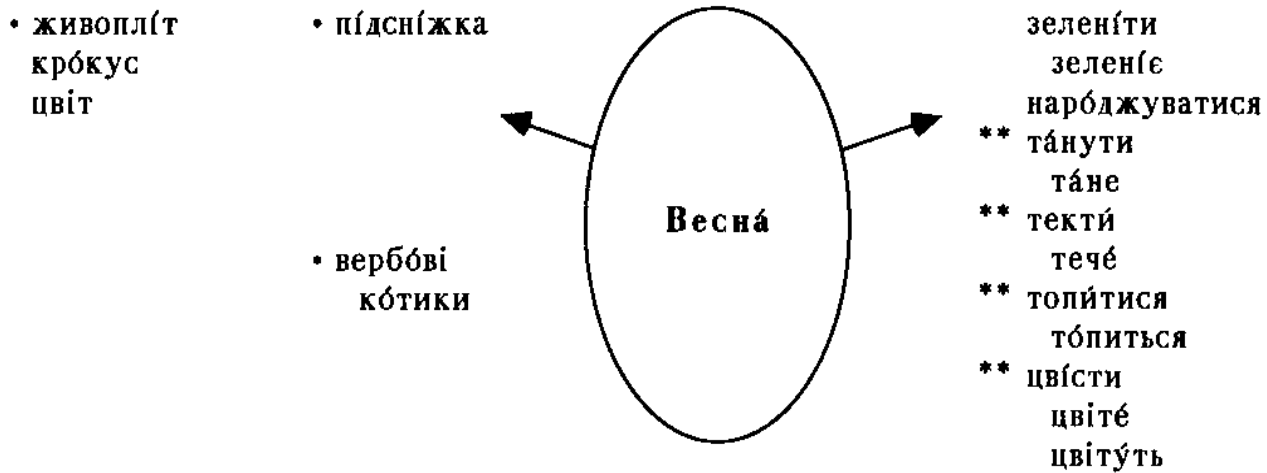
Що робиш вра́нці?

• Ура́нці я . . . . .

Хто вже встав?

• Я вже встав (вста́ла).

Про́шу чисти́ти зу́би.

Що стається із снігом?

- Сніг тоне.
- Сніг топиться.

Які квіти перше ростуть?

- Перше ростуть крокуси.

Що розвивається?

- Дерева розвиваються. На деревах з'являється листя.
- Вербіві котики цвітуть. *Дерева* (вишні, яблуні) цвітуть.

Вода тече.

Багато болота всюди.

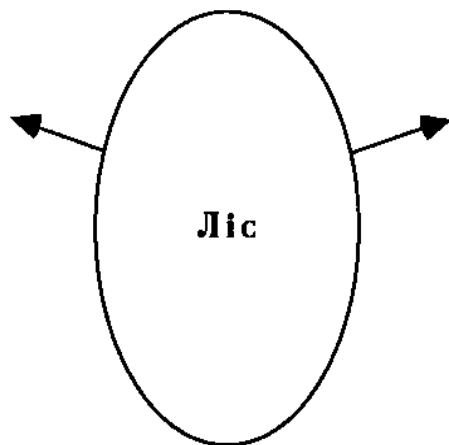
Третья класа

Весна́

Ліс

- баба́к
- бузько́/леле́ка
- горобе́ць
- дуб
- дяте́л
- жа́йворонок
- жук
- жураве́ль
- кашта́н
- лиша́йник
- моти́ль
- мох
- оре́л
- пень
- польови́й ко́ник
- слима́к
- солове́йко
- су́слик
- ховра́х
- цвірку́н
- я́струб

- бере́за
- воро́на
- гадю́ка
- гілка
- зозу́ля
- колю́чка
- ко́ра
- кропи́ва
- кульба́ба
- ла́стівка
- мура́шка
- оса́
- павути́на
- росли́на
- смере́ка
- со́сна
- топо́ля
- ча́йка
- часті́на
- ящі́рка

зберіга́ти
пізна́ти

вічнозелéний, -а, -е, -і
листяни́й, -а́, -é, -і́
отру́йний, -а, -е, -і
шпилькови́й, -а́, -é, -і́

- дупло́

Назви́, про́шу, часті́ни де́рева.

..... живе́ (живу́ть) у лісі.

У лісі мо́жна ба́чити .....

У лісі немо́жна .....

Де́рево ма́є бага́то часті́н: ....., ..., ...

У лісі є бага́то рі́зних росли́н: ....., ..., ...

Як мо́жна пізна́ти отру́йний плющ (кропи́ву)?

Небезпéчно йти́ у кропи́ву.

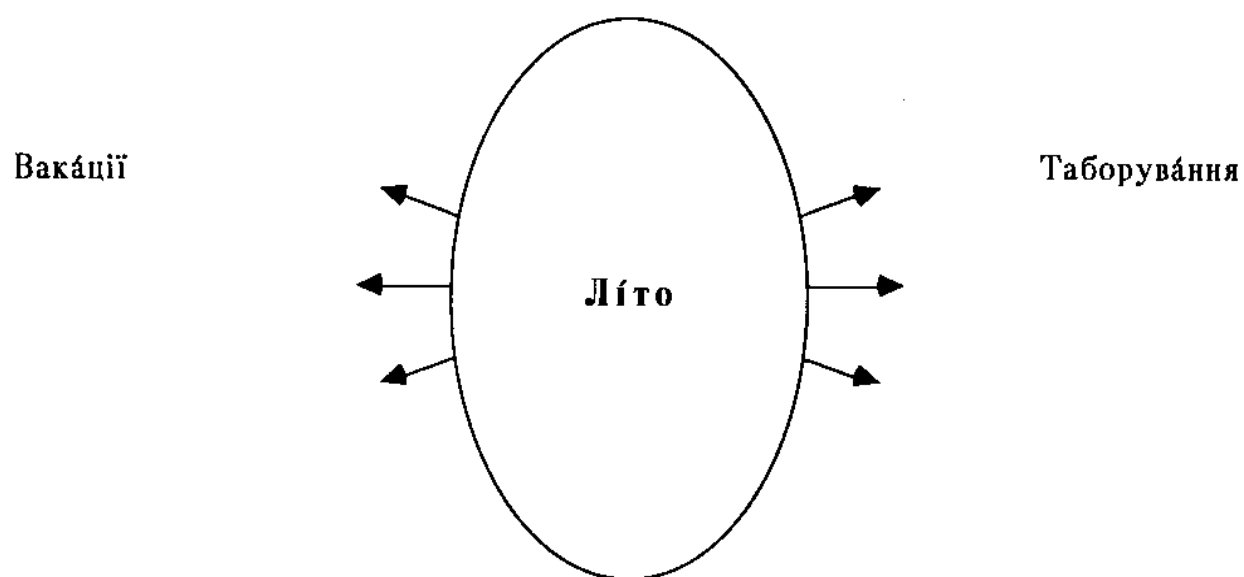
Опиши́ .....

Що тре́ба зберіга́ти?

- Тре́ба зберіга́ти приро́ду.

баба́к	ла́стівка	та́нути
бе́реза	листя́ний	◦ та́не
бузько́/леле́ка	◦ листяна́	топи́тися
	◦ листяне́	◦ то́питься
вербо́ві ко́тики	◦ листяні́	топо́ля
вічнозелéний	лиша́йник	
◦ вічнозелéна		умива́тися
◦ вічнозелéне	моти́ль	◦ умива́йся
◦ вічнозелéні	мох	уми́тися
воро́на	мура́шка	◦ уми́йся
		устава́ти
гадю́ка		◦ устава́й
гілка	наро́джуватися	уста́ти
горобе́ць		◦ уста́в
	оре́л	◦ уста́ла
дуб	оса́	
ду́плó	отру́йний	ховра́х
дя́тел	◦ отру́йна	
	◦ отру́йне	цвірку́н
жа́йворонок	◦ отру́йні	цві́т
живоплі́т		цві́сти
жу́к	павути́на	◦ цвіте́
жураве́ль	пе́нь	◦ цвіту́ть
	підсні́жка	
зберіга́ти	пізна́ти	ча́йка
зелені́ти	польови́й ко́ник	ча́стина
◦ зелені́є		
зозу́ля	росли́на	шпилькови́й
		◦ шпилькова́
кашта́н	слима́к	◦ шпилькове́
колю́чка	смере́ка	◦ шпилькови́
ко́ра	солове́йко	
коро́кус	со́сна	я́струб
кропи́ва	су́слик	я́шірка
кульба́ба		

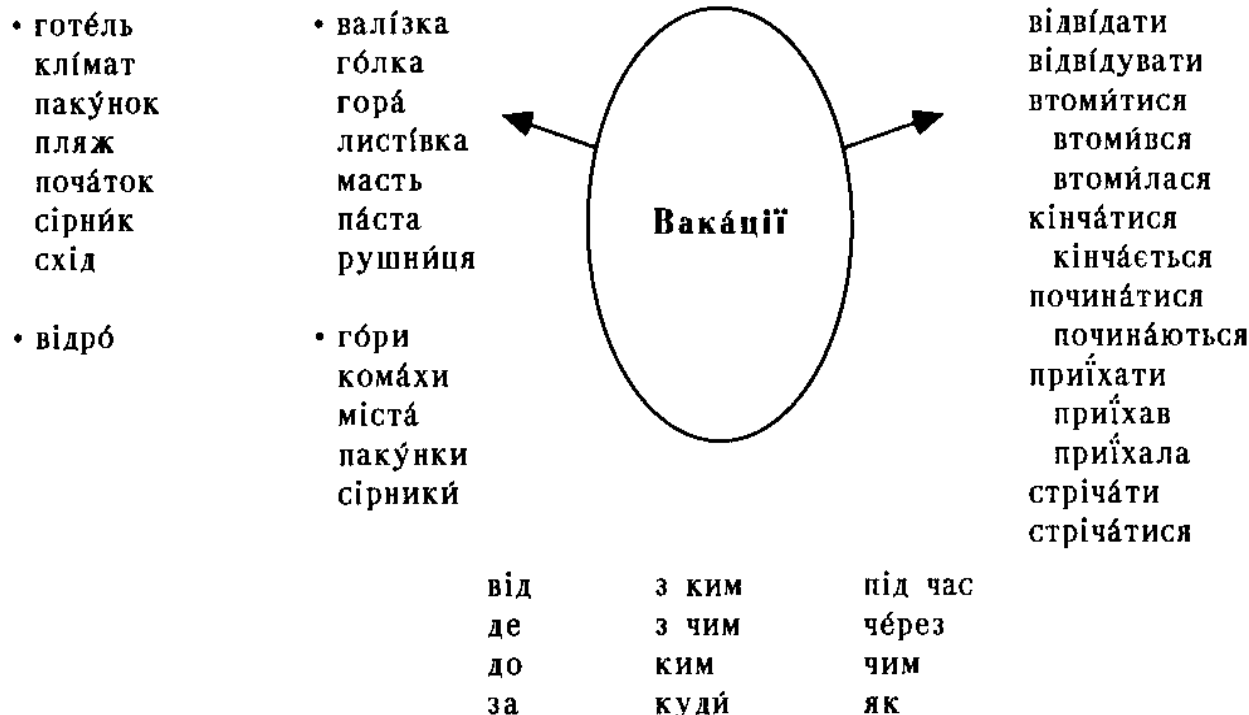

Трета кляса

Літо

Вакáції

Вакáції починаються, а шкільний рік кінчається.

Що ти будеш робити під час вакáції?

• Під час вакáції я буду . . . . .

Куди ти їдеш?

Де ти був (була)?

Що треба пакувати (складати) у валізку?

• У валізку треба пакувати (складати) . . . . .

Що потрібно мати, коли їдемо/їдемо́ таборува́ти?

• Коли таборуємо, потрібно мати . . . . .

З ким ти любиш стрічатися під час літніх вакáцій?

• Я люблю стрічатися з . . . . .

Чи ти втомівся (втомилася) під час вакáцій?

Хто приїхав додому відпочивати?

• Я приїхав (приїхала) додому відпочивати!

Я люблю відвідувати . . . . .

Я хочу відвідати дру́га (по́другу).

- * Чи легко загубитися в лісі?
  - Дуже легко загубитися в лісі.
- * Де можна мандрувати?
  - Можна мандрувати в лісі.
- * Що потрібно мати в лісі?
  - У лісі потрібно мати компас з собою.
  - Потрібно завжди знати напрям, коли ми в лісі.
- * Де лишайник росте?
  - * Лишайник завжди росте на північному боці дерева.
- * Що нам може допомогти знати напрям в лісі?
  - * Констеляції можуть нам допомогти з напрямом вночі.

Можна ставити шатро в лісі.
- * Як ставити шатро? Нарисуй. Розкажи.
- * Чому недобре, якщо шатро має діру?
  - * Якщо шатро має діру, вода капає всередину.
- * Де можна ховатися, коли йде дощ?
  - Коли йде дощ, треба ховатися у шатро, ...

баранці	клёмат	сірник
	комáхи	° сёрникй
валізка	кóмпас	смáжка
від	констеляції/сузір'я	став
відвідати	кров	ставóк
відвідувати	кудй	стáвити
відрó		стрічáти
втомітися	лéгко	стрічáтися
° втомйвся	листівка	схід
° втомйлася	ліхтáрик	
	ліхтáрня	тінь
гóлка	лопáта	
горá		чéрез
° гóри	мандрувáти	чим
готéль	масть	
	містá	як
де	м'якуші	яма
до		
	пакóнок	
	° пакóнки	
з ким	палйти	
з чим	пáста	
за	під час	
заблудйти	пляж	
загубйтися	почáток	
засмагáти	починáтися	
зіркй	° починáються	
	прийхати	
кáпати	° прийхав	
° кáпає	° прийхала	
ким	прогóлянка	
кінчáтися		
° кінчáється	рушниця	

авдиторія	відвідати	гуляш
азбука	відвідувати	
	відкласти	
бабák	відложити	двомóвний
баранці	відрó	◦ двомóвна
берéза	вік	◦ двомóвне
бібліотéкар	вільно	◦ двомóвні
бібліотéкарка	вічнозелéний	де
біля	◦ вічнозелéна	деклямувати
бóмба	◦ вічнозелéне	дерéва
будувáти	◦ вічнозелéні	диригувати
бузькó/лелéка	ворóна	◦ диригує
бúква	воротáр	дні
◦ бúкви	вправа	до
бульдóзер	втомітися	долина
	◦ втомівся	дóшка
	◦ втомілася	◦ дошкí
валізка	вулкáн	дру́жба
ва́фля	вúшка	дру́жка
вербóві кóтики		друкувати
вибíванка	гадúка	◦ друкúє
вйбити	гíлка	дуб
вйбух/вйверження	горá	дуплó
вйкрутка	◦ гóри	дýтел
вимагáти	горобéць	
◦ вимагáє	готéль	жáйворонок
вирáзно	готóвий	живолліт
висóкий	◦ готóва	жук
◦ висóка	◦ готóве	журавéль
◦ висóке	◦ готóві	
◦ висóкі	град	
вйще	грачі/гравці	з ким
від	грéчка	з чим
відбйванка	гуляйногá	за

Третья кліса

Словник

заблудіти	їздити	кліщі
заварювати		ключка
◦ заварює		книжки
завтра	йогурт	колючка
загубітися		комахи
закон	канадець	компас
◦ закони	канадка	компот
закуска	канадський	конечний
замітати	◦ канадська	◦ конечна
◦ замітає	◦ канадське	◦ конечне
заморозувати	◦ канадські	◦ конечні
◦ заморозує	капати	консервувати
запрошення	◦ капає	◦ консервує
засмагати	каптур	констеляції/сузір'я
застрілити	капустяк	коря
заступник	картоплянка	коровай
зберігати	◦ картоплянки	кран
збори	каштан	кров
збудувати	квасити	крюк
звичай	◦ квасить	кропива
здача	квасна капуста	куди
здібний	квасний	кульбаба
◦ здібна	◦ квасна	
◦ здібне	◦ квасне	ластівка
◦ здібні	◦ квасні	легко
Зелені Св'ята	кегли	лещетар
зеленіти	кийкар	лижник
◦ зеленіє	ким	листівка
землетрус	кипіти	листяний
зеро/нуль	◦ кипить	◦ листяна
зимніше	кірлінг	◦ листяне
зірки	кімната персоналу	◦ листяні
знаряддя	кінчатися	лишайник
зозуля	◦ кінчається	ліхтарик
	клімат	ліхтарня
		лук

мандрувати	наш	пам'ятник
маслянка	◦ наше	паперовий
масть	◦ наші	◦ паперова
майк	нижче	◦ паперове
медівнички	низький	◦ паперові
медуза	◦ низька	паром
мене	◦ низьке	паста
мені	◦ низькі	патік
метр	німці	пень
мінус		перемінити
міряти	обов'язковий	переможець
міста	◦ обов'язкова	переодягнутися
міх	◦ обов'язкове	пересилати
млинці	◦ обов'язкові	перешкодити
молода	обороняти	персонал
молодий	одружитися	печеріці
молоток	омар	печінка
мотіль	орел	пила
мох	оса	пильно
мрячно	оселédці	південь
мудрець	отруйний	північ
мурашка	◦ отруйна	підлівка
м'якуші	◦ отруйне	підпéньки
	◦ отруйні	підси́жка
над		пізнати
найзимніше/найхолодніше	павутина	пірнати
налісники	пакунки	пластиковий
напа́дати	◦ пакунки	◦ пластикова
на́прям	паліти	◦ пластикове
на́роджуватися	пáлка	◦ пластикові
на́родитися	пальто	плюс
◦ народівся	пампушки	пляж
◦ народилася	Пам'ятковий день	плян
насті́льний те́ніс		плянувати

Трєтя кляса

Словник

поведінка	ра́нок	солóний
пові́льний	рисувáти	◦ солóна
◦ пові́льна	рівний раху́нок	◦ солóне
◦ пові́льне	рі́зниця	◦ солóні
◦ пові́льні	розбри́зувач	сóсна
пові́льно	рóзмір	спорт
повóдитися	розпрóдаж	спортсмéни
подя́ка	рослі́на	став
покра́яти	рушні́ця	ставóк
польовий ко́ник		ста́вити
пóмилка		стадіóн
поринáння	са́нки	старода́вній
порина́ти	себе́	◦ старода́вня
поря́док	се́ред	◦ старода́вне
потре́ба	сі́рник	◦ старода́вні
почáток	◦ сі́рникі	сті́ни
почина́ти	скóйка/у́стриця	сто́млений
почина́тися	сли́зько	◦ сто́млена
◦ почина́ються	слима́к	◦ сто́млене
пра́вила	слі́д	◦ сто́млені
пра́зник	◦ слі́ді	стріча́ти
при́ємно	сма́жити	стріча́тися
приі́хати	сма́жка	су́слик
◦ приі́хав	смерéка	схі́д
◦ приі́хала	сметáна	
прила́ддя	снігові́к	та́нути
припéчений	сніжкí	◦ та́не
◦ припéчена	сніжо́к	тверді́й
◦ припéчене	сóбі	◦ тверда́
◦ припéчені	соки́ра	◦ тверде́
припéчений хлі́б	солове́йко	◦ тверді́
прогу́лянка	солóдкий	текті́
психóлог	◦ солóдка	◦ течé
	◦ солóдке	те́мно
ра́влик	◦ солóдкі	

тенісі́вки
тінь
то́бі
топі́тися
◦ то́питься
топо́ля

Украї́на
умива́тися
◦ умива́йся
уми́тися
◦ уми́йся
урага́н
усміха́тися
устава́ти
◦ устава́й
уста́ти
◦ уста́в
◦ уста́ла
учи́ти
◦ учи́ть
учи́тися
учо́ра

фарбува́ти
францу́зи

ховра́х
хру́стики

цвірку́н
цвіт
цві́сти
◦ цві́те
◦ цвіту́ть

цвях
◦ цвяхи
це́гла
це́мент

ча́йка
часті́на
че́рез
чим

шкварки
шкіря́ний
◦ шкіряна́
◦ шкіряне́
◦ шкіряні́
шпилько́вий
◦ шпилько́ва
◦ шпилько́ве
◦ шпилько́ві
шру́ба
◦ шру́би

щу́ка

ю́шка

я́шня
як
я́ма
я́струб
ящі́рка

Cumulative Word List

Загальний словник

Садочок
• Перша класа

•• Друга класа
••• Третя класа

•• абрикós	•• бадмінтón	•• бігуниці
••• авдитóрія	• бажáти	• бідний
автóбус	•• бажáю	• бідна
адрéса	бальóн	• бідне
••• áзбука	банáн	• бідні
•• акваріюм	• банáни	бікіні
акробáт	барабáн	білий
акробáти	• барáн	біла
• аку́ла	• барані́	біле
• аку́ли	•• баранці́	білі
• алергі́я	•• баскетбóл	• білка
• алергі́ї	• басéйн	•• біля
• аля́рм/триво́га	•• батькі́	• благослові́ти
•• Амéрика	• ба́чити	• близько
•• ананáс	• ба́чу	• блискавка
•• ананáси	бджола́	блѳзка
áнгел	•• бегемóт	•• бляшáнка
áнгели	• без	•• бляшка
•• антéна	• безпе́ка	• бобéр
• Анти́п	• безпéчно	бобóва торбінка
•• апартаме́нт	•• берéза	Бог
• алóстол	•• бéрезень	болі́ти
• апóстоли	• бейсбóл	болі́ть
•• аптéка	•• бй́ти	• боля́ть
•• аптéкар	•• бий	болóто
	• біб	•• бóмба
ба́ба	• бобй́	• борода́
•• баба́к	• бібліоте́ка	борóтися
ба́бка	•• бібліотека́р	борщ
• ба́витися	•• бібліотека́рка	• босоні́жки
• ба́влюся	бігати	брат
• ба́вишся	• бігає	•• братй́
•• бага́жник	• бігають	•• бра́ти
бага́то	бігти	•• берй́
•• бага́токварти́рний буди́нок	•• біжі́	• бра́тчики

Загальний словник

бронзовий	• вантажник	веселка
бронзова	вареник	•• весілля
бронзове	вареники	•• весло
бронзові	• варення	•• веслувати
• бросквіна/пéрсик	• Василь	• вечéря
• брудний	•• ва́фля	•• вéчiр
• брудна́	•• ввечері	•• вечірка
• брудне́	• вгору	• вживати
• брудні́	•• вдарити	• взі́р/узі́р
бубон	•• вдéнь	взу́тися
•• буди́льник	•• вдóма	• взяти
•• буди́нок	•• ведмédик	•• ви́біванка
• бу́дка	ведмі́дь	• виби́рати
••• будувáти	ведмédі́	•• ви́бити
••• бузько́/лелéка	Вели́кдень	•• ви́бух/ви́верження
••• бу́ква	Велико́дня П'ятниця	ви́глядáти
••• букви́	вели́кий	ви́глядáє
• бу́лка	вели́ка	•• ви́гравáти
••• бульдо́зер	вели́ке	ви́грати
•• бу́лька	вели́кі	ви́грав
• буру́лька	•• велико́дній	ви́грала
• бурунду́к	•• велико́дня	ви́грали
• бу́ря	•• велико́дне	• вид
буря́к	•• велико́дні	• видéлка
буря́ки	• велосипéд	•• ви́йти
• бур'я́н	• верба́	•• ви́йшов
бу́ти	• верблю́д	•• ви́йшла
	• верблю́ди	•• ви́крутка
• вага́	•• вербо́ві ко́тики	••• ви́магáти
•• ваго́н	•• вересень	••• ви́магáє
•• ва́жити	верте́п	• ви́нести
• ва́за	• вертолíт	• ви́падок
• вазóнок	весéлий	••• ви́разно
вака́ції	• весéла	• ви́різувати
••• валíзка	• весéле	
• ва́нна	• весéлі	

••• високий	•• вітрильник	••• вушка
••• висока	віяти	в'язати
••• високе	віє	
••• високі	•• вічнозелений	•• гагілки
високо	••• вічнозелена	••• гадюка
• витиратися	••• вічнозелене	Галовін
•• Вифлеєм	••• вічнозелені	•• гальма
••• вище	• вішак	гарбуз
• вихідок	• в'їзд	гάρний
вівця	• вмикач	гάρна
вівці	• вночі	гάρне
•• вігвам	вовк	гární
••• від	•• вогнище	• гасити
••• відбіванка	водá	• гасить
••• відвідати	• водити	
••• відвідувати	• водій	••• гілка
• відзнака	•• волейбóл	• глибóкий
••• відкласти	волóсся	• глибóка
••• відложити	•• ворóна	• глибóке
• відпочивати	• ворóта	• глибóкі
• відпочити	•• воротáр	•• гніздó
••• відрó	•• восені	говорити
відьма	воскрес	• годíна
• візóк	•• вправа	• годíни
• війна	• вранці	• годітися
••• вік	все	• годувати
вікно	•• втомітися	• годує
• віл	••• втомівся	•• гóйдалка
• вільний день	••• втомілася	•• гойдатися
• вільний час	• вуж	• гокéй
••• вільно	• вужі	• гóлка
• вірш	• ву́йко	голова́
вісім	•• вулкан	• голóдний
віск	• ву́са	• голóдна
• вітáльня	ву́хо	• голóдне
вітер	ву́ха	• голóдні

Загальний словник

- гóлос
- голосний
  - голосна́
  - голосне́
  - голосні́
- гóлосно
- голубці́
- гора́
  - го́ри
- горі́х
  - горі́хи
- горі́хове ма́сло
- го́рло
- горня́тко
- горобе́ць
  - горо́д
- горо́дина
- горо́х
- готе́ль
- гото́вий
  - гото́ва
  - гото́ве
  - гото́ві
- гра
  - граблі́
- граве́ць
- град
  - гра́дус
  - гра́дуси
- грамофо́н
- гра́ти
  - гра́ю
  - гра́ють
  - гра́й
- гра́тися
- грачі́/гравці́
  - грéбінь
- грéчка
  - гри́б
    - гриби́
  - гри́м
- грі́ти
  - грі́є
- грома́да
- громови́ця
  - грі́ші
- грі́бий
- грі́ба
- грі́бе
- грі́бі
- гру́день
  - гру́па
- грі́шка
- гу́би
- гуді́ти
  - гуде́
- гуля́йнога
  - гу́сениця
- гусе́ня
  - гу́ска
- гу́стий
  - густа́
  - густе́
  - густи́
- га́раж
- ге́гати
  - ге́гають
- гімна́стика
- гол
- Грейпфрут
  - гудз
- гуля́ш
  - гу́мка
- гу́мовий плащ
- дава́ти
- да́є
- даю́
- дава́ти ї́сти
- дава́ти пи́ти
- дале́ко
- данті́ст
- дарува́ти
- дару́ю
- дару́єш
- да́ти
- дав
- дах
- два
- двана́дцять
- двeрі́
- двомо́вний
  - двомо́вна
  - двомо́вне
  - двомо́вні
- де
  - де́в'ять
- декла́мува́ти
  - дельфі́н
  - дельфі́ни
- де́нь
- де́нь Іва́на Купа́ла
- Де́нь подя́ки
- Де́нь розва́ги

дерево	дóвгий	є
••• дере́ва	дóвга	• єно́т
де́сять	дóвге	• Єпи́скоп
• десь	дóвгі	
джі́нси	• дóвго	• жа́ба
дзвіно́к	• догляда́ти	••• жа́йворонок
дзвони́ти	•• догляда́ч	жакéт
дзвони́ть	• до́їти	• жа́рити
• дзе́ркало	• до́їть	• жаро́вня
• дива́н	••• доли́на	• жарт
• ди́кий	•• до́ляр	• жезл
• ди́ка	• дорóга	живі́т
• ди́ке	• до́тик/до́торк	••• живо́пліт
• ди́кі	• дочка́	•• жи́то
• ди́кобра́з	••• до́шка	жира́фа
• ди́ня	••• дошкі́	жира́фи
• дире́ктор	дош	жи́ти
••• ди́ригува́ти	• дошові́к	живе́
••• ди́ригує	• драбі́на	жі́нка
дити́на	• дра́ланка	• жнива́
•• ди́хати	•• дрі́бні	•• жо́втенъ
• Ді́ва Марі́я	•• дрі́жджі	жо́втий
ді́вчина	• друг	жо́вта
ді́д	• дру́зі	жо́вте
Ді́д Морóз	••• дру́жба	жо́вті
ді́дух	••• дру́жка	• жува́чка
•• ді́литися	••• друкува́ти	••• жу́к
• ді́м	••• друку́є	••• жураве́ль
•• діра́	••• дуб	
••• дні́	••• ду́плó	•• з
••• до	•• дя́дько	••• з ким
дóбрий	дя́кувати	••• з чим
дóбра	дя́кую	••• за
дóбре	••• дя́тел	• забáва
дóбрі		

Загальний словник

за́бавка	... збері́гати	... зимні́ше
за́бавки	зби́рати	зі́мно
• забавля́тися	• зби́рає	зі́рка
... заблуди́ти	• збі́жжя	... зі́ркий
... зава́рювати	... збо́ри	• зло́сний
... зава́рює	... збудува́ти	• зло́сна
• завіва́ти	... зви́чай	• зло́сні
• за́виває	зві́р	• змага́ння
• заві́рюха	зві́рі	• змі́й
... за́втра	... зда́ча	• змі́на
• за́гріба́ти	... зді́бний	... зна́ряддя
... за́губи́тися	... зді́бна	• зни́щити
• за́д	... зді́бне	... зозу́ля
• задо́к	... зді́бні	зо́лотий
• за́єць	здо́ровий	зо́лотá
• за́їзд	здо́рова	зо́лотé
за́йчик	здо́рове	зо́лоті
за́йчики	здо́рові	• зо́лото
... за́ко́н	• здо́ров'я	• зоопáрк
... за́ко́ни	зе́бра	• зо́шит
... заку́ска	зе́бри	• зроби́ти
• за́міта́ти	зе́лений	зуб
... за́мітає	зе́лена	зу́би
... заморо́жувати	зе́лене	• зубна́ па́ста
... заморо́жує	зе́лені	• зубна́ щі́тка
• заморо́зити	... Зелéні Св'я́та	• зу́па
... за́про́шення	... зелені́ти	
• за́проси́ти	... зелені́є	• (граш́ка
• засі́вати	... землетру́с	• (граш́ки
• засі́яти	земля́	іко́на
... засмага́ти	• зе́рно	• іна́кший
• застелі́ти	... зе́ро/ну́ль	• іна́кша
... застрі́лити	зі́мний	• іна́кші
• заструга́ти	зі́мна	інди́к
... засту́пник	зі́мне	інди́ки
• зачеса́ти	зі́мні	

•• індіянці	••• канадський	••• квасна́ капуста
•• іней	••• канадська	••• квасний
•• Ірляндія	••• канадське	••• квасна́
• іскра	••• канадські	••• квасне́
Ісус	кана́пка	••• квасні́
іти́/йти́	•• канцеля́рія	• квасо́ля
• іде́	• кану́	• квиткі́
йде́ш	••• ка́пати	•• квіте́нь
	••• ка́пає	кві́тка
• їда́льня	• капелю́х	кві́ткі
• ї́жа	••• ка́пту́р	•• квóчка
• їжа́к	••• капусня́к	••• ке́гли
••• їзди́ти	капу́ста	• кенгуру́
ї́сти	• ка́пці	• кермо́
ї́м	•• ка́ра/штраф	• керува́ти
• ї́хати	• ка́рлик	• кй́дати
• ї́де	• карнава́л	••• кийка́р
	•• ка́рти	• кийо́к
	ка́ртка	• кй́лим
••• йогурт	карто́пля	••• ким
	••• картопля́нка	••• килі́ти
• ка́ва	••• картопля́нки	••• кипі́ть
каву́н	• ка́рточки	••• кй́рлінг
• кажáн	• карусе́ля	кй́стка
• кажани́	•• ка́са	• кит
казáти	• касе́тка	• кити́
ка́же	•• касі́р	• кй́шка
кала́ч	•• каченя́	•• кілогра́м
•• календа́р	•• ка́ша	• кй́лька
•• кали́на	••• кашта́н	кімна́та
• калю́жа	• кая́к	• кімна́ти
•• Кана́да	квадра́т	• кімна́та для взуття́
••• кана́дець	квадра́ти	••• кімна́та персона́лу
••• кана́дка	••• ква́сити	• кй́нець
• кана́дці	••• ква́сить	

Загальний словник

• кіно	коло	•• ко́рінь
кінь	ко́ла	ко́рова
ко́ні	••• колю́чка	••• корова́й
••• кінча́тися	коляда́	ко́роткий
••• кінча́ється	коляди́	ко́ротка
• кіста́к	• коля́дник	ко́ротке
• кістяки́	коля́дники	ко́роткі
кіт	• колядува́ти	коса́рка
ко́ти	•• кома́нда	кося́ти
клей	кома́р	• ко́сить
•• клен	кома́рі	•• косме́тика
••• клі́мат	••• кома́хи	• ко́смос
клі́тка	• комба́йн	костю́м
••• кліщі́	•• ко́мин	• костю́ми
••• ключка́	• ко́бра	•• котеня́
• кля́мка	••• ко́мпас	ко́тик
кля́са	••• компо́т	ко́тики
• кля́си	••• коне́чний	ко́шик
кни́жка	••• коне́чна	•• кошик(ів)ка
••• кни́жки	••• коне́чне	•• коштува́ти
ковбаса́	••• коне́чні	•• кошту́є
ковба́ска	•• консе́рва	•• краб
ковба́ски	••• консервува́ти	•• крамни́ця
• ко́вдра	••• консерву́є	••• кра́н
ковза́ні	••• консте́ляції/сузі́р'я	кра́панка
• ко́взатися	конце́рт	кра́панки
•• ко́жух	• коню́шина	• кра́шанка
• коза́	•• ко́п	•• криве́тка
• ко́зи	•• ко́паний м'яч	кре́йда
•• козе́ня	• ко́пати	кре́йдка
ко́лесо	• копа́ти	•• крик
ко́леса	••• ко́ра	• крило́
ко́ліно	• корабе́ль	• кри́ла
ко́лір	ко́ржик	крича́ти
ко́льори́	ко́ржики	кри́сло
	• коридо́р	••• кров

••• крокус	• лавка	••• листяний
• крокодйл	•• лазанка	••• листяна
• крокодили	• лазити	••• листяне
••• кропівá	• ланцюг	••• листяні
• крúглий	• лапанка	лице/обличчя
• крúгла	лапка	••• лишáйник
• крúгле	••• ластівка	лід
• крúгли	лев	ліжок
•• кружок	леви	лікар
ку́бик	•• легенда	лікарня
ку́бики	• легкий	• ліки
••• куді	• легка́	• лікоть
кузін	• легке́	• лілія
кузінка	• легкі́	• лінійка
кукурудза	••• легко	лі́пити
• куку́ші/баранці	•• ледівка	• лі́пить
•• куль	леона́рд	ліс
••• кульба́ба	леона́рди	літа́к
купáльний	• летіти	• ліхта́р
• купáти	• леті́ть	••• ліхта́рик
•• купáтися	• летóвище	••• ліхта́рня
•• купі́ти	• лёщата	• ловіти
• купувáти	••• лещета́р	•• ложечка
• купу́ють	• лизáк	• ложка
ку́рка	•• липень	• лопáта
ку́ри	лисичка	•• лосóсь
• курні́к	лист	• лось
••• ку́ртка	листі́	•• лоша́
•• курча́	••• листівка	••• лук
кусáти	•• листóвка	любі́ти
ку́тя	• листóк	• любов
• ку́хня	листонóша	• лю́ди
• куштува́ти	•• листопáд	•• лю́тий
• куштóє	• листóчки	• ляга́ти спáти
• куш	лі́стя	ля́лька
• куші́		•• ля́мпа

Загальний словник

ма́впа	... медівнічки	.. мішо́к
ма́впи	медсестра́	... млинці́
• магнітофо́н	... меду́за	мо́крий
.. ма́йдан	.. межа́	мо́кра
.. ма́к	мелоді́я	мо́кре
.. ма́ки	... ме́не	мо́крі
• макарони́	... ме́ні	• моли́тва
• Ма́ланка	метели́к	моли́тися
ма́лий	.. метели́ця/хуртові́на	молода́
ма́ла	... метр	молоди́й
ма́ле	• ми́р	молода́
ма́лі	• ми́ска	молоде́
• ма́ліна	• ми́ти	молоді́
• ма́люва́ти	• ми́тися	молоко́
• ма́люва́в	• ми́й	... мо́лото́к
• ма́ляр/худобі́жник	• мо́я	• мо́лоча́р
ма́ма	• мо́є	.. мо́лочно́ продукти
Ма́мин день	• мо́ї	.. мо́ре
... ма́ндрова́ти	.. ми́лкий	мо́рква
• ма́ріоне́тка	.. ми́лка	мо́роз
ма́ска	.. ми́лке	• мо́рози́во
ма́сло	.. ми́лкі	.. мо́рози́льник
... ма́слянка	... ми́нус	• мо́рська сві́нка
... ма́сть	... ми́ряти	... мо́тиль
.. ма́ти (ма́ма)	.. ми́стечко	.. мо́торний чо́вєн
.. ма́ти	.. ми́сто	• мо́тоци́кл
ма́ю	... ми́ста	... мо́х
ма́є	• ми́сце	.. мря́ка
.. ма́ємо	.. ми́сяць	... мря́чно
.. ма́трац	• ми́сяць	... му́дрець
.. ма́тч	ми́тла	... му́рашка
маши́на	• ми́тра	• му́зеї
.. маши́на до пра́ння	.. ми́шанка	• му́ка
... ма́як	.. ми́ша́ти	му́ха
• ме́блі	.. ми́шаю	му́хи
.. ме́ди́чна кімна́та	.. ми́ша́єш	• м'я́зи

... м'якуші	... настільний теніс	• Новий рік
• м'ясник	• настрашити	нога
м'ясо	• начинка	ноги
м'яч	... наш	ножиці
м'ячі	• наша	• носити
м'ячик	... наше	• носить
м'ячики	... наші	• носоріг
	небезпечно	• нюх
• на	неділя	• нюхати
• навесні	• нема	• нюхаю
• навколо	• немає	
• навушники	• несподіванка	• обережно
... над	• несті	обід
надвір	• несе	• Обливаний понеділок
надворі	• нечистий	• обліччя
• називатися	• нечиста	... обов'язковий
• називається	• нечисте	... обов'язкова
... найзимніше/	• нечисті	... обов'язкове
найхолодніше	... ніжче	... обов'язкові
• найкращий	... низький	... обороняти
• найкраща	... низька	• образ
• найкраще	... низьке	обруч
• найкращі	... низькі	• овес
• накривало	низько	• очі
... налісники	• ніготь	• огірок
• наліпка	• нігті	• огірки
... нападати	... німці	одін
• наплічник	ніс	... одружитися
... напрям	ніч	обдяг
• народження	• нічна сорочка	одягати
... народжуватися	• нічна шапочка	одягатися
... народитися	• новий	одягаюся
... народився	• нова	озеро
... народилася	• нове	• океан
• народний стрій	• нові	око
		очи

Загальний словник

•• окóлиця	пáні	перéрва
• окуля́ри	пáнна	••• пересилáти
•• óлень	• панчóха	•• перешкоджáти
олівéць	• панчóхи	•• перешкоджáє
••• омáр	••• паперóвий	••• перешкóдити
••• орéл	••• паперóва	• перýна
•• оркéстра	••• паперóве	••• персонáл
••• осá	••• паперóві	пес
• осéл	пaпír	пси
•• оселéдець	• пaпýга	•• песeнý
••• оселéдці	• пaпýги	• пeстýн
••• отру́йний	пaрáда	••• пeчepи́ці
••• отру́йна	пaрacóблa	••• пeчínкa
••• отру́йне	пaрк	• ливнíця
••• отру́йні	• пaркáн	••• пилá
•• óцет	••• пaрóм	••• пíльно
•• очкó	•• пaрoплáв	лиpи́г
	• пáрта	пирогí
	пáска	пíсанкa
••• павутíна	••• пáстa	писaнкí
пáдати	пacóк	• писáти
пáдає	• пacтýх	• писáв
•• пaкyвáти	• пacтyхí	пíти
••• пaкyнoк	••• пaтíк	п'ю
••• пaкýнки	• пéкар	••• пíвдeнь
пáлeць	• пeкáрня	• пíвeнь
пáльці	• пeктí	• пíвнí
••• пaлíти	• пeчé	••• пíвнiч
••• пáлкa	• пeлéнка/пeлю́шкa	•• пiд
•• пaляни́ця	• пéнзeль	•• пiдвóдний чóвeн
••• пaльтó	••• пeнь	• пiдливáти
••• пaмпyшкí	•• пeрeгóни	••• пiдливкa
• пaм'ятáти	••• пeрeмíнити	• пiдлóгa
••• Пaм'яткóвий дeнь	••• пeрeмóжeць	••• пiдпeньки
••• пáм'ятник	••• пeрeодaгнýтиcя	••• пiдcнíжкa
пaн	•• пeрeпíлкa	••• пiд чac
пaнí		

• підштанки	... плюс	• показати
піжама	... пляж	• показувати
... пізнати	... плян	• показує
• пізно	... плянувати	... покраяти
• пілігрими	• пляшка	• покупки
• пілót	• плющ	• поле
• пінгвін	• пльомба	• поліція
• пінгвіни	• по	поліцай/поліцейський
... пірнати	... поведінка	... польовий коник
• пір'я	... повільний	• помагати
• піскóвниця	... повільна	помагаю
• пісók	... повільне	помагає
• піч	... повільні	• помагають
• пішки	... повільно	помаранча
піяніно	• повний місяць	помаранчі
• плавати	... поводитися	помаранчовий
плаваю	поволі	помаранчова
• плаваєш	погода	помаранчове
• плавають	• подавати	помаранчові
плакати	• подавай	померти
плачу	подарунок	• померло
плаче	• подати	... помилка
... пластиковий	• подай	• помідор
... пластикова	• подача	• поміч
... пластикове	• подвір'я	• помічі
... пластикові	• подорож	• допомогти
пластилін	• подруга	... поринання
• платіти	• подушка	... поринати
• платівка	... подія	... порядок
• плащ	• поёт	• посвятити
плескати	• пожежне авто	• постити
• плісти	пожежник	• посуд
• пливé	• позіхати	потіти
• плóща	пóїзд	потію
• плуг	• поїхати	... потреба

Загальний словник

• потрібний	• принести	птаха
• потрібна	• принесли	птахи
• потрібне	... припечений	• пташки
• потрібні	... припечена	• пупчик
• потрібно	припечене	пурпуровий
• поцілувати	припечені	пурпурова
... початок	... припечений хліб	пурпурове
... почина́ти	• приятель	пурпурові
• почина́тися	• приятелі	• пустий
... починаються	• приятелька	• пуста
• пошана	• програвати	• пусте
пошта	• програма	• пусті
• пошто́ва скрінька	• програти	пшениця
• пояс	• програв	п'ять
• правило	• програла	
... правила	• програли	... ра́влик
... пра́зник	... прогу́лянка	радіо
• пра́льна ма́шина	• продавати	• разом
• праці́вник	• продає	• рак
працюва́ти	• продавець	• раке́та
працю́є	• продавни́ця	• ракетка
• пра́ця/робо́та	• пропустіти	• ра́но
• приби́рати	• пропустів	... ра́нок
• приготува́ти	• пропусти́ла	• раху́нок
... прие́мно	• просіти	• ре́дка
... приї́хати	• прости́р	• рестора́н
... приї́хав	• просту́да	ри́ба
... приї́хала	• простуді́тися	ри́би
• прикра́са	• простуді́вся	• риж
• прикра́си	• простуді́лася	• рі́зи
• прикра́сити	• прут	... рисува́ти
... прила́ддя	• премо́	• ритм
прима́ра	прямоку́тник	... рі́вний раху́нок
• прима́ри	прямоку́тники	• рі́г бага́тства
	... психоло́г	• рі́зати
		... рі́зниця

•• рік	• сад	•• святити
• ріка	• садовина	святить
• ріпка	садити	свѣто
речі	сáдить	• свячений
робіти	салáта	• свячена
робить	• сандáлі	• свячене
•• родзінки	сáндвіч	•• себе
родина	•• сáнки	•• сезон
•• родичі	• Сáнта Клáус	• секретáрка
рожевий	санчáта	сérце
рожева	• сáпá	• сервётка
рожеве	• салáти	• сердітий
рожеві	• саскатýн	• сердита
рóжі	•• сварітисѣ	•• сердите
•• розбріскувач	•• свáрка	• сердіті
роздягáти	светр	•• сéред
роздягáтисѣ	•• свинáрня	•• сéрпень
роздягáюсѣ	свиня	сестрá
•• рóзмір	свистóк	•• сéстри
•• розпрóдаж	•• свѣжий	сѣве
•• росліна	•• свѣжá	• сигнáл
рості	•• свѣже	• сѣльний
ростé	•• свѣжі	• сѣльна
ростúть	• свѣтити	• сѣльне
рот	свѣтить	• сѣльні
рукá	• свѣтіла	• син
ру́ки	свѣтло	сѣній
рукавіці	• свѣтлофóр	сѣня
•• рúханка	свѣчка	сѣне
• рúхатисѣ	• Святá Вечéря	сѣні
• рúхається	свѣтий Валентін	сир
• рúчка	свѣтий Миколáй	•• сирéна
• рушнік	•• свѣтий Юрій	•• сирнік
• рушничóк	•• свѣті Петрó й Павлó	сік
•• рушніця	•• святкувáти	• сіль
• ряд		

Загальний словник

сім	... слід	... сніговик
сіно	... сліди	• сніданок
сірий	• сліпий кіт	сніжинка
сіра	• слобік	сніжинки
сіре	слон	... сніжки
сірі	слоний	... сніжок
... сірник	• слух	... собі
... сірники	слухати	• сова
• сітка	• слухаю	• сови
• сітківка	• слюзи	... сокира
• січений	... смажити	... соловейко
• січеніки	... смажка	солодке
• січень	• смак	... солодкий
скакалка	• смакувати	... солодка
скакалки	• смакую	... солодке
скакати	смачний	... солодкі
• скінчитися	смачна	• солонина
• скінчилися	смачне	сонце
• склад	смачні	• соняшник
• складанка	... смерека	сорочка
• складати	• смерть	... сосна
• склянка	... сметана	• софтбол
... скбійка/устриця	смітний	• спагеті
• скоріше	• сміття	• спальний мішок
• скринька	• сміттяр	• спальня
скрипка	сміхун	спати
скільки	смішний	• список
• сунс	смішна	• спів
• слабій	смішне	співати
• слаба	смішні	• спідниця
• слабі	... сміятися	
• сливка	сніг	
... слизько	снігова баба	
... слимак	сніговий костюм	
	/зимовий костюм	

•• спільно	• стóрож	• таблиця
••• спорт	•• стóянка	• таксі
спортівна зáля	• стрáва	• таксі́вка/таксі́
•• спортсмéн	• стрáви	•• такт
••• спортсмéни	• страхі́ття	•• та́нець
•• слуска́лка/гі́рка	• страхо́уд	•• та́нути
•• спуска́тися	• страшний	•• та́не
••• став	• стра́шна	танцюва́ти
ставáти	• стра́шне	• тари́лка
••• ста́вити	• стра́шні	та́то
••• ставóк	• стра́шно	••• твердий
••• стадіо́н	стриба́ти	••• тверда́
ста́йня	•• стріла́	••• тверде́
•• ста́нція	••• стріча́ти	••• тверді́
старий	••• стріча́тися	•• твій
ста́ра	•• студенéць	•• тво́я
ста́ре	• струга́чка	• теа́тр
ста́рі	стук	••• текти́
••• старода́вній	сту́кати	••• течé
••• старода́вня	•• суддя́	телеві́зор
••• старода́вне	сукóнка	телефо́н
••• старода́вні	сумний	•• теля́
• ста́ти	сумна́	• те́мний
•• стеблó	сумне́	• те́мна
• стéля	сумні́	• те́мне
стіл	суні́ця	• те́мні
• стіна́	•• су́слик	• те́мні окуля́ри
••• сті́ни	• суха́рчик	•• темні́ти
•• стóвбур	• сухий	•• темні́с
• стóлик	• суха́	••• те́мно
••• стóмлений	• сухé	• темпeрату́ра
••• стóмлена	• сухі́	•• те́ніс
••• стóмлене	••• схід	••• тені́свки
••• стóмлені	• схóди	те́ніска
	сьогóдні	

Загальний словник

тепер	торт	... умітися
теплий	трава	... умійся
тепла	• травень	• уночі
тепле	• травник	• упасти
теплі	трактор	• упав
тепло	• трамплін	• упала
• тепліше	три	... ураган
• термометр	трикутник	• уранці
• тета/тітка	трикутники	• урятувати
тигр	трохи	• урятував
тігри	трубка	... усміхатися
• тиждень	тупати	• уста
• тихий	тюлень	... уставати
• тиха	тюлені	... устави
• тихе	• тюльпани	... устави
• тихі	тяжко	... устала
тихо		• утопити
тікати		• утопитися
... тінь	• у	учитель
тістечко	уважати	учителька
• тістечка	уважно	• учительська кімната
• тісто	• ударити	... учіти
• тітка	• удень	... учить
... тобі	• удома	... учітися
• тонкий	• уживати	... учора
• тонка	• узимку	
• тонке	• узір/взір	• фарба
• тонкі	узутися	... фарбувати
... топітися	... Україна	фарма
... топиться	• українці	фармер
... тополя	• улітку	• фізкультура
торба	умивальня	форма
торбінки	• умиватися	... французьки
торкати	... умивайся	• футбол
торкаю		

•• халат	• цап	• чéмний
•• харчі	• цалі	• чéмна
хата	• цар	• чéмне
•• хвіля	• царі	• чéмні
•• хвілі	••• цвіркун	червоний
хвіст	••• цвіт	червона
хворий	••• цвісти	червоне
хвора	••• цвіте	червоні
хворі	••• цвітуть	•• червоніти
• хідник	••• цвях	•• червоніє
хліб	••• цвяхи	чérга
•• хлібіна	••• цéгла	•• чергуватися
хлопець	••• цемéнт	черевік
хмара	•• цент	черевіки
хмарно	цérква	••• чéрез
•• хмародёр/хмарочóс	цибуля	•• черепáха
• хóбот	цирк	• черéшня
•• хóванка	• цитріна	••• чим
• ховáти	цілувати	числó
• ховáє	цілюю	• чйстий
• ховáтися	•• ціна	• чйста
••• ховра́х	•• цóкати	• чйсте
ходити	цукéрок	• чйсті
• хóлод	цукéрки	чйстити
хóлодний	• цукор	• читáти
•• холодні́ти		чóботи
•• холодніє		чóвén
хóлодно	• чай	• чолó
• хом'як	••• ча́йка	чоловік
•• хрéсний	••• чарівний	чóрний
•• хрéсна	час	чóрна
•• хрéсні	• часнік	чóрне
• хрін	••• часті́на	чóрні
хробáк/черв'як	•• ча́шка	чотіри
••• хрúстики		

Загальний словник

•• шáйба	• шоколя́дне молоко́	я́года
шáлик/шаль	• шоло́м	я́годи
• шанувáти	• шпíлька	• язýк
• шану́емо	••• шпильковíй	••• яéшня
шáпка	••• шпильковá	яйце́
• шатро́	••• шпильковé	яйця́
•• шáхи	••• шпильковí	••• як
•• шáшки	•• шпíхлір	•• які́р
швíдко	••• шру́ба	ялі́нка
•• шерсть	••• шру́би	••• я́ма
•• шй́ба/шй́бка	штáні	• я́сний
•• шй́на	• штúка	• я́сна
•• шй́ни	•• штúки	• я́сне
• шй́нка	• шукáти	• я́сні
•• ширóкий	•• шум	• я́сно
•• ширóка	•• шухля́да	••• я́струб
•• ширóке		•• ячмі́нь
•• ширóкі		••• я́щірка
• шй́я	щаслі́вий	
шість	щаслі́ва	
•• шка́ралúпа	щаслі́ве	
шка́рлётки	щаслі́ві	
•• шквал	• ща́стя	
••• шквар́ки	• Щéдрий Вéчір	
•• шкíльний патру́ль	•• щедрíвка	
• шкі́ра	• щі́тка	
••• шкі́рянйй	• щось	
••• шкі́рянá	••• шу́ка	
••• шкі́рянé		
••• шкі́рянí	••• ю́шка	
шкода́		
шко́ла	я́блуко	
• шну́рiвка	я́блука	
• шну́рiвки	•• я́гнá	

Part Three

Social Studies

Суспільствознавство

Table of Contents	375
Introduction	377
Content Outline	378
Grade One	379
Grade Two	385
Grade Three	391

Table of Contents/Зміст

	Page
Introduction/Вступ	377
Суспільствознавство: Програма навчання	378
Перший рік навчання: Родини	379
Родинні відносини	380
Де родини живуть?	381
Як члени родини живуть разом?	382
Як родини задовольняють свої потреби й бажання?	383
Як родини змінюються?	384
Другий рік навчання: Громади	385
Громада	386
Де громади поселяються?	387
Як люди живуть у громадах?	388
Як громади задовольняють потреби й бажання своїх жителів?	389
Як зовнішні зміни впливають на громади?	390
Третій рік навчання: Міста	391
Місто	392
Де розташовані міста?	393
Як люди живуть у містах?	394
Як міста задовольняють потреби й бажання своїх жителів?	395
Як міста змінюються?	396

Introduction

Instruction in Ukrainian

The content outline presented in this document is a summary of the Grades One to Three Saskatchewan Education Curriculum Guide for Social Studies. The original document should be consulted for detailed information on teaching principles, objectives, recommended approach and sample developmental activities.

The introductory page for each level identifies the year of study, the major theme for the level and the series of sub-themes which are related directly to the theme. Each of the remaining pages lists the suggested topics to be developed under the sub-theme headings.

Вступ

Викладання українською мовою

Цей документ є коротким викладом програми суспільствознавства в I – III класах шкіл Саскачевану. Для детальної інформації про методи викладання, мету, рекомендований підхід та зразки навчальної діяльності, треба звернутися до оригіналу документу.

Вступна сторінка для кожного рівня визначає рік навчання, головну тему для цього року та серію підтем, що безпосередньо відносяться до цієї теми. На кожній з сторінок, що залишилися, перераховано пропоновані теми, які повинні бути розробленими в межах підтем.

Суспільствознавство: Програма навчання

Перший рік навчання: Родини

Родинні відносини

Де родини живуть?

Як члени родини живуть разом?

Як родини задовольняють свої потреби й бажання?

Як родини змінюються?

Другий рік навчання: Громади

Громада

Де громади поселяються?

Як люди живуть у громадах?

Як громади задовольняють потреби й бажання своїх жителів?

Як зовнішні зміни впливають на громади?

Третій рік навчання: Міста

Місто

Де розташовані міста?

Як люди живуть у містах?

Як міста задовольняють потреби й бажання своїх жителів?

Як міста змінюються?

Перший рік навчання: Родіни

Родинні відносини

Де родіни живуть?

Як члени родіни живуть разом?

Як родіни задовольняють свої потреби й бажання?

Як родіни змінюються?

Родінні відносини

Основні потреби

Їжа, одяг, житло, захист, любов до ближнього.

Приналежність до груп

Соціальна група

Потребує захисту, напряду в діяльності й ототожнення.

Відмінності між родинами

Кількість членів, склад, раса.

Спільність між родинами

Усі родини задовольняють основні потреби.

Ототожнення

Члени родини ототожнюють себе через контакт з іншими.

Родовід.

Де родини живуть?

Домі

Різні типи в даній околиці й у різних місцях у світі.

Фактори які впливають на вибір будівлі (погода, середовище, культура, проблеми транспорту).

Розміщення домів

Вигідність, доступність матеріялів, заняття родини, татова робота, мамина робота, проблеми транспорту, погодні умови, ізоляція, густота домів та вартість землі.

Вартість дому

Залезить від розміру, будівельних матеріялів і вартості землі.

Догляд

Члени родини поділяють обов'язки по утриманню та поліпшенню дому.

Земля – дім людей

Земля й вода, напрям, положення й відстань речей один від одного.

Напрями, глобус, карти (північ, південь, схід і захід).

Як члени родини живуть разом?

Ролі

Традиції, час і обставини змінюють ролі.

Навчання починається в родині

Родина зобов'язана заохочувати правильну поведінку й відношення.

Правила

Треба вести громадське життя, батьки встановлюють і провадять правила, правила в родині відрізняються залежно від традиції й культури.

Якщо нема правил, люди керуються власним відчуттям справедливості та несправедливості.

Відповідальність

Треба мудро користуватися свободою.

Треба вчитися один у одного в годині праці, дозвілля та розваги.

Передавання культурних цінностей

Різні національності мають своєрідні звичаї і традиції.

Як родини задовольняють свої потреби й бажання?

Основні потреби

Люди спочатку задовольняють основні потреби, а потім другорядні.

Бажання

Ощадність, багаті родини.

Вибір

Між потребами й бажаннями.

Гроші

Через споживання товарів і користування послугами родини допомагають іншим родинам заробляти гроші.

Як родини змінюються?

Кількість членів і склад

Тато, мама, діти, дід, баба.

Середовище

Життєвий рівень родини змінюється в залежності від умов, викликаних природою або людиною.

Зміни можуть бути позитивними або негативними.

Економічна зумовленість

Родини краще пристосовуються до змін завдяки плануванню.

Культурні цінності й погляди

Передаються з покоління в покоління.

Погляди родини постійно розвиваються та змінюються.

Історичні записи.

Другий рік навчання: Громади

Громада

Де громади поселяються?

Як люди живуть у громадах?

Як громади задовольняють потреби й бажання своїх жителів?

Як зовнішні зміни впливають на громади?

Громада

Склад

Земля, приналежність людей до груп, структура.

Люди організуються в групи, щоб підтримувати безпеку та добробут.

Величина

Малі й великі громади.

Більші громади можуть краще служити своїм громадянам.

Види поселень

Фарма, село, містечко, місто.

Спільність та відмінність (поверховий огляд)

Більшість громад має торговельні центри, які надають громадянам послуги та забезпечують їх товарами.

Громади можуть ділитися на підгрупи залежно від віку, статі, заняття (професії), віри або політичної приналежності.

Де громади поселяються?

Різні географічні країни

Рівнини, долини, пагорки, гори.

Натуральні риси (ознаки) землі: земля, вода, погода, рослинність.

Різні форми поселення

Фарма, село, містечко, місто.

Об'єкти людської діяльності: будівлі, дороги, мости й інші споруди.

Земля

Постійно обертається, це дає нам день і ніч.

Сонце світить і нагріває Землю.

Теплий і холодний клімат — чотири пори року.

Користування глобусом і картою

Глобус показує місце знаходження величину й форму Землі та обриси водного простору.

Континенти, острови, океани, озера, ріки.

Карта: плоский рисунок поверхні Землі.

Карти показують природні ознаки і штучні об'єкти на поверхні Землі.

Карти мають знаки й символи.

Як люди живуть у громадах?

Заняття й посади

Поліца́й, поже́жна ста́нція, шко́ла, ліка́рня, крамни́ця.

Грома́дські гру́пи: профе́сійна́льні, релі́гійні, культу́рні, службо́ві організа́ції.

Уряд

Зако́ни упоря́дковують грома́дське життя́.

Зако́ни охоро́няють права́ і власні́сть громадя́н.

Уряд прова́дить зако́ни в життя́.

Уряд визна́чає ка́ру за пору́шення зако́нів.

Обов'язки

Відповіда́льні громадя́ни підко́ряться зако́нам грома́ди.

Представни́к грома́ди мо́жуть зміни́ти непопуля́рні зако́ни.

Переда́вання культу́рних цінностей

Грома́ди підтри́мують устанóви, які да́ють осві́ту й вихова́ння та організо́вують розва́гу й дозво́лля.

Рі́зні культу́рні гру́пи, що дію́ть у грома́ді, ро́блять вно́сок у зви́чаї, та тради́ції грома́ди.

Тради́ції і зви́чаї, поши́рені у грома́ді, мо́жуть змінюва́ти зви́чаї і тради́ції люде́й, які оселя́ються у грома́ді.

Як громади задовольняють потреби й бажання своїх жителів?

Потреби

Громади мають багато потреб, які повинні бути задоволені.

Люди заробляють на життя, забезпечуючи інших товарами та надаючи їм послуги.

Вибір

Люди повинні робити вибір у справі використання грошових ресурсів громади.

Треба визначити пріоритет.

Потреби

Виробництво, товари, послуги, розподіл праці.

Спеціалізація — чим вища кваліфікація, тим вищий життєвий рівень.

Взаємозалежність

Взаємозалежність громад у постачанні товарів і послуг.

Залежність сільськогосподарської громади від деяких послуг, які надає місто.

Залежність міст і містечок від сільськогосподарських громад в постачанні продуктів.

Транспорт — перевіз вантажів і людей.

Крамниці та комерційні підприємства повинні отримувати прибуток для того, щоб мати гроші, щоб знову вкласти капітал і задовольняти потреби людей.

Як зовнішні зміни впливають на громади?

Розмір і склад

Вік.

Середовище: Фізичне й суспільне

Громади міняються в залежності від змін у їх потребах.

Економічний стан

Звичай і погляди

Певні культурні цінності, звичай і вірування зберігаються у громаді.

Вони можуть мінятися із змінами у громаді.

Третьй рік навчання: Міста

Місто

Де розташовані міста?

Як люди живуть у містах?

Як міста задовольняють потреби й бажання своїх жителів?

Як міста змінюються?

Місто

Характеристика

Місто — це тип громади, що має кількість населення, уряд, певні межі, а також юридичний статут від вищого уряду.

Функція

У залежності від величини міст потреби жителів задовольняються в більшій або в меншій мірі.

Населення

Спільність та відмінність

Промислові райони знаходяться близько від залізниць, шосейних, та водних шляхів.
Торговельні центри.

Житлові райони.

Міста

Відрізняються щодо призначення, географічного положення, населення та розміру.

Де розташовані міста?

Уміння користуватися глобусом і картою

Щоб виробити поняття про напрями, віддаль і географічне положення, корисно вміти показати натуральні риси поверхні Землі та об'єкти, що є наслідком людської діяльності.

Півкуля

Місце знаходження міст у світі можна визначити через півкулі, континенти й географічне положення.

Напрями

Північний і південний полюси.

Форма й обертання Землі спричиняють день і ніч та допомагають нам визначити напрями.

Пори року

Зв'язані з нахилом осі Землі та її рухом навколо сонця.

Погода і клімат впливають на життя людини.

Використання землі

Залізничі, міста віддалені від моря.

Міста що розташовані недалеко від покладів природних багатств.

Нові будівлі з'являються на землі.

Як люди живуть у містах?

Призначена влада

Усі громади потребують якоїсь форми уряду.

Чим передовіша громада, тим складніша форма правління.

Уряд

Закони існують, щоб захищати права громадян.

Відповідальні люди підкоряються цим законам.

Обов'язки

У демократичному суспільстві такому, яким є наше суспільство, люди управляють собою через своїх виборців.

Освіта

Люди можуть змінити непопулярні закони через своїх виборців.

Естетичні потреби

Міські уряди існують, щоб встановлювати і проводити закони, а також щоб забезпечувати своїх громадян послугами, якими вони самі себе забезпечити не можуть.

Розвага

Міський уряд має структуру.

Міський уряд виконує різні функції.

Планування є важливим.

Міські уряди одержують фонди через оподаткування і забезпечують громадян послугами.

Як міста задовольняють потреби й бажання своїх жителів?

Потреби

Суперечність між необмеженими бажаннями і обмеженими природними й людськими ресурсами — основна економічна проблема.

Виробництво

Міста є центрами виробництва, споживання товарів, а також центрами обслуговування.

Для виробництва товарів й надання послуг використовуються найвні природні та людські ресурси.

Спеціалізація

Багато потреб і бажань задовольняють за допомогою сучасних способів виробництва.

Розподіл праці

Значить, що ко́жний робітник є учасником однієї (або більше) фази у процесі виробництва.

Взаємозалежність

Між торговельними підприємствами існує взаємозалежність.

Розподіл

Виробники товарів залежать від споживачів.

Виробники і споживачі залежать від розподілу товарів та послуг.

Як міста змінюються?

Постійний розвиток

Усі міста мають свою історію.

Історія розвитку триває і є безперервною.

Різні напрями змін

Постійна тенденція до зростання міст і підвищення їхньої ролі в економічному й культурному житті суспільства в густонаселених районах світу.

Люди міняють своє оточення в пошуках кращого способу життя.

Корисні зміни

Лікарні, університети, центри мистецтва, торговельні центри.

Шкідливі зміни

Забруднення, затір вуличного руху.

Планування

Треба старатися, щоб міста ставали кращими місцями проживання.

Міські урядовці турбуються про добробут людей.

Записи змін

Історичні записи й пам'яткові місця інформують людей про зміни, що відбуваються в містах.

Part Four

Physical Education

Фізкультура

Table of Contents	399
Introduction	401
Content Outline	402
Minimal Acquisition Lists	419

Table of Contents/Зміст

	Page
Introduction/Вступ	401
Фізкультура: Програма навчання	402
Обізнаність з тілом	403
Танці	404
Ігри	405
Гімнастика	406
Обізнаність з простором	407
Танці	408
Ігри	409
Гімнастика	410
Якість рухів	411
Танці	412
Ігри	413
Гімнастика	414
Відношення	415
Танці	416
Ігри	417
Гімнастика	418
Словник: терміни, вислови, фрази	419
Апарат – приладдя	419
М'ячі	419
Частини тіла	420
Рухи тіла	421
Напрямок	422
Місцеположення	422

Швидкість	422
Рухи у групах	423
Різні рухи	424
Загальні терміни	426
Гімнастика	427
Ритмічна гімнастика	428
Легка атлетика	429
Вибиванка	430
Відбиванка/волейбол	431
Гокей	432
Копаний м'яч/футбол	433
Кошиківка/баскетбол	434
Настільний теніс/пінг-понг	435
Софтбол	436
Теніс	437
Футбол	437

Introduction

Instruction in Ukrainian

The content outline presented in this document is a summary of the Movement Education Concept which is contained in the Kindergarten to Grade XII Saskatchewan Education Curriculum Guide for Physical Education. The original document should be consulted for the philosophy and objectives, general outcomes, information on facilities, equipment, supplies, evaluation and health safety.

This outline is divided into the four components of movement education as presented in the Curriculum Guide: Body, Space, Effort Quality and Relationship. Each of these components is sub-divided into three physical education activity categories: Dance and Rhythmics, Games and Training and Gymnastics.

Вступ

Викладання українською мовою

Цей документ є коротким викладом теорії рухів, яка міститься у програмі фізкультури Саскачевану від садочка до дванадцятої класи. Щоб отримати інформацію щодо філософії та мети, загального результату, засобів, обладнання та устаткування, оцінювання та безпеки здоров'я треба звернутися до оригіналу документу.

Цей документ розділений на чотири частини, що відповідають чотирьом компонентам теорії рухів, як це подається в програмі: тіло, простір, якість рухів і відношення. Кожний з цих компонентів підрозділяється на три категорії, що відносяться до фізкультури: танці та ритміка, ігри і тренування та гімнастика.

Фізкультура: Програма навчання

Обізнаність з тілом	Обізнаність з простором	Якість рухів	Відношення
Т а н ц і	Частини тіла	Масові та поодінці	3 ким (у групі) 3 чим (у просторі)
	Рухи тіла	Напрями	
	Виразні рухи тіла	Рівні	
	Основні функції	Слова, що відносяться до простору	
	Форми тіла	Витягання	
	Зони тіла	Зразки форм на підлозі і в повітрі	
І г р и	Частини тіла	Загальні й особисті	3 ким (у групі) 3 чим (у просторі, з приладам)
	Рухи тіла	Напрями	
		Рівні	
		Час	
		Легкість	
		Плавність	
Г і м н а с т и к а	Частини тіла	Загальні й особисті	3 ким (у групі) 3 чим (у просторі, з приладам)
	Рухи тіла	Напрями	
	Основні функції	Рівні	
	Форми тіла	Слова що відносяться до простору	
	Вагові вправи		
		Час	

Обізнаність з тілом

Танці

Частини тіла

Рухи тіла

Виразні рухи тіла

Основні функції

Форми тіла

Зони тіла

Ігри

Частини тіла

Рухи тіла

Гімнастика

Частини тіла

Рухи тіла

Основні функції

Форми тіла

Вагові вправи

Обізнаність з тілом: Танці

Частини тіла

Голова, руки, ноги.

Лікті, кісточки, зап'ястки, коліна, рамена.

Рухи тіла

Рух вперед (за допомогою ніг – підскакувати, ходити, бігати, скакати, підстрибувати).

За допомогою інших частин тіла (котитися, повзати, ковзати).

Виразні рухи тіла

Трястися, обертатися, підніматися, спускатися.

Кидатися вниз, оформлюватися, повзати, тупотіти ногами.

Наскакувати, завмерти, відскакувати, падати.

Основні функції

Згинатися або вихилятися, розтягатися, крутитися.

Форма тіла

Вузьке, широке, кругле, скручене.

Зони тіла

Правий бік, лівий бік, перед, зад, верхня частина, нижня частина.

Обізнаність з тілом: Ігри

Частини тіла

Руки, лікті, рамена, зап'ястки, ноги, коліна, тулуб, голова.

Рухи тіла

Рух вперед (скакати, бігати, ходити, перескакувати, копати, підстрибувати).

Майстерність виконання руху (кидати, відбивати, ловити, вдарити/б'яти/цілити, котити, кидати в ціль).

Інші (рухатися, носити, підносити, тримати, балансувати, крутитися, обертатися).

Обізнаність з тілом: Гімнастика

Частини тіла

Пізнавання частини тіла, за допомогою якої провадиться рух (нахилятися/згинатися, розтягатися, крутитися, сходження й розходження).

Рухи тіла

Рухатися вперед, обертатися.

Основні функції

Нахилятися або крутитися, скручуватися.

Форми тіла

Вузький, широкий, круглий, скручений.

Вагові вправи

Підтримувати, тримати, вісити, діставати, балансувати, переносити.

Обізнаність з простором

Танці

Масові та поодінці

Напрями

Рівні

Слова, що відносяться до простору

Витягання

Зразки форм на підлозі і в повітрі

Ігри

Загальні й особисті

Напрями

Рівні

Гімнастика

Напрями

Рівні

Слова, що відносяться до простору

Обізнаність з простором: Танці

Масові та поодиночі

Розпізнавання і пристосування.

Напрями

Вперед, назад, вбік, вгору, вниз.

Рівні

Низький, середній, високий.

Слова що відносяться до простору

Через, під, понад, поза, спереду, навколо, біля, близько, далеко.

Витягання

Близько середини тіла (малі).

Далеко від центру тіла (великі).

Посередині центру тіла.

Зразки форм на підлозі і в повітрі

Прямо, скручено, зигзаг.

Обізнаність з простором: Ігри

Загальні й особисті

Розпізнавання і пристосування.

Напрями

Вперед, назад, вбік, вгору, вниз.

Рівні

Низький, середній, високий.

Обізнаність з простором: Гімнастика

Загальні й особисті

Розпізнавання і пристосування.

Напрями

Вперед, назад, вбік, вгору, вниз.

Рівні

Низький, середній, високий.

Слова що відносяться до простору

Через, під, понад, поза, спереду, ззаду, навколо, близько, далеко, біля.

Якість рухів

Танці

Час

Легкість

Плавність

Ігри

Час

Легкість

Плавність

Гімнастика

Час

Легкість

Плавність

Якість рухів: Танці

Час

Раптово, безупинно.

Швидко, повільно.

Ритмічно.

Легкість

Сильно, легко.

Важко, легко.

Плавність

Обмежена (можна зупинити).

Вільна (безупинна).

Якість рухів: Ігри

Час

Швидко, повільно.

Збільшуючи швидкість, зменшуючи швидкість.

Легкість

Сильно, важко, легко.

Плавність

Іти, зупинятися.

Постійна плавність руху.

Постійне повторення руху.

Якість рухів: Гімнастика

Час

Раптові, безупинно.

Швидко, повільно.

Ритмічно.

Легкість

Сильно, легко.

Плавність

Іти й ставати.

Безупинно.

Відношення

Танці

З ким (у групі)

З чим (у просторі)

Ігри

З ким (у групі)

З чим (у просторі, з приладдям)

Гімнастика

З ким (у групі)

З чим (у просторі, з приладдям)

Відношення: Танці

З ким

Відношення одиниці в групі до учителя/учительки.

Парні й малі групові ситуації

- Сходітися й розлучатися.
- Сходітися й залишатися разом.
- Весті і слідувати.
- Наслідувати.
- Рух і рух-відповідь.

З чим

До розміру й форми кімнати або майдана.

До форми групи

- Кругла група.
- Довга, тонка група.
- Клинова група.
- Скручена або гнучка група.

Відношення: Ігри

З ким

Поодиноці.

В парах і малих групах.

З чим

До розміру, форми й зазначених місць кімнати або майданчика.

До приладдя (обручі, мотузки, м'ячі).

Відношення: Гімнастика

З ким

Поодінці

- Ділитися місцем.
- Ділитися місцем, обладнанням та устаткуванням.

В парах і малих групах

- Ділитися місцем та устаткуванням.
- Чергуватися, сполучатися.
- Слідувати за керівником.
- Без тілесного контакту.
- Доторк.

З чим

До підлоги

До малого обладнання

- Обручі, мотузки, скріні.
- Бобові торбінки, матраци.

До великого обладнання

- Рамки для підтягання і підставка, драбина, мотузї для лазання, лавки, матраци, стінка, апарат для перестрибування.

Словник: терміни, вислови, фрази

Апарат – приладдя

апарат для балансування/кільця
апарат для перестройбування/
козли („кінь” і „козел”)
бобові торбинки/мішечки
ґрати/стінка; вправи на стінці
драбина
кубик
◦ кубики
лавка
◦ лавки
матрац
◦ матраци
мотузок
◦ мотузки
м'яч
◦ м'ячі

обруч
◦ обручі
парашут
пілон
◦ пілони
ракета
◦ ракети
ролик
◦ ролики
сітка
скакалка
скриня
◦ скрині
трамплін
футбол

М'ячі

баскетбольний м'яч
бейсбольний м'яч
водяний м'яч
волейбольний м'яч

копаний м'яч
софтбольний м'яч
тенісний м'яч
футбольний м'яч

Частини тіла

Терміни

голова

зап'ясток

◦ зап'ястки

кісточка

◦ кісточки

коліно

◦ коліна

лікоть

◦ лікті

нога

◦ ноби

плече

◦ плечі

пояс

рамено

◦ рамена

рука

◦ руки

тулуб

Положення частин тіла у просторі

високо – у висоту

вузько – вузькість

низько – вниз

посередньо

середньо

широко

Зони тіла

верхня частина

здня частина

лівий бік

нижня частина

перед

правий бік

середина

центр тіла

Рухи тіла

Ногáми

балансувати
бігати
іти
обертáтися
пересування стрибкáми

підскáкувати
підстрибувати
скакáти
ставáти
тупати
ходіти

Рукáми

махáти
простягáти
тріпати
трясті

Різнi

вдáрити
вйсіти
вихилáтися
відбивáти
діставáти
згинáтися
кйдати
кйдати в ціль
котйти/ся
крутйтися
лáзити
ловйти
носйти

обертáти/ся
перестрибувати
підно́сити
підстрибувати
подавати у волейбóлі (пода́чу)
пóвзати
розтягáтися
ру́хатися
стрибкй вгóру
стрибкй в довжину́
тренувáти/тренувáтися
тримáти
цїлитися

Напрямок

вбік
вгору
вертика́льно
вниз
вперёд

горизонта́льно
ліворуч
назад
обертання
праворуч
прямо

Місцеполо́ження

біля
блізько
дале́ко
навколо
під

пóза
поза́ду
пóнад
спереду́
че́рез

Швидкість

пові́льно
пості́йно
раптовó

ритмі́чно
швидко́

Рухи у групах

безпе́ка
вели́кі гру́пи
води́ти
ді́лити
змі́нити
малі́ гру́пи
наслі́дувати
окре́мо
особи́сто
па́ра, па́ри
па́ртнер, па́ртнери
по-оди́ному

проводи́ти гру́пою
ра́зом
розбіга́тися
розді́лити (клясу́ на кома́нди)
розі́рвати (ланцю́г)
слі́дкува́ти (за провіднико́м)
сході́тися
три́йка
уча́сник
фо́рма
чергува́тися

Фрази

Пробу́ знайти́ собі́ па́ру.
Пробу́ поміня́тися місця́ми.
Пробу́ ста́ти па́рами.
Пробу́ ста́ти по тро́є.

Рі́зні ру́хи

Но́ги

Поста́в но́ги на шири́ну плеч.

Поста́в но́ги ра́зом.

Зігні́ пра́ву но́гу.

Зігні́ но́ги в ко́лінах.

Ста́нь навшпи́ньки.

Досягні́ но́ги па́льцями.

Ру́ки

Опусти́ ру́ки (обру́ч, скака́лку . . .).

Заклади́ ру́ки за спі́ну.

Зігні́ ру́ки в лі́ктях.

Зроби́ стійку на рука́х.

Рі́зні ру́хи

Простягні́ся вго́ру.

Ви́прости спі́ну.

Нахили́ся в пра́вий бі́к.

Зроби́ три ра́зи в ко́жний бі́к.

Ляж на живі́т.

Прися́дь.

Стри́бай по кімна́ті ма́ленькими стрі́бками.

Пересува́ння стрі́бками. Бі́г стрибка́ми.

Оббі́жй кімна́ту п'ять ра́зів. П'ять оббі́гів по за́лі.

Рі́зні ру́хи . . .

Про́шу . . .

- ско́чити якнайви́ще, п'ять ра́зів.
- оббі́гти за́лю, два ра́зи.
- ї́хати велосипéдом на спі́ні, 15 секúнд.
- доторкнúти лі́ктями до колі́н, 10 ра́зів.
- перехре́шувати но́ги, 15 ра́зів.
- ляга́ти на підло́гу і відпочива́ти, на дві хвили́ни.
- зробі́ти де́сять а́нгелів на підло́зі.
- вивертáти ко́зли/зробі́ти п'ять ко́ліс.
- зробі́ти перевер́ти.
- висо́ко вдáрити пра́вою/лі́вою ного́ю, де́сять ра́зів.
- зробі́ти де́сять метéликів, рука́ми.
- крокува́ти навко́ло кімна́ти.
- підска́кувати навко́ло за́лі.
- зробі́ти „чóвén” ті́лом.
- на спі́ні, зробі́ти но́жиці ного́ами де́сять ра́зів.
- скака́ти на місці́ з поворо́том спі́ни, де́сять ра́зів.
- бі́гти на місці́, одну́ хвили́ну.
- йти на́впрі́сядки, п'ятна́дцять ра́зів.
- скак жа́би.
- скака́ти на пра́вій/лі́вій нозі́, де́сять ра́зів.
- балансува́ти на одні́й нозі́, одну́ хвили́ну.
- бі́г на місці́, 30 секúнд.
- удава́ти, що ти пла́ваєш, сто́ючи, 30 секúнд.
- за́дній бі́г, навко́ло за́лі, раз.
- крокува́ти навко́ло за́лі, раз.

Загальні терміни

атлétика	плавання
балáнс	поворót
балансувáння	(поворót направо)
біг	(поворót наліво)
бокс	пози́ція
важка атлétика	поло́ження тіла
велосипédний спорт (велоспóрт)	пράвило
вй́дих (глибóкий)	◦ пpáвила
вдих (глибóкий)	присіда́ння
впpáви на дй́хання	прові́дник
гандбóл/ручний м'яч	прóстір
ігри	рóзділ
закóн	розмй́нка
◦ закóни	розрй́в
зарядка	рóзрух
за́ля	ру́ханка/впpáви
змíна	ряд
◦ змíни	спорт
зу́стріч	спортивна за́ля
йо́га	сте́ля
капіта́н кома́нди	стй́ка на рука́х
кóло	стіна́
кома́нда	◦ сті́ни
лéгка атлétика	стрибкі́ у во́ду
лінійка	стрибóк
майдáн	та́нці
майдáнчик	то́чка
метéлиця	тpéнер
мі́сце	фехтувáння
óберт	фігу́ра
підло́га	

Гімнастика

Терміни

акробатика	нахил
балансування	оберт вперед
випад	оберт назад
вільні вправи	паралельні бруси
вперед	перевертання колесом
гнучкість	підйом
жвавість	поворот
кільце	ритм
кінь для стрибків	рівновага
колода	рухливість
мах	спритність
моторність	трамплін
назад	

Дієслова

вернутися	перекидатися
вісити	перестрибувати
вішати	повертатися
лазити	стояти
обертатися	

Фрази

Пробу перекидатися назад.

Тепер можете стояти на руках і перекидатися вперед.

Можна скакати на трампліні.

Ця діяльність виробляє гнучкість.

Ритмічна гімнастика

Терміни

му́зика на ві́сім та́ктів
му́зика на двана́дцять та́ктів
ко́ло
лі́нійка
му́зика

о́берт
півко́ло
ритм
розми́нка
ряд
такт

Дієслова

балансува́ти
крокува́ти
обертáти

присіда́ти
ру́хати
трима́тися (за ру́ки, за плéчі . . .)

Кро́ки – Звичáйні

ви́пад
вихи́ля́єник з уги́нання́м
вихи́ля́єник зви́ча́йний
вихи́ля́єник скла́дний
ві́дрива́нка зви́ча́йна
ві́дрива́нка скла́дна
дорі́жка
дри́бушки
коло́мийковий пі́дско́к
переско́к

переско́к скла́дний
плéтєння
потре́йний приту́п
по́хід скла́дний
припа́дання
присува́ння
прóстий хі́д
тинóк
ту́пання
уги́нання зви́ча́йне
уги́нання скла́дне

Кро́ки для дівча́т

плéтєння (з ручни́ми ру́хами)
рі́зні комбіна́ції

рі́зні о́берти ($\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, по́вні)
ру́хи голо́вою, рука́ми
тинóк убі́к

Кро́ки для хло́пців

арка́нський кро́к
гайду́к – кру́т
гуса́чок
міте́лочка (жа́ба)

переско́к–прися́дка
прися́дка зви́ча́йна
прися́дка–плеска́ч по халя́ві
розні́жка розки́дна

Лёгка атлётика

Тэрміны

бар'ёр	мóлот
бiг	молотóк
бiг на до́вгi дистáнцiї	на старт
бiговá дорiжка	перегóни
бiгу́н	передáча
диск	перекáт
дорiжка	перешкóди
естафёта	поворóт
естафётна пáлочка	скака́ти
зóна передáчi	спис
канáт	спортивна плáнка для стрибкiв
квалiфiка́ция	ста́ртова лiнiйка
крок	ста́ртовi колóди
лiзти по канáту	тréнер
марш	тренува́ння
	ядрó

Дiєслова

стриба́ти
тренува́ти

Фра́зи

Рiзні ви́ди лёгкоi атлётики:

• бiг/спринт	• стрибóк з жерди́ною
• стрибáння	• метáння списа
• стрибáння в до́вжину	• бiг з бар'ёрами
• естафёта	• марафóнський бiг
• стрибáння у висоту́	• жерди́на
	• бiг з перешкóдами

• впра́ви з перешкóдами

На старт . . . гото́ві . . . марш!

Мо́жна кiдати диск, ядрó, спис або молотóк.

Про́шу подáти сигна́л.

Вибиванка

Терміни

багато дітей

в середині

з одного боку

◦ на другий бік

замок

зал

межа

◦ межі

надворі

нижче пояса

ноги

хідник

Дієслова

бігати

вдарити

кидати

ловити

мінати місце

торкнутися

Фрази

М'яч тебе вдарив/торкнув.

Можна грати на хіднику, на площі з зазначеними межами або у спортивній залі.

Уважай! М'яч тебе торкне/вдарить.

Дві особи кидають м'яч між собою.

Діти стають між цих двох осіб і бігають з одного боку на другий бік.

Діти на протилежному боці м'яча.

Відбійванка/волейб́ол

Терміни

блокува́ння	ни́жня пода́ча
блоку́ючий	пода́ча (пога́на, до́бра)
ве́рхня пода́ча	помі́лка
ві́льно	пра́вило
гляда́чі	◦ пра́вила
граве́ць	прийма́ння м'яча́
◦ гравці́	свисто́к
змі́на	сі́тка
ка́ра	стино́к
кома́нда	то́чка
майдáн	◦ то́чки
межа́	три ра́зи
м'яч	штра́ф
наколі́нник	штра́фна (пода́ча)
не ві́льно/забороня́ється	

Дієслова́

виставля́ти	па́дати
відбива́ти	підно́сити
відби́ти	поверну́ти м'яч
втра́тити пода́чу	подава́ти
міні́яти місцепо́ложення	стина́ти

Фра́зи

Твоя́ пода́ча.	Діста́нь!
М'яч за межо́ю/ліні́єю.	Про́шу відбива́й.
М'яч в сі́тці.	Відбива́й м'яч від підло́ги, тоді́ від стіни́.
Про́шу зміни́ти місця́.	Розді́ли кля́су на кома́нди.
Бий!	Тре́ба всі́м розпо́вісти пра́вила гри.
Моє́.	Мо́жна прийма́ти м'яча́
Подава́й!	• зве́рху двома́ рука́ми.
Виставля́й!	• знизу́ двома́ рука́ми.
Стина́й!	• знизу́ одні́єю руко́ю.
Бери́!	• зве́рху одні́єю руко́ю.

Гокéй

Тéрміни

ворóта	ковзанí
воротáр	на́над
воротáрська ма́ска	напада́ючі
го́л	оборо́на
за́ля	пода́ча
за́хист	сі́тка
захі́сники кордо́ну	суддя́
кльо́чка	ша́йба

Дієслова́

вда́рити	злама́тися
відска́кувати	ко́взатися
відско́чити	обороня́ти
забі́ти (го́л) ша́йбу	промахну́тися
закі́нути	упусті́ти

Фра́зи

Воротáр оборо́няє ворóта.
Ша́йба залеті́ла в сі́тку (у ворóта).
На́ша кома́нда заби́ла го́л.
Воротáр пропу́стив ша́йбу.
Кльо́чка злама́лася.

Копаний м'яч/футбoл

Термини

вдар	подача
вйбiр ворiт	позиция
ворота	помичник
гол	прапорець
кара	рахунок
м'яч	стадiон
напад	суддя
нападаючий	точка
оборона/захист	удар
оборонець/захисник	шолoм
	штраф

Дiєслова

виграти	мiнятися (сторонами)
вiдбивати (ногою)	нападати
забити (гол)	обернутися, обертатися
захищати	захищати
копати	подавати
ловити	помагати
	програти

Фрази

Команда має добрий плян нападу.
Чи ми маємо сильну оборону/сильний захист?
Суддя дасть тобі кару/штраф за це.
Наша команда має вильний коп/удар тепер.
Який рахунок?
Чому ти не граєш своєю позицією?
Пробу обороняти своє місце.
Наша команда забила гол.
Можна грати головою, рукою, або тілом.

Кошиківка/баскетбóл

Тéрмини

ата́ка	нечéсна гра
блокува́ння	оборо́на/за́хист
вільне кида́ння	опіку́н
захисни́к	переда́ча
зона́ (трисеку́дна)	пло́ща гри
зупи́нка	пода́ча
ка́ра/штраф	помі́лка
кільце́	пору́шення
кордо́н	судді́
ко́шик/корзи́на	та́ктика
ла́вка	турні́р
майдáн	фо́л
межа́	штраф
ме́ртвий час	щі́т

Дієслова́

вирива́ти	передава́ти
лови́ти	ки́дати
затримува́ти(ся)	подава́ти

Фра́зи

Ті́ли пору́шень

• зроби́ти поми́лку/пору́шити пра́вила гри.	• бага́то пору́шень.
• вести́ м'яч/ходьба́ з м'яче́м.	• пору́шення під час на́паду.
• подві́йне пору́шення.	• особи́ста поми́лка.
• затрима́ний м'яч.	• техні́чна поми́лка.

Мо́ва гри

• переда́ча одні́єю руко́ю зве́рху.	• штрафни́й кидо́к (м'яч).
• підкида́ння м'яча́ між двома́ гравця́ми.	• зона́ штрафно́го кидка́.
• переда́ча двома́ рука́ми зве́рху.	• особи́стий за́хист.
• кида́ння м'яча́ під час бі́гу.	• пра́ве і лі́ве крило́.
• кида́ння м'яча́ у гру.	• пра́ва і лі́ва сторо́на.
• переда́ча одні́єю руко́ю від плéча.	

Настільний теніс/пінг-понг

Терміни

гра парами
гра один на один
(гра без пар)
зміна
м'ячик

подвійна гра
поодинокі гра
ракетка
сітка
стіл

Дієслова

вдарити
відбити
подати

Фрази

М'яч у сітці.
М'яч торкнув сітку.
М'яч упав на підлогу.

Софтбóл

Тéрміни

бігунці	наколінник
бóл	óббiг
гiлка	однострiй
гилкач	подушка
дружина	полету́н
знак	польовiк
квадрат	посередник
кидач	приземляк
кийка́р	про́мах
кийо́к	рукави́ця
комáнда	сигна́л
кут	сітка
ловець	софтбóл
майдáн	ставе́ць
ма́ска	ставка́р
межа́	страйк
м'яч	суддя́
нагру́дник	ша́пка

Дієслова́

вда́рити	ковзну́тися
вийти (з гри)	лови́ти
ки́дати (в ці́ль)	посу́нутися
ки́дати збо́ку	пропусти́ти
ки́дати знизу́	торкни́ти
ки́нути (задале́ко)	укра́сти (ставе́ць)

Фра́зи

М'яч по́за межо́ю.	Ки́дай!
Біжи́!	Заско́ро ки́даєш!
Кида́ч не вмі́є ки́дати!	Це небезпе́чно/зависо́ко/зани́зько!
Вийшов! Пішо́в! Ти вийшов із гри!	Гра́й на це місце́!

Тéніс/сітківка

Тéрміни

майдáнчик

мáти

межá

межóва лі́нія

надвóрі

пáртія

тенісі́ст

Фра́зи

М'яч за межо́ю.

М'яч в межі́.

Ти ви́грав цю па́ртію.

Футбо́л

бíйка

ворота́р

зóна

передáча

півзахисні́к

пра́пор

раху́нок

уда́р

це́нтра́льна лі́нія

Part Five

Health

Здоров'я

Table of Contents	441
Introduction	443
Content Outline	444
Grade One	445
Grade Two	455
Grade Three	465

Table of Contents/Зміст

	Page
Introduction/Вступ	443
Здоров'я: Програма навчання	444
Перший рік навчання	445
Тіло, будова, функція та ріст	446
Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами	447
Харчування	448
Правила безпеки й перша допомога	449
Здоров'я і середовище	450
Здоров'я споживачів і медичне обслуговування	451
Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків	452
Психічне здоров'я	453
Родинне життя	454
Другий рік навчання	455
Тіло, будова, функція та ріст	456
Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами	457
Харчування	458
Правила безпеки й перша допомога	459
Здоров'я і середовище	460
Здоров'я споживачів і медичне обслуговування	461
Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків	462
Психічне здоров'я	463
Родинне життя	464

Третій рік навчання	465
Тіло, будова, функція та ріст	466
Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами	467
Харчування	468
Правила безпеки й перша допомога	469
Здоров'я і середовище	470
Здоров'я споживачів і медичне обслуговування	471
Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків	472
Психічне здоров'я	473
Родинне життя	474

Introduction

Instruction in Ukrainian

The content outline presented in this document is a summary of the Grades One to Three Health Program which is contained in the Grades One to Six Saskatchewan Education Curriculum Guide for Health. The original document should be consulted for the aims and objectives of health education, teaching methods, evaluation and the detailed scope and sequence chart for each level.

The introductory page for each level identifies the year of study, the major theme for the level and the series of sub-themes that are related to the theme. Each of the remaining pages lists the suggested topics to be developed under the sub-theme headings.

Вступ

Викладання українською мовою

Цей документ є коротким викладом програми здоров'я у I – III класах, що міститься у програмі здоров'я Саскачевану від I класу до VI класу. Щодо цілей та мети програми, методів викладання, оцінювання а також детальної таблиці, яка інформує про обсяг та послідовність подавання матеріалу, треба звернутися до оригіналу документу.

Вступна сторінка для кожного рівня визначає рік навчання, головну тему та серію підтем, що відносяться до цієї теми. На кожній з сторінок, що залишилися, перераховано пропонувані теми, які повинні бути розроблені в межах підтем.

Здоров'я: Програма навчання

Перший рік навчання

Тіло, будова, функція та ріст

Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами

Харчування

Правила безпеки й перша допомога

Здоров'я і середовище

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Психічне здоров'я

Родинне життя

Другий рік навчання

Тіло, будова, функція та ріст

Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами

Харчування

Правила безпеки й перша допомога

Здоров'я і середовище

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Психічне здоров'я

Родинне життя

Третій рік навчання

Тіло, будова, функція та ріст

Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами

Харчування

Правила безпеки й перша допомога

Здоров'я і середовище

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Психічне здоров'я

Родинне життя

Пéрший рік навчáння

Тіло, будова, функція та ріст

Здоров'я і бадьорість, догляд за тілом та зубами

Харчування

Правила безпеки й перша допомога

Здоров'я і середовище

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Психічне здоров'я

Родінне життя

Тіло, будова, функція та ріст

П'ять органів чуття

Зір (бачення), слух (слухання), доторк (торкання), нюх (нюхання), смак (смакування).

Взаємозалежність органів чуття

Швидкість росту

Залежно від особи, статі, спадковості, моціону, харчування, відпочинку і сну.

Здоров'я і бадьорість, догляд за тілом та зубами

Ознаки доброго здоров'я

Добрий фізичний стан.

Здорове тіло: очі, волосся, зуби, шкіра.

Догляд за тілом

Навички.

Лікар

Його праця.

Медичний огляд

Що лікар робить під час огляду.

Якими інструментами користується лікар?

Імунізація.

Зуби

Функція зубів.

Прорізування зубів

Розпізнавання зубів.

Догляд: Метод

Користування зубною щіткою, пастрою та ниткою.

Харчування

Пояснення

Живе й неживе.

Живе потребує їжі.

Їжа: Джерела

Тварини.

Рослини.

Чому треба їсти

Залежність: їжа сприяє утворенню енергії, росту та здоров'ю.

Упорядкування

Чотири групи: горобина й садовина/м'ясо, яйця й риба/молочні продукти/хліб та хлібні продукти (продукти з хліба).

Перекуски (Легкі закуски)

Мало цукру.

Вибирати поживні перекуски.

Вибір їжі

Вибір їжі по поживності.

Чому люди їдять.

Зразки правильного харчування

Три рази на день.

Етнічні зразки.

Правила безпеки і перша допомога

Безпека

Відповідальність всіх.

Небезпечні речі вдома.

Правила безпеки у школі

На майдані.

У спортівній залі.

У класі.

Пожежна охорона

Правила пожежної безпеки вдома, у школі.

Чому потрібні правила.

Правила безпеки

Пішоходи.

Пасажири в авто і автобусі.

Здоров'я й середовище

Догляд за собою

Особіста гігієна мити руки перед їдою й після вживання вимивальні (після туалету).

Джерела мікробів.

Правила безпеки та гігієни у школі

Правила гігієни у школі.

Небезпечність на майдані.

Гігієна в умивальні й їдальні.

Персонал

Шкільні сторожі.

Сприятливі умови

Правильне освітлення.

Опалення.

Провітрювання.

Регулювання шуму.

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Рекляма

Значення реклами.

Радіо, телебачення, преса.

Вибір продуктів.

Продукти шкідливі для здоров'я

Надійні джерела інформації.

Інформація

Громадське здоров'я.

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Розпізнавання ліків

Предмети домашнього вжитку.

Користування

Якими предметами домашнього вжитку діти можуть і не можуть користуватися.

Зберігання

Ліки, небезпечні ліки та наркотики й предмети домашнього вжитку.

Відповідні пляшки.

Надійне зберігання.

Медичний вжиток

Лікар приписує ліки.

Громадське здоров'я

Канцелярія лікаря.

Ролі: лікаря, громадської медсестри, дантиста, дантистової медсестри.

Психічне здоров'я

Школа

Ознайомлення з шкільним планом, персоналом.

Нові оточення

Переживання, зв'язані з новим оточенням.

Знайомство

Нові друзі.

Суперечка

Зміна друзів.

Відношення

Запобігливість у відношенні з іншими.

Повага

Почуття

Вплив почуттів на поведінку.

Родінне життя

Родина

Різні родини: тварини, люди.

Члени родини.

Обов'язки родини

Догляд.

Захист.

Виховання.

Немовлята

Догляд.

Потреби.

Емоційні потреби

Любов.

Відповідальність

Визнання відповідальності.

Особиста відповідальність.

Відповідальність батьків і школи.

Співпраця.

Другий рік навчання

Тіло, будова, функція та ріст

Здоров'я і бадьорість, догляд за тілом та зубами

Харчування

Правила безпеки й перша допомога

Здоров'я і середовище

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Психічне здоров'я

Родінне життя

Тіло, будова, функція та ріст

Органи чуття

Доторк, зір, нюх, слух, смак.

Доторк (чутливість):

- гарячий — зимний
- теплий — холодний
- твердий — м'який
- нерівний — гладкий
- тиск
- біль

Нюх (чутливість): приємний — неприємний

Взаємодія органів чуття

Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами

Рух тіла, здоров'я та бадьорість

Вплив фізичної активності й фізкультурних вправ на здоров'я.

Рух у просторі, вжиток різних рухів, швидкість і емоції.

Здоров'я – навички

Щоденні навички.

Охайність, сон, відпочинок, фізкультурні вправи, дієта, постава, одяг.

Медичний персонал школи

Праця медичного персоналу в школі.

Очі

Функція, захист очей, природний захист очей, поранення — перша допомога.

Слух

Функція.

Визнавати цінність слуху.

Простуда

Розповсюдження.

Захист тіла.

Запобігання розповсюдження простуди.

Запобігання простуди.

Шлянок

Функція.

Харчування

Живе потребує їжі

Різноманітність видів їжі та її кількість.

Їжа складається з поживних речовин.

Поживні речовини

Поживні речовини у їжі забезпечують тіло теплом та енергією, а також сприяють його силі та росту.

Їжа: Чотири групи

Садовина й горобина.

Молоко й молочні продукти.

М'ясо, риба, яйця.

Хліб і зернові продукти:

- поживна й непоживна їжа.

Вибір їжі за поживністю

Вибір їжі базується на поживності.

Як формувати нові навички.

Зразки харчування у різних географічних районах.

Їжа із ферми

Типи ферм.

Види тварин і врожай.

Обов'язки фермера.

Що тварина їсть.

Їжа, яку постачають тварини.

Їжа й навколишнє середовище

Залежність людини від їжі, що постачає навколишнє середовище.

Тварини й рослини у різних кліматичних умовах.

Правила безпеки і перша допомога

Пожежна охорона вдома

Причини пожежі вдома.

Електричне устаткування

Правильне користування електричними приладами.

Правила безпеки

На майданчику для гри — бавитися обережно, безпечні площі, добра поведінка.

На велосипеді — правила безпеки на велосипеді.

Шкідливі комахи й плазуні

Які комахи й плазуні шкідливі, а які нешкідливі.

Скажені тварини

Уникати незнайомих та скажених тварин, укусів і подряпин.

Зимові види спорту

Безпечні місця для санкування й ковзання.

Запобігання небезпеки

Громадські помічники.

Здоров'я й середовище

Домашнє середовище

Безпека.

Чистота.

Принадність.

Порядок.

Галас.

Зберігання води

Способи зберігання води вдома.

Зберігання електроенергії

Вживання й економія електроенергії вдома.

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Інформація, що отримують споживачі

Інформація від родини і друзів.

Шарлатанство

Небезпека.

Ліки

Користування ліками.

Остеріга.

Патентовані.

Приписані.

Приймання ліків.

Медичне обслуговування

Дорадники.

Допомога.

Персонал.

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Користування ліками

Чому треба приймати ліки.

Імунізація.

Вбивати мікроби.

Заспокоїти біль.

Допомогти заснути.

Приймати ліки, коли хворі.

Продукти домашнього вжитку, що містять у собі кофеїн та наркотики

Чай, кава, какао, „кока кола” напої, алкоголь, тютюн, аспірин і болезаспокійливі засоби.

Ліки, які можна легко дістати

Неможна приймати цукерки або невідомі речовини від інших людей.

Патентовані ліки.

Психічне здоров'я

Школа

Повернення до школи.

Нові вчителі.

Нові учні.

Друзі.

Приятелювання

Які бувають друзі.

Кількість, вік.

Здібності

Уміння пізнавати й оцінювати добрих друзів.

Кожний може робити щось корисне.

Групова діяльність — чесне змагання

Дружба у відношенні до:

- вигравання/програвання
- чесної гри
- першого місця в змаганні
- програвання з гідністю
- рахунку супроти дійсного вигравання

Шкільний персонал

Порада інших осіб.

Користь групової поради.

Люди в школі, які нам можуть порадити.

Страх і тривога

Ситуації, які викликають страх і тривогу.

Причини різних емоцій.

Подолати всі труднощі.

Відповідальність

Приймати відповідальність.

Ситуації, що вимагають відповідальності.

Рішення

Людина мусить навчитися приймати рішення.

Людина мусить жити наслідком свого рішення.

Ситуації, що вимагають і не вимагають прийняття рішення.

Родінне життя

Живі організми й неживі предмети

Рослини й тварини

Різноманітність, вид, розмір.

Різниця між рослинами й тваринами — живлення й охорона.

Людина є частиною живого світу.

Живі організми

Групи — все, що живе, належить до певної групи.

Ролі, що відіграють групи.

Розмноження — здатність усіх живих організмів до відтворення нових організмів.

Піклування (Догляд)

Діти

- немовля потребує багато любові, догляду й опіки.
- унікальність кожної дитини.

Родини

- людські родини відмінні.
- спільності та відмінності між родинами.

Співпраця

Роль родини у вихованні дітей.

Спільна праця допомагає членам родини створити справжнє домашнє вогнище.

Третьй рік навчання

Тіло, будова, функція та ріст

Здоров'я і бадьорість, догляд за тілом та зубами

Харчування

Правила безпеки й перша допомога

Здоров'я і середовище

Здоров'я споживачів і медичне обслуговування

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Психічне здоров'я

Родінне життя

Тіло, будова, функція та ріст

Мозок

Місце знаходження.

Функція відношення до органів чуття.

Повторення органів чуття

Зір, слух, доторк, нюх, смак.

Око

Головні частини ока.

Як око функціонує.

Сліпотá

Часткова сліпотá.

Повна сліпотá.

Слух

Слухання.

Головні частини вуха

- зовнішня
- внутрішня

Передача звуку.

Захист вух від галасу, води, кульчиків і пошкодження.

Мовлення

Важливий засіб пізнання.

Частини тіла, що беруть участь у процесі мовлення.

Здоров'я та бадьорість, догляд за тілом та зубами

Сон

Чому тіло потребує сну.

Повторення догляду за тілом, навички.

Постава

Правильна постава допомагає тілу краще функціонувати.

Гігієна

Охорона від шкідливих мікробів.

Мікроби – причина хвороби.

Догляд за їжею.

Особиста гігієна.

Догляд за зубами

Коли й як чистити зуби.

Зубна нитка.

Полоскання.

Чому потрібно чистити зуби?

Предмети, необхідні для догляду за зубами

Щітка.

Паста.

Нитка.

Пошкодження зубів

Перша допомога.

Пошкодження зубів.

Охорона зубів під час займання спортом.

Прорізування зубів

Коли.

Які.

Функція зубів.

Розпізнавання зубів

Молочні зуби.

Постійні зуби.

Харчування

Сонячна енергія

Потрібна для зростання організмів.

Цикл вуглекислого газу.

Їжа

Їжа містить тепло й енергію.

Перекуски

Зв'язок між їжею та енергією.

Їжа, що дає багато енергії.

Меню

Різноманітність.

Нові страви.

Їжа

Симпатії й антипатії.

Зв'язок: люди, культура, місце проживання, їжа.

Приготування їжі – спосіб.

Місцеві й етнічні зразки дієти

Куштування їжі

Правила безпеки і перша допомога

Небезпечні речовини вдома

Ліки.

Очищуючі рідини.

Засоби від комарів (інсектисиди).

Косметика.

Надійне зберігання.

Бляшанки із стисненим повітрям

Надійне зберігання.

Добре розташування.

Ярліки

Розпізнавання речовин.

Важливість батьківської опіки.

Тренування на пожежний сигнал

У школі.

Удома.

Правила безпеки

На велосипеді.

У воді.

Одяг на холодну погоду

Зимовий одяг.

Літній одяг.

Здоров'я й середовище

Середовище суспільства

Важлива частина оточення.

Дім й оточення.

Різні суспільства

Характерні риси доброго суспільства

Чистота.

Наслідки шуму.

Небезпечні оточення.

Пестуні

Забруднення навколишнього середовища.

Вода

Наслідки брудної води й повітря.

Наслідки нестачі вод.

Здоров'я споживачів й медичне обслуговування

Правила зберігання їжі

Треба слідувати правилам зберігання їжі.

Стерилізація.

Пастеризація.

Огляд їжі.

Відповідальність членів родини.

Правила пакування й наліплювання ярликів

Правила пакування їжі.

Дата пакування їжі.

Наліплювання ярликів.

Громадське здоров'я

Обов'язки громадських санітарних інспекторів.

Харчовий інспектор.

Догляд стічних вод та питної води.

Особиста відповідальність

Підтримувати чистоту.

Виховання щодо вжитку ліків та наркотиків

Наркотики

Що не мають медичного застосування: алкоголь, тютюн, „маріхуана“, героїн, інші наркотики, та небезпечні предмети домашнього вжитку.

Причини вжитку: приклад старших, конформізм, цікавість, нещасливий період у житті, бажання відрізнитися від інших.

Рішення

Приймати чи не приймати наркотики.

Базоване на інформації, а не на натиску друзів.

Індивідуальна відповідальність.

Самопізнання

Пізнання своїх слабкостей і сил.

Намагання виправити себе.

Особисте пізнання, визначення багатьма ділянками.

Вибір/інші альтернативи: музика, спорт, література, драма, друзі, школа, мистецтво, танці.

Психічне здоров'я

Розвиток дружби

Спільні інтереси.

Уміння ділитися та працювати разом.

Значення спорту й улюблених занять.

Праця разом

Удома й у школі.

Емоції й почуття

Почуття мають вплив на наші відношення й поведінку.

Поведінка мусить бути прийнятною у соціальних групах.

Особисті відмінності

Кожна людина відрізняється від інших.

Образ самого себе

Розуміння самого себе допомагає нам прихильно ставитися до себе й других.

Повага, самоповага

Повага — двосторонній зв'язок, розвинутий через оцінку якостей, здібностей і знання.

Родінне життя

Проростання й цикл живих істот

Розмноження

Запліднення

Клітини

Новонароджені

Відповідальність батьків

Зразки росту

Спадковість

Людські відношення

Особисті відповідальності

Part Six

Art

Мистецтво

Table of Contents	477
Introduction	479
Content Outline	480

Table of Contents/Зміст

	Page
Introduction/Вступ	479
Мистецтво: Програма навчання	480
Вироблення картинок	483
Колаж	486
Відбиток	487
Вишивання	487
Ткання/плетіння	488
Моделювання	488
Монтаж: Конструкція	489
Пал'є маше	491
Маріонетки	492
Маски	492
Користування предметів з навколишнього середовища	493
Оцінювання мистецтва	493
Основи мистецтва	494
Принципи мистецтва	494

Introduction

Instruction in Ukrainian

The requirements of the Ukrainian Art Program are consistent with those of the Saskatchewan Education Curriculum Guide for Grades One to Three Art. This document should be consulted for the philosophy and aims of the instructional program, time allotments, classroom organization, materials list, concepts to be taught and suggested art activities.

Вступ

Викладання українською мовою

Вимоги, що ставляться до української програми мистецтва, відповідають вимогам програми мистецтва у I – III класах Саскачевану. Цей документ визначає філософію та мету навчальної програми, час, що надається для її засвоєння, організацію активності у класі, список матеріалів, нові поняття та пропонувану діяльність.

Мистецтво: Програма навчання

Вироблення картинок

Рисування

Крейдовий опір

Натирання

Гравірування крейдою

Набивання крейдою

Перебивний малюнок крейдами

Малювання темперою

Малювання пальцями

Колаж

Дотиковий колаж

Зоровий колаж

Транспарантний колаж

Колаж з журнальних вірізок

Колаж з тканини

Рельєфний колаж

Відбиток

Прямий відбиток предметів

Моновідбиток

Надрізний відбиток

Відбиток на картоні

Вишивання

Ткання/плетіння

Паперове плетіння

Ткання на килимовому полотні

Ткацький верстат

Картонний верстат

Верстат з картонної коробки

Дерев'яний верстат

Верстат з в'шалки

Моделювання

Монтаж: Конструкція

Конструкції з коробок

Конструкції з дерева

Конструкції з різного матеріалу

Конструкції з паперу

Конструкції з дроту

Конструкції з предметів навколишнього середовища

Поворúшки

Пап'є машé

Арматура з газéти

Арматура з паперової торбínки

Арматура з повітряних куль/бальóнів

Арматура з коробки

Маріонéтки

Мáски

Користування предметів з навколишнього середовища

Діяльність з орієнтацією на природу

Використання природної фáрби

Використання природної гліни

Оцінювання мистецтва

Використання відбитків, малюнків та картин

Використання відбитків інших засобів

Використання журналів і книжок

Зв'язки з місцевими художниками та майстрами

Використання екскурсій

Використання виставок

Основи мистецтва

Лінія

Структура матеріалу

Інтенсивність кольору

Форма

Маса і простір

Колір

Принципи мистецтва

Рівновага

Рух

Повторення й ритм

Виразність

Контраст

Єдність

Вироблення картинок

Рисування

вугляні олівці
кольорові олівці
крéйди
олівці
пастéлі
пéра
сукняні пéра

Намалюйте великий контур.

Рисуйте лінію.

Рисуйте вільною рукою.

Вживайте кольори, які хочете.

Крéйдовий óпiр

Нарисуйте що хочете.

Нарисуйте великий контур.

Тréба притискати крéйду.

Беріть великий пéнзель.

Тréба зафарбувати цілу сторінку.

Натирання

газетний (тонкий) папір
ка́хлі
ко́ра
листки

Накрійте предмет газетним (тонким) папером.

Натирайте папір крéйдою.

Користуйтеся боковою частиною крéйди.

Не вживайте кінчик крéйди.

Гравірування крейдою

гострі предмети — цвяхи, шпильки, палички
крейди
папір
чорна крейда
чорна фарба

Потрібно покрити папір шаром крейди.

Можна користуватися однією або кількома крейдами.

На кольоровий шар крейди накладіть товстий шар чорної крейди.

Користуючись гострим предметом, відряпайте малюнок через чорну крейду.

Набивання крейдою

крейда
ножиці
папір
цупкий папір

Виріжте форму з цупкого паперу.

Покладіть форму на папір.

Фарбуйте крейдою, соваючи її через форму на папір.

Посуньте форму і продовжуйте знову, поки не отримаєте цікавий візерунок.

Можна користуватися кількома кольорами.

Можна користуватися різними формами.

Перебивний малюнок крейдами

два аркуші паперу
крейда

На одному аркуші, намалюйте кольоровий візерунок.

Покрийте візерунком весь аркуш, сильно притискаючи крейду.

Покладіть цей аркуш паперу на чистий аркуш візерунком вниз.

Малюйте на другому аркуші олівцем або гострим предметом.

Малювання темперою

водá
папір
пензлі
фáрби

Беріть малій слóїк для водí.

Беріть фáрбу.

Мóжна малювати на папéрі на столí.

Мóжна малювати на папéрі на підлóзі.

Мóжна малювати на папéрі на мольбérті.

Малювання пáльцями

водá
гúбка
папір (гладкий)
різні предméти — видéлка, пáлички, грéбені, накрíвки
фáрби

Візьміть мóкру гúбку, змочіть папір з обóх боків.

Малюйте по всьóму папéру.

Малюйте всією руко́ю — пáльцями, долóнями, суглóбами, кулакóм.

Мóжна користувáтися різними предméтами.

Кола́ж

вірізка	матері́ял
гладкий	папі́р
клей	те́ма
кола́ж	узо́ри
контра́ст	фо́рма

Дотико́вий кола́ж

Вибира́йте матері́яли з різною дотиковою пове́рхнею. (гладкі/грубі)

Зоровий кола́ж

Вибира́йте матері́яли, де повто́рюється оди́н і той же узо́р, або які ма́ють різну інтенсй́вність одно́го й то́го ж ко́льору, або контра́стні ко́льори.

Транспара́нтний кола́ж

Розрі́жте або розі́рвіть тонкий папі́р різного ко́льору.

Прикле́йте папі́р одно́го ко́льору на папі́р іншого ко́льору і подиві́ться, чи ви ба́чите нові ко́льори.

Кола́ж з журна́льних вірі́зок

Вірі́жте ко́льорові сторі́нки журна́лу.

Обведі́ть фо́рму (напри́клад: лю́дина, кві́тка, твары́на) і прикле́йте вірі́зки у цю фо́рму.

Вибері́ть те́му.

Вірі́жте малю́нки на цю те́му.

Прикле́йте малю́нки на папі́р.

Кола́ж з тка́нини

Мо́жна відрива́ти або виріза́ти різні куски́ тка́нини.

Прикле́йте, якщо хо́чете, або зробі́ть узо́р чи малю́нок.

Релье́фний кола́ж

Мо́жна користува́тися різними матері́ялами, напри́клад: зерно́, насі́ння, гудзи́ки, ця́ткі, лі́стя, коро́ дере́ва, папі́р, полотно́.

Відбиток

Прямий відбиток предметів

Мачайте предмет в чорніло, тоді притисніть його на папір.

Можна вживати різні предмети:

- предмети навколишнього середовища — листя, кісткі, пир'я, коря, гілки, каміння.
- зроблені предмети — шпильки, накривки, шруби, ключі.
- губкові форми — можна вирізати різні форми з губки.

Моновідбиток

Покрийте скло чорнілом або фарбою.

Рисуйте узор або форму пальцем або паличком.

Притисніть чистий папір до фарбованого скла.

Надрізний відбиток

м'який матеріал — глина, пластилін, . . .

Притисніть будь-які предмети у цей матеріал, щоб зробити узор.

Відбиток на картоні (на твердому папері)

Виріжте узори або форми з картону (твердого паперу).

Приклейте ці форми на другий картон.

Покрийте картон формами з фарбою або чорнілом.

Покладіть зверху чистий папір.

Притисніть цей папір до фарби.

Підніміть папір.

Вишивання

волічка

голка

гудзик(и)

канва

лантухове полотно

нітка

папір

полотно

сітка

Тканиня/плетіння

Паперове плетіння

кольоровий папір
ножиці
цупкий папір (картон)

Треба скласти папір уполовину.
Треба переплітати паски паперу.

Тканиня на килимовому полотні

волічка
груба голка
груба нитка (або шнур)
клей

Ткацький верстат

основа
картонний верстат
уток тканини
човник

Картонний верстат

Верстат з картону

Верстат з картонної коробки

Дерев'яний верстат

Верстат з вішалки

Моделювання

виділка	ножі
глина	палички
дріт	сіль і мука
лѳжки	черепашки
монѳти	

Монтаж: Конструкція

Конструкції з коробок

Конструкції з дерева

клей
молоток
різні дерев'яні предмети
самоклеїтка
цвяхи

Конструкції з різного матеріалу

дріт
клей
коробки від яєць
паперові горнятка
паперові тарілки
пластикові (пластмасові) пляшки
різні матеріали

Можна приносити різні непотрібні речі з дому для цього проєкту.

Конструкції з паперу

Потрібно мати різні типи паперу, ножиці й клей.

Можна скручувати, складати і різати папір.

Можна фарбувати конструкцію.

Можна прикрасити конструкцію чим хочете.

Констру́кції з дрóту

дріт (рі́зний — товстий і тонкий)

клей

кліщі

молотóк

но́жиці

самокле́йка

цвѐхи

Тре́ба прикрі́пити дріт до осно́ви.

Мо́жна натягну́ти або накрути́ти дріт.

Констру́кції з предме́тів навко́лишнього середо́вища

камíнчики

лі́стя

насі́ння

пачи́чки/гі́лля

рого́жина

очерéт

трава́

черепа́шки

ші́шки

Потрі́бно ма́ти різні предме́ти з навко́лишнього середо́вища.

Потрі́бно ма́ти який-не́будь мате́ріял для осно́ви.

Повору́шки

дріт

нитки́

но́жиці

предме́ти, зрóблені дітьми́

предме́ти з навко́лишнього середо́вища

солóмка

Пап'є машé

Армату́ра з газéти

газéти

клей

клéйстер

но́жиці

пéнзлі

рі́зні матеріяли

самоклéйка

Ма́сте вільний ви́бір предме́ту.

Скрутіть газéту, щоб зроби́ти осно́ву для ва́шої скульпту́ри.

Намочіть газéту у клéйстері.

Покри́йте фо́рму мо́крими газéтами.

Продóвжуйте це робі́ти, до́ки з'я́виться ба́жаний предме́т.

Армату́ра з паперо́вої торба́нки

ма́лі корóбки

нитки́

карто́нні тру́бки

торба́нки

Мо́жна робі́ти великі́ рéчі.

Мо́жна робі́ти тварі́ну.

Мо́жна робі́ти лю́дину.

Щоб зроби́ти осно́ву, наповні́ть вели́ку торба́нку газéтою.

Щоб зроби́ти го́лову або́ но́ги, наповні́ть ма́лі торба́нки газéтою.

Користу́йтеся карто́нними тру́бками для ши́ї або́ ніг.

Армату́ра з пові́тряних куль/бальо́нів

Вищепода́ні вказі́вки відно́сяться до цьо́го проéкту.

Армату́ра з корóбки

Вищепода́ні вказі́вки відно́сяться до цьо́го проéкту.

Маріонетки

Маріонетки на паличках

Маріонетки, зроблені з торбинок

Маріонетки, зроблені з паперових тарілок

Маріонетки, зроблені з коробок

Висячі маріонетки

Маріонетки, зроблені з природного матеріалу

Маріонетки, зроблені з шкарпеток

Маріонетки, що одягаються на пальці

Маріонетки, зроблені з фольги

Маріонетки, зроблені з тканини

Маски

Маски, зроблені з паперових торбинок

Маски, зроблені з паперових тарілок

Маски, зроблені з коробок

Маски, зроблені з тканини

Маски, зроблені з бальонів

Маски, зроблені з пап'є маше

Використування предметів навколишнього середовища

Діяльність з орієнтацією на природу

Малювання з природи

Копіювання

Відбитки з лістя

Колаж з лістя

Малюнки з використанням піску

Колаж з насіння

Творіння істот з шишок

Поворухи з природного матеріалу

Ткання з природного матеріалу

Використання природної фарби

Використання природної глини

Оцінювання мистецтва

Використання відбитків, малюнків та картин

Тема мистецтва повинна відповідати віку дітей.

Використання відбитків інших засобів

Вишивання, кераміка, маски, ткання.

Використання журналів і книжок

Збирайте журнали та книжки, що мають гарні репродукції різних форм мистецтва.

Зв'язки з місцевими художниками та майстрами

Діти можуть розмовляти з цими особами.

Художник може показати дітям як він працює.

Використання екскурсій

Використання виставок

Осно́ви мисте́цтва

Лі́нія

Структу́ра матеріялу

Інтенсі́вність ко́льору

я́сне

те́мне

Фо́рма

Ма́са і про́стір

Ко́лір

сві́тлий

те́мний

Пры́нципи мисте́цтва

Рівнова́га

Рух

Повто́рення й ритм

Ви́разність

Контра́ст

Єдність

Part Seven

Music

Музика

Table of Contents	497
Introduction	499

Table of Contents/Зміст

	Page
Introduction/Вступ	499

Introduction

Instruction in Ukrainian

The requirements of the Ukrainian Music Program are consistent with those of the Saskatchewan Education Kindergarten and Grades One to Three Music Curriculum Guides. These documents should be consulted for the philosophy, aims and objectives of the instructional program, concepts to be taught, behavioral objectives, suggested musical experiences and time allotments. The section of the guide which lists suggested materials is in the process of being adapted for use in the Ukrainian program. The English language sources and melodies will be replaced with Ukrainian ones.

Вступ

Викладання українською мовою

Вимоги, що ставляться до української програми музики, відповідають вимогам програми музики у садочку та I – III класах Саскачевану. Ці документи визначають філософію та мету навчальної програми, нові поняття, мету різних форм діяльності, пропоновану музичну діяльність та час, що дається для цього. Розділ програми, який містить пропоновані матеріали, знаходиться в стані розробки українською мовою та стосовно української програми. Матеріали англійською мовою та англійські мелодії будуть замінені українськими.